BIBLIOTEKA
Zakł. Nar. im. Ossolińskich
Cz. 37.
1788 r.
cz. 1-4.

DZIENNIK HANDLOWY

Zaymuiący w sobie wszelkie okoliczności, Pisma, Uwagi, i Myśli Patryotyczne, do Handlu ściągaiące się.

Roku Trzeciego Część I.

STYCZEN 1788.

ZAWIERA w SOBIE:

I. *O Targach y Handlu Kraiowym.* *Karta.*
— Rezolucya Departamentu Pollicyi względem nakazu Miastom Rapportowania Targow y innych okoliczności do Powszechnego pożytku ściągaiących się. - - - - - - 2.
— Targi Prowincyi Wielko-Pol — *Warszawy* 3
— Obwołanie Juryzdykcyi Mar: Kor: względem Przekupniow. - - - - - - 5.
— Obwołanie Teyże Juryzdykcyi względem Wolnicy. - - - - - - - - - 7.
— Targi Prowincyi Mało-Polskiey — *Sandomierza* z Uwagą względem poźnych wiadomości Targow, *Kurowa*, *Tulczyna*, *Mohylowa* z doniesieniem tameczney Karystyi, o Stanie Rzeki *Boba*, o zmnieyszeniu się drożyzny Zytomierskiey - od Kar: 10. do 18
— Targi Prowin: Lit: — *Brześć: Lit: Mińska* - - - - od Kar: 18. do 21.
II. *O Targach i Handlu Zagranicznym.*
— O Handlu Wtwa Sandomier: z Gallicyą. 22
— Wiadomość drożyzny Zboza około Rygi. 24
III. *O Fabrykach Kraiowych.*
— Ordynacya Departamentu Pollicyi względem-

DONIESIENIE
DZIENNIKA HANDLOWEGO.

O sposobie nabycia tego Dzieła.

1. *W Warszawie, w Expedycyi Dziennika Handlowego*, która teraz znayduie się na Krakowskim Przedmieściu w Kam: Cadra Nro 438. gdzie i znak teyże Expedycyi iest zawieszony.
— Można w tey Expedycyi Prenumerować, płacąc na Rok cały Zł. 18. na pół Roku Zł. 9.
— Częściami zaś czyli Tomikami osobno kupuiąc, teraźnieysza Część I. kosztuie Zł. - 3.
— Tamże dostać można zawsze *gratis* Prospektu i Treści Materyi tego Dzieła.

2. *W Drukarni Gröllowskiey* w Marywilu, iako i na wszystkich iey składach — w Krakowie — Poznaniu — Lublinie — Łudzku, Grodnie &c. znayduiących się, prenumerować, i osobno kupować można za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi Dziennika.

3. W *Drukorni Dufourowskiey* takoż prenumerować, i Częściami kupować można za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi Dziennika.

4. *Za Warszawą* po wszystkich Pocztach całego Kraiu prenumerować można, adressuiąc się do którego z JJ. PP. Sekretarzów Pocztamtu Warszawskiego, iako to:
Albo do JP. Zymermana Kontrolera Poczt.
Albo do JP. Kalsusa Sekretarza Poczt.
Albo do Jmci Pana Ocheymera Sekretarza.
Albo do JP. Kierwińskiego Sekretarza.
Albo do JP. Dracza Sekretarza.
Albo do JP. Arciszewskiego Sekretarza.

PRENUMERATOROWIE

DZIENNIKA HANDLOWEGO.

Pierwszego Pół-rocza

1788.

WOYCIECH DOBIECKI.

	Exempl.
Nayiaśnieyszy KROL Jegomość . .	30.
J. O. Xiąże Jegomość Prymas . .	1.

A.

Archiwum Kommissyi Element: Edukacyi Nar:	1.
Amiet Kupiec Warszawski	1.

B.

Billewicz Kasztelan Trocki, Konsyliarz Rady N.	1.
Biernacki Kasztelan Sieradzki, Konsyl: Rady N.	1.
Bystrzonowski Kasztelan Małogostki .	1.
Bieliński Cześnik Koronny	1.
Graf Brühl Generał Artyler: Kor: . .	1.
Beyżym Sędzia Z. Krzemieniecki . .	1.
Butrymowicz Miecznik i Podstarosta Piński	1.
Bobicki Sędzia Gro: Kamienczyk: Deputat na Trybunał Koron:	1.
Buczacki Rotmistrz Woysk Koron: . .	1.
Bonoue Konsul Francuski w Polszcze .	1.

BIBL. Z.N.IM. OSSOLINSKICH

Exempl.

C.

Cieciszowski Biskup Kiiowski . . 1.
Chreptowicz Podkanclerzy Lit: . . 1.
Chrapowicki Kasztelan Mścisławski . . 1.
Cieszkowski Kasztelan Liwski . . . 1.
Czacka Strażnikowa W. Koronna . . 1.
Czacki Ssta Nowogrodzki Kommissarz Skar: Kor: 1.
Chłapowski Ssta Kościański . . . 1.
Choiecki Woyski Kiiowski . . . 1.
Xże Czartoryński Ssta Tuszyński . . 1.
Ciemniewski Sędzic Rożański . . . 1.

D.

Dąbski Wda Brzeski Kuiawski . . 1.
Dębińska Starościna Wolbromska . . 1.
Dobiecki Podkomorzy Sandomirski . . 1.
Dębiński Ssta Wałecki . . . . 1.
Dołęga Szambelan J. K. M. . . . 1.
Dufour Konsyliarz J. K. M. . . . 2.

E.

D'Essen Poczmistrz Kowieński . . 1.
Ebert Kupiec Warszawski . . . 1.

F.

Folkierzamb Kasztelan Witebski . . 1.
Fiiałkowski Chorąży . . . . 1.

G.

Garnysz Biskup Chełmski, Podkanclerzy Kor: 1.
Grabowski Krayczy Lit: . . . . 1.
Grabowski Generał Inspektor Woysk Lit: . 1.

X. Ga-

Cz. - 37 - II/3

Exempl.

X. Gawroński Kanclerz Krakow: Lektor J. K. M. 1.
Gutakowski Ssta Kapinowski . . . 1.
Grzybowski Cześnik Liwski . . . 1.
Grzybowski Podstoli Czerski . . . 1.
Gorski Cześnik Inowłodzki . . . 1.
Gorecki Podstarosta Lidzki . . . 1.
Gruszecki Ssta Łoiewski . . . . 1.
Gołyński Sędzia Pograniczny Podolski . 1.
Grabowski Mecenas Assessoryi Lit: . . 1.
Gliński Sekretarz Mniszcha Marszałka W. Kor: 1.
Gautier Obywatel i Kupiec Lubelski . 1.
Gotti Felicyan Obyw: i Kupiec Warszawski 1.

H.

Hussarzewski Stolnik Stężycki . . . 1.
Hartwich Maiow Woysk Koron: . . . 1.
Hiż Generał Adjutant Departamentu Woysk: 1.

I.

Jezierski Kasztelan Łukowski . . . 1.
Jeleński Ssta Mozyrski . . . . 1.
Jankowski Konsyliarz Rady N. . . 1.
Jaroszyński Stolnik Zwinogrodzki . . 1.
Jawornicki Woyski Sochaczewski . . 1.
Jełowicki Ssta Zawidecki . . . 1.
Jagmin Vice-Administrator Ekonomii J. K. M.
Brzeskiey y Kobryńskiey . . . 1.

K.

Kommissya Edukacyina dla wszystkich Szkoł 75.
Kossakowski Wda Witebski . . 1.
Krzyżanowski Kasztelan Santocki, Marszałek Trybunału Koron: . . . . 1.
Krasiński Obożny W. Koron: . . . 1.

Exempl.

Kozłowski Ssta Bracławski . . . 1.
Kicki Ssta Krasnostawski . . . 1.
Korsak Pułkownik Woysk Lit: i Kom: S. Lit: 1.
Kamieniecki Podcz: Lat: Kom: Skar: Koron: 1.
Kuropatnicki Kasztelanic Bełzki . . 1.
Kossowski Chorąży Brzeziński . . . 1.
Krasiński Sta Siemiętkowski . . . 1.
Karniewski Stolnik Rożański . . . 1.
Kuczyński Podczaszy Mielnicki . . 1.
Karczewski Skarbnik Ostrzeszowski . . 1.
Konarski Pułkownik J. K. M. . . 1.
Krzucki Adjutant J. K. M. . . . 1.
Kleczyński Sędzia Gro: Kamieńczyk: . 1.
Kamieński Szamb: J. K. M. . . . 1.
Kotarski Rotmistrz Powiatu Grodzieńsk: . 1.
Kwiatkowski Skarbnikowicz Trębow: . 1.
Krasnodębski Franciszek . . . . 1.
Kampioni Kupiec Warszawski . . . 1.

L.

Xże Lubomirski Kasztelan Kiiowski . . 1.
X. Lewiński Biskup Łucki R. G. . . 1.
X. Lipski Opat Łubieński . . . 1.
Hrabia Lubieniecki G. W. Koron: . . 1.
Ledochowski Antoni Woiewodzic Czern: . 1.
Leżeński Łowczy Podolski . . . 1.
Lemnicki Ssta Janowski . . . . 1.

Ł.

Łubieński Ssta Nakielski . . . 1.
Łochocki Rotmistrz Kawaleryi Narod: . 1.
Łazarski Woyski Wędeński . . . 1.
Łosiciowski Komornik Lubelski . . 1.
Łyszkiewicz Bankier Warszawski . . 1.

Maia-

Exempl.

M.

Małachowski Wda Krakowski . . 1.
Męciński Kasztelan Spicymirski . . 1.
Graf Moszyński Sekretarz W. Lit: . . 1.
Mikorski Podkom: Gostyński, Pisarz Komm: Skar: Koron: . . . . . 1.
Małachowski Ssta Opoczyński . . . 1.
Młodzki Ssta Zakroczymski . . . 1.
Męciński Ssta Wieluński . . . 1.
Markowski Chorąży Mielnicki . . 1.
Małowieski Sędzia Z. Wyszogrodzki . 1.
Malczewski Generał Szef Pierwszey Straży Woysk Koron: . . . . 1.
Morawski Pisarz Woyskowy Lit: . . 1.
Mielżyński Ssta Wałecki, Assessor Assessor: Kor: 1.
Mączyński Ssta Lubolski . . . 1.
Matusewicz Kasztelanic Brzeski Lit: . 1.
Morski Kasztelanic Lwowski . . . 1.
Graf Moszyński Starorościc Inowłodzki . 1.
Malicki Pod-Pułkownik Woysk Koron: . 1.
Meyzner Bankier i Kupiec Hurtowy Warszaw: 1.
Maraszewski Kupiec Warszawski . . 1.

N.

Niemcewicz Sędzia Z. Brzeski Lit: . . 1.

O.

Ogiński Wdzic Trocki, Kommissarz Skar: Lit: 1.
Orzeszko Benedykt Szamb: J. K. M. . 1.

P.

Potocki Wda Ruski . . . . . 1.
Podoski Kasztelan Dobrzyński . . 1.

Przy-

Exempl.

Przyłuski Kasztelan Brzeziński . . 1.
X. Hrabia Przerębski Kustosz Koron: . 1.
Potocka Starościna Holsztyńska . . 1.
Potocki Jan Krayczyc Koron: . . 1.
X. Piramowicz Kanonik Kamieniecki, Sekretarz Kom: Edukacyiney . . . 1.
Prażmowski Ssta Mszczonowski . . 1.
Piaskowski Ssta Czereszczyński . . 1.
Hrabia Plater Sta Inflantski, Kons: Rady N. 1.
Hrabia Plater Ssta Gieldziański . . 1.
Hrabia Przebendowski Kasztelanic Elblągski 1.
Przysiecki Woyski Orszański . . . 1.
Pomianowski Szamb: J. K. M. . . 1.
Podlecki Jan Stolnikowicz Wiłkomirski . 1.
Podlecki Ignacy Rotmistrz Ptu Oszmiańsk: 1.
Podlecki Wincenty Chorąży Woysk Rossyiskich 1.

R.

Xże Radziwiłł Kasztelan Wileński . . 1.
Raczyński Marszałek Nadw: Kor: Konsyl: R. N. 1.
Xże Radziwiłł Podkomorzy W. Lit: . 1.
Radzicki Podkomorzy Zakroczym: Konsyl: R. N. 1.
Rakowski Ssta Stężycki . . . . 1.
Radziszewski Chorąży Starodubowski . 1.
Rudziński Woiewodzic Mazowiecki . 1.
Rola Skarbik Prąśnyski . . . . 1.
Radoliński Szamb: J. K. M. . . . 1.
Rzewuski Chorąży przeszły Łukowski . 1.
Raczyński Kapitan Woysk Koron: . 1.
Rabba Porucznik Woysk Koron: . . 1.

S.

Szembek Biskup Płocki Xże Sieluński . 1.
Sielicki Kasztelan Połocki . . . 1.

X. Smo-

Exempl.

X. Smogorzewski Metrapolita Ruski . 1.
X. Skarszewski Pisarz W. Kor: Sekretarz R. N. 1.
Sobieściańska Starościna Chreptiowska . 1.
Xże Sapieha Krayczy przeszły Lit: . 1.
X. Sosnkowski Opat Czerwiński Kan: Reg: 1.
X. Skotnicki Opat Koprzywnicki Zak: Cyster: 1.
Szadurski Szamb: J. K. M. . . . 1.
Suchodolski Rotmistrz Kawaleryi Narod: . 1.
Słomowski Stolnik Wędeński . . . 1.
Hrabia Skarbek Jan Ssta Czertowicki . 1.
Staniszewski Fabian Szambelan J. K. M. . 1.
Szlubowski Ssta Siomacki . . . 1.
Starczewski Maior Gwardyi Pieszey Kor: . 1.
Smogorzewski Sekretarz Potockiego Marszałka Nodwornego Lit: . - . . 2.
Sobolewski Sekretarz J. K. M. Poczamtu Grodz: 1.
Szultz Bankier Warszawski . . . 1.

T.

Tyzenhauz Chorąży Wileński . 1.
Tarło Ssta Brzegowski . . . . 1.
Treter Szamb: J. K. M. . . . 1.
X. Tarkowski Kanonik Warszawski . . 1.
Trzściński Gener: Adiutant Buł: W. Lit: . 1.
Tarnowski Poczmayster Zasławski . . 1.

U.

Urbańska z Podleckich Rotmistrzowa Grodzień: 1.

W.

Worcell Podstoli Lit: . . . . 1.
Witosławski Oboźny Polny Kor: . . 1.
Wybranowski Skarbnik Lubelski . . 1.

Wyko-

Exempl.

Wykowski Kasztelanic Wyszogrodzki . 1.
Wołodkowicz Szamb: J. K. M. . . 1.
Hrabia Węgierski Szamb: J. K. M. . . 1.
Woyno Pułkownik Woysk Lit: . . 1.
Wygonowski Wincenty Podkomorzyc Brzeski L. 1.
Wygonowski Jan Podkomorzyc Brzeski Lit: 1.
Witoszyński Sekretarz Xiążęcia Adama Czartoryiskiego Generała Ziem Podolsk: . 1.
Wyszogrodzianin . . . . . 1.

Z.

Zyberk Wda Brzeski Lit: . . . 1.
Zakrzewski Kasztelan Nakielski . . 1.
Żołtowski Sędzia Gro: Wschowski, Deputat Trybunału Kor: . . . . . 1.
X. Zacharyasiewicz Kan: Gnieź: Inf: Kamiński 1.
Zielonka Szambelan J. K. M. . . 1.
Zapolski Szambelan J. K. M. . . . 1.
Zawoyski Pułkownik Woysk Koron: . 1.
Żyłłok Komornik Witebski . . . . 1.
Złotogurski Kommissarz Xiążęcia Adama Czartoryiskiego G. Z. Podol: Hrabst Wołożyna i Stołpcow . . . . . 2.
Zymerman Kootroleur Poczt Oboyga Narodów 1.

DZIENNIK HANDLOWY Y EKONOMICZNY

Zawieraiący w ſobie wſzyſtkie okoliczności, Piſma, Uwagi, y Myśli Patryotyczne do Handlu Fabryk i Ekonomiki ściągaiące ſię.

Roku Trzeciego Część I. II i III.

Tom I.

Styczeń, Luty i Marzec

1788.

w Warszawie.

Nakładem Autora *Dzien: Handlo:*

STYCZEŃ

Karta

I. *O Targach Kraiowych.*

— Rezolucya Departamentu Policyi przychylaiąca się do żądań *Autora Dzien:* Handlo: względem nakazu Miastom Rapportowania Targów, y innych okoliczności do powszechnego pożytku ściągaiących się - 2.

— Targi Prowincyi Wielko-Polskiey *Warszawy* - - - - 3.

— Pierwsze Obwołanie 7. Stycznia. 1788. Juryzdykcyi Marszał: Koron: względem Przekupniow - 5.

— Drugie Obwołanie teyże Juryzdykcyi względem Wolnicy - 7.

— Targi Prowincyi Mało Polskiey *Sandomierza,* z uwagą Sandomierzanina względem późnych wiadomości Targów, *Kurowa, Tulczyna, Mohylowa , Zytomierza ,* z okolicznością zmnieyszoney tam Drożyzny od *Karty* 10. do - 18.

— Targi Prowincyi Litewskiey *Brześcia Lit: Mińska* od *Karty* 18. do 21.

II. *O Targach i Handlu Zagranicznym.*

— o Handlu Woiewodztwa *Sandomierskiego* z *Gallicyą* - - 22.

— Wiadomość Drożyzny Zboża około *Rygi* - - - 24.

III.

Karta

III. *O Fabrykach Kráiowych*
— Ordynacya Departamentu Policyi względem Proby Złota y Srebra roboty Warszawſkiey 26.
IV. *O Transporcie Spławnym.*
— Rapport luſtrowanych Rzek *Horynia i Sluczy* z wyrażeniem liczby Młynow, Grobel, Iazow, Moſtow, Palow i innych zawad; oraz obſerwacyi wielości y zdatności na Handel Lasow nad temiż Rzekami położonych - 35.
V. *O Transporcie Lądowym.*
VI. *O Iarmarkach y Kontraktach Kraiowych.*
— Iarmarki w Mieście Kurowie 42.
— Kontrakty Dubieńſkie - 43.
VII. *O Miaſtach Kraiowych.*
— Dalſzy ciąg Numerowania Wars: *tamże*
— Opiſanie Miaſta Połocka na tey ſtronie Polſki pozoſtałego, czyli bardziey Obraz nieſzczęśliwego Stanu Jego - - - 49.
— Rezolucya Rady naganiaiąca Miaſta *Połocka* uciążliwość - 62.
VIII. *O Dobrach do Przedaży, Arędy y Summach, iako też o rożnych Negocyacyach.*
— Wieś przenegocyowana w Rawſkim - - - - 67.
— Dokładnieyſze opiſanie Folwarku

BIBL. Z.N.IM. OSSOLIŃSKICH 7

Karta

ku *Grochowa* pod Warszawą leżącego, á do przedania dawniey w Dzienniku Handlowym podanego. - - - - 69.

Kamienica między Ulicami *Przeiazd y Nowolipki* do przedania 73.

Kamienica w Starey Warszawie w Ulicy *Nowomieyſkiey* przy krzywym kole do przedania 74.

Pałac na Ulicy *Boniſraterſkiey* do przedania po Nro: 2,162. 75.

Dworek na *Solcu* pod Nro: 2,913. do przedania - - *tamże*

Żądanie pożyczenia Summy 63,000 Złł: - - - 76.

Dworek w Warszawie na Ulicy *Miłey* do przedania - - 77.

Wieś Gniewkowo z przydatkiem Summy Złł: Pol: 50,000. w Ziemi Wyſzogrodz: do przedania *tamże*

Summy nowo podane.

Summy od 5. do 7. Tyſięcy Czer: Złł: na kupno Dóbr koło Warszawy - - - - 78.

Summa od 200,000. Złł: Pol: na kupno Dóbr w górze *Wiſły* lub *Pilicy* leżących - - *tamże*

Summa 60,000. Złł: Pol: na Zaſtawę Dóbr - - - 79.

IX. *O Rozrządzeniach rożnych Jurysdykcyi, iakoteż rożnych Pismach i Proiektach.*

Odpowiedź na zapytanie wzglę-

Karta

dem Wagi Warszawſkiey w poprzedzaiącym Tomiku *Dziennika* Roku 1787. uczynione. tamże

Pismo 1. *Wyſzogrodzianina* o potrzebie, Kompanii na uſzczęśliwienie Oyczyzny, y ofierze ſwego Maiątku na tęż Kompanią 80.

Zapytanie *Dziennika* u Powſzechności względem za Arędowania Soli Auſtryackiey przez Kompanią Pruſką - - - 94.

Tablica wzoru wſzyſtkich Rublow na końcu Tomika - - 96.

Tabella wybitych pieniędzy w Polſzcze od Roku 1766. do Roku 1787. na końcu Tomiku - tamże

LUTY

Karta

Wſtęp łączący *Dziennik Handlowy* z Ekonomicznym - 97.

Uwaga pewnego Statyſty, o naturalnym między Rolnikami, Rzemieślnikami, i Kupcami związku 99.

I. o Targach i Handlu Kraiowym

Targi Prowincyi Wielko-Polſkiey *Warszawy* - - - 105.

Targi Prowincyi Mało-Polſkiey *Krakowa, Sandomierza, Kurowa, Kadzynia.* - - - 107.

Karta

— Wstęp do wiadomości drożyzny Woiewodztw Wołyńskiego, Podolskiego, i Ukraińskich - 112.
— Memoryał Delegowanych od Woiewodztwa Wołyńskiego do Prześ. Rady Nieustaiącey - 113.
— Targi *Kamieńca Podol: Zytomierza, Tulczyna, Mohilowa,* - 126.
— Targi Prowincyi Litewskiey *Wilna, Brześcia Lit: Pińska* z przyłączoną wiadomością o ustaniu Liweraństwa Moskiewskiego na Zboże *w Pińsku, Mińska* - 128.
— Tabella Targow cało Kraiowych *tamże*
II. *o Targach i Handlu Zagranicznym*
— Uwaga *Dziennika* nad szkodliwością dla Kraiu, wywozu w tym Roku Zboża za Granicę - 131.
III. *O Fabrykach Kraiowych,*
— Reszta Ordynacyi Departamentu Policyi, względem Złotnikow 137.
— Zapytania Ukraińskie do Fabryki Płocienney Łowickiey, względem kompletu Akcyi tey Fabryki, y względem Lnu Ukraińskiego - *tamże*
— Odpowiedź na te zapytanie - 138.
IV. *O Transporcie Spławnym.*
— Proiekt przystawienia kilka Tysięcy Korcy Zboża y kilkaset Garcy *Dziegciu* z Brzeskiego i Pińskiego Wodą do *Warszawy* lub na *Dniepr* 140.
V. *O Transporcie Lądowym.*
VI. *O Iarmarkach i Kontraktach.*

Karta

VII. *O Miastach Kraiowych.*
— Dalszy ciąg Numerowania *Warszawy* - - - - 141.
VIII. *O Dobrach do Przedaży, Zastawy, Arędy i Summach, iakoteż o rożnych Negocyacyach.*
— *Dobra nowo podane* - - 145.
— Dobra Dziedziczne mil 4. od *Warszawy* nad *Bugiem* wgórze leżące do przedania - - 145.
— Dobra *Trzylatkow* większy y mnieyszy w Ziemi *Czerskiey* do Przedania - - 146
— Wieś *Siemcichy* w Woiewodztwie *Płockim* do przedania - 147.
— *Kamienica* na Ulicy Bednarskiey do przedania - - - 149.
— *Dworek na Pradze* do przedania 150.
— *Kamienica w Warszawie* na Ulicy *Piwney* do przedania lub zamiany *tamże*
IX. *O Rozrządzeniach Juryzdykcyi Kraiowych, i rożnych Pismach i Proiektach &c.*
— Taxa Marszałkowska Koronna dla Cechu *Rybackiego* w Roku 1776. postanowiona, a dotąd trwaiąca - 151.
— Obiaśnienie Ordynacyi dla Cechu Rybackiego w Roku 1776. przez też Juryzdykcyą - - 153.
— List 3. P. K. do Autora *Dziennika Handlowego* R. 1788. w Materyach Handlowych - 155.
— Zapytanie ostrożnego Obywatela

Karta

o wartości Dukatow teraźnieyszego Króla Imć Pruskiego - 162.
— Odpowiedź *Dziennika Handlowego* na te zapytanie - - 163.
— Specyfikacya wszystkich Szkoł w Koronie i Litwie - *tamże*
— Obiaśnienie różnicy między Dziennikiem *Handlowym*, a Dziennikiem *Warszawskim* teraz rozpoczynaiącym się - - 167.
— Zapytanie *Sandomierzanina* względem Kompanij Kontraktowey *Warszawskiey* - - 170.
— Tablica wzoru Monety Srebrney *Pruskiey, Kaguzańskiey i Tureckiey* na końcu Tomika, 171.
— Specyfikacya Pism nadesłanych do Dziennika - - - 171.

MARZEC

Karta

I. *O Targach i Handlu Kraiowym*
— Targi Prowincyi Wielko-Polskiey *Warszawy, Poznania* od Karty 173. do - - - 175.
— Targi Prowincyi Mało-Polskiey *Krakowa, Sandomierza, Radzynia, Kamieńca Podolskiego, Tulczyna* z doniesieniem o Karyfty tameczney od karty 175. do 177.
— Targi Prowincyi Litewskiey *Wilna,*

Karta.

na, Brześcia Lit: Pińska, Mińska od karty 178 do - - 183.
— Uwagi *Sandomierzanina* nad potrzebą Targów Kraiowych - *tamże*
II. o Targach i Handlu Zagranicznym.
— Targi *Gdańska, Elbląga* - 186.
— Cena teraźnieyfza *Amfterdamfka* na rożne Zboża - - 189.
— Szczegolnieyfze Wiadomości tyczące fię Handlu Naſzego z za Granicą, iako to: - - 190.
— o Wielości Zboża w Szpichrzach Miaſt Portowych - - *tamże*
— o Edykcie Króla Pruſkiego względem niewywozu Zboża za Granicę 191.
— Wiadomości o tego roczney Defluitacyi na Wiśle. - - 192.
— o Pokupie teraźnieyfzym Owsa w Kraiu. - - - 193.
— Uwiadomienie względem zakontraktowania *Soli* Auſtryackiey przez Kompanią Pruſką - - 194.
— Wzmianka Traktatu Auſtryi z Polſką względem Soli. - 195.
— Wzmianka Traktatu Pruſs z Polſką względem Soli. - - 196.
— Uwiadomienie o nowey Taryffie Pruſkiey dla Miaſta Gdańſka 198.
— Zapytanie z *Zytomierza*, wiele Szaffunty *Gdańſkie, Elblągſkie, Królewieckie* zaymuią Funtów

Karta

Polskich. - - - 199.
III. *o Fabrykach Kraiowych.*
— Obwieszczenie Juryzdykcyi Marszałkowskiey Kor: względem wyznaczenia Probierzow Publicznych w Warszawie. - - - 200.
IV. *o Transporcie Spławnym.*
— Postrzeżenie niektore *Chełmianina* w Handlu Spławnym różnych Produktów, Rzeką Bugiem do brzegow Morza Baltyckiego. - 209.
— Zastanowienie się Tegoż nad sposobnością Spławu Rzeką Bugiem do Warszawy. - - - 211.
V. *o Transporcie Lądowym.*
— Trakt troisty z *Sandomierza do Warszawy przez Sandomierżanina* 212.
VI. *o Iarmarkach Kraiowych.*
— Uniwersał Kommissyi Skar: Kor: względem niewybierania po Miastach i Miasteczkach Targowego 215.
— Excerpt z Rapportu J. W. Czackiego Starosty Nowogro: Kommissarza Skar: Kor: względem zniesienia Targowego po Miastach Królewskich i Dziedzicznych - 220.
VII. *o Miastach Kraiowych.*
— Dalszy ciąg Numerowania Wars: 221.
VIII. *o Dobrach do Przedaży i Summach*
— Dobra i Summy z dawniey podanych

Karta

nych przenegocyowane - 226.
— Dobra i Summy nowo podane - 227.
— Dworek na *Szulcu* Nro: 3032. z dodaniem Summy 11,000. Złł: iest do przenegocyowania - - *tamże*
— Summa 150,000. na kupno Dóbr 228.
— Summy różne na Arędy Dóbr *tamże*
IX. *o Rozrządzeniach Jaryzdykcyi Kraiowych i o różnych Pismach.*
— Uniwersał Kommissy Skar: Kor: względem oberzniętych Czer: Złł: 229.
— Uniwersał Kommissyi Skar: Kor: względem Remiss z Komor Pogranicznych - - - 234.
— Uniwersał Kommissyi Skar: Kor: względem skupowania na Skarb Tytuniow - - - 239.
— Instrukcya Kommissyi Skar: Kor: dla Pisarzow Tabacznych, względem skupowania Tytuniow na Skarb 243.
— Specyfikacya Czynności Kommis: Skar: Kor: tyczących się Handlu z *Stycznia i Lutego* w Treści - 250.
— Odpowiedź Kompanij Warszawskiey *Kontraktowo składowey* na zapytanie *Sandomierzanina*. - 257
— Deklaracya teyże Kompanij względem skupowania Zboża. - 263
— Doniesienie Obywatela *Nurskiego* o sprowadzeniu do Warszawy wodą Zyta y Pszenicy - - 264.

Donie-

— *o Sposobie nabyca Dziennika Handlowego.*

1mo. w Warszawie w Expedycyi *Dziennika Handlowego*, na Krakow: Przedmieściu Nro: 438. płacąc na Rok cały Złł: 18 a Częściami, wedle Ceny wyrażoney na Tomiku.

2do w Drukarniach Grôlowskiey y Dufourowskiey, za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi *Dziennika*.

3tio. Za Warszawą po wszystkich Pocztach całego Kraiu, adressuiącfię do Jchmość PP. Sekretarzow Pocztamtu Warszawskiego, lub do samego Autora *Dziennika Handlowego*, płacąc razem z Pocztą na Rok cały Złł: 24.

4to. A oprocz Poczt znayduie się to Dzieło w *Poznaniu* u Krzyształowicza Bibliopoli — w *Krakowie* u Grebla Typografa — w *Lublinie* u Galli Kupca — w *Wilnie* w Sklepie Akademickim — w *Sandomierzu* u Rogowskiego Woyta, za Cenę iako wyżey w Expedycyi Dziennika.

NB. Ta Część *Trzecia osubno kosztuie* Złł: 3.

Donie-

— *Doniesienie Dziennika względem potrzeby podawania Publiczney wiadomości, Dobr, Summ, iako y Domow po Miastach do Przedaży Zastawy Arędy &c*

Dziennik Handlowy wciągu trzech letniego swego wysługiwania się Kraiowi, umieściwszy Artykuł o Negocyacyi Dobr różnego gatunku, spodziewał się, że przez ten sposob uczyni tak wielką przysługę Kraiowi, że wszyscy Obywatele maiący iakie Negocyacye względem Dobr y Summ, imią się tego sposobu, y zechcą z siebie, przyłożyć się dotey wygody Publiczney, że bez iezdzenia po *Domach, Kontraktach, Kancellaryach*, wcelu wyszukiwania Dobr, lub przenegociowania Summ, podawać będą do wiadomości Publiczney drogą Dziennika, swe Dobra y Summy, przez co y Sobie y Powszechności dużo przyskorzyliby wygody, bo zaiednym Oka rzuceniem w Tabellę Dziennikową, zaraz każdy mógłby widzieć gdzie ma Dobra lub Summy znachodzić; przecież tey Nadziei Dziennika, zupełnie nie odpowiada przyłożenie się Obywatelskię, bo ledwo kto ieszcze

w tym rodzaiu czyni donoſzenia, znać, że ſpoſob ten, albo niewſzyſtkim ſię podobał, zwłaſzcza tym, co chcą przez tayne Negocyacye oſzukiwać, iak iuż otym dość iaśnie ieſt w Dzienniku pierwſzorocznym fol: wyrażono, albo niewſzyſtkim ieſzcze wiadomy; przeto Dziennik Handlowy, pominowſzy pierwſzy Gatunek Ludzi, co chcą przez tayne Negocyacye oſzukiwać, nieſie przyſługę dla tych, co niechcą oſzukiwać, ale niewiedzą ieſzcze o tym Dziennika ſpoſobie, gdyby więc całą Powſzechność ten ſpoſob lepiey dóyść mógł, przyłącza o tym ſpoſobie przy zbiorze treści Materyi darmo przy Gazecie dziſieyſzey, á w Expedycyi Dziennika zawſze rozdaiącym ſię, takowe Doniesienie.

Donoſi *Dziennik Handlowy*, że w krótce ma wydać Tabellę Dobr y Summ podanych w Dzienniku do Negocyacyi, ieżliby więc kto, oprócz iuż podanych, miał ieſzcze podać co do Negocyacyi, niech przyſyła do *Expedycyi Dziennika* w Warſzawie na Krak: Przed: Nro: 438. adarmo tąm wſzelkie doniesienia przyięte będą.

Mianowicie obwieſzcza ſię wſzyſtkim Miaſtom, w których znaleść byſię mogły Domy do Przedania, Zaſtawy, lub Naięcia, aby donoſili do tey Tabelli Dziennika, a łatwo znaydą Żądaiących, zwłaſzcza w teraznieyſzych Sąſiedzkich Nieſpokoynościach, bo nie ieden Pograniczny Obywatel, będąc w niebeſpieczeńſtwie czy to pozoru Woiennego, czy to Powietrza, u noſiłby ſię z Zyciem y Maiątkiem do tych Miaſt, gdzieby wiedział łatwo z Tabelli *Dziennika*, że w tym a w tym Mieście, ſą Domy do Przedania, Zaſtawy, Naięcia, za takie y takie Summy, z takiemi y takie i wygodami &c.

Życzyćby potrzeba, aby Polſka, niemogąca korzyſtać z Emigraty Zagranicznych uchodzących z bogactwami do innych Kraiow na oſiadanie, nieſzkodowała przynaymniey na ſwoich Obywatelach, wyiść mogących z Kraiu, dla uniknienia Niebeſpieczeńſtwa Pogranicznego, czemu łatwo zapobieżeć by ſię mogło, gdyby wcześnie im ogłoſzono zoſtało, że, ktoby chciał dla uniknienia iakiego niebeſpieczeńſtwa, prze-

nieść się z Pogranicza w głąb Kraiu, tedy w tych atych Miastach, są te y te Domy, z takiemi y takiemi wygodami, do Przedania, Zastawy, lub Naięcia, tak n. p. iak Warszawa iuż po Części uczyniła, gdy tyle iuż podoła do Dziennika Doniesień oróżnych Domach, które w wyiść maiącey Tabelli, widzieć będzie można pokrutce, à w Dzienniku obszerniey znayduiące się iuż opisane. Wszakże zdrowy rozsądek radzić będzie każdemu, przenosić się do tych Miast, o których będzie wiadomość, że maią Domy do Przedania, Zastawy, Naięcia, a miiać te Miasta, o których żadney takowey wiadomości niebędzie.

NB. Jeśliby więc kto przez Pocztę chciał do Dziennika uczynić takowe lub tym podobne Doniesienia, tedy potrzeba, aby Listy były *Franco*, to iest: na mieyscu opłacane y za odbieraiącego, inaczey Dziennik swoim kosztem wykupować nie będzie, bo dość zdaie się przysługi czyni, gdy same Doniesienia swoim Kosztem drukować każe.

INSTYTUT OSSOLIŃSKIEGO.

DZIENNIK
HANDLOWY

Zawieraiący w ſobie wſzyſtkie okoliczności, Fiſma, Uwagi, i Myśli Patryotyczne do Handlu ściągaiące ſię.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ I.

STYCZEN 1788.

I.

O Targach Kraiowych.

Chociaż w tym trzecim Roku pierwſzego Miesiąca, naymnieyſza znayduie ſię wiadomość Targów, bo tylko kilku Miaſt, a z tey małości Targów, y Tabella Targowa w tym Mieſiącu niekładzieſię, wſzelako tę ſzczupłość wiadomości Targów, zaſtąpi wiele, nadzieia, ſpodziewanych obfitſzych w pożnieyſzych Mieſiącach takowych wiadomości, wypłynąć maiących, z nakazu Departamentu Policyi, którego naſtępuiąca Rezolucya o tym zapewnić może.

Styczeń 1788. A

3.936

INSTYTUT OSSOLINSKIEGO

— *Rezolucya Departamentu Policyi przychylaiąca się dożądań Autora Dziennika Handlowego, względem nakazu Miastom raportowania Targów, y innych Okoliczności dopowszechnego pożytku ściągaiących się.* —

„ Departament Policyi w Radzie Nie-
„ ustaiącey na Memoryał Uro-
„dzonego Wydawcy Pisma Peryodyczne-
„ go pod Tytułem — Dziennik Handlowy —
„ Oświadcza; Iż przychylaiąc się do pró-
„ żby Jego, y pragnąc tak użytecznemu
„ w czasie dla Kraiu dopomoc Dziełu, w
„ naypierwszym do Miast dozorowi swe-
„ mu poruczonych Uniwersale, Rapporto-
„ wanie o Targach y innych okoliczno-
„ ściach, zaleci, tym czasem zaś znaydu-
„ iących się iuż w Aarchivum swoim o sta-
„ nie Miast niektórych Rapportów, czy-
„ nić wypisy temuż Uro: Wydawcy po-

„ zwala. — Dan w Warszawie na Sessyi De-
„ partamentu Pollicyi dnia 12. Grudnia
„ 1787. Roku„

(*LS*) *Kazimierz Raczyński*
Marszałek Nadw: Kor: Prez: Dep: Pol.

— *Targi Prowincyi Wielkopolskiey* —

— Targ Miasta *Warszawy* iaki był w Miesiącu Styczniu zaświadcza *Wiesiołowski* Instygatór Taxowy Juryzdykcyi Marszał: Koron:

	Zło:	*Gro:*
Zyta pięknego *korzec*	18.	15.
Mąki żytney	Do 23.	
Pszenicy piękney	Do 24.	
Jęczmienia	Do 13.	
Owsa. - - -	Do 7.	
Gryki. - - -	Do 11.	
Kaszy Jaglaney	Do 32.	
Dto Gryczaney	Do 24.	
Dto Dto drobney	Do 36.	
Dto Jęczmien:	Do 16.	
Dto Dto drobney	Do 16.	15.
Grochu pięknego	Do 20.	

		Zł:	Gro:
Dto zielonego	*Korzec*	22.	29.
Dto cukrowego	Dto	22	29.
Jałowcu	*Czwierć*	-	6.
Gorzałki okowit:	*Gar:*	6.	15.
Oleiu Rzepako:	Dto	5.	7. ½.
Maſła -	*Faſka*	36.	
Dto mnieyſza	Dto	20.	
Syrow - -	*Kopa*	26.	
Dto mnieyſzych	Dto	13.	
Jay - -	Dto	4.	Zł:
Łoiu topione:	*Kamień*	18.	19.
Dto nietopionego	Dto	12.	13.
Wół dobry	*Sztuka*	144.	
Dto podleyſzy	Dto	125.	
Ciele dobre	Dto	12.	18.
Dto Bukat	Dto	9.	12.
Wieprz dobry	Dto	90.	86.
Dto podleyſzy	Dto	36.	54.
Skura woło: dobra	Dto	18.	19.
Dto- podleyſza	Dto	13.	16.
Dto Cielęca	Dto	-	3.

Tyle tylko gatunków donoſi ſię ile bywa natym Targu, z którego zwykła Cena wypiſywać ſię.

Drożyzna Warszawska coraz wzmaga się, iuż to dla przeszłorocznych Nieurodzaiów, iuż to dla złey Drogi do tąd około Warszawy doświadczaney, przez niespokoyność Zimy, bo dotąd ieszcze Wisła nie stoi, iuż to, dla Przekupstwa Warszawskiego, którego chciwości uszkadzaiącey wygodzie powszechney, czuła gorliwość Juryzdykcyi Marszał: Koron: zawsze zmierzaiącey do dobra powszechnego tey Stolicy, zapobiega, o to y teraz dwa obwołania w tey okoliczności, w teraźnieyszym Miesiącu ogłosić raczyła, iak następuią

— *Pierwsze obwołanie 7. Stycznia 1788. względem Przekupniów.*

Michał Wandalin z Wielkich Kończyc Hrabia Mniszech Marszałek Wielki Koronny, Lubelski &c. Starosta, Orderów Orła Białego, S. Jędrzeia, y S. Stanisława Kawaler —

„ Gdy potylekrotnie wychodzącym
„ Obwieſzczeniom, przekupſtwa
„ Wiktuałów, y innych Produktów, na
„ mocy Prawa, tu w Warſzawie, y iey
„ okolicach zabraniaiącym, y mimo dozo-
„ ru w tey mierze czynionego, Handla-
„ rze, y Zydzi Baraśnictwem bawiący ſię
„ ſprzeciwiaią ſię, y na Targi, tak w War-
„ ſzawie, iako y Pradze, iako też za
„ Miaſto na Gościńce wyieżdzaią, y wy-
„ chodzą, Wiktuały, oraz inne Produkta
„ przekupuią, y oneż potym dla zyſku
„ wyżſzą ceną ſprzedaią, a przez to Dro-
„ żyznę ſprawuią; przeto ponawiaiąc
„ dawnieyſze w tey mierze Obwołania,
„ iako to: pod Dniami 23. Września 1783.
„ 26. Czerwca 1786. 27. Stycznia y 13.
„ Lipca w Roku 1787. y oneż tak nayiſto-
„ tniey chcąc mieć dopełnione, ſurowo
„ zalecam, y przykazuię, aby nikt, a tym
„ bardziey Zydzi Baraśnicy, tak za Oko-
„ py wyieżdzać, iako y na Targach w
„ Warſzawie y Pradze, żadnych Wiktu-

„ałów y Produktów przekupywać, y oneż „ potym dla zyſku, wyżſzą przedawać „ ceną, a przez to Publiczności przez ſpra- „ wowanie Drożyzny k zywdzić niewa- „ żył ſię, a to nietylko pod karami, powyż- „ ſzemi Obwołaniami wymierzonemi, za- „ braniem przekupionych Produktów, ale „ nawet y większym każdego, na czyież „ kolwiek zaſkarżenie, w miarę przewinie- „ nia ukaraniem. Które to obwieſzczenie, „ aby do wiadomości każdego doſzło, toż „ przy odgłoſie Trąby, w mieyſcach zwy- „ czaynych publikować zalecam — Dan w „ Warſzawie Dnia 7. Mieſiąca Stycznia „ 1788. Roku. —

— *Drugie obwołanie Jurzdykcyi Marſzałkowſkiey Koronney względem Wolnicy.*

Michał Wandalin z Wielkich Kończyc Hrabia Mniſzech Marſzałek Wielki Koronny, Lubelſki &c. Staroſta. Orderów Orła Białego. S. Jędrzeia, y S. Staniſława Kawaler —

„ Wszem w obec, y każdemu z oso-
„ bna, komu otym wiedzieć na-
„ leży, do wiadomości podaię: Iż gdy d
„ świadczenie coraz bardziey poznać da-
„ ie, że Nieurodzay zdarzony, niedost ek
„ dowozu wszelkich wiktuałów w tym Mie-
„ ście Rezydencyi J. K. Mci sprawuie,
„ tę zaś trudność w nabywaniu rzeczy
„ pierwszey potrzeby, szczegulnie niektó-
„ rych w tym mieyscu Zgromadzeń, swo-
„ body, y wolności, przez bronienie z pier-
„ wszey ręki przedaży, na Targach y Ryn-
„ kach, nie bez uszczerbku Publiczności
„ powiększaią, a te nawet Zgromadzenia
„ z okazyi nieurodzaiu, potrzebnych ży-
„ wności bez straty swoiey, Powszechno-
„ ści dostarczać nie zdołaią; Przeto przez
„ winną a wielorakiemi Prawami Urzę-
„ dowi Marszałkowskiemu poleconą sta-
„ ranność, ponawiaiąc dawnieysze w tey
„ mierze wyszłe y ciągle trwaiące Ob-
„ wołania, y do nich stósuiąc się z Władzy
„ tegoż Urzędu Marszałkowskiego Koron-
„ nego, zalecam y przykazuię, aby pod

„ żadnym pozorem nikt, dowozu z kądkol-
„ wiek Chleba, Mięsa, Ryb, y wſzelkiego
„ Rodzaiu Wiktuałów, bronić, trudnić y
„ przeſzkadzać, a tym bardziey zabierać
„ nieważył ſię, y owſzem wygodzie y po-
„ trzebie Publiczney dogadzaiąc, a tan-
„ ność, y łatwość w nabywaniu tychże
„ Wiktuałów iednaiąc, że każdemu ieſt
„ wolny dowóz y przedaż w tym mieyſ-
„ cu, Chleba, Mięsa, Ryb, y wſzelkich
„ rzeczy do żywności, dla Obywatelów
„ y Mieſzkańców potrzebnych, obwie-
„ ſzczam; aby iednak pod tytułem tako-
„ wey wolności, nikt mięsa z Bydła za-
„ rażonego przywozić nie ważył ſię pod
„ karami oſobiſtemi y Konfiſkatą mięsa,
„ zaprzekonaniem w tey mierze, nieochy-
„ bnie naſtąpić mianą zalecam, y że z te-
„ go powodu Zydzi, do podeyścia nay-
„ ſkłonnieyſi, wolności przywożenia, y
„ ſprzedaży mięsa ſamego, w Warſzawie
„ y Pradze, oraz tych mieysc okolicach,
„ ile Prawami zabronioney mieć nie mo-
„ gą, oſtrzegam, Które to Obwieſzcze-
„ nie, aby do wiadomości każdego doſzło,

„ toż przy odgłosie Trąby w mieyscach
„ zwyczaynych publikowane, y przy w la-
„ zdach Okopowych na słupach, w druko-
„ wanych Exemplarzach przybite mieć
„ chcę — Dan w Warszawie dnia 16. Miesią-
„ ca Stycznia 1783. Roku —

Michał Mniszech Marszałek Wielki Koronny mp. —

— *Targi Prowincyi Małopolskiey.*

— *Targ następuiący Miasta Sandomirza,* że był w Miesiącu Styczniu zaświadcza *Andrzey Rogowski Radca y Wóyt* Miasta Sandomirza.

	Zło:	Gro:
Zyta lepszego *Korzec* -	17.	
Dto podleyszego Do -	16.	
Pszenicy lepszey Dto -	16.	
Dto podleyszey Do -	15.	
Jęczmienia - - Do -	11.	15.
Owsa - - - Do -	5.	10.
Grochu - - Do -	16.	
Jagieł - - - Do -	28.	

			Zło:	Gro:
Krup Jęcz: ordynar:	Dto	-	22.	
Dto Gryczan: Ordy:	Dto	-	22.	
Siemienia Lniane:	Dto	-	16.	
Dto Kónopnego	Dto	-	16.	
Oleiu Lniane:	*Garniec*	-	4.	8.
Dto Kónopnego	Dto	-	4.	8.
Wódki okowitey	Dto	-	7.	
Dto Ordynaryi:	Dto	-	5.	
Masła - - -	*Funt*	-	1.	
Saletry - -	Dto	-	2.	
Mięsa świeżego	Dto	-	—	6.
Kawy - -	Dto	-	2.	15.
Cukru - - -	Dto	-	2.	
Wosku żołtego	*Kamień*	-	68.	
Miodu przaśnego	Dto	-	17.	
Łoiu topionego	Dto	-	22.	
Dto nietopione:	Dto	-	16.	
Żelaza Kraiowe:	*Cetnar*		36.	
Soli Austryackiey	*Beczka*	-	43.	10.
Wołu lepszego	*Sztuka*	-	120.	
Skór Woło: suro:	Dto	-	18.	
Dto Cielę: suro:	Dto	-	1.	10.
Kapłón - -	Dto	-	1.	
Kura dobra -	Dto	-	—	40.

		Zło:	Gro:
Kaczka - -	Dto -	—	22
Gęś dobra -	Dto -	2.	
Iay - -	*Kopa* - -	2.	

— *Uwaga Sandomirzanina względem pożnych wiadomości Targów.*

— Iak wyczytuię w Dzienniku Handlowym, iż Miasto Sandomierz ma pracowitego y gorliwego Męża, który co Miesiąc donosi Dziennikowi wiadomości o Targach tegoż Miasta. Takim Ludziom sprzyiaiącym Dobru Powszechnemu należałoby Rządy Miasta polecać.

Niektórzy Czytelnicy Dziennika Handlowego zdaią się z nudnością czytać doniesienia o *Targach Kraiowych*, dla tego, iż one Miesiącem, a czasem dwiema pożniey, dochodzą Czytelnikow, kiedy iuż Cena Produktów została odmienioną. Ale iakże temu zaradzić, zwłaszcza, że doniesienia z Miast po upłynionym dopiero Miesiącu, odesłane bywaią, a niektóre bardzo późno, powtóre iż rozległy Kray dla wielkich

odległości od Stolicy Królestwa niemoże mieć tak prędkich, iak żąda, doniesień. Wszakże odmiana Ceny Produktów nie-wielką ma różnicę w późnieyszych Miesiącach, chyba kiedy się wielka, a ta Publiczna odmiana stanie w Kraiu, iak *np.* teraz mały Urodzay *Zyta*, kto się Handlem bawi, potrafi z tych doniesień o Targach postrzedz, obrachowawszy wydatki na Transport Lądowy, lub Wodny, y inne, ieżeli w Handlu znaydzie zysk pewny, iak wielki. Więcey podobno żalić się należy na niektóre Miasta, iż się lenią czynić Handlowych doniesień Dziennikowi. Tablice Targów Kraiowych ukazuią Nam, iż z Całey Wielko Polskiey Prowincyi *ieđno* tylko Miasto Warszawa te doniesienia statecznie czyni. Mało Polskich Miast iest 10. a Litewskich 8. — *Sandomierzanin*

— Targ Następuiący *Miasta Kurowa* w Woiewództwie Lubelskim, iż był 6tego Stycznia 1788. zaświadczaią — *Jozef Dębicki* — *Józef Bolesławski*, Uczniowie Szkoły Parafialney Kurowskiey —

		Zło:	Gro:
Pszenicy - -	*Korzec*		
Zyta - - - - -	Dto	16.	
Jęczmienia - -	Dto	10.	
Tatarki - - -	Dto	10.	
Owsa - - - - -	Dto	6.	
Koń Gospodar: dobry	*Sztu:*	100.	
Dto Dto mierny	Dto	80.	
Dto Dto podleyszy	Dto	50.	
Wół Gospodar: dobry	Dto	100.	
Dto Dto średni	Dto	80.	
Dto Dto podley:	Dto	50.	
Krowa piękna	*Sztuka*	64.	
Dto średnia	Dto	50.	
Dto podleysza	Dto	40.	
Ciele piękne	Dto	11.	
Dto mierne	Dto	8.	
Wieprz karmny	Dto	100.	
Dto podły -	Dto	50.	
Olszyny -	*Fura*	2.	5.
Smoły -	*Garniec*	—	8.
Kożuch dobry	*Sztuka*	28.	
Dto mierny	Dto	23.	
Dto mnieyszy	Dto	20.	

	Zło:	Gro:
Bótów Gospodarskich *Para*	6.	
Dto Dto podleyszych Dto	5.	15.
Słoniny Połeć mierny	14.	

— *Targi następne Miasta Tulczyna, y Mohilowa że były w Miesiącu Styczniu, zaświadcza Wilski Poczmistrz Tulczyński, y Mochylowski* —

	w Tulczynie		*w Mohylowie.*	
	Zło:		Zło:	
Zyta *Korzec*	15.	- - -	18.	
Pszenicy Dto	18.	- -	21.	
Hreczki Dto	10.	-	11.	
Owsa Dto	7.	- -	10.	
Prosa Dto	14.	- -	10.	
Iagieł Dto	22.	- -	20.	
Jęczmienia Dto	9.	- -	10.	
Siemienia Dto	14.	- -	15.	
Grochu Dto	13.	- -	12.	

— Podług tey Ceny obwołano było, by w Miastach przedawali, lecz gdy Kupców dosyć dla kupowania zeszło się; niemieli

czego kupować, prócz Korców 6. wſzyſtkiego na Targu w Tulczynie z kupiono Zboża.

Tey Drożyzny nadzwyczayney, a nadto niedoſtatku w kupowaniu Zboża doświadczamy, z przyczyn, iak dawniey na mieniłem w Dzienniku, tych. Ze co mieliśmy Chleba to ochoczo do Chersonu, y w Kordón wyprowadziliśmy, a reſztę na C[illegible]rzałki Panowie z kochanemi ſwemi Zyd[illegible] przepędzili. Wypada teraz, że Chleb ſamo chcąc ſtraciwſzy, za tę pokutę Mieſzkańce tuteyſzego Kraiu Zołądź iuż iedzą, co podobno y Nas tu nie minie, ieżeli Pokoiu nie będzie; y Woyſko Zagraniczne z Kraiu nieuſtąpi.

w *Mohyłowie* na Otakach, to ieſt: na Stronie Tureckiey, ſtoi doſyć Turków, bardzo ſpokoynie, y nie wypowiedzianie po Przyiacielſku obchodzą ſię z Naſzemi Woyſkowemi. Lecz iak Dnieſtr ſtanie, Bóg wie, czy niezawitaią do Nas w Gościnę, chociaż Naſze Polſkie Granice Woyſkiem mocno ubeſpieczone, y Patrole Nocne przy wielkiey pilności odprawiaią — Tak

doniosł

donioſł o tym *Wilſki* Poczmiſtrz J. K. Mci Tulczyńſki y Mohilowſki — Dat: z Tulczyna dnia 18. Stycznia 1788.

— Ze Boh iuż ſtanął donoſzą różne prywatne Liſty, a zatym lękać ſię w padnienia Tatarów poczynaią, gdyż iuż Pikiety tak Tureckie, iako y Moſkiewſkie ukazywać ſię natym Lodzie zaczynaią.

— *O zmnieyſzeniu ſię drożyzny w Zytomierzu.*

— Targi Nasze nieco ſpadły

Zło: Gro-

Zyta - *Kerzce* po 16.

Ięczmienia y Hreczki Dto 12.

Pſzenica y Iagły w dawnieyſzey Cenie.

Za odgłoſem tylo poſtraſzenia Moſkiewſkiego, że gwałtem wymłacane będzie Zboże, ieśli Panowie Poddanym twoim zakazuią wyprzedawać, tedy przecie nieco poczęło ſię pokazywać więcey po Targach Zboża, chociaż ieſzcze nie tak gęſto, ale iednak ani w podobieńſtwie da-

wnym Targom, bo dawniey zgoła iuż nie postać nie można było, y gdyby nie ten dostrach, to iuż w Naszym Mieście pewny do tąd mielibyśmy Głód, a zatym ostatnie nieszczęście — Dat z Zytomierza 20. Grudnia 1787. — *Korrespondent Dziennika Handlowego.*

— *Targi Prowincyi Litewskiey.*

— Targ następuiący Miasta Brześcia Litt: że był w Miesiącu Styczniu 1788. Roku zaświadcza Kazimierz *Tarnawiecki Lantwóyt* Miasta Stołecznego Brześcia Litt:

	Zło:	Gro:
Zyta miary Kommis:	*Szanek*	9.
Pszenicy -	Dto	15.
Jęczmienia -	Dto	8.
Owsa - -	Dto	5.
Grochu -	Dto	12.
Słodu na Piwo -	Dto	11.
Gryki -	Dto	10.
Jagieł -	Dto	18.
Siemienia Lnianego	Dto	11.
Krup Gryczanych	Dto	14.

		Zł:	Gro:
Dto Jęczmiennych	Dto	16	
Anyżu -	*Kamień*	18.	
Wełny przedniey	Dto	36.	
Dto Podleyszey -	Dto	30.	
Woſku - -	Dto	80.	
Łoiu topionego -	Dto	20.	
Ditto nie topionego	Dto	16.	
Szczeciny czyſtey	Dto	30.	
Chmielu - -	Dto	20.	
Kónopi włokna -	Dto	14.	
Słoniny lub Sadła	*Font*	—	18.
Miodu Przaśnego Emes:	*Gar:*	10.	
Gorzałki Okowitey -	Dto	4.	
Ditto proſtey podſzumem	Dto	3.	
Maſła - -	Dto	3.	
Oleiu - -	Dto	4.	
Soli Rozchodka zwaney	*Beczka*	10.	15.
Ditto Różniatowki	Dto	12.	15.
Ditto Pruſkiey -	Dto	13.	15.

— Targ naſtępuiący Miaſta *Mińſka* że był w Mieſiącu Styczniu 1788. Zaświadcza *Ignacy Tarankiewicz Burmiſtrz Mińſki.*

Cena u Nas na Targach różnego Zboża podczas teraznieyszey ſanney drogi nie ſpadła.

	Zło:	Gr:	Zło:	Gr:
Żyta Kommis: *Beczka*	48.			
Jęczmienia Dto	32.			
Pſzeni: iak do gatun: Dto	60.	—	70. i 80.	
Owsa - Dto	20.			
Grochu - Dto	48.			
Siemienia Lnianego Dto	50.			
Ditto Konopnego Dto	48.			
Gorzałki Kommis: *Gar:*	2.			
Ditto dubeltowy Dto	4.			
Oleiu Ditto Dto	5.			
Miodu przaśnego od *Garcy* Kom: *Miednica*	48.			
Maſła od *Garcy* Kommis- 6. *Faſka*	24.			

NB Garniec Dubeltowy zawiera w ſobie Kommis: *Garcy* 2. a Kwart 8.

Woſku od ſóntow wagi Kommiſſyiney 50. *Kamień* 84.

Łoiu nietopio: takiż Dto 24.

Zł:

Chmieln takiż Dto 5.
Ditto podley· Dto Dto 3.
Siana od *Kamieni* 5. *Wóz* 8.

W naſtępuiącym Mieſiącu obſzernieyſzą wiadomością Targów y Handlu wewnętrznego ſpodziewa ſię przyſłużyć Kraiowi Dziennik Handlowy, a teraz przyſtępuie do iakieykolwiek wiadomości Handlu Zagranicznego.

II.

O Targach y Handlach Zagranicznych.

Nim Kray Autentyczną wiadomością od Kónſulów Cherſońſkiego y Gdańſkiego o Handlu Zagranicznym y Targach zaſilać ſię będzie, czego iuż ieſt bliſka nadzieia, tym czasem z prywatnych wiadomości co ma Dziennik udziela Kraiowi.

— *O Handlu Woiewództwa Sandomirſkiego z Galicyą.*

W Galicyi drogość Zboża ieſt daleko większa, niż u Nas w Sandomierſkim, lubo tam Zakaz palenia Gorzałek z ſwoiego Zboża, ieſt ſpoſobem wielkim do wſtrzymywania drogości. Zyta korzec w Galicyi płaci ſię po Zło; Pol: około 20. w tych Dniach przyſyłano z tamtąd do Nas, aby Im choc do Wiſły przyſtawić Zyta kilkaſtet Korcy, gdyż ſię tam ſpodziewaią drogości ieſzcze większey —

Zydzi z Galicyi przyieżdzaią, y wykupować Polſkiego Zboża nie przeſtaią dotąd, lubo w tych czaſach mniey niż dawniey biorą Zboża. Ci Zagraniczni Zydzi ſą przyczyną drogości Zboża na Targach, gdyż więcey daią niż ieſt w Targu. Zakaz w Gallicyi robienia Gorzałek z Zboża Kraiowego ieſt przyczyną, że tam zniżaią ſię Targi, lecz podobno Dóbr Poſſeſſorom zmnieyſzy ſię oraz Intrata z Propinacyi. U Nas w Wolnym Narodzie trudno ſię ſpodziewać zakazu ta-

kiego, który luboby oddalił od Kraiu Naszego Głód y Drogość, atoli znacznieby zmnieyszył Dochody szczególne y Publiczne. Nienależy w prawdzie tamować wolności handlowey sprzedawania Zagranicznym Zboża, wszakżeby można pozwolić nato, aby póty Zagranicznym nie przedawać, pókiby w przód Kraiowi nie skupili na swoią potrzebę —

Pograniczna część Woiewództwa Sandomierskiego będąc ogołocona z Lasów, potrzebuie onych naywięcey z Kordonu, gdyż Kraiowe Lasy y oddalone są dużo y zamknięte. Ztego powodu sądzą tu być słusznością, aby od Drew Cło Kraiowe uchylone było w tym mieyscu, przez coby się drogość onych zmnieyszyła.

W Kordonie Cessarskim iest Uniwersał zakazuiący wywozu Zboża oraz nakazuiący aby skupowano do Magazynu.

Zyta Korcy 600,000.

Owsa Korcy 900,000.

Nasi Sandomierzanie myślą otym gdzieby sprzedać mogli swoią Pszenicę, bo Targi Zagraniczne małe obiecuią.

Do Kordónu Ceſſarſkiego ieſzcze ztąd wykupuią Zboże, z właſzcza Zydzi.

Na Targach bywa doſtatkiem Zboża, drogość iednak nie uſtaie, wodlegleyſzych Miaſtach od Wiſły, daleko tańſze Zboże. — Dan z *Sandomierza* 5. *Stycznia* 1788. *Sandomierzanin*.

— *Wiadomość Drożyzny Zboża około Rygi.*

Pewny z Kurlandyi donoſi, że około Slozberga drożſze Produkta, niż w ſamey Rydze, dla czego wielu po Zyto do Rygi poſyła, tam ſkupować wolą niż na Wſiach, Nieurodzaie iuż Lat kilka trwaią, a tak na Włościach chcąc kupić płaci ſię.

Zyta Pur Tal: bi: 1. i Złł: Pol: 6.
Pſzenicy Dto Tal bi: 2. i Złł: Pol:
Jęczmie: Pur Tal: bi: 1. i Złł: Pol:
Owsa Pur —— - Złł: Pol: 4.
Siemie: Pur —— - Złł: Pol: 10.

Zaś w Rydze ſamey Zyto przedaią Kupcy na odwrot do Kraiu po Talarze bitym 1. Pur ieden — Dan z *Slozberga* 27. Grudnia 1787.

Tak małych doniesień o Targach y Handlu Zagranicznym, w cale nie iest winnym *Dziennik*, bo ten chciałby nayobszernieysze czynić, ale cóż gdy mało iest gorliwych Obywateli, aby tak Interessowane Materye kommunikowali. Dość *Dziennik* z daie się czyni, gdy chęćswoią oświadcza, darmo umieszczania takowych Doniesień, y wszelkiego starania przykłada do dostania onych, ale nieszczęście że tey chęci y staraniom skutek ieszcze nie odpowiada — Wkrótce iednak może odpowie —

III.

O Fabrykach Kraiowych.

Ze do Artykułu Fabryk Kraiowych, podciągnione są w Dzienniku wiadomości, y o wszystkich Rzemiosłach Kraiowych, przeto spodziewa się Dziennik wygodę Powszechności uczynić, gdy umieszcza wswym Piśmie Ordynacyą Departamentu Policyi Rzemiosła Złotniczego, następuiącą —

— *Ordynacya Departamentu Policyi względem Proby Złota y Srebra roboty Warszawskiey.*

Departament Policyi w Radzie Nieustaiącey za zezwoleniem Nayiaśnieyszego Pana, y za zdaniem teyże Rady, wiadomo czyni komu o tym wiedzieć należy —

„ Wiara Publiczna, Bespieczeństwo Maiątków Obywatelskich, y sam dobry porządek wyciągaią tego po Rządzie Kraiowym, aby gdy używanie Złota, y Srebra, staie się komu potrzebą, znaki któremi się w gatunkach swoich różni, nie podpadały żadney wątpliwości. Do tąd, albo nie było żadnych znaków, albo ieżeli były, tedy nie miały w sobie Cechy zaręczenia Publiczego. Zaradzaiąc temu Departament Policyi, naypierwey w Stolicy Krolestwa, z Władzy Prawami Roku 1775. y 1776. nad Miastami Krolewskiemi sobie nadaney, następuiące czyni Rozrządzenie —

„ 1mo Zaden Złotnik, Jubiler, Zegar-

„ miſtrz, Szeydarz, lub iakimkolwiek na-
„ zwiſkiem bawiący ſię w tey Stolicy,
„ około wyrabiania, przetapiania, y od-
„ dzielania na przedaż Złota y Srebra,
„ nie będzie mógł przedać, y wydać wy-
„ robionego, przetopionego lub oddzielo.
„ nego Złota y Srebra, do póki na nim nie
„ będą wybite od wyznaczonych na to Pro-
„ bierzów znaki, czyli ſtemple Publiczne,
„ próbę czyli gatunek onego wyrażaiące.
„ 2do Każda Sztuka Złota y Srebra ro-
„ boty Warſzawſkiey, dwa razy odtąd ma
„ bydź probowaną y ſtemplowaną. Nay-
„ przód przez Mieyſkiego potym przez
„ Mennicznego Skarbu Kor: przyſięgłych
„ Probierzów. Mieyſkiego Probierza wy-
„ znaczy Magiſtrat Miaſta Starey War-
„ ſzawy, z pomiędzy Starſzych Złotni-
„ ków, y tego Stempel zamykać w ſobie
„ bedzie probę y Serenę, Herb Miaſta
„ Starey Warſzawy. Menniczynym do
„ tey próby umocowanym Probierzem bę-
„ dzie zawſze ten, którego Prześwietna
„ Kommiſſya Rzeczypospolitey Skarbu
„ Koronnego, za Próbierza Skarbowego
„ wyznaczy, y oſobną Inſtrukcyą oraz przy-

„ ſięgą na wierne zaświadczanie Próby obo-
, wiąże, a tego Stempel wyrażać będzie
„ probę, y Orła Herb Rzeczypoſpolitey.
„ 3tio Gdy dawna Uſtawa Złotników
„ Warſzawſkich, Ceny od ſtempla po dwa
„ Groſze miedziane od Łóta upadła, prze-
„ to, że była uciążliwą, praca także oko-
„ ło wyciągania Próby nie może bydź bez
„ wydatku y nadgrody; zaczym godząc
„ wygodę z ſprawiedliwością, będzie od
„ tąd Cena od ſtempla po półgroſza mie-
., dzianego od Łóta Warſzawſkiego, y
„ tym pół groſzem obydwa Próbierze za-
„ równo dzielić ſię, y niewyciągaiąc nic
„ nadto, kontentować ſię powinni —
., 4to Ponieważ proba Złota więcey da-
„ leko zabiera czaſu, pracy y expenſy,
„ niżeli próba Srebra, zaczym umiarko-
„ wana wyżey cena od ſtempla po puł
„ Groſza miedzianego od Łóta ſłużyć ma
„ tylko do probowania Srebra; Co zaś
„ do probowania Złota, od ſztuk nieprze-
„ chodzących wagę dzieſięciu Czerwo-
„ nych Złotych Holenderſkich, płacić ſię
„ będzie razem dla obydwóch Próbierzów
, Publicznych, od wagi iednego Czer-

„ wonego Złotego Hollenderſkiego po
„ Groſzy miedzianych trzy; a od Sztuk
„ większych przeważaiących Czerwonych
„ Złotych Hollenderſkich dzieſięć, od wa-
„ gi iednego Czerwonego Złotego po
„ Groſzy miedzianych dwa.

„ 5to A iako robota Złotnicza, nie mo-
„ że bydź ſprzedaną y wydaną bez tych
„ dwoch ſtempłów Publicznych, tak obo-
„ wiązek oddawania do ſtempla, należeć
„ będzie do Złotników. Wzaiemnie Pró-
„ bierze naydłużey we dwudzieſtu czte-
„ rech godzinach każdą próbę expedyo-
„ wać powinni, y dopóty niebędą mogli
„ żądać ułożoney dla nich zapłaty, dopó-
„ ki Sztuka do próby oddana, nie okaże ſię
„ bydź zgodnie przez obydwóch wypro-
„ bowaną, Zaſtęplowaną y tęż ſamą Wagę,
„ w którey podana była, trzymaiącą

„ 6to Ponieważ różność gatunków Zło-
„ ta y Srebra Kraiową robotę upodla, y
„ doſtrzeganie fałſzuiących zatrudnia. Za-
„ czym odtąd niebędzie wolno używać do
„ roboty Srebney, y pod pozłotę Srebra
„ podleyſzego, iak Próby dwunaſtey, Zło-
„ ta podleyſzego, iak Ceny Złotych Pol-

„ ſkień dwunaſtu w proporcyą, czyli na
„ wagę *Czerwonego Złotego* Hollender-
„ ſkiego, tak do roboty *Złotniczey*, iako
„ y Jubilerſkiey. Dla różnicy zaś *Złota*
„ od Srebra pozłacanego, na Stemplu od
„ *Złota* ſzczerego będzie znak (*Zł*: 12.)
„ na Stemplu od Srebra pozłacanego
„ (Sr: 12.) —

„ *7mo* Do tey Próby ſtoſować ſię maią
„ powſzechnie wyrabiaiący *Złoto* y Sre-
„ bro. Na ſztukach zaś danych tylko do
„ przetopienie, lub oddzielania, kiedy te
„ powracaią ſię Właścicielowi w ſurowym
„ Srebrze lub *Złocie*, na tenczas taka pró-
„ ba wybita bydź ma, iaka ſię bydź w ga-
„ tunku ſurowego *Złota*, lub Srebra okaże.

„ *8uo* Że Wiara Publiczna zaſadza ſię nie
„ tylko na Gatunku, lecz y na Wadze *Złota*
„ y Srebra, powinnością więc będzie Pró-
„ bierzów publibznych, przeſtrzegać Wagi
„ ſprawiedliwey Prawem uſtanowioney, y
„ dla tego ciż Próbierze u wſzyſtkich
„ *Złotników*, Jubilerów y Szeydarzów *Wa-*
„ gi y Gwichty co Rok, a podług potrze-
„ by y częściey rewidować, y przeſtę-

„ pnych w tey mierze do Juryzdykcyi
„ Marſzałkowſkiey Koronney donoſić, bę-
„ dą powinni —

„ *9no* Nie będzie także wolno godzić ſię
„ Złotnikóm od roboty Złotniczey na ſztu-
„ ki, lecz na Wagę —

„ *10mo* Każde Obwieſzczenie pokra-
„ dzionych ſztuk Złotych, Srebrnych, lub
„ Kleynotów, Próbierze Publiczni nietyl-
„ ko ſami dopełniać, ale y do wſzyſtkich
„ Złotników, y Jubilerów rozſyłać będą,
„ a dla łatwieyſzego doſtrzegania takich
„ Kradzieży, nie będzie odtąd wolno prze-
„ tapiać, danych albo przedanych do prze-
„ topienia ſztuk Złotych, y Srebrnych, do
„ póki wprzód Próbierzom Publicznym
„ donieſione nie będą. Dla teyże oſtró-
„ żności, każdy Złotnik, Jubiler, na każ-
„ dey wyrobioney przez ſiebie Sztuce,
„ powinien wybić Literę początkową Na-
„ zwiſka ſwego, co y Moſiężnicy w ten-
„ czas czynić powinni, kiedy ſztuki ſwo-
„ iey roboty pozłacać, albo poſrzebrzać
„ będą —

„ 1mo Proffeſſya Szeydarzów czyli Złotników, oddzielaiących Złoto, y Srebro od innych Kruſzczów, gdy do tąd okazuie ſię bydź tylko prawie między ſamemi Zydami, y to Imie wielu na ſobie noſząc Zydów, tym ſamym trudnieyſzą do odkrycia podeyścia ſprawuią drogę, zaczym żeby odtąd wiadoma Ich była liczba, y żeby Urząd Marſzałkowſki Korónny, a pod Niebytność Iego Królewſkiey Mości, Urząd Grodzki Warſzawſki mogli wiedzieć, którzy z Zydów iako Szeydarze od niemieſzkania w Warſzawie excypowani, y w ſprawowaniu ſwych Proffeſſyi, doſtrzegani być powinni, będzie odtąd w tey Stolicy pięciu wyznaczonych Zydów Szeydarzów, którzy wprzód przez Probierzów publicznych examinowani, y zaświadczeni być powinni.

„ 2do Przeſtępuiący tę Ordynacyą, Probierz Menniczny do Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Skarbu Koronnego, Probierz Mieyſki, Złotnicy, y podiakimkolwiek Nazwiſkiem wyrabiaiący Złoto y Srebro,

IV.

O Transporcie Spławnym.

Wiadomość spławnych Rzek, potrzebna iest nietylko do Handlu Zagranicznego, ale y Wewnętrznego, mianowicie do transportowania z tych Prowincyi, gdzie iest czego podostatkiem, do tych, gdzie czego zbywa, np: na Ukrainie iest wielka teraz karystya Zboża, a w Brzeskim Litt: y Pinszczyznie, iest podostatkiem, y niekoniecznie drogo, gdyby więc z Brzeskiego Litt: y Pinszczyzny, do starczyć można Spławami na Ukrainę, potrzebna wiadomość Spławów, *Kanału Muchawieckiego*, *Prypeci*, *Sluczy*, *Horynia*, *Teteterowy &c.*

Iaki iest spław *Kanału Muchawieckiego*, iuż iest dokładna y naypuznieysza wiadomość w Dzienniku drugo rocz: Fol: 582. Tit: Lustracya *Kanału Muchawieckiego*.

Iaka iest spławność *Prypeci*, y o tym iuż w kilku mieyscach Dziennika naydu-ie się, wiadomość.

Iaka zaś iest *Sluczy*, *Horynia*, y innych, w pad swóy do Prypeci, y Piny maiących, nim dokładnieysze wiadomości wyczyrpną się z wielce pożytecznego dla Kraiu Raportu Lustracyi J. W. Czackiego Staro: Nowogrockiego Kommissarza Skarbu Koronnego, iako Delegowanego do zlustrowania Handlu, od Scian, Galicyi, Tureckiey, y Moskiewskiey, tym czasem kładzie się tu Raport Rzek Horynia, Słuczy, uczyniony do Kommissyi Skar: Koron: 18. Sierpnia 1786. iak następuie —

— *Rapport Lustrowanych Rzek Horynia y Sluczy, z wyrażeniem liczby Młynow, Grobel, Iazów, Mostów, Palów, y innych Zawad; oraz obserwacyi wielości y zdatności na Handel Lasów, nad temiż Rzekami położonych.*

Rzeka Horyń od Granicy Woiewodztwa Wołyńskiego, przez Litwę do uyścia w Rzekę Prypeć, płynie mil 6. Lądu,

Wodą naymniey będzie mil 30. — Wieś Kuraſz ℔. O. X. Radziwiłła Woiewody Wil: leży nad Horyniem od Granicy Woiewdztwa Wołyńſkiego.

Rzeka Slucz od Granicy Woiewodztwa Wołyńſkiego, przez Litwę do uyścia w Rzekę Horyń, we Wſi W. Płatera Wieluniu, płynie mil 6. Lądu; Wodą naymniey 10. — Wieś Sarny W. Pruſzyńſkiego leży nad Rzeką Słuczą od Granicy Wdztwa Wołyńſkiego.

Na Rzece Horyniu od Granicy Wdztwa Wołyńſkiego do uyścia w Rzekę Prypeć, znayduie ſię Młynów rożnych *Poſſeſſo*rów - - 27.

Na Rzece Sluczy do uyścia w Rzekę Horyń Młynów - - - 8

Na Rzekach Horyniu i Sluczy Młynów 35.

Na Rzekach Horyniu i Sluczy Grobel 35.

Na Rzece Horyniu Faluſzow 2.

Na Rzekach Horyniu i Wietlicy Iazów 21.

Na Rzece Horyniu Moſtów - 2.

Palów y zawad Drzewa leżącego w Wodzie, wielka liczba.

Rzeka Horyń od Miaſta Zaſławia w Wo-

iewodztwie Wołyńſkim leżącego, do uyścia w Rzekę Prypeć, płynie mil 35. Lądu głębokim korytem, y ieſt do Spławu zdolna aż do Wſi Hołcow W. Kuniewicza. Wyżey tey Wſi, za Młynem dzieli ſię Rzeka Horyń na 2. koryta: iedne Horyń, drugie Wietlica zwane, Horyń od wſpomnioney Wioſki Holcow płynie mimo Miaſteczko Dawidgrodek JO. Xcia Radziwiłła Kaſztelana Trockiego do Prypeci kręto y wąſko, a nadewſzyſtſko do Spławu niezdolną. Doświadczenie nad tą Rzeką Mieſzkaiących upewnia, iż w ſuche Lato w wielu mieyſcach przechodzą y przeieżdzaią. Drugim zaś korytem toieſt Wietlicą, płynie głęboko y ſzeroko, mimo Wieś Orły, y wpada do Rzeki Prypeć.

Rzeka zaś Słucz od Miaſta Zwiahla Dobr ℣. O. X. Kalixta Ponińſkiego w Voiewodztwie Wołyńſkim leżącego, do uyścia w Horyń w Wioſce Wieluniu mil 22. Lądem, w Wiośnianey porze y czaſu wielkiey Powodzi do ſpławu ſpoſobna. Rzeka ta płynie piaſzczyſtemi płaſzczyznami, ſzeroko rozlewa, zaſypuie koryto; a zatym

niezawsze do Spławu pomyślną czyni się.

Rzeki Horyń y Slucz większą częścią przez Wdztwo Wołyńskie płynące, równie Młynami, Gróbłami, Palami y Drzewem zawalony Spław sprawuią niepomyślny; przeto do wyczyszczenia tych Rzek, nieodbita iest potrzeba, znieśienia się Skarbu Litt: z Koronnym.

Wiadomość Obfitości Lasów nad Rzekami Horyniem y Sluczą leżących.

Nad Rzeką Horyniem leżą Lasy, iakoto: w Dawidgrodku Miasteczku J. O. Xcia Radziwiłły Kasztelana Trockiego, niewiele zdatne do Handlu — w Wysocku Dobrach W. Podkomorżyney Wyganowskiey są zdatnieysze do Handlu Lasy — Procz tych Lasów nad Horyniem w Wiel: Xtwie Litt: aż do Granicy Wdztwa Wołyńskiego, Sianożęcie, Zarośle, y Pola, Brzegi składaią — Nad tąż Rzeką w Woiewo: Wołyńskim w Dobrach W. Urbanowskiego Cepcewiczach — w Stepaniu w Dobrach J. W. Worcella — w Rafałowce w Dobrach J. W. Olizara — w Czartoryisku y Bereścianach Dobrach J. O. Xięcia Radziwiłły W. Wileń:

znayduią ſię Laſy zdatne na Bale, Maſzty, Klepki y Potaże — Naywiękſze y nayleplze we wſzelkich gatunkach do Handlu w Dobrach J. W. Piaſkowſkiego Podkomorżego ſą Laſy — w Puſzczy tey nad rznięciem Bali, Klepek, y palenia Potażu, zawſze kilkaſet Ludzi ſtoi — Pomieniona Puſzcza od Horynia mil 2. a od Bugu mil 17. leży — Zaczyna ſię od Wſi Poſtronnego, ciągnie ſię przez wieś Chonowicze, Cipne, Maydan, Czernifz Miaſteczko, kończy ſię w kolkach Dobrach J. O. Xcia Radziwiłła — Znayduią ſię ieſzcze pomnieyſze Puſzcze nad Rzeką Horyniem.

Nad Rzeką Słuczą w Wielkim Xtwie Litt: zarośle z różnego Drzewa, Sianożęcie y Pola, Brzegi ſkładaią — w Wdztwie Wołyńſkim zaś, w Dobrach J. O. Xcia Kalixta Ponińſkiego, Las Cwet zwany mil kilkanaście ciągnący ſię, we wſzyſtkie Gatunki Handlownego Drzewa obfituie — w Smodyrowie Dobrach J. O. Xcia Czartoryſkiego Stolnika Litt: — w Dobrach J. W. Bużyńſkiey — w Dobrach WW. Korzeniewſkich — y Czudnowie Dobrach J. O Xięcia

Podskarbiego W. Koron: wielkie y Zwiahelskim dorownywaiące się są Lasy.

Rzeka Horyń zdolnieysza iest do Spławu, lecz ma mniey Lasow sobie przyległych, a Rzeka Slucz więcey ma Lasow przyległych, lecz ne w każdym czasie iest do Spławu zdolna.

Prowincyia Mało Polska Rzekom Horyniowi y Sluczy przyległa, lubo we wszystkie Produkta obsitnie, toiest: Zboże rożne, Zelazo, Wosk y inne, iednakże do Chersonu, żadnego, procz Drzewnego nikt niepraktykował Handlu, przeto nie w pierwiey Przeświet: Kommissyą uwiadomić można, aż Szyper J. O. X. Kalixta Ponińskiego niepowróci z Chersonu, którego Kommissya Skarb: Koron: do zasiągnienia we wszystkim wiadomości, naznaczonym Præmium obowiązała.

Powrot Statkami z Chersonu przeciw wody Prypecią będzie przykry, ponieważ taż Rzeka Prypeć ma Brzegi nieprzystępne, a zatym do holowania Statkow trudna

Prowincya Małopolska w wielkiey części wodległości od Bugu położona, niema

zręczności Handlu do Gdańska; a przez uprzątnione Rzeki Horyn y Slucz, Prypecią, Piną, Kanałem, Muchawcem, Bugiem y Wisłą, kommunikacya do Gdańska ułatwiłaby się — Ieżeliby życzącym Handlować do Gdańska Prypecią przeciw wody, mil kilkanaście ku Pińskowi przytrudno było: tedy Błota Moroczne zwane, od Horynia do Styru ciągniące się mil 4. możeby do złączenia tych Rzek posłużyły — Rzeką Styrem y innemi, niedosić żeby się aż do Pińska Spław z wodą ułatwił, ale też kilkanaście mil Droga skróciłaby się.

Złączenie tych Rzek ponieważby dla Prowincyi Małopolskiey, stanowiło wygodę, przeto spodziewać się należy, że Skarb Kommissyi Kor: Expensem swoim to Dzieło przedsięwziąć zechce.

Oraz ieśliby Kanał J. W. Hetmana Ogińskiego, był zreparowany, z Wołynia wodą Horyniem, Sluczą, Kanałem wspomnionym, Spław ułatwiłby się.

Naostatek pomimo te wszystkie wspomnione pożytki, osuszone Grunta, Sianożęci, przez zniesienie Młynów, Grobel y

nnych Zawad uprzątnienie, Obywatelom Brzegi tychże Rzek dziedziczącym, wedwoie Intraty Młynow nadgrodzą.

Odgłos wyznaczoney Luſtracyi Rzek Horynia y Sluczy, między Obywatelami umieiącemi Pożytki ſwoie kalkulować, wielką dla Prześw: Kommis: ſzerzy ſławę.

Tych Rzek Mappa Idealna zewſzyſtkiemi patrzenia Obſerwacyami w czaſie Luſtracyi ſporządzona, Prześwietney Kommiſſyi ſkłada ſię.

Rapport zaś ten podług wydaney od Prześw: Kommiſſyi Dyſpozycyi ſporządzony, podpiſuiemy — Dan w Dąbrowicy Dnia 18 Sierpnia 1786. Roku — Ian *Niewodowſki* Chor: J. K. Mci J. *Kraſzkowſki* Jnten: Komo: Dąbrowickiey

V.

V.

O Transporcie Lądowym.

O Tym Artykule nic niema teraz nowego do do, niesienia.

VI.

O Iarmarkach y Kontraktach Kraiowych.

— *Iarmarki w Mieście Kurowie.*

W Mieście Kurowie Wtwie Lubelskim leżącym, bywaią co Miesiąc barzo dobre Iarmarki Gospodarskie, naktorych można dostać Koni, Wołów, Krow, Swiń, Słonin Sadeł, Smoł, Owoców, wszelkiego gatunku Statkow Rolniczych y domowych, co wielką tuteyszym y okolicznym Mieszkańcom wygodę przynosi — O czym donoszą — *Jozef Dębicki* — *Jozef Boleslawski* — Uczniowie Szkoły Parafialney Kurowskiey.

— *Kontrakty Dubieńskie.*

O Teraznieyszych Kontraktach Dubieńskich, lubo żadney do tąd niema od nikogo szczegulney wiadomości, a bardzo od całey Powszechności żądaney, mianowicie względem Dobr y Sum, które iuż są z negocyowane, a które ieszcze pozostały do negociacyi, wszelako Dziennik iaką ma od kilku z Kontraktow przybyłych wiadomość, taką udziela Powszechności — Na Kontraktach teraznieyszych Dubieńskich tak wiele było Pieniedzy, iż ieszcze niepamiętaią o równey wielości, między któremi naywięcey dystyngwował się J. W. Potocki Starościć Guzowski.

VII.

O Miastach Kraiowych.

— *Dalszy ciąg Numerowania Warszawy.*

124. *Ulica Zielona.*

Nro:

2059. Dwor: Ur: Kozłowskiego.

2060. D. Ur: Fetterego Kapi: Gwar: P.Ko:

Nro:

2061 D. Ruſzkowſkiego Kurnika.
2062. D. c. Krauza.
2063. D. Kazmierſkiego.
2064. *Pałac Sukceſs: Oſſolińſkich.
2065. D. Truszkowſkiego.
2066. D. Ur: Białobrzeſkiego Patrona.
2067. D. P. Cieślikiewicza.
2068. D. Domagalſkiego.
2069 D. J. O. X. Radziwiłłowy M. L.
2070. D. Keſtnera.
2071. D. P. Łądzowicza.
2072. D. P. Olſzewſkiego.
2073. D. Ur: Karſki.
2074. D. Wencla.
2075. D. Łukaſzewicza.
2076. D. P. Kucharſkiego.
2077. K. i D. P. Tomaſzewſkiey.
2077. D. Teyże.
2078. D. Ur: Antoſzewſki.
2079 D. Ur: Bortniewſkie: Ma. Gwar: P.K.
2080. D. Ur: Hełkowſkiego.
2081. D. P. Kamieńſkiego.

Nro:

2082. D. Ur: Mikłaszew: Kapi: Gwar: P.K.
2083. D. P. Ledoux.
2084. D. i Br: Ur: Prusżaka,

---

125. *Ulica Inflantska.*

2085. D. Suługowskiego.
2086. D. P. Malinowskiego.
2087. D. P. Kełczewskiego.
2088 D. Tedycha.
2089. D. Sukcess: Krżyżewskich
2090. D. Gobiaty
2091. D. Szeleżyńskiego.
2092. D. Woyciechowskiego.
2093. K. Krasuckiego.
2094. D. Popławskiego.
2095. D. Kozlarzewskiego.
2096. D. Wesołowskiego.
2097. D. Wrzoska.
2098. Plac Ur: Grzybowskiego.
2099. D. Domosławskiego.
2100. D. Podgurskiego.
2101. K. Rubiszewskiego.

Nro:

2102. D. Gilmayſtra.
2103. D. Michalſkiego.
2104. D. Ur: Promińſkiego.
2105. Plac Ur: Stokowſkiego.
2106 D. Chałupy Prezy: Mias: No: War:
2107. K. i B. Ekerkunſta.

---

126. *Ulica Żółwia.*

Nro:

2108. D. i B. Baranowſkiego.
2109 D. Botwińſkiego,
2110. D. Skalſkiego.
2111. D. Jwarowſkiego.
2112. K. i D. Dyadyńſkiego.

---

127. *Ulica Sucha.*

2113. D Tormińſkiego.
2114. Offi: i Ceg· Ur. Kowalſkiego.
2115. D. Wierzbickiego,
2116. D. Grabińſkiego.
2117. D. Szmigoſa.
2118. D. Radziewicza.
2119. D. Woyciechowſkiego.

128. *Ulica Weſoła.*

Nro:

2120. D. Sokolińſkiego.
2121. Ogr: Sukceſſor: Tomaſzewſkiego.
2122. D. M. S. Warſzawy.
2123. D. 2. Ur· Gzowſkiego.
2124. D. Tymińſkiego.
2125. D. Pożarſkiego.
2126. Plac Topczewſkiego.
2127. Buda Krynickiego.
2128. D. Kapuścińſkiego.

---

129. *Ulica Kłopot.*

Nro:

2129 D. Laſkowſkiego.
2130. D. Múlera.
2131. D. Rawińſkiego.
2132. D. Ur: Iaſtrzembſkiego.
2133. D. 2. Ur: Roguſkiego.
2134. Plac Iankowſkiego.
2135. D. Kęczkowſkiego.

Nro;

2136. D. Ur: Rozwadowſkiego.
2137. D. Malewſkiego.
2138. D. Michałkiewicza.
2139. D. Pierowicza.
2140. D. Borowſkiego.
2141. D. Celnera.
2142. Mag: Dekerta Kupca Warſzaw:
2143. D. P. Kłopocki.
2144. D. i Br: Adams.
2145. D. Ur. Cybulſkiego.
2146. D. Babecki.
2147. D. Brzezickiego.
2148. D. Nimińſkiego.
2149. D. Lachowſkiego.
2150. D. Kaſzubińſkiego.
2151. D. Grzybowſkiego.
2152. D. Palmowſkiego.
2153. D. Maduchowy
2154. D. Strzemińſkiego.
2155. D. Pietraſzko.
2156. D. 2. Raczkowſkiego Cyrulika.

Naſtępuie Ulica Bónifraterſka oc zym później.

— *Opiſanie.*

— Opisanie Miasta Połocka, na tey Stronie Polski pozostałego, czyli bardziey Obraz nieszczęśliwego Stanu iego.

Mości Panie Autorze Dziennika Hondlowego!

Mieszkaiącemu mnie dawniey wśrzód Woiewodztwa Połockiego, a teraz przy samey Granicy Polskiey z Państwem Moskiewskim, nad portową Rzeką Dzwiną, doszło szacowne Dzieło Jego? Czytałem z radością, a kilkakrotnie go myślą przebiegłszy, znalazłem w nim uczynioną przez WMPana ofiarę, nader pożyteczną dla Kraiu.

Otwierasz WMPan przez zamiar i ciąg swego Dzieła Narodowi zrzódło, zkąd tworzą się bogactwa; Handel iest to tym zrzódłem, które przez Rolnika, Manufakturzystę y Kupca w Mieście mieszkaiącego wspierane, ogulną dla całego Kraiu i wszczególności dla każdego Obywatela przynoszą szczęśliwość.

Miło mi było czytać ten Artykuł, w którymeś WMPan, Obywatelów w Miastach mieszkaiących, za źrzodkuiące Ogniwo dla Handlu naznaczył, iakoż w samey istocie, dwa rodzaie Obywatelów nayistotniey Mieyską składaią osiadłość: Rzemieślnicy, y Kupcy: przez

pierwszych Produkta Kraiowe wyrabiane, a przez drugich przedawane w Kraiu y Zagranicą bywaią.

Zaludnienie Miast temi dwoma rodzaiami Ludzi, inaczey następować niemoże, iak nadaiąc im pewne wolności i bespieczeństwo własności, a naywięcey obmyślaiąc ochronę od prywatney przemocy, przez ustanowienie pewnego Rządu; i WMPan też, toż samo w swoim Piśmie ogłaszasz.

Lecz WMPan temu nieuwierzysz, że iego te prawidła niemaią mocy Perswazyi w naszey okolicy; Znaczny albowiem Obywatel naszego Woiewodztwa, śmie utrzymywać, iż lepiey iest dla Kraiu, żeby wzrastaiące zniszczyć Miasta; i własnym przykładem to uskutecznić zamyślił; Co WMPan dokładnie poznasz z Opisania krótkiego, iaki iest:

Stan Miasta Połocka.

Miasto Połock Główne swego Woiewodztwa z Obustron Rzeki Portowey Dźwiny w Kraiu nayzyźnieyszym leżące, od niepamiętnych Wieków założone w Roku ieszcze 1498. przez Alexandra, a w Roku 1509. przez Zygmunta Pierwszego Krolów Polskich i Dziedzi-

dzicznych Xiążąt Litewskich, z pod Prawa Litewskiego wyięte, a pod Prawo Magdeburskie poddane, w swych Prerogatywach z Miastami Wilnem, Grodnem, &c. porównane, Obywatele onego po Obapół Rzeki mieszkaiący, z pod wszelkich Sądow wyięci, a pod Sąd i Rząd Wóyta, Burmistrzów, i Radzców poddani, i wielkiemi co do Wolności, Handlów, Składów, i Rzemiosł nadaniami udarowani zostali. Zachęcone Miasto nadanemi Wolnościami, znacznie się i w Obywatelow i w Handlu rozkrzewiło, o czym nawet Kraiowe Dzieie daią świadectwo. Po wypłynieniu blisko Półtora Wieku, od czasu tworzących w Połocku Rząd Magdeburski Przywileiow, nieiaki Bachański osadziwszy na tey stronie Rzeki Dźwiny kilkudziesiąt Juryzdyczan, chciał onych od Przesądu Wóyta i Burmistrzow Połockich wyłamać, lecz Mieszczanie Połoccy pozwawszy go na Sądy Relacyine, zyskali na mocy pierwiastkowych Przywileiów 1498. i 1509 Rząd Magistratowy nad Obywatelami po Obapół Rzeki Dźwiny mieszkaiącemi, przeznaczaiących, Dekret nakazuiący, iż ci Juryzdyczanie nie inney iak Magistratowey Juryzdykcyi ulegać powinni. Tey Zwierzchney Juryzdykcyi Magistratowey ulegaiąc, wszelkich wolności zarówno z Obywatelami po tamtey Stronie mie-

szkaiącemi podlegli byli mieszkańce po tey stronie Rzeki Dźwiny mieszkaiący, bez naymnieyszey od nikogo przeszkody dotąd; póki przypadkiem przezemnie dotąd niedocieczonym, tamta a znacznieysza część Miasta Połocka za Rzeką Dźwiną leżąca, Przywileiami Dziedzicznych Xiążąt Litewskich rozkrzewiona, z Ratuszem pod Panowanie Rossyiskie dostała się.

Od tey daty ta Część Miasta Połocka w Kraiu Polskim pozostała, lubo mnieysza, lecz równemi Przywileiami ztamtą upoważniona, odszczepiona gałązka od Współ-Braci bez żadnego Rządu zostawała, błąkała się iak Dziecie osierociałe bez Matki, niewidząc iakiego pewnego celu chwycić się miały, a wtym wątpliwości i żalu Stanie, na prześladowanie prywatnych wystawiona była.

Zaczęli pod swą władzę pozostałych Obywatelów Mieszczan, przywłaszczać, iuż to Szlachta Juryzdyki swoie w Mieście maiąca, iuż to Stan Duchowny część znaczną Miasta posiadaiący, iuż to Subalterni Woiewodow Połockich, którzy zarządzali, cząstką Osady w Mieście Połocku będącey do Ekonomii Połockiey należącey; w tym niepewności Stanie rezygnował Woiewodztwo Połockie JO. Xże Jmć Sapieha teraźnieyszy Kanclerz W. W. X. Lit:

a po-

a ponim iednomyślnie na też Woiewodztwo Połockie obrany został JW. Sosnowski, że zaś z mocy Prawa 1775. Ekonomie i Dobra do Urzędow przywiązane poddane, zostały pod Prawo Emphiteutyczne, część Ekonomii Połockiey po tey stronie pozostała, szczególnie składała się z niewielu Juryzdyczan w Mieście Połocku na tey Stronie Rzeki Dzwiny mieszkaiących, Place Dziedziczne maiących, na Czynszu Grunta trzymaiących, temu równie Prawu vledz musiała; Lustrator od Kommissyi zesłany, zweryfikował opłacany Czynsz przez Mieszczan, i nalazł go na zysk Woiewody do Złł: 249. opłacany, ta z Czynszu pochodząca i przez Dworzanina wyciągnięta Jntrata podana na Licytacyą została; Zeszły JW. Sosnowski życząc sobie, ażeby ta Juryzdyka przy Urzędzie iego Woiewodzińskim została dla szczegulnego tytułu Ekonomii, postąpił nad wyciągnienie Dworzanina 14. Złł: Pol: i wziął Prawem Emphiteutycznym na Lat 50. takowy Czynsz, stało się to R. 1781. Oddalony od Woiewodztwa i razem od Juryzdyki wziętey per Emphiteusim JW. Sosnowski, polecił Rząd nad nią W. Zienowiczowi Podkomorzemu Połockiemu, ten maiący swóy Dworek w Mieście Połucku i Dobra Dziedziczne nieopodal, zaczął Mieszczan na Jurydyce Woiewodziń-

skiey

skiey mieszkaiących, Ludzi Wolnych i pod Prawem Magdeburskim żyiących, na Pańszczyznę, na Stróże, w Drogi pędzić, Czynsze powiększać, opieraiących się nieludzkiemi Sposoby naginać, wreszcie Sam Cessyą Emphiteutycznego Prawa od JW. Woiewody Połockiego wziąwszy, naynieznośnieysze począł im przykrości wyrządzać, i nietylko używał tey imponowaney Władzy nad Obywatelami na Jurydyce Woiewodzińskiey mieszkaiącemi, ale też ią rozciągał do tych, którzy na dziedzicznych Mieyskich i Ratusznych Placach mieszkali, w ostatku Prawa, Przywileia, Dekreta im służące, gwałtownie pozabierał, odeymuiąc do obrony sposob — Niemogąc znieść tey Tyranii niektórzy Obywatele Zakordon Rossyiski wyszli, inni po Miastach dziedzicznych rozsypali się, a reszta znacznieysze Possessye swoie maiąca, szukała w takim ucisku Protektora, ktoryby ich z tak ciężkiey wyrwał przemocy, i do przywrócenia dawnego Stanu wolności podał sposoby.

Wielu było lituiących się nad Stanem uciśnionych, iuż tracących nayszacownieyszy Skarb Człowieka wolność, lecz nikt nieśmiał podać Ręki do ratowania; iedni naprzykrzać się pierwszemu swego Woiewodztwa Urzędnikowi obawiali się. Drudzy lękali się iego zemsty;

inni

inni niebyli w sposobności, dalszych odciągał prywatny Interes, od dobrze czynienienia.

Ucisk ten i tyrania doszły uszu W. Przysieckiego Woyskiego Orszańskiego Statosty Bieckiego, do tegoż Miasta dla oglądania Juryzdyk swoich przybyłego, Stan uciśnionych przeraził skłonne do litości serce, a przedsięwzięcie dobrze czynienia dla Kraiu, ażeby niedać upadać gnębionemu Stołecznemu Miastu, było bodźcem do podania uciśnionym Ręki; Ten Obywatel przekładaiąc Dobro Publiczne, nad narażenie się prywatney Osobie, wszelkiego przyłożył starania do podźwignienia niewinnie cierpiących. Kazał powyimować Extraktami z Xiąg Zakordonowanych nadawcze Magistratowi Połockiemu 1498. i 1509. Przywileie, wysłał z niemi kilku Obywatelów do Tronu Nayiaśnieyszego Pana, z naypokornieyszą prozbą, ażeby Pan Nayiaśnieyszy dawnieysze Przywileie Miastu Połockowi potwierdzaiąc, dozwolił łaskawie na tey stronie Rzeki Dźwiny pozostałemu Miastu Magistrat ufundować, Wóyta obrać, i wszystkich wolności według dawnych Przywileiow używać.

Król Pan Nasz Miłościwy o pomnożenie pomyślności dla swego Ludu troskliwy, widząc iż przez ten srzodek Miasto rozkrzewić się, Handel rozszerzyć się, Rękodzieła i Rzemiosła

miosła wzrost wziąć mogą; przychylił się do ich prozby, dawnieysze potwierdzaiąc Przywileia, wszelkie wolności Prawom Magdeburskim służące, im nadał R. 1783. A poślednicy (przez wdzięczność obranego Woyta od Miasta W. Przysieckiego) Przywileiem swoim łaskawie utwierdził.

Znay większym uczuciem radości tę dobrotliwego Pana łaskę, Miasto z popiołów wydobyte przyiąwszy, postanowiło dzień wymierzaiący dla nich wieczystą i na naypoźnieyszych Szczątków zlewaiącą się szczęśliwość, przez uroczysty obchodzić Festyn; i na ten koniec wybudowało tryumfalne podług krzewiących się sił Bramy, a przez wszystkie powierzchowney a nayrzetelnieyszey wdzięczności oznaki, tęż radość wszystkim okazać, a Gospodarza Miasta nowo przez Nayiaśnieyszego Pana utwierdzonego na Urząd Woytowski, przez uczynić się maiący Wiazd wprowadzić.

Lecz wtenczas, kiedy Obywatele Miasta Połocka, postanowili cieszyć się skutkiem samym z Darów i Łask Nayiaśnieyszego Pana, podówczas W. Zienowicz widząc obalaiące się swoie zamiary, przez które chciał ich w Poddaństwo obrócić, postanowił przeciąć Pasmo powszechney radości, wnocy albo-

albowiem przed nastaniem tego obchodu radośnego, nasławszy Ludzi, kazał Bramy Tryumfalne popodcinać, Izbę Sądową Ratuszną odbić, Xiążki, Regestra Sądowe, Protokuł, i inne Papiery zabrać, kilku Mieszczan wdetencyą zabrać, związanych trzymać, bić i naysroższe okrucieństwa nad niemi wyrządzać, które wszystkie iego czynności przez Radę Nieustaiącą postrzegaiącą Dobra Publicznego, wniesądzeniu się Juryzdykcyi Assessorskiey zganionemi zostały 1785. R.(a)

A niedość na tym, będąc zapozwany od Miasta Połocka, o zgwałcenie Praw sobie dobrotliwie nadanych y służących, przed Sąd Assessorski, wydał Pozwy i wyniosł Wpisy po Mieszczan w Regestrze Włościańskim in Ordine dowodzenia, iż oni są ulegli powinnościom Włościańskim. Sąd iednak Assessorski

(a) *Rezolucya ta tak chwalebna, i pożyteczna Kraiowi, warta iest nietylko wzmiankowania, ale i udziału swoiego całey Publiczności, a że Obywatel Połocki przysyłaiący ten opis nieszczęśliwości Stanu Miasta tego, nie przyłączył tey Rezolucyi, przeto Dziennik Handlowy przyłącza onę na końcu tego opisu.*

sorski Exekwuiący Wolę Nayłaskawszego Monarchy, i w nayprzyzwoitszym sposobie administruiący sprawiedliwość, zapatrzywszy się na Przywileie Miastu służące, uznał Regestr Włościański na tę Sprawę za niewłaściwy w R. 1785. — W drugim przypadnieniu Sprawy, lubo żądał suspendowania Urzędów Wóytowskiego i Burmistrzowskiego na pierwszym terminie przeciwko wszelkiey prawności, Sąd atoli Zadwotny Assessorski, uchyliwszy żądanie iego, *in causa Juris* Kommunikacyą Dokumentów i Komportacyą nakazał, a *in causa Facti*, Inkwizycyą przeznaczył Roku 1787.

Na takim stopniu gdy zawieszony iest progress Prawny przez W. Zienowicza, chcącego wszelkie Miastu Połockowi służące Prawa i Przywileie zrunynować. Racz WMPan z miłości Dobra Powszechnego, przełożyć z Politycznych i Prawnych Uwag temuż to W. Zienowiczowi, ażeby i siebie na niepotrzebne Expensa, i wzrastaiące Miasto, nienarażał.

Remonstruiąc mu, że Miasto Połock nad Rzeką Dźwiną leżące, a w srzodku samym znaczną Rzeczkę Bielczycę maiące, obok Zagranicznego Gubernioweg Miasta Połocka sytuowane, w nayszczęśliwszey Pozycyi do

Han-

Handlu zostaiące, Dwa Kościoły, ieden Bernadyński, drugi Bazyliański, i kilka Cerkiew Ruskich posiadaiące, dawnieyszemi Przywileiami i teraźnieyszym od Nayiaśnieyszego Pana w Roku 1783. łaskawie wydanym w Wolnościach swoich zasilone, przez Konstytucyą 1775. Roku i przez ustanowienia od Kommassyi, Skarbowey w nim Exakcyi, za Stołeczne swego Woiewodztwa przyznane, na odcelanie Towarów przez ustanowienie tam Komory od Kommissyi Skarbu Litewskiego przeznaczone, podchlebne czyni Polityczne widoki, że w krótkim Czasie do znaczney wielkości przyidzie, za powiększeniem którego, widzialne dla Kraiu spłyną pożytki; Utrzymywanie zaś Juryzdykcyi iako w Mieście Pogranicznym koniecznie iest na mocy Traktatów dla dopełnienia prędkiey sprawiedliwości potrzebne, a którą nawet Rezolucya Rady Nieustaiącey w tym Roku zapadła, administrować zaleciła, od tey zaś żaden Obywatel na iakieykolwiek Jurydyce mieszkaiący wyłamać się niemoże, podług brzmienia wielu Praw, mianowicie Konst: 1764. i 1768.

Jeśli zaś będzie iść W. Zienowiczowi ażeby mu Czynsz Emphiteutyczny nie upadł, oświadcz mu WMPan iż Miasto za uczynioną

Ces-

Cessyą Prawa swego chętnie na opłacane przez niego, płacących się 261. Złł: Pols: przystanie, a za tak małą cenę, nieprzystoi Przywileie Nayiaśnieyszych Monarchow łamać, Wolność Człowieka gwałcić, Rozkrzewienia Handlu, Manufaktur, Zaludnienia Miasta, ozdobie Kraiu i Publicznemu użytkowi, położyć tamę usiłować. Rozumiem, że perswazya przez WMPana iako nie interessowaną Osobę uczyniona, (b) więcey w iego sentymentach uczyni wrażenia, gdyż znam Go, ż gotow wiele iest dla Dobra Publicznego iakryfikować, i przekonany iestem, że ies żeli

(b) *Perswazya moia, iako prywatney Osoby, nie pottafi tyle skutkować, ile Perswazya całey Powszechności, iako Sądu i Patryotycznemu naynieparcyalnieyszego. Ta iedna naysilnieyszą iest do utrzymywania wszystkich w swoich Karbach, iużto przez przekonanie, iuż to przez zawstydzenie, aby tylko zawsze była uwiadamiana, przez Publiczne Pisma; i gdyby tylo Kray miał takie Pisma, w którychby można było wszystko wcześnie przełożyć przed Powszechnością, niemielibyśmy tyle, ani tak niesprawiedliwych Dekretów, ani tak szko-*

żeli iaka w tym zachodzi prywata, chętnie iey dla Dobra Powszechnego odstąpi.

NB. Wyczytałem w Dzienniku WMPana, że Nayiśnieyszy Pan przez wszystkie kroki zmierzaiący do uszczęśliwienia Ludu pod Rząd swóy poddanego, a który dla tego iest szczęśliwy, że ma nad sobą razem Rządcę i Oyca, Prenumerować kazał dla 30. Miast 30. Exemplarzy Dzieła WMPana; Z tych ponieważ nie wszystkie są rozdane, Upraszam Łaski iego, ażebyś ieden z tych Exemplarzy raczył przesyłać do Miasta Połocka, które nayprzyzwoiciey o ten dar Nayiaśnieyszego Pana doprasza się, bo przez szczególną i Oycowską iego Łaskę z popiołów wydobyte, naysłuszniey może się zwać Miastem *Stanisławo-Augustowskim.* Ja zaś zarę-

czam,

---

dliwych Przemocy, ani takiego Tyrańskwa nad Poddanemi, bo każdy wystrzegałby się wystąpić z granic swych, gdyby był pewny, że o wszystkim przez Pisma Publiczne Powszechność wiedzieć będzie, mogąca śmiało, i naganić, i zawstydzić, i te nawet opisanie Połocka, gdyby było wcześnieysze, może wstrzymałoby od tak dalekiego Prześladowania Miasta tego.

czam, że Magistrat co Miesiąc będzie WMPanu przesyłał Cenę Targów tuteyszych, właśnie też z tey strony od naszych Zagród, niemasz WMPan wiadomości o Handlu naszym potrzebney, a dość Kray interessuiącey. —.

Proszę wybaczyć, że piszę co czuię, bo wkrzywdzie tey prywetney nalazłem szkodę Publiczną. WMPanu zaś ieśli podoba się włożyć to moie Opisanie do Druku, własney Jego oddaię woli, a mnie Patryotycznemu sercu. Pisan w Połocku. *Demian Służka.*

Obywatel Woiewodztwa Połockiego.

— *Rezolucya Rady naganiaiąca Miasta Połocka uciążliwość.*

„EXtrakt Rezolucyi Nayiaśnieyszego Pa-
„na za zdaniem Rady przy Boku Je-
„go Nieustaiącey, na Memoryał Miasta Po-
„łocka wydany z Protokułu Expedycyi in
„Publicum wyszłych Roku 1786. w te
„Słowa:

„Na Memoryał, w którym Miasto Na-
„sze Połock z tey strony Rzeki Dźwiny

„pozo-

„ pozostałe wyraża. Gdy na mocy dawnych
„ Praw, świeżym Przywileiem Naszym Kró-
„ lewskim Roku 1783 stwierdzonych, ufun-
„ dowało Magistrat i Woyta osobnym Przy-
„ wileiem Naszym potwierdzonego. Gdy
„ pod Strażą tey Sprawiedliwość i rozkrze-
„ wiło Handel, Rękodzieła i Ludności w
„ troynasób pomnożyło, Urodz: Zienowicz
„ Podkomorzy Połocki, zostawszy Emphi-
„ teutycznym Possessorem cząstki Ekono-
„ mii Połockiey, Obywatelów tego Miasta
„ w Poddanych obraca, i pod swóy Sąd nie-
„ wolnie podciąga, niesłychane Danini i po-
„ winności wymusza, Grunta, Łąki, Lasy
„ zabiera, nakoniec nawet i na życiu Oby-
„ watelów nastaie, dowodem są tego przy-
„ łączone z Processu zażalenia na tegoż
„ Ur: Zienowicza zamieszone, List zaręczny
„ z Sądow Assessorskich W. X. Lit: Roku
„ 1784. z napomnieniem o zaprzestanie tych
„ gwałtów do rozprawy wydany, i rozpra-
„ wa w tymże Sądzie rozpoczęta. Lecz
„ Ur: Zienowicz zamiast poprzestania tych
„ gwałtowności, rozdrażniony owszem De-
„ kretem, Regestr Magdeburski Miastu Po-
„ łock przyznaiącym, Bramy Tryumfalne przy
„ fundowaniu Juryzdykcyi, Woyta i Magi-
„ stratu, porozwalał, Dom Sądowy gwał-

„ tem

„ tem odbił, Akta zabrał, a naypryncypal-
„ nieyszych Obywatelów, iednych pochwy-
„ tał, powięził, i bić kazał aż do niebe-
„ śpieczeństwa życia, a drugich porozpę-
„ dzał na Stronę Miasta Rossyiskiego. Nie-
„ mogąc się więc ratować z tey przemocy
„ w Sądzie Assessorskim Lit: który się te-
„ raz nie agituie, udaie się toż Miasto Po-
„ łock przez wysłanych Delegatów do Nas
„ Króla, i Rady przy Boku Naszym z pro-
„ żbami:

„ 1mo. Ażeby Juryzdykcya tego Mia-
„ sta bez przeszkody Ur: Zienowicza ad-
„ ministrowana była.

„ 2do. Abyśmy My Król za zdaniem
„ Rady przy Boku Naszym wydać raczyli
„ List upominalny do tegoż Ur: Zienowi-
„ cza. My Król za zdaniem Rady przy Bo-
„ ku Neszym Nieustaiącey: iż trzymaiąc
„ się przepisów Prawa, uznaiemy potrzebę
„ kommunikować ten Memoryał Ur: Zieno-
„ wiczowi, że iednak z iedney Strony zło-
„ żone przez Miasto Połock Dokumenta, do-
„ wodzą istotę zarzuconych bez Prawności
„ Ur: Zienowiczowi, z drugiey strony Sy-
„ tuacya Miasta Połocka na samym Pogra-
„ niczu, każe się obawiać, żeby się Oby-
„ watele nierozeszli, i Miasto wcale nieu-

„ padło;

„ padło; na czym szkodowałby Skarb Rze-
„ czypospolitey, i Ziemianie Woiewodztwa
„ Połockiego.

„ Z tych więc powodów osądziliśmy
„ za rzecz potrzebną wydać z Kommunika-
„ cyą ostrzeżenie takowe: Gdy złożone
„ przez Miasto Nasze Połock z tey strony
„ Dźwiny, położone Processa, List Zarę
„ czny, i Dekret Sądów Naszych Zadwor-
„ nych W. X. Lit: Regestr Magdeburski te-
„ muż Miastu przyznaiący, przeświadczaią
„ o istocie podanych przeciwko Ur: Zie-
„ nowiczowi zażaleń; Przeto My Król za
„ Zdaniem Rady przy Boku Naszym, kom-
„ munikuiąc takowe zażalenia wspomnione-
„ mu Ur: Zienowiczowi, ostrzegamy go,
„ aby się od wszelkich zaskarżonych bez-
„ prawności wstrzymał nie odwłocznie, Przy-
„ wileiów, Nadań, i Juryzdykcyi Miastu te-
„ mu służących nienaruszał, nadzwyczay-
„ nych Danin i powinności od niego nie
„ wymuszał; ale spokoynie Rozprawy w Są-
„ dzie Naszym Zadwornym W. X. Litews:
„ oczekiwał; w przypadku bowiem dalszych
„ podobnych *in facto* bezprawności, Exeku-
„ cya stosownego w tey mierze Prawa ry-
„ goru, rozciągnąć się nie omieszka. Re-
„ zolucyą tę za Zdaniem Rady &c. Dan w
Styczeń 1788. E „ War-

„ Warszawie Dnia XXVIII. Lipca, Roku
„ MDCCLXXXVI. Panowania Naszego
„ XXII. Roku. (c)

„ Michał *Poniatowski* Xiąże Pry-
„ mas.
„ Jozef *Chrapowicki* Marszałek
„ Rady.
„ Adam *Naruszewicz* B. K. S.
„ Sekretarz Rady.

L.S.

VIII.

(c) *Przez Kommunikowanie tey Rezolucyi sądzi Dziennik, że przyniesie znaczny pożytek Kraiowi, bo nie ieden Nasz Polski, czy ze zwyczaiu, czy z uprzedzenia nad Poddanemi swemi Tyran, przeczytawszy w tym Publicznym Piśmie takową Rezolucyą, zastanowi się, acz z gniewem, lękaiąc się, aby i na Niego nie przyszła ta koley, że Poddaństwo w ostatnim uciemiężeniu swoim uda się do tey Naywyższey Władzy Kraiowey, znaydzie podobną swą obronę, i protekcyą, y to wszystko ogłoszone zostanie przez Publiczne Pisma.*

Dałby Bóg, gdyby ten postrach, zmnieyszył z resztę takich Nieludzkości, coraz inż zapeł-

VIII.

O Dobrach do Przedaży, Arędy, i Summach, iako też o różnych Negocyacyach.

— *Wieś przenegocyowana w Rawskim.*

Wieś w *Rawskim* do przezastawienia w Summie 10,000. Złotych podana w Dzienniku drugo-rocznym fol: 529. iuż iest przenegocyowana.

nego Ludzkości teraznieyszego PANOWANIA, umnieyszaiący się, a tym sposobem znacznie w Kraiu umnieyszyłaby się i Depopulacya, którey naywiększą iest przyczyną, Tyraństwo, uciemiężenie, i gruba nieludzkość, niektórych Panów nad Poddanemi swemi, czyli bardziey Niewolnikami. Przywiódłbym tu trzy tylo przykłady tey Niewoli, doświadczaiącey się u trzech Znakomitych Panów, iednego w Woiewodztwie Połockim, drugiego w Powiecie Łuckim, a trzeciego w Ziemi Rożańskiey,

Cieszy się mocno *Autór Dziennika Handlowego*, że przedaniem przez to Dzieło, iuż kilku Wsi, przysłużyć się mógł Obywatelom. — Może i więcey iuż iest drogą tego Dzieła co przenegocyowanego, ale że nie raczą ci Jchmość co iuż przenegocyowali o tym uwiadamiać, przeto i Autór tego Dzieła nie może takowemi wiadomościami przysługiwać się Powszechności, chyba, aż ze strony dowie się o czym, natenczas nieubliży donieść. — Do takowego niedonoszenia może iest przyczyna i ta, że doniosłszy Dziennikowi o iakim przenegocyowaniu przez pomoc tego Dzieła, trzebaby czynić iakieś nadgrody Autorowi takowego wynalazku, gdyby więc takowa przyczyna nie czyniła trudności w tak potrzebnych donoszeniach, oświadcza się Publicznie *Autór Dziennika*, iż za żadne przenegocyowania iuż uczynione drogą tego Dzieła, nie żądał

---

a upewniam, że wzdrygnełaby się cała Natura na takowe Jch nieludzkości, ale wstrzymam się ieszcze, dopóki niebędę miał nadesłanych Autentycznie, a tym czasem może postrach ten (ażeby cały Narod o ich tym Tyraństwie nie wiedział) acz cokolwiek zechce ich poprawić.

żądał od nikogo żadney nadgrody, ani żąda, ani żądać będzie od mogących ieszcze czynić iakie Negocyacye przez to Dzieło, bo sposób ten ułatwiania Negocyacyi Kraiowey, ieżeli podał Powszechności, to wcale nie dla swoiey korzyści iakiey, ale iedynie dla przysługi i pożytku powszechności tey Oyczyzny, któ-rey każdy Jey Syn, tyle winien życzyć i czynić dobrze, ile komu sposobność posłużyć może.

— *Dokładnieysze opisanie Folwarku Grochowa pod Warszawą leżącego, a do przedania dawniey w Dzienniku Handlowym podanego.*

Folwark Grochow.

ZA Prawem wieczystym Emphiteutycznym za Pragą przy Warszawie o ćwierć mili, na Trakcie wielkim Litewskim Pocztowym i Ruskim Wozowym leżący, ma obszerności miary Chełmińskiey Włok Nro: 10. z któ-rey łąk Włok 9. ieszcze poczęści ze wszystkim niewykrudowanych, reszta Roli obszerney.

Zabudowanie tego Folwarku.

1mo. Dom mieszkalny murowany, z piętrem i Piwnicami pod całem Domem, z Ogro-dem

dem nowo założonym, zasadzonym Drzewami Owocow w dobrych gatunkach.

2do. Officyna czyli Folwark o kilku Izbach, z Wozowniami, z Stayniami dla Koni i Bydła także murowana.

3tio. Stodoła w Pruski wiązanek Tarcicami obita z Stayniami dla bydła.

4to. Dwa Dworki w Węgieł, każdy o dwoch mieszkaniach.

5to. Młyn wodny.

Intrata Folwarku Grochowa kładzie się niżey taka, iaka bez użycia Industryi, i nie w tak szczęśliwym położeniu, iak ten Folwark chybić nie powinna. Nad którą w czasie dalszym, Speranda iest takowa.

1mo. Z wydobytych do reszty Gruntów na Łąki, powiększenie Melkarni, Spaśnego, lub przedaż sian, albo trawy.

2do. Z postawioney Austeryi na Traktach tak wielkich Litewskim, i Ruskim, na Gruntach tego Folwarku schodzących się.

3tio. Z Ogrodu Owocowym Drzewem, Szparagami, Winem zasadzonego, gdy do swoiey przyidzie pory.

4to. Z zarybienia Stawu przy Młynie, Kanału w Ogrodzie, i z pomnożenia więcey Stawów na Strudze do Młyna idącey.

Intra-

Intrata Folwarku Grochawa.

1mo. *Intrata z Krescencyi.*

Z	Pszenicy	czystey	Jntraty	-	Złł: 290.
Z	Zyta	Ditto	Ditto	-	- 968.
Z	Grochu	Ditto	Ditto	-	- 96.
Z	Jęczmienia	Ditto	Ditto	-	- 846.
Z	Owsu	Ditto	Dtto	-	- 48.
Z	Gryki	Ditto	Ditto	-	- 45.

2do. *Intrata z Melkarni.*

Podług Kontraktów z Paktarzami z Krowy iedney bez naymnieyszego Expensu, prócz Pasterza, płaci Paktarz Złł. 60. i Cielaka odchowanego oddaie. Efficit. Paktu od 60. Krów à Fl. 60. - - - - 3,960

3tio. *Intrata z Spaśnego.*

Spaśnego dla Wołów Ukraińskich, Koni, z Chmielami, Gorzałkami przychodzących, na Ugorach, Potrawach, i Rzyskach pasących się, ut Regestra zaświadczaią - - 1,800.

4to. *Intrata z Propinacyi.*

Arędy z Wódki, Wypieku Chleba - - - - - Fl: 600.

Zy-

Zysku na 50. Beczkach Piwa Dubeltowego à Fl: 5. - - - 250.

Zysku na 50. Beczkach Piwa Ordynaryinego à Fl: 1. gr: 15. - 75.

5to. *Jntrata z Czynszu.*

Z Młynu prócz wolnego mliwa Czynszu, i karmienia Wieprza à fl. 400. Z Dwóch Dworków, a z iednego mieszkania po Fl: 50. Fl: 200. } 600.

Z przedaży warzywa z Ogrodów nad potrzebę Gospodarską, z przychowku Ptastwa, Swiń naymniey - 300.

Summa Jntraty wszystkiey Fl: 9,888.

Odpada od tey Jntraty Expens Gruntowy.

1*mo.* Na zapłacenie Kanonu od 16. Włók po Fl: 90. - Fl: 1,440.

2*do.* Na zapłatę Ekonoma, Czeladzi ut Tabella - - - 610.

3*tio.* Na kupno Soli, Postronków, zapłatę Kowala, Kołodzieia Fl: 100.

4*to.* Na Naiemników do żniwa, Ogrodów - - - Fl: 700.

Summa Expensu Gruntowego Fl: 2,850.

Remanet czystey Jntraty Fl: 7,038.

Acta.

Nota. Wyciągnięta z Krescencyi Jntrata kwestyi niepodpada, wielość Wysiewów dowodzi obszerność gruntów. Zbiór zapewnić może daleko większey niż Jntracie likwidowany, dobroć Gruntu, dobra iego uprawa, i obfite Nawozy, tak od Bydła na gruncie chowenego, iako i te, które tysiąc Wołów pasąc się nocuiąc po sobie zostawuią.

Melkarnia, że na 9. Włókach Łąk, 60. Krów utrzymać się może, niema kwestyi, że ieszcze Siano do sprzedaży zostanie. Spaśne Czynsze, i Arędę Regestra i Kontrakty dowiodą.

Nota. W Jntratę nierachuie się przedaż słomy prostey nad potrzebę zostaiącey, oraz przedaż zboża w Snopie nie wziarnie dla przychodzących Wołów opaśnych w Jesieni i na Wiosnę, *np.* Kopy Jęczmienia, z którey byłoby omłotu naywiccey Korzec po fl. 24. a z 26. Kopy Owsa po fl. 18. a z 22. podobnie różne praypadkowe nierachuią się dochody. Referencya do *Dziennika.*

— *Kamienica między Ulicami Przeiazd, i Nowolipki doprzedania.*

Z Nayduie się do przedania za gotowe Pieniądze Kamienica o dwoch Piętrach pod

pod Nrem 645. maiąca prospekt na dwie Ulice Przeiazd i Nowolipki, w niey Pokoiów 14. Officyna drewniana, w którey Pokoiów 5. także Kuchnia z Spiżarnią i Izbą, z Placem obszernym, dwóma Dziedzińcami, i Ogrodem, z Wozowniami murowanemi, i Stayniami na 30. Koni obszernemi, i z innemi wygodami, iako to: z dobremi Piwnicami, Drwalniami, i Kloaką. Ktoby sobie życzył nabyć rzeczoney Kamienicy, ma się udać do *Autora Dziennika Handlowego*, gdzie się dowie o Cenie oney.

— *Kamienica w Starey Warszawie w Ulicy Nowomieyskiey przy Krzywym Kole do Przedania.*

KAmienica ta leży w Starey Warszawie w Ulicy Nowomieyskiey przy Krzywym Kole Nro 159. na Gruncie własnym Dziedzicznym, wzdłuż Łokci 46. o 2. Piętrach na dole z Sklepami Kupieckiemi, na pierwszym Piętrze Suffity, Dach nowy spadzisty przed 4. Laty dawany, długu żadnego na tey Kamienicy niema, i wszystkie Podatki generalnie i na Koszary są opłacone, iest fundamentalna, w dobrym mieyscu sytuowana, i nigdy

nigdy nie próżnuiąca, słowem ze wszystkiemi wygodami, Procent dobry zawsze od Kapitału wartości swey wynosząca, iest do sprzedania, a że Dziedzic tey Kamienicy nie z nagłey potrzeby przedaie, przeto uczynić może i tę łatwość, że pewnemu iakiemu Kontrahentowi chcącemu zostawić do iakiego Czasu iaką Część Solucyi na tey Kamienicy, dozwoli pod pewnemi Kondycyami. — O co wszystko Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Pałac na Ulicy Bonifraterskiey Nro 2,162. do Przedania.*

PAłac ten z dwoma wielkiemi Dziedzińcami, Magazynem, Browarem, Stayniami, Szpichlerzami, Oficynami, Ogrodem na Ulicy Bonifraterskiey visavi Xięży Bonifratrów, w Dziedzictwie W. Szymanowskiey Podczaszyny Wartzawskiey, do przedania. — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Dworek na Solcu Nro 2,913. do przedania.*

DWorek ten na Solcu leżący Nro 2913. niegdy Byczkowskiey zwany, od Ulicy

cy murowany, w Dziedzińcu, Rezydencya z Pokoiami dolnemi, na Górze Sala, przy tey Offieyna z Pomięszkaniami, ex opposito tey, Wozownie, i Staynie wygodne, w tyle Rezydencyi Ogród z Drzewami Fruktowemi rodzaynemi osobliwszych gatunków, w tymże Ogrodzie Sadzawka z Rybami. Ten Dworek może bydź kupiony przez różne faciendy; Życzący go sobie nabyć, ma uczynić referencyą do W. Perneta Półkownika W. Kor: w Pałacu JW. Ogińskiego Hetmana W. W. X. Lit. mieszkaiącego.

— *Żądanie pożyczenia Summy* 63,000.

PEwny Pan maiący Dobra odległe od Warszawy, życzy zaciągnąć długu Złł: Pol: 63,000. a że nie każdyby miał wolą na te Dobra dać, ile odległe; więc tuteyszego pewnego Obywatela maiącego w Warszawie Possessyą znaczną, wystawić zechce na wzwyż pomienioną Summę Skrypt z Prowizyą po 7. od Sta. — Referencya do *Dziennika Handlowego*.

— *Dwo-*

— *Dworek w Warszawie na Ulicy Miłey do Przedania.*

DWorek na Ulicy *Miłey* Nro: 2,274. sytuowany, iest do sprzedania — z Ogrodem na Ulicę drugą *Moranowską* wychodzącym, maiący w sobie Izby 2. — z drugiey Strony Izba Szynkowna — z Sklepikiem — Piwnicą — Staynią. — Intraty czystey (wytrąciwszy Podatki wszelkie) Złł: Pol: 200. przynoszący. — Referencya do JJ. PP. Matuszewskich na Nowym Mieście Nro: 333. na drugim Piętrze w Kamienicy Krauzowska zwaney mieszkaiących.

— *Wieś Gniewkowo z Przydatkiem Summy Zł: 50,000. w Ziemi Wyszogrodzkiey do Przedania.*

WWoiewodztwie Mazowieckim Ziemi Wyszogrodzkiey Dobra *Gniewkowo* o mil 2. od Wisły leżące, z przydatkiem 50,000. Złł: Pol: za Dobra, ktoreby były blisko Portu, chociaż o kilkanaście mil od Warszawy położone, na Zamian. — Cena tey Wsi 50,000. Złł: Pol. — Ta Wieś ma dobroć Gruntu, Łąk, Opał swoy, Pańszczy-

szczyznę wystarczaiącą Gruntowi. — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Summy nowo podane.*

— *Summa od 5. do 7. Tysięcy Czer: Złł: na Kupno Dobr koło Warszawy.*

KToby miał Wieś czystą z tey Strony Wisły o mil 3. lub 4. od Warszawy leżącą do zbycia, za Summę od 5 do 7. Tysięcy Czer: Złł: niech się referuie do *Dziennika Handlowego*, a dowie się tam o maiącym takową Summę.

— *Summa od 200,000. Złł: na Kupno Dóbr w górze Wisły lub Pilicy leżących.*

PEwny maiący w gotowiźnie takową Summę, życzyłby sobie kupić iakie Dobra nad Wisłą lub Pilicą, Ląd swoy maiące po wyżey Warszawy, z Lasami — Łąkami — Bezdłużne — z Dobrą Ewikcyą — z Granicami pewnemi — Intraty roczney od 5. do 10. lub 12. Tysięcy czyniącemi. — Niedalsze iednak iak do Puław nad Wisłą,

sią, a nad Pilicą, iak do Nowego-Miasta. — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Summa 60,000. Złł: Pol: na Zastawę Dóbr.*

SUmma 60,000. Złł: Pol: znayduie się w Warszawie determinowana na zastawę Dóbr gdziekolwiek będących. — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

IX.

O Rozrządzeniach różnych Jurysdykcyi, iakoteż różnych Pismach i Proiektach.

— *Odpowiedź na Zapytanie względem Wagi Warszawskiey w poprzedzaiącym Tomiku 1787. Roku Dziennika uczynioney.*

W Dzienniku Handlowym na Miesiąc Grudzień Roku zeszłego wydanym, obiecałem uwiadomić Publiczność względem

Wag

Wag w Warszawie, czyli te zmnieyszone zostały, lub podwyższone; zasiągnąwszy więc dokładney wiadomości, a oboiętne odrzuciwszy, donoszę; Jż Wagi w Warszawie, podług Prawa Roku 1764. z Wagą Originalną przez Prześw: Kommissyą Skarbu Koronnego z Wrocławia tym celem sprowadzoną, ieszcze w Miesiącu Październiku Roku zeszłego uregulowane zostały, tak co do Złota, Srebra, iako i wszelkich Effektów.

— Pismo I. Wyszogrodzianina o Potrzebie Kompanii na uszczęśliwienie Oyczyzny, i Ofierze swego maiątku na tęż Kompanią.

Mości Panie Autorze Dziennika Handlowego!

NA wysoką prawdziwie w całey Powszechności WMPan zarabiasz wdzięczność, gdy Przemysłem i Pracą swoią podaiesz Obywatelóm sposoby do podźwignienia słabey i zemdloney Oyczyzny, przez co zagrzewasz kochaiących Synów do współmyślenia nad polepszeniem iey Stanu; tknięty

ty czule tym losem z powództwa iego, mam honor niektóre otworzyć Myśli. (d)

Polska do tych czas o zlepszenie wewnętrznego Maiątku, czułych niemiała Obywatelów, podłey Ambicyi i próżnego Ducha cechę od Postronnych odbierała Narodów, w ciemności iednak umysłu zostaiąc, śladem tylko swoich postępowała Poprzedników.

Teraz pod Słodkim i Mądrym Nayiaśnieyszego STANISŁAWA AUGUSTA Panowaniem, iaśnieć zaczęła; spostrzegła zaraz nikczemną o Uszczęśliwienie swoie staranność, do którego wydoskonalenia użyimy wszyscy w powszechności Przemysłu.

Rolnictwo Kraiu Naszego naywiększym staie się Bogactwem, przeciesz ledwie gdzieś wzrost brać poczyna, i dotąd wydoskonalone nie będzie, aż póki łatwego Pracy Rolnikom nieobmyślemy odbytu.

Okropna w Kraiu naszym każdego wskróś przenikaiąca Karystya, iuż nieraz zdarzała się, i bywała nieznośnego Głodu przyczyną, nie zagrzała serca do przemyślnego nadal

(d) *Smie i* Dziennik, Handlowy *niektóre Uwagi swoie w Notach tak szacownego Pisma umieścić.*

Gospodarowania, obfite gdy po niey nastąpiły Zniwa, przeszłe nieszczęście w głębokiey zagrzebały niepamięci; a Ludzie niemaiąc gdzie sprzedać Produktu swego, w nikczemność puścili Rolnictwo.

Zastanawiam się nad tym, że my Polacy maiąc tak drogi swoy Produkt, bo życie utrzymuiący Ludzkie (bez którego obce Kraie obeyść się nie mogą) nie myśleliśmy o sposobie powiększenia łatwego i pewnego onemu, ani w Kraiu, ani za Granicą odbytu. Czyż słuszna rzecz iest, aby Rolnik z tak drogim i w pocie czoła wypracowanym Produktem nie raz kłaniał się, by go choć za bezcen kupiono? często ze wzgardą został odrzucony. Pytam się, kto powinien Cenę stanowić? czyli przedaiący, czyli kupuiący w nieodbitey potrzebie? Zdami się: że ten co rzecz pracowicie zrobił, ma Prawo oney ustanowić szacunek, bo wie iak wiele kosztuie; przecież u Nas opacznie się dzieie.

Chłop biedny Filar Rolnictwa, bo na tym Stanie wspiera się cało-roczney ciężkiey pracy zysk, Korzec zbywaiącego od żywności zboża wiezie do Miasta, i na inne potrzeby by mógł sprzedać, pragnie; Zyd zaskakuie mu drógę, mami, szachruie, łaie,

nako-

nakoniec daie podług od siebie ustanowionego Targu, wyłudza potym za obmierzły Trunek Gorzałki, i Chłop w zysku do domu bezecne przywozi Pijaństwo, traci ochotę do przemysłu, gdy widzi, że równo z Bydlęciem pracuie, a ledwie Duszą różni się od niego, częstokroć nieludzko od Panów rządzony bywa; w niepewności do tego własności swoiey. (e)

Obywatel oburzony na Miasta, w których naywięcey iest Zydów, że albo nie są w stanie zapłacenia Towaru, albo niepo-

(e) *Ta nieludzkość Panów nad Poddanemi swemi, iak w tysiącznych sposobach wyrządza się w Kraiu naszym, okryślić niepodobna; są iuż niektóre acz w powszechnym wyrazie wytknięte i w* Dzienniku *w różnych mieyscach, ale będą i szczególnie, bo okropna iest patrzyć i słyszeć te Barbarzyńskie nieludzkości, któremi Prowincye, odległeysze od Warszawy, od światła Edukacyi teraźnieyszey, od Sentymentów Ludzkości, napełnione są, ażali przez wytknięcia szczególne, nieodzwyczaią się od tych okropnych samym tylko Nieoświeconym Narodom służących Zwyczaiów Nieludzkości.*

dobną stanowią Cenę, bo czasem za Robotnika niestaie, wywóz: niebacznie ostatek maiątku swego za Granicę, acz z wielkim niebespieczeństwem; małoż rozbiia się mocnych Statków na Bugu, dla trudnych zawad, które przezorna mógłaby ułatwić Publiczność, ustąpiwszy powinnie prywatnego z Młynów zysku, dla powszechnego Dobra. — Wielka ginie liczba na Wiśle Staktów, Galary czyli Byki zwiących się, temi większa część Obywatelów Nadwiślanych dla śmiesznego menażu, spławia do Portów; staią się przyczyną zguby nie małą Fraktarze, dla zysku podłego, taiąc słuszności na Komorach, pod Konfiszkatę Zagraniczną poddaią Zboża, i swoim Pryncypałóm, nie będąc w stanie zapłacenia, niezmierną przynoszą szkodę. — A Zydzi wieleż Obywatelstwu, a ztąd całemu Kraiowi, osobliwie w tych drogich latach porobiwszy się Kupcami i Fraktarzami, krzywd narobili, przykro wspominać.

Te niezmierne trudności możnieyszy Obywatel odbywszy, z większym ieszcze umartwieniem kłaniać się z tak ciężko wypracowanym Towarem, Portowemu misi Kupcowi, który od czasu do czasu uwodzi go, obiecuiąc drozsze z Zagranicy Targi przez siebie

siebie stanowione, kupuie iak mu się podoba. I lubo zna Obywatel, że z wielką przedaie stratą, często taniey iak w własnym Kraiu, dla tego tylko, aby mógł mieć razem Pieniądze; i że Wołki ziadłyby mu do dwóch lat Zboże, od których Szpichrze są uwolnione Gdańskie z Drzewa Polskiego budowane, lub Materyału w Polszcze znayduiącego się. (f)

Możnaby tey całey nierządności nieszczęście dla Kraiu ściągaiącey za sobą, tym zapobieżeć sposobem.

Zostaie się w Skarbie przeszło Miliona Złotych, te niechby obrócone były na założenie Magazynów Kraiowych, które że ieszcze niezostaną zupełnym funduszem zapłacenia zbywaiącego od Konsumpcyi Zboża, tym możnaby uskutecznić zamiarem.

Magazyny wszędzie założone niech będą pod Tytułem Skarbu Publicznego, do nich szczególni Obywatele mogą przykładać swoie Kapitały, zamiast na Procent, i for-

(f) *Na wygubienie Wołków doświadczony sposób przez* Sandomierzanina *podany, iuż znayduie się w* Dzienniku *drugo-rocznym fol:* 15. §. 4. *co do przyczyny Wołków.*

formować Kompanią Handlową *per Regulam Societatis*, Handlem Wełny i inszemi Produktami zatrudniaiąc się przytym, bo na coż próżniackiemu Ludowi Żydostwu dać się oszukiwać, mogą Kompanie odebrawszy nayznacznieyszy Handel, bydź im do Rolnictwa pobudką, szczególni Obywatele, Szynków Karczemnych niech im zabronią, Zwierzchność Naywyższa łatwo ich wtenczas do Pracy przymusi, co uskuteczniwszy; zaodłożałe i zarosłe Pola, wkrótce Ręką próżniaka wzbogacone uyrzemy. (g)

Te

(g) *Już to niemal powszechnym oświeceńszych iest żądaniem, aby Żydów obrócić do Roli, ale ieszcze pono nikt im niewyznaczył Roli, prócz chwalebnego przykładu Xiążęcia Kalixta Ponińskiego, opisanego w* Dzienniku drugo-rocznym fol: 78. *A gdy nigdzie niemaią Żydzi wydzieloney sobie Roli, iakże po nich żądać Rolnictwa? Niemożna spodziewać się, ażeby Prywatni Obywatele wydzielali Role Żydom, iako Narodowi molnemu, boby ię oderwali od swych Niewolników Poddanych, a wolą zawsze mieć Niewolników, iak wolnych; tego więc nigdy nieuczynią, ani*

Te gdy się po całym Kraiu Handlowne uformuią Kompanie. — Będą z wszystkich Prowincyi Urodzaie donosić sobie. — Obywatel wtenczas mieć Prawo będzie stanowienia proporcyonalnych Targów, do których Miasta stósować się muszą. — Rolnik łatwość z sprawiedliwością łączoną maiąc w przedaniu, nierównie powiększy Pracę. — Targi równo ważne utrzymywać się mogą, i choć w nieu-

---

Szlachta, ani Panowie, z dawnieyszey i Edukacyi i Sentymentów będący, a po teraz biorących Edukacyą, dla małoletności ich, nie tak ieszcze prędko można się spodziewać; a tymczasem Zydzi niemaią wigdzie wolney Roli, a gdy niemaią, iakżeż ich do Roli musić. Zdaie się, iż czy niepożyteczniey byłoby, gdyby acz po dwa iakie obszerne Starostwa w Koronie i Litwie, oddać na osiadanie Zydom, na Wzór Konstytucyi Seymowey 1786. Roku, Tatarom dwa Starostwa wyznaczaiącey, z warunkiem, ażeby Zydzi sami, nienaymuiąc Chrześcian, wyrabiali Rolę. Gdyby zaś Zydowstwo udzielnie osiadłe, niepociągnęło iakiego niebezpieczeństwa, mogłoby bydź po Zamkach tych Starostw

w nieurodzaynych Latach, Karystyi nigdy Kray niedozna, bo uformowawszy Kompanie, możemy wygodne i obszerne pobudować Szpichrze, (h) w których na lat przynaymniey dwa, mogłyby się konserwować Zboża wystarczaiące na żywność całego Kraiu, co łatwo wyrachować można, wiedząc wiele dla iedne-

---

iakie Zwierzchnictwo z Konsystencyi Woyska Rzeczy-Pospolitey, z mocą nawet rozsądzania ich Spraw, a z wolną Appellacyą do Assessoryi. —— Takowa Dzierżawa Starostw, może pożyteczniejsza byłaby Skarbowi, aniżeli teraz od iednego Posiadaiącego Obywatela, nie przez iakie Zasługi, ale przez Licytacyą; czy zaś kilka Tysięcy Żydów, czy ieden Obywatel będzie licytował, wszystko to dla Skarbu iedno, a większey spodziewaćby się potrzeba Intraty z kilku Tysięcy Osob osiadaiących Starostwo, aniżeli od iednego teraz Starosty

(h) *Dla uniknienia w samych początkach, formuiącey się takiey Kompanii, znaczney Expensy, na budowlą Szpichlerzów, możnaby uprosić Prześw: Kommissyi Edukacyiney, pozwolenia choć do czasu pustu-*

iednego potrzeba Człowieka; a przecież żadnego Roku nie będzie, żeby coś nieurodziło się. — Przytym droższy stanie się od. byt, bo Portowe Miasta wiedząc o tak Rządney Społeczności naszey, drożey nam postępować muszą, i My im stosownie do naszego Kraiu Targi wypowiadać możemy; pomógłoby do tego przemysłu, gdybyśmy Korrespondentów i w cudzych Kraiach ustanowili sobie. Przyszlibyśmy może z czasem do tey doskonałości stopnia, że do naszych Magazynów obce przywoziliby nam Towary, gdybyśmy na iaki przynaymniey czas, szczerego Patryotyzmu Ducha na Cel wystawili sobie, a blaskiem tytułu Zagranicznych rzeczy nierazili oczu.

Napełniymy serce pełną Oyczyzny miłością, zaraz wszyscy płodów naszych, a przy-

---

iących mieyscami po Jezuitach obszernych Gmachów i Kościołów, iak się znayduie w Dzienniku pierwszo-rocznym fol: 546. *Doniesienie, o próżnuiącym Kościele w Łęczycy — Lub naięcia po Zakonach nie tak teraz iak dawniey zaludnionych, obszernych i do zsypu Zboża wygodnych ich Murów.*

przynaymniey równy obcym uyrzemy szacunek. Czegoż nam brakuie? Mamy Piwa, Miody, Wiszniaki, Wódki, Likiery dobre, (i) Wino za przemyślną staranuością mieć możem, Sukna, Kamloty, Płótna, &c. Bławaty po niektórych znayduią się mieyscach; wszystko w dobrym zostanie gatunku, gdy Rękodziełom łatwy zrobiemy odbyt.

Kruszce mamy swoie, i Srebrobyśmy mieć mógli, gdybyśmy na odkrycie Gór Olkuskich użyli sposobu, i ten mógłby się wynaleść, chętney przyłożywszy Myśli, a nicby niebyło nadto, gdyby Publiczną zrobić Składkę. Niechby Maiętne Klasztory, Miasta, i cały Stan Duchowny do tey Patryotyczney przyłożyli się Przysługi, wielką dla ukochaney Oyczyzny, to iest: dla nas i Potomków naszych przynieślibyśmy pomyślność.

Co

(i) *O Trunkach Kraiowych iuż iest Doniesienie* w Dzienniku pierwszo-rocznym fol: 359. *o Fabrykach Kraiowych takoż w każdym niemal Tomiku* Dziennika *są piękne Doniesienia, których Tabellą wkrótce* Dziennik *spodziewa się przysłużyć powszechności.*

Co wszystko uskuteczniwszy, widzielibyśmy wrókce Rolnictwo zlepszone. — Handel wzmocńiony — Rękodzieła liczne, — Skarb wzbogacony — A nas samych w zupełney uyrzelibyśmy szczęśliwości.

Niemogę niewyznać z wdzięczności Obywatelskiey, do którego Osoby WMPanu prawdziwie Patryotyczney, powziąłem szacunek. Żalę się tylko, że ieszcze niemamy do tych czas tkliwych o Dobro Publiczne Obywatelów. Dzieło Jego godne wiekopomney chwały, rzadko rąk czyich dochodzi, rzadszy ieszcze przyzwoity odbiera szacunek. Miewamy Publiczne Pisma w różnych Umieiętnościach oświecaiące Obyczaie, wybornym Stylem Romanse Niewieście łechcące serca, o Polepszeniu zaś wewnętrznego Rządu, pierwszy dopiero pomyślłeś WMPan. Ja sam dopiero pierwszy raz Dzieło Jego z nienasyconym czytałem ukontentowaniem i zaraz myśli przykładam do tego Dzieła.

Powtarzam znowu, że w innym Stanie uyrzelibyśmy Oyczyznę, gdybyśmy Zydów do Rolnictwa obrócili, bo niemamy dostarczaiących na uprawę Gruntu Robotników. — Kompanie Handlowe poformowali. — I na odkrycie Gór Olkuskich niężałowali przemysłu i pracy. — Jeśliby to bydź mogło,

gło, pierwszy ia łożyłbym część, wreście i cały maiątek na wsparcie ukochaney Oyczyzny, bo dla tey, nikt wiele nie czyni iak naywięcey czyniąc. (k)

W tey Okoliczności radzę się iego, gdy podobna ten uskutecznić Zamiar, trzebaby gwałtem zachęcać Obywatelów (ieśli zdawać mu się będzie) możnaby oświadczyć NAY-

(k) *Ofiara ta Maiątku iego na Wsparcie Oyczyzny dążąca, do uformowania Kompanii, nazwać się powinna prawdziwie Patryotyczną; a zatym i cała Kompania, któraby się z takich Akcyi składać mogła, nazywać się powinna* Kompania Patryotyczna, *czyli* Towarzystwo Patryotyczne; *i spodziewam się gdy Powszechność wyczyta z iego* Dzieła *tę Heroiczną Iego ofiarę, tak daleko przeieta i zbudowana zostanie, że wkrótce wielu poydzie za Iego Przykładem. Zdarzeniem tylo ieden będąc w* Expedycyi Dziennika *przeczytawszy Pismo te WMPana, tak prędko iął się do naśladowania, iż zaraz podpisał oświadczenie swoie, że chce acz z szczupłego Maiątku swego udzielić na tę Kompanią Czer: Złł:* 200. *To ieżeli*

NAYIASNIEYSZEMU PANU chęć i myśl moią, a J. K. Mość, iako ukochony Oyciec od Dzieci, może tym Przykładem zachęci serca Obywatelskie, i do wieczney Kraiu szczęśliwości utoruie drógę.

Te moie myśli posyłam pod Uwagę WMPana, iako tchnącego Patryotyzmu Duchem. — Dań w Koszutach Dnia 21. Września 1787. Roku. — *Wyszogrodzanin.*

— *Zapy-*

---

ieden za pierwszym tylo weyrzeniem gorliwey ofiary lego, zaraz powziął chęć do naśladowania, a czegóż się dopiero niespodziewać można, kiedy to puydze przez Pismo Publiczne na Powszechną Uwagę? wiele to wkrótce liczyć można będzie Patryotycznych Akcyonatorów? *a to gdy nastąpi, dopiero Kray nazwiemy szczęśliwym i pewnym, że nie dozna Głodu, nie tylko tey Wiosny, ale i nigdy. — Ja też z moiey strony nim będę mógł umieścić się w tey* Patryotyczney Kom-Panii *przez Udział iakiey Akcyi, za wydobyciem z pod Processu moiey Substancyi, ofiaruię tym czasem to co mogę, to iest: chęć służenia Pismami* gratis, *które będą*

— *Zapytanie* Dziennika *u Powszechności, względem zaarędowania Soli Austryackiey przez Kompanią Pruską.*

Z Prywatnych wiadomości dowiedzawszy się *Dziennik Handlowy*, że Kompania Pruska przedaiąc dotąd Sol w Emulacyi Soli Cesarskiey, umyśliła Zakontraktować całą Sol z Austryi do Polskiey wchodzącą, ażeby tym sposobem uniknąwszy od Emulacyi, zdzierała potym iak chciała Polaków, iako ani maiących własney Soli, ani maiących iuż żadney Dywersyi brania zkąd inąd, prócz iedney Rygi, na ieden tylko Kont Litwy ten, gdzie Lądem dostarczyć może.

Jeśli-

---

potrzebne do wygody takowey Kompanii. — *Autór Dziennika Handlowego.* —

NB. *Nim przyidzie do uformowania tey pożądney Kompanii, czy niezdałoby się Gorliwemu* Wyszogrodzaninowi, *tę ofiarę swoią przyłączyć do Kompanii Formuiącey się w Warszawie, pod tytułem Kontraktowania, znayduiącey się* w Dzienniku drugo-rocznym fol: 792. *która z czasem może stanie się tą Kompanią, iakiey życzy* Wyszogrodzanin.

Jeśliby więc była prawdziwa ta wiadomość, że Pruska Kompania, albo iuż Zakontraktowała, albo Zakontraktować Proiektuie całą Sol Austryacką do Polski wchodzic mogącą, tedy Proiekt ten iako wielką stratę dla Polski za sobą ciągnie, powinien Polaków silnie zastanowić, do pomyślenia, albo o sposobach przeszkodzenia ieśli można, na mocy Traktatów, tak szkodliwemu Proiektowi; albo o sposobach wynachodzenia własney Soli, która czy się iuż znayduie? gdzie? i w iakiey wielości? o czym ieszcze dotąd niema dokładney Publiczney wiadomości.

Czeka *Dziennik Handlowy* od gorliwey Powszechności rychley w tak ważney Materyi wiadomości, ażeby można było zaradzić wcześnie, tak wielkiemu złemu, które, że ieszcze może iest tylko w Proiekcie a nie w Exekucyi, wnosić można zrąd, że żadnego względem tego niema Publicznego ostrzeżenia od Kraiowey Zwierzchności, która iak czuła i gorliwa iest o wszelkie Dobro Kraiowe, tak zapewne y w tey tak ważney Materyi, nieuchroniłaby Publicznego przynaymniey ostrzeżenia, ieśli nie iest w Stanie oparcia się.

— *Ta-*

— *Tabilca wzoru wszystkich Rublów.*

W Ostatnich Roku zeszłego Tomikach, były udzielone 2. iuż Tablice o Wzorze różnych Talarów, stosowne do Uniwersału Ewalucyi Monet, znayduiącego się w *Dzien: fol: 616.* teraz zaś udziela się trzecia Tablica o wszystkich Rublach Moskiewskich, takoż stosowna do pomienionego Uniwersału.

— *Tabella wybitych Pieniędzy w Polszcze od Roku 1766. do Roku 1787.*

W Iadomość wybitych w Polszcze Pieniędzy, sądzi *Dziennik* za pożyteczną dla Powszechności, udziela więc teraz tylo Tabellę Wybitych Pieniędzy od Roku 1766. do 1787. iako tylo wiadomość Starych Pieniędzy zaymuiącą, w następuiącym zaś Tomiku przysłuży się Tabellą nowych Pieniędzy inny walor wedle Prawa zeszłego Seymu Zaymuiących.

Obie te Tabelle znayduią się przy końcu tey Części, iak następuią.

KONIEC CZĘŚCI I. ROKU TRZECIEGO DZIENNIKA HANDLOWEGO.

INSTITUT OSSOLIŃSKIEGO.

Wszystkie gatunke Rublow.

№		Walor
14. Dawne Ruble		Złt: 7. gr. 2
15. Dawne Ruble		Złt: 7. gr. 6
16. Nowe Ruble		Złt: 6. gr. 5
17. Dawne pol Ruble		Złt: 3.
	 No 19 Nowe pol Ruble	Złt: 3.
18. Dawne, cwierć Ruble	Walor Złt: 1. gr. 26 No 20 Nowe, cwierć Ruble	Złt: 1. gr. 15

TABELLA GENERALNA WYBITYCH PIENIĘDZY

Od 1. Stycznia 1766. aż do ostatniego Dnia Miesiąca Lutego 1787. a zatym przez Lat 21 1/6.

Moneta Złota.

Waga Złota		Proba		Czyste Złoto			Wartość 1. Grzywny	Summa	Wartość 1. Cz: Zł	Summa			Proporcya Srebra do Złota według Prawa		
Grzywny	Łoty	Kar	Gran.	Grzywny	Łoty	Gr.	Cze: Zł:	Czerw: Zł:	Zł.	Złotych	Gr.	D.	Grzy:	Łot.	Gr.
1,606	11 31/67	23	7	1,578	13	2 10/67	68 12/283	107,650	16 3/4	1,803,137	15	-	14	4	7

Moneta Srebrna.

Nazwisko Gatunkow Monet.	Waga Srebra		Proba		Czyste Srebro			Wartość 1. Grzywny	Miano wybić		Wybito		Więcey		Mniey	
	Grzywny	Łoty	Łot.	Gr.	Grzywny	Łot:	Gr	Złotych	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.
Talary bite	35,159	5	13	6	29,299	6	15	80	2,343,954	5	2,345,064		1,109	25		
Półtalary bite	8,911	6	13	6	7,426	2	6	-	594,091	20	594,296		204	10		
Dwózłotowki	334,589	8	10	-	209,087	3	-	-	16,726,975	-	16,737,508		10,533	-		
Poiedyficze Złotowki	294,707	15	8	12	159,633	7	8	-	12,770,677	6 2/3	12,784,251		13,573	23 1/3		
Półzłotowki	284,290	-	7	-	124,376	14	-	-	9,950,150	-	9,965,194	15	15,044	15		
Srebrne Grosze	46,456	5	5	16	17,098	8	1	-	1,367,880	8 1/3	1,372,516	22 1/2	4,636	14 1/6		
SUMMA	1,004,064	-	-	-	549,921	9	12	80	43,753,728	10	43,798,830	7 1/2	45,101	27 1/2		

Moneta Miedziana.

Nazwisko Gatunków Monet.	Waga miedzi		Wartość 1. Funta	Miano wybić		Wybito		Więcey		Mniey	
	Funty	Łot:	Złotych	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.	Złotych	Gr.
Trzygroszowki	940,277	16	4	3,761,110	-	3,765,054	15	3,944	15	- -	-
Jednogroszowki	901,825	16	-	3,607,302	-	3,607,850	-	548	-	- -	-
Pułgroszowki	83,838	24	-	335,355	-	336,278	2 1/2	923	2 1/2	- -	-
Szelągi	32,747	16	-	130,990	-	130,200	7 1/2	- - -	-	789	23
SUMMA	1,958,689	8	4	7,834,757	-	7,839,382	24 1/2	5,415	17 1/2	789	23

Ex Officina Monetaria Regia Varsaviense, 1ma Die Mensis Decembris, Anno 1787.
Antonius de Schroeder *Probator & Inspector generalis Monetarum, ex parte Commissionis Thesauri Regni Reipublicæ.*

Albo do samego Autora *Dziennika Hand:* przesyłaiąc razem na Rok Zł. 24. na pół Roku Zł. 12. rachuiąc w to *Porto* Pocztowe.

5. Oprocz mieysc wyrażonych, znayduie się ieszcze to Dzieło osobno częściami do przedania podług ceny w ich wyrażoney. —

W *Sandomierzu* u Woyta tamecznego.
W *Kaliszu* na Poczcie.
W *Białym-Stoku* na Poczcie.
W *Tulczynie* w Ukrainie na Poczcie, gdzie i prenumerować można.
Mohylowie nad Dniestrem na Poczcie.
Wilnie w Skliebie Akademickim.
W *Poznaniu* u Krzysztofowicza Biblipoli.
Krakowie u Grebla Typographa.
W *Lublinie* u Gelli.

dem proby Złota y Srebra roboty Warszawskiey. - - - - - 26
IV. *O Transporcie Spławnym.*
— Raport Lustrowanych Rzek Horynia y Sluczy, zwyrażeniem liczby Młynow, Grobel, Jazow, Mostow, Palow, y Innych zawad, oraz obserwacyi wielości y zdatności na Handel Lasow, nad temiż Rzekami położonych. - - - - 34.
V. *O Transporcie Lądowym.*
VI. *O Jarmarkach y Kontraktach Kraiowych.*
— Jarmarki w Mieście Kurowie. - - 42
— Kontrakty Dubieńskie. - - - 43.
VII. *O Miastach Kraiowych.*
— Dalszy ciąg Numerowania Warsz - *tamże*
— Opisanie Miasta Połocka, na tey Stronie Polski pozostałego, czyli bardziey Obraz nieszczęśliwego Stanu Jego. - 49
— Rezolucya Rady naganiaiąca Miasta Połocka uciążliwość. - - - 62
VIII. *O Dobrach do Przedaży, Aren, Sunmach, iako też o różnych Negocyacyach.*
— Dobra, Kamienice, Pałace, y summy Nowo podane. - od Karty 67. do Kart 79.
IX. *O Rozrządzeniach różnych Juryzdykcyi, iako też różnych Pismach y Proiektach.*
— Odpowiedź na zapytanie względem Wagi Warszawskiey. - - tamże
— Pismo I. Wyszogrodzianina o potrzebie Kompanij na Uszczęśliwienie Oyczyzny, y o ofierze swego maiątku na tęż Kompanią 80.
— Zapytanie Dziennika u Powszechności względem za Arędowania Soli Austryackiey przez Kompanią Pruską. - - 94.
— Tablica wzoru wszystkich Rublow. - 94.
— Tabella wybitych Pieniędzy w Polszcze od R. 1766. do 1787. *tamże*

DZIENNIK
HANDLOWY
Y EKONOMICZNY.

Zayminiący w sobie wszelkie okoliczności. Pisma, Uwagi. Patryctyczne do Handlu, Fabryk, i Ekonomiki ściągaiące się.

Roku Trzeciego Część II.

LUTY 1788.

ZAWIERA w SOBIE:

—Wstęp łączący Dziennik Handlowy z Ekonomicznym - - - 97
—Uwagi o Naturalnym między Rolnikami Rzemieślnikami, i Kupcami związku 99.
I. O *Targach i Handlu Kraiowym*
—Targi Prowincyi Wielko-Polskie *Warszawy* - - - - - 105
—Targi Prowincyi Mało Polskiey *Krakowa, Sandomierza, Kurowa, Radzyna*, od karty 107 do - - - - 112.
—Wstęp do wiadomości drożyzny Woiewodztw *Wołyńskiego, Podolskiego i Ukraińskich* - - - - 112.
—Memoryał Delegowanych Wwtwa Wołyńskiego do Pr: Rady Nieustaiącey wyrazaiącey Karystyą tameczną potrzebę Magazynu, i Emigratę Poddaństwa 113.
—Targi *Kamieńca Podolskiego, Zytomierza, Tulczyna, Mochylowa, Białego Stoku*, 126.
—Targi Prowincyi Litewskie — *Wilna, Brześcia Litt: Pińska*, - - 118.
—Wiadomość o Ustania Liweranctwa Rossyiskiego na zbożе w Pińsku - 120.

DONIESIENIE
DZIENNIKA HANDLOWEGO.

O sposobie nabycia tego Dzieła.

1. W *Warszawie*, w *Expedycyi Dziennika Handlowego*, która teraz znayduie się na Krakowskim Przedmieściu w Kam: Cadra Nro 438 gdzie i znak teyże Expedycyi iest zawieszony.
— Można w tey Expedycyi Prenumerować, płacąc na Rok cały Zł. 18. na pół Roku Zł. 9.
— Częściami zaś czyli Tomikami osobno kupuiąc, teraźnieysza Część II kosztuie Zł. - 3.
— Tamże dostać można zawsze *gratis* Prospektu i Treści Materyi tego Dzieła

2. *W Drukarni Gröllowskiey* w Marywilu, iako i na wszystkich iey składach — Łudzku, Grodnie Mińsku, &c. znayduiących się, prenumerować, i osobno kupować można za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi Dziennika.

3. W *Drukarni Dufourowskiey* takoż prenumerować, i Częściami kupować można za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi Dziennika.

4. *Za Warszawę* po wszystkich Pocztach całego Kraiu prenumerować można, adressuiąc się do którego z JJ PP. Sekretarzów Pocztamtu Warszawskiego, iako to:
Albo do JP. Zymermana Kontrolera Poczt.
Albo do JP. Kalsusa Sekretarza Poczt.
Albo do Jmci Pana Ocheymera Sekretarza.
Albo do JP. Kierwińskiego Sekretarza.
Albo do JP. Dracza Sekretarza.
Albo do JP. Arciszewskiego Sekretarza.

3936

DZIENNIK HANDLOWY Y EKONOMICZNY,

Zawieraiący wszelkie okoliczności, Pisma, Uwagi Patryotyczne, do Handlu, Fabryk, i Ekonomiki ściągaiące się.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ II.

LUTY 1788.

— *Wstęp łączący Dziennik Handlowy z Ekonomicznym.*

DZiennik ten, lubo zaymował Materye *Handlowe*, *Fabryczne*, *i Ekonomiczne*, iako nie rozdielne od siebie, wychodził iednak pod Tytułem iednym *Handlowym*, iako co wszystko razem zaymuiącym; że iednak nie iednemu nieczytaiącemu tego Dzieła, ale tylo słyszącemu o samym tytule *Handlowym*, czynił wstrzymanie czytania tego Dzie-

3936

INSTYTUT OSSOLIŃSKICH

ła, dla tego iedynie, że same tylko Materyi *Handlowe* zaymuie, a on żadnego Handlu nie-ma. Gdyby więc i sam ten Tytuł nie zra-żał wielu od czytania tego *Dziennika*, umy-ślił *Autór* onego, dodać ieszcze Tytuł *Eko-nomiczny*.

A że mógłby ieszcze kto sądzić o nie stosowności takowego połączenia czyli do-dania, w mniemaniu tych Materyi wcale od-dzielnych od siebie, a zatym niepowinnych łączyć się w iednym Piśmie, osądził *Autór Dziennika* za rzecz potrzebną, uczynić w tym mieyscu obiaśnienie, czyli bardziey przeko-nanie, o nierozdzielnym związku między *Handlem*, *Fabrykami*, *i Ekonomiką*. — Obia-śnienie zaś te, gdyby lepiey upoważnione zo-stało zdaniem cudzym, iak *Autora Dzien-nika*, kładzie się tu stosowne w tey mie-rze zdanie, pewnego wielkiego i światłego Statysty, znayduiące się w Xiążce iuż dru-kowaney Roku 1774. pod Tytułem: *Zbiór niektórych Materyi Politycznych*, *p.* A. P... — iak następuie.

— *Uwa-*

— Uwaga pomienionego Statysty o naturalnym między Rolnikami, Rzemieślnikami, i Kupcami Związku.

„ZEby wszystkie urodzaie dobrowolnie
„na ziemi płodzące się, a każde-
„mu człowiekowi potrzebne, mógły bydź
„nayprzyzwoiciey od niego zażyte, żeby
„i te drugie, których on iest przyczyną
„przez oranie i sianie, były z roli wypro-
„wadzane, i corocznie odnawiane przy zna-
„cznym iego zarobku, bez którego niktby
„darmo niechciał pracy podeymować; dla
„tych dwóch istotnych Kondycyi dobrego
„Rolnictwa, trzeba koniecznie uformowa-
„ney Społeczności między ludźmi, to iest:
„iż wyraźniey powiem, póty obroty Go-
„spodarskie nie będą doskonałe, póty wszel-
„kie Potrzeby Ludzkie z uprawney ziemi
„od Rolników nie będą opatrzone, póty
„naostatek Konsumpcya Urodzaiów łatwa i
„wygodna nie nastąpi, póki Stan Towarzy-
„stwa w Kraiu iakim, względem wyżywie-
„nia Obywatelów, nie będzie złożony z
„troistego gatunku Robotników. — Takie-
„mi nayprzód są *Rolnicy*, powtóre *Rzemie-
„ślnicy*, potrzecie *Kupcy* i *Handlarze*: po-
„mówmy nieco o każdym z osobna, ile

„ się ściąga do naszey przedsięwziętey Ma-
„ teryi.

„ Przez *Rolników*, rozumieią się Gospo-
„ darze, Dóbr Possessorowie, Dzierżawcy,
„ Czynszownicy, albo Sołtysowie, Chłopi,
„ Parobcy, Naiemnicy. W Początkach ka-
„ żdego Narodu, gdy osiadał w Kraiu ia-
„ kim, i pewną Towarzystwa Cywilnego
„ u siebie Pospolitość zakładał, musiało to
„ bydź zapewne, że prawie każdy Obywa-
„ tel miał dla siebie wyznaczony kawałek
„ Ziemi, z któreyby pożywienie Familii swo-
„ iey opatrywał. Takowa własność Grun-
„ tu, albo raczey własność szukania z nie-
„ go pożytku, Prawami Cywilnemi stwierdzo-
„ na, odmieniła się w wieczne i nieodwo-
„ łane dla każdego Possessora Dziedzictwo,
„ i dla Potomstwa iego. To Dziedzictwo
„ z różnych przyczyn, w które tu niewcho-
„ dziemy, dało z czasem okazyą do wiel-
„ kiey nierówności Fortun; ta nierówność
„ nietylko sprawiła nierówną kondycyą mię-
„ dzy Cywilnemi Stanami, ale nawet, co
„ nam tu uważać potrzeba, uczyniła nieró-
„ wną Fortunę między Rolnikami. Jedni
„ z nich są Dziedzicami, drudzy Dzierżaw-
„ cami, to iest: ci, którzy od Dziedziców
„ za Kontraktem biorą w Arędę Dobra; inni

„ Czyn-

„ Czynszownikami, którzy trzymaią iaki ka-
„ wałek Pola na rok, lat kilkadziesiąt, al-
„ bo na zawsze, płacąc z niego pewny Czynsz
„ Dziedzicowi: Koniec i Cel tych Rolników,
„ iest coroczne wyprowadzenie Urodzaiów
„ Ziemskich z Pola uprawnego.

„ A ponieważ niemogą Rolnicy pilno-
„ wać roboty wieyskiey bez Instrumentów
„ i Gospodarskich Budynków, ponieważ nie-
„ mogą zażywać Ludzie wyprowadzonych z
„ ziemi Urodzaiów, bez iakiegoś przygoto-
„ wania i przysposobienia onychże: zaczym
„ przy Rolnictwie trzeba koniecznie przy-
„ zwoitych Rzemiosł, któreby nayprzód wszel-
„ kie dla niego sporządzały Naczynia, tak
„ żelazne, iako i drewniane, któreby po-
„ wtóre Materyał z ziemi, albo z roli wy-
„ prowadzony, wyrabiały na gotowy i spo-
„ sobny do zażywania Towar. Ma naprzy-
„ kład Rolnik na Gruncie swoim drzewo zda-
„ tne do Budowli, ale go bez Cieśli na Sto-
„ dołę, Szpichlerz, i Budynek, na Wóz
„ Gospodarski bez Kołodzieia, nie zażyie,
„ sieie na roli Pszenicę, żeby z niey mógł
„ mieć Chleb, musi zażyć do tego Młyna-
„ rza i Piekarza. Ci, którzy takowemi i tym
„ podobnemi bawią się Robotami, nazywaią
„ się *Rzemieślnicy*. Jedni z nich wyrabiaią

„ przez

„ przez ręczną robotę, do potrzeby służą-
„ ce rzeczy, drudzy do wygody, trzeci do
„ okazałości i świetności. Rolnicy będąc
„ pewni, że znaydą w każdym czasie po-
„ trzebne Instrumenta Rolnicze od Rzemie-
„ ślników zrobione, Rzemieślnicy zaś wie-
„ dząc niezawodnie, że im Rolnicy udzie-
„ lą Ziemskich Urodzaiów za ich robotę: z
„ tey mówię wzaiemney wygody to nastąpi-
„ ło, że każdy z nich iedney roboty pil-
„ nować może. Do którey wydoskonalenia,
„ trzeba Nauki, trzeba wolnego czasu, i
„ przyrodzoney sposobności, iaka się nie-
„ iednostaynie wewszystkich znayduie.

„ Trzeci nakoniec gatunek Ludzi w Kra-
„ iu kwitnącym przez Rolnictwo i Rzemio-
„ sła, iest złożony z *Kupców*. Ci iako bez
„ Rolników i Rzemieślników zostawać nie
„ mogą, takteż dopiero po zupełnym ufor-
„ mowaniu onychże, powstać musieli. Ka-
„ żdy bowiem Kupiec tym tylko iednym han-
„ dluie, to zakupuie, lub przedaie, co się
„ Rolnikowi na Roli urodzi, co Rzemieślnik
„ na Warsztacie wyrobi. Nie wszystko ka-
„ żda ziemia, i nieiednakowo każdego roku
„ wydaie, nie wszystko ieden Człowiek zro-
„ bić może, nieiednakową do każdego
„ Rzemiosła ma sposobność, nie iednych do

„ War-

„ Warsztatu swego potrzebuie Jnstrumentów;
„ Kupcy więc, od każdego Rolnika to, co
„ mu zbywa, od każdego Rzemieślnika, co
„ wyrobi, zakupuiąc, czynią Skład z tych-
„ że Materyałów i Towarów, z iednego miey-
„ sca na drugie przewożą, i potym każde-
„ mu z nich zostaiącemu w iakiey potrze-
„ bie, przedaią za pewną cenę.

„ Uważmy teraz proszę, co przy koń-
„ cu tey Materyi przydać nie zawadzi. Ka-
„ żdego Rolnika, Rzemieślnika, i Kupca,
„ żywi i żywić powinna własna Praca, któ-
„ rą iedynie z potrzeby podeymuie, a bez
„ którey nikt mu nić darmo nieda. Każdy
„ wprawdzie dla siebie pracuie; lecz oko-
„ ło Dobra własnego chodzi, tym samym i
„ inszym Ludziom staie się ku pomocy i
„ wygodzie. Nie iestże to cudowny Mą-
„ drości Boskiey skutek w rozporządzeniu
„ Społeczności Ludzkiey! która nas do ży-
„ cia zobopolnego przeznaczaiąc, nierozer-
„ wanie ziednoczyła przez potrzeby i inte-
„ ress własny. A lubo tego tak przeciwne-
„ go niby sposobu zażywa, iakim się on na
„ pozor bydź zdaie, iednak przezeń rzeczą
„ samą Uczestnikami nas czyni Darów i
„ Dóbr Ziemskich, w których z Opatrznością

„ swo-

„ swoią ukrywaiąc się, iednę tylko Rękę „ Ludzką, i oney robotę ukazuie.

„ Wyznaymyż tedy tę prawdę, że in- „ teres każdego Obywatela, iest interessem „ wszystkich, że ieden drugiemu przyno- „ sząc szkodę albo krzywdę, iakimkolwiek „ sposobem, oprócz wielkiey niesprawiedli- „ wości, którą popełnia, oprócz z niewa- „ żenia zuchwale Prawa Natury od Boga na- „ danego, sam dla siebie takowy Łotr z po- „ żytku własnego wyzuwa się."

Z tego naturalnego między sobą związku, Rolników, Rzemieślników, i Kupców, wypada konieczna potrzeba mówienia o tym troistym Gatunku Ludzi w tym iednym Piśmie.

I lubo dawniey *Dziennik Handlowy* pod iednym tym Tytułem wychodzący, zaymował udzielny Artykuł o Fabrykach, inne zaś Artykuły zaymowały Handel, wszelako między temi Artykułami mieściły się Wiadomości i *Ekonomiczne*, iako nierozdzielne od tamtych dwóch Gatunków. Odtąd zaś będą kłaść się te Wiadomości iuż wyraźniey i obszerniey. A z czasem gdy Rozkład tego *Dziennika* w wygodnieysze rozporządzenie Artykułów przemieni się, może i dla wiadomości *Ekonomicznych* udzielny Artykuł uformuie

TABELLA TARGOW CAŁO-KRAIOWYCH NA MIESIAC LUTY ROKU 178.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi.	Miary.	Miasta Prowincyi Wielko-Polskiey. Warszawa		Kalisz.						Wagi.	Miary.	Miasta Prowincyi Mało-Polskiey. Krakow		Sandomirz.		Biurow w Lubelsk:		Kamien: Podol:		Zytomierz.		Mohilow nad Niestr:		Radzin w Lubelsk		Tulczyn		Bohusław.		Białystok.		Wagi.	Miary.	Miasta Prowncyi Litewskiey. Wilno.		Pinsk		Brześć Litewski.			Mińsk.				
			Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:			Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:			Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:
Zyta lepszego.		Korzec.	16	15								Korzec.	20	10	16		16		15		16		18		15		15				12			Beczka	66		48		36			48				
Ditto podleyszego.		Ditto.										Ditto.	19	6	15		15																	Ditto.	58											
Pszenicy lepszey.		do	20									do	21		18		20		16		20		21		18		18				17			do	90		64		60			80				
Ditto podleyszey.		do										do	20		17		19																	do	72		60					70				
Jęczmienia.		do	11	15								do	13	15	12		10		7		12		10		8									do	44		32		32			32				
Owsa.		do	7									do	7		5	15	6		4	15			10		6		9				9			do	28		16		20			20				
Grochu.		do	18									do	19		18		20		12		18		12		12		7				6			do	50		48		48			48				
Gryki.		do	10									do					10		9	6	12		11		8		13				14			do	40		38		40							
Jagieł.		do	32									do	32		28				20		22		20		24		10				8			do			80		72							
Krup Jęczm: Ordyn		do	18									do	16	15	24		25	18	14								22							do	80		70		64							
Dit: drobnieyszych.		do	20									do	19	6																			do												
Dit: Gryczanych ordyn:		do	24									do	20	8	20		22		20															do	80		80		72							
Dit: ditto drobney:		do	36									do	22	12																			do												
Siemienia Lnianego.		do	16									do	19		12								15		16									do	64		48		44			50				
Ditto Konopnego.		do	12									do	9		10				8								14							do	36							48				
Oleiu Lnianego.		Garniec										Garniec	6		3	22									6																						
Dit: Konopnego.		do										do			3	22			3	15					6	20								Garniec	6		2	12	4			5				
Wodki okowitey.		do	7									do	6		7				5	15														do												
Dit: ordynar.		do	3	15								do	3	16	5																2	22		do	4	24	5		4							
																																		do	3	24	2	20	3							
Masła.		Funt										Funt.	1	15	1					16																										
Słoniny.		do										do		26						18						18								Funt		24										
Szczeciny.		do										do	1	7																				do		15		15		18						
Saletry.		do										do	1	6																	1	6		do		16		24		22						
Mięsa świeżego.		do		6								do				6				3						4								do												
Dit: solonego.		do										do																						do				4								
Makaronu Włos: Kraiow:												do																						do												
Dit: ditto Zagrani:		do	2	15								do																						do												
Kawy.			2	15								do			2	10			2	20					2	15								do			2	5								
Cukru.		do	2									do			2				2						2									do			2									
Wosku żołtego.		Kamień	64									Kamień	70		69	10	64		72						64						64			Kamień	66	20	80		88			84				
Dit: białego czyli ra		do										do																						do												
Miodu prasnego.		do										do	18																					do												
Anyżu.		do										do																						do												
Kminu.		do										do																						do	10											
Łoiu topionego.		do	20									do	18		22				18						19	6								do												
Dit: nietopionego.		do	14									do	10		16				16						16									do	18		20		20							
Wełny lepszey.		do										do	41				70								35						20			do	14		15		16			4				
Dit: podleyszey.		do										do	30																					do					36							
Lnu.		do										do	15						7												36			do					30							
Konopi.		do										do	14																					do	18											
Chmielu.		do										do					19								10									do	11				14							
Tytuniu.		do										do																			12			do	5		6		20			5				
																																		do												
Zelaza Kraiowego.		Cetnar	37									Cetnar			36																			Cetnar			40									
Dit: Moskiewskiego.		do										do																						do												
Dit: Pruskiego.		do										do																						do												
Miedzi Kraiowey		do										do																						do												
Dit: Zagraniczney.		do										do																						do												
																																		do												
Potaziu Węgierskiego.		Szaffunt										Szaffunt																																				
Dit: Kotłowego.		do										do																						Szaffunt												
Dit: korytowego Koron:		do										do																						do												
Dit: braku.		do										do																						do												
																																		do												
Soli Austryackiey.		Beczka										Beczka.			34	10																		Beczka												
Dit: Pruskiey.		do										do																						do												
Ditto Moskiewskiey.		do										do																						do					13	15						
Smoły.		do										do			24																			do	12											
Wołu lepszego.		Sztuka	162									Sztuka			108				72						144									Sztuka			60									
Skor Wołowych furo:		do										do	18		18		17		18						12						11			do			10									
Dit: ditto wypraw:		do										do													16									do			14									
Skor Kozłowych furo:		do										do							3															do			6									
Dit: ditto wypraw:		do										do													12									do			10									
Skor cielęcych furo:		do										do	1	6	1	10	2	20																do												
Dit: ditto wypraw:		do										do													5									do												

Informacya.

1mo. Podpisy zaświadczaiące pewność Targow w Tabelli wyrażonych znayduią się na początku Tomu po Artykułem Targow Kraiowych.

2do. Gatunki nieumieszczone w Tabelli dla od innoci tak Miar, iako i Wag, z nayduią się także po rtykułem Targow Kraiowych.

Miary.

Korzec Warszawski ma Garcy, - - - - 32
Beczka Litewska ma Garcy, - - - - - 144
Szanek *Brzeski Litt:* ma Garcy Kom: Litt - - - 36
Ale w Tabelli iest z redukowany na Beczki.
Garniec Kubeltowy *w Mińsku* wiele zaymuie niedoniesiono.
Garniec Kom: *w Grodnie* wedle Skali ma Kwart, - - 4
NB. *Ktoby o innych Miarach donioss, tedy w tym mieyscu w następuiących Miesiącach będą drukowano.*

Wagi.

Kamień w Koronie od Funtuw, - - - - - 32
Kamień w Litwie od Funtow, - - - - - 40
Cetnar Polski ma Funtow, - - - - - - 160
Szaffunt
Kamień *w Mińsku* od Funtow, - - - - - 50
NB. *Ktoby o innych gatunkach Wag donioss tedy w następuiących Miesiącach będzie wydrukowano.*

Proporcya Funtow Warszawskich do Funtow Miast Portowych.

100 Fun: Warsza: czyni.
90. Rygskich.
100. Krolewieckich dawney Wagi.
80. Ditto nowey Berlińskiey.
86. Gdańskich.
92. Cherso ńskich.
89. Elblągkich.

muie się. A teraz tym czasem dawnieyszego Planu trzymaiąc się, przystąpmy do Artykułu Targów i Handlu Kraiowego.

I.

O Targach i Handlu Krajowym.

— *Targi Prowincyi Wielko-Polskiey.*

TArg Miasta *Warszawy* iaki był Dnia 21. Miesiąca Lutego, zaświadcza *Wiesiołowski* Instygator Taxowy Jurydykcyi Marszałkowskiey Koronney. — I oprócz Gatunków w Tabelli umieszczonych, te ieszcze donosi.

			Złł: Gr: do	Złł: Gr:
Mąki Zytney Targowey -	*Korzec*	23. -	-	-
Pęcaku -	*Cwierć*	4. 7½.	-	-
Grochu zielonego	Ditto	5. -	-	-
Ditto cukrowego	Ditto	5. 7½.	-	-
Kaszy Owsianey	Dito	12. -	-	-
Ditto obwarzaney	Ditto	7. -	-	-
Anyżu naypięknieyszego -	Ditto	18. -	-	-
Maku siwego -	Ditto	8. -	-	-

Sza-

			Złł:	Gr:	do	Złł:	Gr:
Szabelbonu	-	Ditto	8.	21½.		-	-
Oleiu Rzepako-							
wego	-	*Kwarta*	1.	15.		-	-
Masła	- -	*Faska*	25.	-		-	-
Sera Workowego		*Kopa*	26.	-		-	-
Jay	- -	Ditto	3.	7½		-	-
Indyków	- -	*Para*	8.	-		-	-
Indyczków	-	Ditto	6.	-		-	-
Gęsi	- -	Ditto	4.	-		-	-
Kapłanów	-	Ditto	3.	-		-	-
Kaczek	- -	Ditto	2.	-		-	-
Kur	- - -	Ditto	2.	⊥		-	-
Ryb Lwowskich		*Beczka*	198.	-		-	-
Ditto Pińskich		Ditto	90.	-		108.	-
Miodu przaśnego		Ditto	144.	-		162.	-
Wołu podleysze-							
go	- -	*Sztuka*	108.	-		126.	-
Wieprza dobrego		Ditto	108.	-		-	-
Ditto podleysze:		Ditto	54.	-		-	-
Cieląt dobrych		Ditto	18.	-		-	-
Ditto podley-							
szych	-	Ditto	12.	-		-	-
Wyzyny (a)		*Kamień*	22.	-		-	-

Kno-

(a) *U Moskalów zaś Wyzyny Kamienia dostać można po Złł: 18. i 16. bo oni mniey*

		Złł: Gr: do	Złł: Gr:
Knotów Bawełnianych -	Ditto	130. -	- -
Włosów -	Ditto	22. -	- -
Konopi -	Ditto	10. -	- -
Chmielu -	*Wantuch*	270. -	288. -

— *Targi Prowincyi Mało-Polskiey.*

TArg Miasta *Krakowa* w Tabelli znayduiący się, że był Dnia 1. Miesiąca Lutego, zaświadcza z Dyspozycyi Magistratu

od naszych Kupców expensuiąc na życie, mniey też zarobku wyciągaią.

NB. *Tych tylo Gatunków Cena Targu* Warszawskiego *kładzie się, które były na tym Targu, z którego ta Specyfikacya przez Instygatora Taxowego wyciągniona; innych zaś Gatunków Ceny, trzebaby chyba po Magazynach, Sklepach, i Przekupniach wypytywać się, a na to* Dziennik *nie ma, ani czasu, ani zręczności tey, gdy te Miasto niema tego Porządku, iaki miewaią Zagraniczne w wydaniu* Preyscurantów.

straty Miasta *Krakowa* przy zwykłey Pieczęci Prowentowey *Jan Zeydler* J. K. Mci Konsyliarz, Pisarz i Exaktor przysięgły Miasta *Krakowa*. — I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

			Złł:	Gr:	do	Złł:	Gr:
Anyżu	- -	*Korzec*	50.	-		52.	-
Saletry	- -	*Kamień*	36.	-		38.	-
Soli	- - -	*Cetnar*	7.	-		7.	15.
Skór Krowich surowych		*Sztuka*	8.	-		-	-
Skór Jałowiczych surow:		Ditto	4.	-		-	-

Tenże donosi, że Cena Zbóż i Wiktuałów idzie w górę, gdyż mocno za Granicę wykupuią oneż.

— Targ Miasta *Sandomierza* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Lutym, zaświadcza *Rogowski* Radca i Woyt Miasta J. K. Mci *Sandomierza*. — I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:
Jay - - -	*Kopa*	2.	-
Gęsi dobrych -	*Sztuka*	2.	-
Kapłunów -	Ditto	1.	-

Ka-

		Złł:	Gr:
Kaczek - -	Ditto -	20.	
Kur - -	Ditto -	20.	

— Targ Miasta *Kurowa* w Woiewództwie Lubelskim leżącego, w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Lutym, zaświadczaią *Jozef Bolesławski* i *Jan Dębicki* Uczniowie Szkoły Parafialney Kurowskiey. — I oprócz Tabelli to donoszą.

		Złł:	Gr:
Mąki żytney przedniey od 4½. Cwierci	*Korzec*	30.	-
Mąki Pszenney przed:	*Cwierć*	12.	-
Ditto podleyszey -	Ditto	5.	-
Maku - - -	*Kwarta* -		7.
Wołów Gospodarskich	*Para*	220.	-
Ditto podleyszych	Ditto	185.	-
Krów srzednich -	*Sztuka*	56.	-
Skór Wołowych -	Ditto	16.	-
Ditto Krowich -	Ditto	12.	-
Gęsi karmnych -	Ditto	2.	15.
Ditto podleyszych	Ditto	2.	-
Kur - -	Ditto -		25.
Wieprzów karmnych trzech-letnich	Ditto	100.	-
Wieprzów podleysz:	Ditto	80.	-

Wie-

		Złł:	Gr:
Wieprzów podkarmianych dwoch-letnich	*Sztuka*	50.	-
Klocow Sosnowych Bednarskich -	Ditto	4.	-
Klocow Dębowych Bednarskich -	Ditto	10.	-
Klocow Dębowych podleyszych Bednars:	Ditto	8.	-
Jay - - -	*Kopa*	2.	-
Drew dobra -	*Fura*	3.	-
Ditto mierna -	Ditto	2.	-
Ditto mała -	Ditto	1.	15.
Lasek na Obręcze	Ditto	3.	-
Siana dobra -	Ditto	12.	-
Słomy Ditto -	Ditto	8.	-
Ditto - -	*Snop*	-	2. do 3.

— Targ Miasta *Radzynia* w Ziemi Łukowskiey leżącego, w Tabelli znayduiący się, iż był w ostatkach Miesiąca Stycznia, zaświadcza *Marcyan Buczyński* Burmistrz Miasta *Radzynia*. — I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:
Prosa - - -	*Korzec*	26.	-
Anyżu pięknego -	Ditto	60.	-
Kartofli - -	Ditto	6.	-

Rze-

		Zł:	Gr:
Rzepaku - -	*Cwieré*	5.	-
Krup Jeczmien: ordynar:	*Kwarta*	-	10.
Ditto Gryczanych -	Ditto	-	12.
Kminu pięknego -	Ditto	1.	15.
Maku - - -	Ditto	-	8.
Smoły - -	*Garniec*	-	12.
Dziegciu - -	Ditto	-	24.
Masła - - -	Ditto	6.	-
Miodu przaśnego -	Ditto	8.	-
Jay - - -	*Kopa*	2.	-
Cebuli - -	*Wieniec*	-	12.
Soli - - -	*Funt*	-	3.
Wołów podlevszych	*Sztuka*	72.	-
Krów doynych -	Ditto	54.	-
Jałowic - -	Ditto	36.	-
Cieląt dobrych -	Ditto	10.	-
Baranow tłustych	Ditto	8.	-
Ditto pomiernych	Ditto	4.	-
Wieprzów karmnych	Ditto	54.	-
Ditto Chudców	Ditto	16.	-
Kapłonów - -	Ditto	1.	-
Kur - - -	Ditto	-	24.
Skór Jałowiczych suro:	Ditto	8.	-
Ditto Baranich wypra:	Ditto	2.	-
Kożuchow -	Ditto	18.	-
Indyków karmnych	*Para*	12.	-
Indyczek Ditto -	Ditto	6.	-

Gęsi

		Zł:	Gr:
Gęsi - - -	*Para*	4.	-
Kaczek - -	Ditto	:.	18.
Płotna Lnianego	*Łokieć*	1.	-
Ditto Zgrzebnego	Ditto	-	18.

O kontynuacyi Doniesień Targowych z tegoż Miasta na następuiące Miesiące, że *Autór Dziennika Handlowego* zapewnić się może; lubo nieodmienności na potym niektórych Targów powtarzać się w Tabelli nie będzie, oświadcza tenże.

— *Wstęp do wiadomości Drożyzny Woiewodztw Wołyńskiego, Podolskiego, i Ukraińskich.*

Z Pomienionych, Targów, gdy iest pewna wiadomość o robiącey się bardzo nagłey Drożyźnie Woiewodztw Krakowskiego, Sandomirskiego, Lubelskiego, słusznie zdaie się wiedzieć i o Drożyźnie Woiewodztw Wołyńskiego, Podolskiego, i Ukraińskich, czy spada od dawnieyszey Ceny? czy idzie ieszcze w górę? — Gdy dotąd z Woiewództwa Wołyńskiego niema żadney publiczney Wiadomości o Targach, z którychby można pomiarkować Drożyznę tame-

meczną, trzeba zasiągać tey wiadomości zkąd można; niemożna zaś niskąd pewniey i Autentyczniey, iak z Memoryału do Prześwietney Rady Nieustaiącey podanego, od Delegowanych Wołyńskich w Roku przeszłym Miesiąca Grudnia, naysilniey nieszczęśliwy Stan swoiego Woiewodztwa z doświadczania Karystyi wyłuszczaiących, którego wyraz co do słowa był taki, iak następuie.

— *Memoryał Delegowanych od Woiewodztwa Wołyńkiego do Nayiaśnieyszego Króla Jmsi, i Prześwietney Rady przy Boku Jego Nieustaiącey.*

NAyiaśnieyszy Królu Pąnie Nasz Miłościwy — i Prześwietna Rado przy Boku Jego Nieustaiąca! — Od rozpoczęcia Łaskawego W. K. Mci Panowania, Woiewodztwo Wołyńskie w nienaruszoney zawsze trwaiące Wierności, niesie Hołd winny swemu Monarsze Uszanowania i Posłuszeństwa, w dopełnieniu ktorego, za wolą W. K. Mci Pana Naszego Miłościwego, z Zlecenia Rady Nieustaiącey, Listem Okolnym przez J. W. Marszałka Rady, wezwani Obywatele i Zgromadzeni, z pomiędzy siebie Nas Delegowa-

nych do przełożenia Stanu okropnego Woiewodztwa naszego wysłali.

Znane Woiewództwa Wołyńskiego dawniey obficie od natury użyczane Urodzaie, nie tak troskliwym czyniły Obywatela o onych dostatek, iak o ciężki Odbyt: Dziś Woiewództwo nasze smutnym staie się niedostatku wyobrażeniem.

Gallicya, to dla liczby Konsumuiących powiększoney, to przez zmnieyszenie Państczyzn, a zatym mnieyszą o uprawę roli staranność, to nakoniec przez Gmin nieznaiący cenić Wolności, a w próżniactwie znayduiący upodobanie, Zboża od nas w znaczney części wielości zakupowała, Szpiklerze nasze wypróżniła, daiąc wprawdzie Pieniądze, a z Chleba na utrzymanie życia wyzuwaiąc.

Podwyższenie Ceny w tym niegdyś naszym, a teraz cudzym Kraiu, zakupywanie do Magazynów samych tylko Zbóż Polskich, nadgroda woźącym, żyto, zachęciła do wywozu, a dla czasowego zysku, nayokropnieyszemi Głodu i Moru zagroziła skutkami; gdy Właściciel niegdyś obszernych Zbiorów, z Zołędzi teraz szukać swego Pożywienia przymuszonym będzie, kiedy z Gallicyi za własny grosz odkupować niebędzie wolno te-

go,

go, co tańszą ceną dawniey przedawano było: atoli Somsiad Somsiadowi wywiązywać się powinien.

Wszędzie Głód ma okropne skutki, wszędzie nieszczęście współ-Człowieka czuły wzrusza umysł. Pozwol więc W. K. Mość P. N. Miłl: i Prześw: Rado Nieustaiąca, aby przełożona Siedlisk współ-Ziemian naszych posada, ziednała szczególne Zastanowienie.

Kmiotek we srzodku Kraiu przechodząc, nie czyni swym przechodem szkody Kraiowi; wychodząc zaś za Granicę, umnieysza liczbę Mieszkańca, Rola traci swego Uprawiacza — Gallicya ofiaruie Wolność i Maiątek zbiegłym Chłopom naszym, te dwie nayważnieysze dla zachęcenia Ludzi ponęty; boiaźń rekrutowania względem nich oddalona; a ieżeli przywiązanie do własnego Pana (co rzadko bywa) lub mieysce Grobow Oyców, i swego urodzenia, nieiako ich zatrzymuie, to niepewność życia w ciągu głodu, to boiaźń w odległe Kraie wożenia Prowiantów, smutnemi doświadczona Przykładami, te onych zastanowienie odmienia, i Oyczyznę im tam obierać radzi, gdzie mogą Dobrodzieystw spokoynie używać, a o niedoli tylko słyszec — Zyią ci ieszcze

Chłopi, żyią ich Synowie, którzy prawie do Czarnego Morża brzegów dostawiali Furaż, krwią własną skrapiali cudzą Ziemię, a ich Maiątek stawał się łakomstwa obcego plonem, i śmierć iedyna nędzy ukończeniem, lub kalectwo, dróg, niewygód, i nieludzkiego obeyścia się skutkiem — Odgłos teraźnieyszy Furażowania, stał się postrachu hasłem, rozkaz wiezienia dla obcego Woyska, opustoszy Chaty, Kray bez Mieszkańców, Pan bez Poddanych, Skarb Publiczny umnieyszony mieć będzie Przychod.

Wystawiwszy okropny Woiewodztwa naszego widok, tym przekonać W. K. Mość P. N. Miłł: i Prześw: Radę spodziewamy się, że obrani Kommissarze, zamiast przyniesienia żądanych Kraiowi korzyści, Woiewodztwu naszemu staliby się ciężarem — Aby Zwierzchność była czynna, trzeba, aby miała Powagę, była słuchana od swoich, a poważana od obcych. Kommissarz będąc dziełem Woiewództwa, zawsze iest prywatnym Pełnomocnikiem, kiedy odięcie Wolności, wymuszanie Podpisów na Palety było doświadczane, nikt w takowym ucisku nie mógł się wstawiać zatym wybranym współ-Powietnikiem, bo pierwiey zemsty doznawał skutku, nim zaskarżenie zanieść było

wol-

wolno. Przeciwnie, kiedy kto ma cechę Powagi Publiczney, kiedy Urzędowaniem Kraiowym upoważniony krzywda iemu wyrządzona, stanie się obrazą całego Narodu, którego Jmieniem Skarga czyniona, prędzey krzywdzących ziedna pogrom, niżeli ięk Tysiąców ukrzywdzonych zyska zastanowienie — Jeżeli przedaż Produktów naszych (a nie samowładny onych Zabor) zapewniona, ieśli ufać temu zaręczeniu, iest miłą powinnością, ofiaruią się Obywatele mogący mieć Zapasy, albo pozostałe od naglących potrzeb Produkta, chętniey w swym Kraiu sprzedawać, niżeli dozwolić swemu Chłopu wieść za Granicę, aby Produkt w Gallicyi zbywał, i razem do zostania tam zachęcał się.

Z tego powodu iest prozbą naszą Nayiaśnieyszy Panie, i Prześw: Rado Nieustaiąca, aby Pułk Jmci Pana Bielaka, na Pograniczu Powiatow Włodzimirskiego i Łuckiego niedopuszczał Emigraty; (b) niemniey

na

(b) *Do przyczyn* Emigraty *Poddaństwa w tym Memoryale wymienionych, czy nie możnaby przydać i tey, o którey* Autór Uwag nad życiem Zamoyskiego *namienia na Karcie* 212. *w te słowa:*

„*Polszcze nie Ziemi, ale Ludzi brakuie* —

na zabeśpieczenie Osob, i Maiątków Obywatelskich na Ziazdach kontraktowych w Dubnie, w Łucku, i Powiecie Krzemienieckim, miał swoią stosowną do rozległości Powiatów Konsystencyą. Ze zaś opłata Onego zaszczu-

---

„*Tak sobie rozmyślaiąc, spostrzegłem ku*
„*Polskiey stronie pod górą na dole, by-*
„*dła, koni, wozow, Kobiet, Dzieci, i*
„*Męszczyzn gromadę. Widząc tamże*
„*rozległy na milę zapust, po którym or-*
„*nych niekiedyś zagonow wznosiły się ie-*
„*szcze grzbiety, domyślałem się, że to*
„*iest nowa Obsada. Pobiegłem ku niey*
„*z radością, błogosławiąc, chciałem iey*
„*życzyć szczęśliwego początku. Moia ra-*
„*dość trwała niedługo: usłyszałem, że*
„*to są Ludzie, którzy uciekaią z Pol-*
„*ski za Granicę, z tych przyczyn: że*
„*złych mieli Panów, na których sprawie-*
„*dliwości nie maią; że Chłop Polski więk-*
„*szy daie Podatek, niżeli Chłop Zagra-*
„*niczny; że za Granicą sprawiedliwość,*
„*obronę, i beśpieczeństwo ich stanu Czło-*
„*wiek odbiera; Przychodnie Podatku ża-*
„*dnego przez lat 10. nie płacą, i ich*
„*Dzieci do Żołnierzy brane nie będą &c.*
„ —— *Z żałością mówiłem do nich: A kuom*

zaszczupła, do skupowania Furażów iest niedostarczaiąca w tak drogim czasie, przeto raczy Nayiaśnieyszy Pan z Prześ: Radą obmyślić Onemu, albo dodatek do zwykłego Zołdu, albo zaleci Kommissyi Skarbu Koron: zało-

---

„ *się uskarżycie, ieżeli wam nie dotrzy-*
„ *maią tey obietnicy? Odezwało się kil-*
„ *ka razem: W tym Kraiu nie dotrzy-*
„ *mać nam Słowa, może tylko ieden Mo-*
„ *narcha, w Polszcze każdy Szlachcić. —*
„ *Na to odpowiedzieć nie umiałem. Szczęść*
„ *wam Boże rzekłem tylko, a w przeci-*
„ *wną od nich drogę idąc, tak myślałem:*
„ *Nierozumnym byłby ten Prawodawca, który*
„ *niedostatek Ludzi do obsadzenia Kraiu*
„ *wielkiego maiąc, a Zawoiowania tey*
„ *Ziemi od mocnieyszych Narodów lękaiąc*
„ *się, czyniłby trudności wielkie do Roz-*
„ *mnożenia, czyli do Małżeństwa swoim*
„ *współ-Mieszkańcom; i zakazałby Pra-*
„ *wem nabycia Własności na tey Ziemi,*
„ *wszelkiemu innemu Człowiekowi, oprócz*
„ *swych Dzieci. Głupi łakomiec, tego*
„ *drugim nie życząc, czego ani sam poieść,*
„ *ani sam obronić nie może, wszystko*
„ *utraci.*

założenie Magazynu Kraiowego, z którego i ten Pułk Zbożem i Furażem mógłby bydź zasilony. Drugą

A ia też do tego istotnego wyrazu przydam ieszcze Przykład bardzo stosowny następuiący:

Miałem w tym czasie bez-Jmienne doniesienie z Woiewodztwa Wołyńskiego, że tam pewny Pan, nietylko że zawsze tak nieludzko postępuie z swemi Poddanemi, iż arbitralną swą Mocą, ćwiczy, katuie, więzi, aż do zgnicia, a często i śmierci, ale nawet w teraźnieyszych Karystyinych czasach, gdy iego Poddaństwo od dawna iuż nic niema Chleba, a sam od kilku lat ma ieszcze stoiące Sterty Zboża, nieratuie ich Chlebem, ale tylko po miarce Brahy pozostałey od Bydła i Swiń, ledwo dozwala na iedną Chatę; a z tego pono Lud iego po Wsiach czarny iak ziemia, i spuchły, przestrasza przeieżdżaiących mniemaniem choroby iakiey. Jeśli więc więcey ieszcze iest takich Przyiaciół ludzkości nad Poddanemi, ale Bliźniemi swoiemi, cóż za dziw, że Emigrować muszą tam, gdzie znachodzić mogą przytulenie, i wyżywienie Ludzkie.

Drugą iest Prozbą naszą, aby Kommissya Skar: Kor: baczna na Kraiowe przypadki przed dwoma laty, dla zapobieżenia grożące-

---

Zdaie się więc, że ukazana Poddaństwu Ludzkość, więcey wstrzyma od Emigraty onych, aniżeli naywiększa moc Broni — Spodziewam się, że Poddani, Potockiego *Woiewody Ruskiego* — Małachowskiego *Kanclerza Koronnego* — *Xcia* Sapiehy *Kanclerza Lit:* — Chreptowicza *Podkancl: Lit:* — *Xcia* Poniatowskiego *Podskarbiego W. Lit:* — *Xcia* Czartoryiskiego *Stolnika Lit:* — X. Brzostowskiego *ex-Referendarza Lit: nie Emigruią, bo maią Ludzkie z sobą obchodzenie się, i pewność Maiątków i Osoby swoiey. Ta Ludzkość, te rządne i rozsądne Gospodarowanie, iak warte są naśladowania od wszystkich, tak będą w poźnieyszych Miesiącach* Dziennika *dla wzoru w szczególności wypisane, iako iuż po części wiadome* Dziennikowi.

Są i inni Obywatele w podobney Ludzkości postępuiący, lecz że ich postępki dokładnie nie są ieszcze wiadome Dziennikowi, *przeto oczekiwane będą do czasu nade-*

żącemu Głodowi, zakładaiąca Magazyny, i teraz w tym daleko ieszcze krytycznieyszym czasie, Woiewodztwo Wołyńskie wzywa W. K. Mości Pana Miłościwego, iako Oyca Oyczyzny pełnego litości, abyś raczył wraz z Prześw: Radą Nieustaiącą, skłonić Kommissyą Skar: Kor: do podobnego dawnieyszemu przedsięwzięcia, w mieyscach dogodnych dla Kraiu i Woiewodztwa naszego, założenia Magazynów (c) z których dla Obywatela nie maiącego iuż ku wyżywieniu zasilenia, dla Woysk

---

słania od kogo, i podobnież w tym Publicznym Piśmie *umieczczone zostaną, bo iak ci, co przez nieludzkie postępowanie z Poddanemi, warci są Publiczney obydy, że pomnażaią Depopulacyą, tak ci, co litościwie obchodzą się z Poddanemi, warci są Publiczney i wieczney Pamięci, że przykładaią się do powiększenia Ludności Kraiowey, tak wielce w nie-Ludnym Kraiu naszym potrzebney.*

(c) *Ponieważ dotąd na żądanie Woiewodztwa Wołyńskiego, Kommissya Skar: Kor: nie założyła Magazynu, więc i spodziewać się iuż niemożna założenia; zaczym w takim*

Woysk narodowych, i innych okoliczności, stosowna do sytuacyi Kraiowey nastąpić może dogodność; bo ieżeli w pierwszey nie w tak wielkiey potrzebie doświadczonego Dobrodzieystwa używać, teraz potrzebnieysi dla nie dostatku Skarbu niebędziem mógli, lubo Grosz Publiczny nayszacowniey, bo na oca-

---

Przypadku, zdaie się, że mogłoby same Woiewodztwo złożyć się, i założyć Magazyn, maiące tylu Znakomitych, gorliwych, i maiętnych Obywateli, sam W. Krzucki, *z pomiędzy Delegowanych do przełożenia żądań Woiewodztwa Wołyńskiego w Memoryale ninieyszym zaiętych, będąc w Warszawie podczas swey Delegacyi, miał oświadczyć Kommissyi Skarbowey, wymawiaiącey się, że do założenia Magazynu niema Pieniędzy, chęć pożyczenia 300,000. Złł: Pol: bez Procentu. Ta chęć tak chwalebna, gdy nie była przyięta dla niemożności Kommissyi zaciągania Długów, czy nie mógłaby bydź oświadczona Woiewodztwu swemu? za którym Przykładem, może pośliby i inni, a tym sposobem z samego Patryotyzmu, bez uciążania Poddanych nowym Podatkowa-*

ocalenie życia Mieszkańców użytym bydź nie miał; niech przynaymniey ta Magistratura, która bacznym Rządem ma Prawo do szacunku i ufności Narodu, raczy zlecić umocowanemu od siebie znoszenia się z Obywatelami, tak względem odbierania Zbóż, umawiania Ceny za nie, odprzedawania komuby potrzeba było, odbierania za sprzedanie Pieniędzy, i powrócenia, co komu za przystawione Produkta należeć będzie. To wszystko stosownie do układu Woiewodztwa naszego na Zieździe za powrótem Naszym nastąpić maiącym, Obywatele Woiewodztwa Wołyńskiego tyle, ile będą mógli z gorliwości Obywatelskiey dać swoiey Pomocy ni eubliżą.

Głos

---

uiem, mógłby stać się Fundusz znaczny, do założenia żądanego Magazynu.

Te życzenie Dziennika *może iuż iest i zapoźne, bo może dotąd co podobnego i uczyniono, lecz nieszczęście, że o tak pożytecznych wiadomościach trudno wiedzieć, a zatym i uwiadomić Powszechność przez Pismo Publiczne, iest trudno, która dla takiey głuchości bardzo wiele szkoduie, a niepowinna bydź, przynaymniey w wewnętrznych Czynnościach Kraiu, tak głuchą.*

Głos i ięk Ludu poruczaiącego się dla uszczęśliwienia swego Berlu Twemu Miłościwy Królu, niech do Trónu Twego przeydzie, niech ta ufność, którą Narod w Wyborze Was Zacni Mężowie składaiący Radę Nieustaiącą, położył, skutkiem prozb naszych uwięczoną zostanie.

Pozwol Nayiaśnieyszy Królu P. N. Miłł: aby dni Poddanych Twoich przedłużone, losy Obywatelów ubeśpieczone, nosiły Cechę dobroczynney opieki Pańskiey, i światley Przezorności Prześwietney Rady, a wspólZiomek spokoynie na łonie Familii spoczywał, Kmiotek lemieża nieporzucaiący, w domowych beśpiecznie zostawał zakątach, i w potomkach swoich następnym Wiekom podawał Pamięć Dobrego Króla.

Jak się zaś spodziewać mamy nadziei pomyślnego Prozb przez Nas zaniesionych skutku, tak o względney Rezolucyi przyśpieszenie, z nayglębszym uszanowaniem dopraszamy się — Waszey Królewskiey Mości P. N. Miłł: wierni Poddani — i Prześwietney Rady Nieustaiący naynizsi słudzy — *Axak Podstoli Włodzimirski, Antoni Leduchowski Woiewodzic Czerniechowski, Ignacy Krzucki.*

Acz

Acz w powszechności z tego Autentycznego Memoryału dowiedziawszy się o Karystyi Wołyńskiey, równą zdaie się bydź potrzebą wiedzieć i o Karystyi Woiewództw Podolskiego i Ukrainskich; iaką więc ma *Dziennik* z Raportów Targowych wiadomość, taką kommunikuie.

— Targ Miasta *Kamieńca Podolskiego* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Miesiąca Stycznia, zaświadcza *Piotr Walański* Radca *Kamieńca Podolskiego* — I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	*Gr:*
Kukurudzy czyli Pszenicy Tureckiey -	*Korzec*	8.	-
Kartofli - -	Ditto	4.	-
Marchwi - -	Ditto	1.	15.
Rzepy - - -	Ditto	1.	15.
Buraków - -	Ditto	1.	-
Maku - - -	Ditto	20.	-
Miodu przaś: z woszczyną	*Garniec*	3	15.
Ditto czystego patoki	Ditto	6.	-
Miodu od Garcy 32.	*Półbec:*	108.	-
Masła od Garcy 6.	*Faska*	24.	-
Indyków dobrych	*Sztuka*	3.	-
Ditto podłych, lub Indyczek - - -	Ditto	1.	15.

Gęsi

		Zł:	Gr:
Gęsi karmnych żywych	*Sztuka*	1.	10.
Kapłonów karmnych	Ditto	-	25.
Kur dobrych - -	Ditto	-	20.
Prosiąt - -	Ditto	1.	-
Słoniny dobrey -	*Połeć*	14.	-
Ditto podłey -	Ditto	8.	-

— Targ Miasta *Zytomierza* w Tabelli znayduiący się, że był ten sam w Miesiącu Lutym, co i w poprzedniczych Miesiącach, zaświadcza *Lawendowski* Proconsul Miasta *Zytomierza*.

— Targ Miast *Tulczyna* i *Mochylowa* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Styczniu, zaświadcza *Wilski* Poczmistrz J. K. Mci Miast *Tulczyna* i *Mohilowa*.

— Targ Miasta *Białegostoku* znayduiący się w Tabelli, że był w Miesiącu Lutym, zaświadcza *Topolski* Poczmistrz tameczny.

— Targi

— *Targi Prowincyi Litewskiey.*

— Targ Miasta *Wilna* w Tabelli znayduiący się, że był 28. Stycznia, zaświadcza *Przemieniecki* Woyt Wileński — I oprócz Tabelli, to ieszcze donosi.

		Złł:	Gr:
Miodu przaśnego -	*Beczka*	50.	-
Soli Hiszpański Krolewiec:	Ditto	40.	-
Ditto szarey -	Ditto	36.	-
Sledzi Gottemburskich	Ditto	44.	-
Smoły Sledziowka -	Ditto	12.	-
Chmielu szczypanego	*Kamień*	10.	-
Oliwy zieloney -	*Funt*	1.	12.
Zelaza Szwedz: od Fu: 40.	*Sztaba*	11.	-

Oprócz tych Gatunków, że inne nie były specyfikowane, znać, że albo na tym Targu nie były, albo ieżeli były, to w dawnieyszey Cenie zostawały.

— Targ Miasta *Brześcia Lit:* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Lutym, zaświadcza *Tarnawiecki* Lantwoyt *Brześcia Litewskiego.*

— Targ Miasta *Pińska* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Stycznia, zaświadcza *Lwowicz* Lantwoyt Miasta J. K. Mci

Pińska

Pińska i Pisarz Celł W. X. Lit: — I oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł: Gr:	do Złł: Gr:
Masła od Garcy 6.	*Faska*	24. -	- -
Miodu prząśnego od Garcy 14.	*Wiadro*	50. -	- -
Jay - - -	*Kopa*	1. 18.	- -
Serów - - -	Ditto	18. -	32. -
Indyków - -	*Sztuka*	3. -	- -
Indyczków -	Ditto	2. -	- -
Gęsi - -	Ditto	2. -	- -
Kaczek - -	Ditto	1. -	- -
Kapłanów -	Ditto	1. 15.	- -
Kur - - -	Ditto	- 20.	- -
Cieląt dobrych	Ditto	8. -	- -
Cebuli - -	*Bunt*	1. 10.	- -

— *Wiadomość o ustaniu Liwerańskiego Moskiewskiego na Zboże w Pińsku.*

Tenże JP. *Lwowicz* donosi, iż Liwerancі Rossyiscy, lubo wielką Partyą Zakontaktowali Zboża w Powiecie Pińskim, iednak te tylko odbieraią, na które dali zadatek, i one w Klasztorze Leszczyńskim z sypuią. Dalszego zaś zakontraktowanego Zboża opłacać nie maią. Co ieżeli się nie od-

mieni, spodziewać się można Ceny na Zboże pod Wiosnę niższey, niż w Jesieni była.

— Targ Miasta *Mińska* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu *Styczniu*, zaświadcza *Tarankiewicz* Burmistrz Miasta J. K. Mci *Mińska*.

Zainformowawszy się nieco z tych pomienionych Targów, iaka iest Drożyzna w Kraiu, zostaie ieszcze zastanowić się nad Drożyzną Targów Zagranicznych Miast tych, z któremi Handel zwykła Polska prowadzić; ażeby można było wcześnie przed zaczęciem Fryoru przekonać się, gdzie będzie lepiey przedać swe Zboże, czy w Kraiu? czy za Granicą? Do czego następuiący Artykuł może będzie iakąkolwiek pomocą.

II.

O Targach i Handlu Zagranicznym.

— *Uwaga* Dziennika *nad szkodliwością dla Kraiu wywozu w tym Roku Zboża Zagranicę.*

Dziennik Handlowy chcąc uczynić wygodę Powszechności, w uwiadomieniu Targów Zagranicznych Portowych Miast z Polską, oczekiwał takowey wiadomości od Konsulow Polskich maiących zalecenie od Nayiaśnieyszego Pana, udzielania tych wiadomości, a że dotąd tey ich czynności nie mógł się doczekać, dla przyczyn iakichśćś samym tylko im wiadomych, przeto przymuszony był zasięgać podobney wiadomości od Kupcow niektorych maiących Korespondencye swoie z temi Miastami. — Z tych Korespondencyi, co Poczta inne, a często przeciwne sobie wiadomości zaymuiących, tę tylko wyczerpnoł wiadomość.

Że w *Gdańsku*, *Elblągu*, i *Królewcu*, daleko w tańszey Cenie iest Zboże, aniżeli w Polszcze, i że niespodziewaią się na

Wiosnę podwyższenia onych, z przyczyny, że mało przychodzi Kommissów Zagranicznych, a w Spichrzach swoich maią ieszcze podostatkiem, a szczególnie Pszenicy. — Choćby więc i zdarzyły się iakie nowe Zagraniczne Kommissa, to nimby zapasy dawnieysze wypróżniły, o nowe nie bardzo staranoby się, chyba za tanią Cenę, z wielką szkodą przedaiącego Polaka, a na oślep do nich wiozącego.

Te ostrzeżenie, że w Zagranicznych Portowych Miastach daleko iest tańsze Zboże, aniżeli u Nas, powinnoby zdaie się nie iednego zastanowić, albo przynaymniey dać okazyą do zasiągnienia dokładnieyszych w tey mierze wiadomości, ale ledwo nieozakład póyść możnaby, że więcey będzie tych, co ani temu ostrzeżeniu wierząc, ani pewnieyszych zasięgaiąc, na oślep ostatek Zboża z Kraiu wywiozą, i zabezcen wedle Arbitralney Cudzoziemskiey i Miary i Cła sprzedadzą, a to dla tego, że choć mniey, ale razem wziąść mogą Pieniędzy, czego u nas w Kraiu przy szczupłym Skarbie Publicznym i na co innego obróconym, przy nie znaydowaniu się żadney ogromney Kompanii, którąby mieć taki Kapitał mógła, iakiby wystarczył do zakupienia zbywaiącego od

od potrzeb Obywatelskich Zboża, i z sypania onego w Magazynach, bydźby powinnych w uyściu Spławnych Rzek, nieznaydzie.

Jednakże Obywatel, chociaż nieznaydzie tak potrzebnego w Kraiu Naszym porządku, mógłby się ieszcze ratować, i bez straty tak znaczney swoiey, i bez zguby tak wielkiey Kraiu, tym sposobem.

Z Raportów Targowych Autentycznych w *Dzienniku* znayduiących się, widzieć można, że Kray od całey tey Sciany, gdzie tylko Woyska Austryackie i Moskiewskie dotykaią, sprzedawać może Zboże w bardzo wysokiey Cenie, i w sprawiedliwey mierze, bez boiaźni nawet zdzierania na Cłach, a zatym od całey tey Sciany, spodziewać się trzeba, że Obywatele na Wiosnę Spławiać nie będą do Prus, ani *Wisłą*, ani *Pilicą*, ani *Wieprzem*, ani *Bugiem* Zboża; co większa, sami nawet przez tak łatwą Sprzedaż, ogołociwszy się z Chleba, szukać go będą około Warszawy, przeymuiąc Statki w uyściu Rzek *Wisły*, *Bugu*, i *Narwy*, i sama *Warszawa* niemaiąc z góry *Wisły* i *Pilicy* dodanego sobie Zboża, potrzebować będzie z okolic swoich i z dołu *Wisły* dostawienia, zwłaszcza niebędąc zapaszoną w znaczne Magazyny, bo się ociąga ieszcze na tańszą

Ce-

Cenę. — Gdy więc od całey Sciany *Austryackiey*, niemożna spodziewać się nic Spławu Zbożowego do Prus, Obywatele poniżey Warszawy, zapewne bez wywozu tak szkodliwego za Granicę, sprzedaliby dobrze w Kraiu, a ieszcze gdyby się odważyli probę zrobić założenia Magazynów — Jednego w *Warszawie*, iakim iest Kompanii *Kontraktowey* w *Dzienniku drugo rocznym* fol: 702. wyrażoney — Drugiego w *Zakroczymiu* iako uyściu Rzek *Bugu*, i *Narwy* do *Wisły* — W tych Magazynach składać tylo swe Zboża od potrzeby zbywaiące, a ledwo niezaręczyć możnaby, że wszystkie te złożone Zboża, niedoczekałyby się nowego, i rozkupione zostały, tak od własnych Obywateli, iako nawet i od Zagranicznych: bo Prussy niedoczekawszy się nic z Fryoru teraźnieyszego, a Zapasy, które maią wyprzedawszy za Morze, lękaiąc się uczynić Zamorskim swym Kommissantom zawodu i wstrętu, samiby do tych dwóch Magazynów przyieżdżali, i kupowali; nie wedle iuż swych kilka razy na dzień odmieniaiących się Arbitralnych Targów, Arbitralney Miary, i uciążliwego Cła; alebyśmy My im sami Targi dawali, stosowne do teraźnieyszey Karystyi, wedle miary sprawiedliwey, a Cła Pruskie może dla nich

nich nie tak byłyby uciążliwe, iak dla Nas. (d)

Zaprzykładem tak pożądanych a uszczęśliwiaiących Kray Nasz Magazynów, może z czasem i w *Kownie* iako w uyściu Rzek *Niemna*, *Wilii*, i *Swiętey*, uformowałby się podobny Magazyn.

Jeśli zaś nie imiemy się tego iedynego sposobu uratowania Oyczyzny Naszey od Głodu, tuż tuż za Karystyą teraźnieyszą dybiącego, przez założenie takowych Magazynów; a na oślep wywieziemy resztę Chleba z Kraiu, od Sciany tylo Pruskiey ieczcze pozostałego, bądźmy pewni, że Chlep spodziewany nowy, Głod poprzedzi, bo Obywatele od Sciany Austryackiey i Tureckiey wyzuwszy się przez teraźnieysze wysokie Targi tameczne, przychodzić do nas będą z temi samemi Pieniędzmi, a My Emuluiąc z nie-

(d) *Tey uciążliwości przykład kładę tu z iednego tylko mieysca na Rzece* Warcie *doświadczanego, a znayduiącego się w* Dzienniku Pierwszo-rocznym *fol:* 495 *Który przeczytawszy, każdy się zdziwi, iak ieszcze może Polska utrzymać, Handel z Prusami po* 30. *i* 60. *nawet Procentów płacąc od niektorych Gatunków.*

z niemi w równey potrzebie, zrobiemy, tu podobną im Drożyznę — Za Drożyzną nastąpi u Nas taka, iaka u nich teraz iest Karystya, a za powszechną natenczas w Kraiu Karystyą, pewny Głod. — Głod zaś do czego nas przymusi, o to abyśmy iechali do Prus, i odkupywali te same Nasze bez Cennie teraz przedane Zboże, wedwóynasob drożey, a może i wec zwornasób, a przezto sprowadzilibyśmy tę Klęskę na Nas, którey Przodkowie Nasi doznali, iak Uniwersał Rady Nieustaiącey, radzący wstrzymanie wywozu Zboża za Granicę, wydany w Roku 1785. Listopada 22. o tym naucza.

W następuiącym Miesiącu spodziewa się *Dziennik* przysłużyć obfitszemi Wiadomościami Handlu Zagranicznego, a teraz przystępuie do Artykułu Fabryk.

III.

O Fabrykach Kraiowych.

W Poprzedzaiącym Tomiku przez omyłkę Drukarni niedokończony został ostatni Punkt Ordynacyi Departamentu Policyi względem Złotników Warszawskich, który teraz dodaie się iak następuie.

—*Re-*

— *Reszta Ordynacyi Departamentu Policyi względem Złotników.*

12mo. „ Przestępuiący tę Ordynacyą „ Probież Menniczny do Kommissyi Rze- „ czypospolitey Skarbu Koronnego, Próbież „ Mieyski, Złotnicy, y podiakimkolwiek na- „ zwiskiem wyrabiaiący Złoto i Srebro, do Są- „ dów Miasta Starey Warszawy, Zydzi Szey- „ darze do Sądow Marszałkowskich Koron- „ nych, a pod niebytność J. K. Mci do Grodu „ Warszawskiego *ex Termino tacto* zapozwa- „ ni, i podług Prawa karani będą. Dan w „ Warszawie na Sessyi Departamentu Policyi „ Dnia 11. Miesiąca Października 1787. R.

Kazimierz RACZYNSKI
Marszałek Nadworny Kor: mp. L.S.

Winc: KOZŁOWSKI Sekr: Dep: Pol:

— *Zapytania Ukrainskie do Fabryki Płócien- ney Łowickiey, względem Kompletu Akcyi tey Fabryki, i względem Lnu Ukrainskiego.*

1mo. Pod Datą 30. Stycznia z *Berdy- czowa*, zapytuie się pewny Urzędnik Kiiowski przez

przez *Dziennik Handlowy*, ieśli do Liczby Akcyi Fabryki Łowickiey Płócienney, ieszcze mieścić się kto może? przez zakup iakiey Akcyi? czyli też iuż iest Komplet?

2*do*. Pod Datą 1. Lutego z *Zytomierza* — Lawendowski Prokonsul Miasta *Zytomierza*, zapytuie się Jmieniem Obywatelów tuteyszego Woiewodztwa, ieśli Frabryka Płócienna Łowicka potrzebuie w znaczney Partyi Lnu? tedy tu w Okolicach tego Miasta do Kilkunastu Tysięcy Kamieni można dostać, płacąc o 40. Funtach Kamień Złł: 6. i 7. osobliwie w tych Domach gdzie Piliponi maią swoią osiadłość.

— *Odpowiedź na te Zapytania.*

1*mo*: *Co do Liczby Akcyi*, ieszcze niemoże dać się teraz zupełna Jnformacya, czy iuż iest Komplet Akcyi, czy też iest ieszcze co do zbycia, ale w następuiącym Miesiącu da się zupełna odpowiedź.

2*do*. *Co do Lnu*. Kompania zawsze go potrzebuie, przez obowiązek szuka tylko, gdzie przy równym gatunku dostać go może w tańszey Cenie, — Ma rzeczona Kompania iuż zróżnych Kątow Kraiu Jnformacye z Probkami, i dokładną Kalkulacyą o Lnie,

i co

i co do iego Ceny na mieyscu, i co do Wagi redukuiąc mieyscowe Wagi, na Kamienie znane, i co do Transportu, kiedy z czasem ten Towar mógłby bydź do Łowicza przesłany—Uczynione z Zytomierza Propozycye z dokładnym opisaniem tych 3. Artykułów, to iest: Ceny z gatunkiem, Wag, i Transportu, z czasem determinować mogą Kompanią do zawarcia Kontraktu o Len w tamteyszych Okolicach.

Dziennik Handlowy życzy Obywatelom Kiiowskim, używania Spławnego Transportu, Lnu z Kiiowskiego do Łowicza, iako daleko tańszego i wygodnieyszego. — Transport zaś Spławny z Zytomierza aż do Łowicza może bydź bez żadney przerwy, to iest: z Zytomierza Rzeką *Teterową* z wodą do *Prypeci*, *Prypecią* przeciw wodzie do pół *Kanału Muchawieckiego*, od pół *Kanału Muchawieckiego*, *Bugiem* do *Wisły* z wodą, *Wisłą* do *Bzury* z wodą, *Bzurą* do *Łowicza* przeciw wodzie.

Gdyby zaś te Statki przystawiwszy Len, na próżno w Łowiczu niezostawały się, a przez to znaczney straty na nich Obywatele nieponosili, możnaby na tych Statkach nazad prowadzić, albo Płótna z Fabryki Łowickiey, albo inne Towary z Łowicza lub

War-

Warszawy nabrane takie, iakie byłyby potrzebne w tamtym Kraiu, tym sposobem i z tey okazyi wszczołby się pomału wewnętrzny Handel bardzo profitny, zwłaszcza za maiącym się wydoskonalić Kanałem Muchawieckim niebawnie.

IV.

O Transporcie Spławnym.

MIasto opisania zdatności Spławu z Brzeskiego i Pińskiego w dwie Strony, ku *Wiśle*, i ku *Dnieprowi*, kładzie się przykład możności takowego Spławu, z następuiącego Proiektu.

— *Proiekt przystawienia kilka Tysięcy Korcy* Zboża, *i kilkaset Garcy* Dziegciu, *z Brzeskiego i Pińskiego, Wodą do* Warszawy *lub na* Dniepr.

POsyłam WMPanu Punkta, pod któremi mógłbym zawrzeć Kontrakt, na tysiąc, lub dwa

dwa Tysiące Korcy Zyta: na Pięćset Korcy Owsa, i na Trzysta Korcy Jęczmienia; które do Wiadomości Publiczney podać upraszam.

Obowiązki, które wkładam na siebie, są następuiące:

Ze Tysiąc lub dwa Tysiące Korcy Zyta powinien będę, i niezawodnie przystawię do *Warszawy* pod Most, lub też i na Solec, czyli Szulec, na Dzień naydaley 20. Miesiąca Maia Roku ninieyszego 1788. Równie i wyrażoną wyżey Partyą Owsa, i Jęczmienia, w Ziarnie czystym, bo młynkowanym, ważnym, zdrowym, niestęchłym, na Miarę Korca Warszawskiego, trzymaiącego 32. Garce Królewskie. Ludzie moi mierzyć z nayspraviedliwszym strychowaniem będą.

Za niedotrzymanie któregokolwiek z tych Punktów, do każdego Sądu Pozwanym, i stawić się obowiązanym będę.

Na wzaiem chcę mieć oczewistą pewność Opłaty, za cały ten Towar, lub w Części nabyty; po Cenie:

			Złł:	Gro:
Za Zyta	-	*Korzec*	17.	——
Za Owsa	-	Ditto	6.	15.
Za Jęczmienia		Ditto	11.	——

Za-

Zaraz gotowemi Pieniędzmi, w Złocie ważnym obrączkowym Holenderskim rachuiąc każdy po Złł: Pol: 18. po zakończonym wymierze Partyi Zakontraktowanego Zboża.

Zadatek też na to Zboże w Summie 300. Czer: Złł: ma bydź zaraz po zawartym Kontrakcie złożony w ręku iakiego Bankiera pewnego. Który to Zadatek, za pokazaniem się moich Statków ze Zbożem pod Warszawą, ma mi bydź nieodwłocznie do Rąk oddany, przed zaczęciem wymiaru Zboża, po którym zakończonym, Klucze od tego Szpichlerza czy Magazynu, gdzie Zboże złożone będzie, wziąść do siebie, i trzymać ie dopóty będę, do póki reszta należytości oddana mi nie będzie.

Inaczey bowiem Zadatek dany przepadać, dla próżnie przezemnie poniesionego kosztu w przystawieniu tego Zboża do Warszawy. I Ja czekaiąc naydaley do 30. Maia Roku teraźnieyszego 1788. Opłacenia resztuiącey kwoty, Zboże moie nazad na Statki zabrać będę mocen, i wolen, bez żadney od nikogo przeszkody.

Ostateczna Ugoda, i że wzaiemnemi podpisami Kontrakty Listownie pod Adressem do Brześcia Lit: zawarte bydź mogą.

Przy-

Przystawienie tey Partyi Zboża może bydź i na Rzekę *Prypeć*, i do Kiiowa na *Dniepr*.

Na Partyą od kilkuset Garcy *Dziegciu*, ieżeliby się iaki Kontrahent znalazł po 54. Grosze Garniec płacąc, przystawić obowiązałbym się — Dat w Warszawie 1788. Roku w Styczniu. — *Brześcianin.* — Referencya o Adres, do *Dziennika Handlowego*

V.

O Transporcie Lądowym.

O Tym Artykule dla szczupłości mieysca nic się teraz nie kładzie.

VI.

O Jarmarkach i Kontraktach.

I O tym Artykule dla podobneyże przyczyny, nic się teraz nie kładzie — Prócz że 19. Marca przypadaią naysławnieysze Litewskie Kontrakty w *Minsku.*

VII.

VII.

O Miastach Kraiowych.

— Dalszy ciąg Numerowania Warszawy.

130. *Ulica Bonifraterska.*

Nro:

2157. D. P. Piątkowskiego.
2158. D. Nobis.
2159. Mag: Ur: Frebenowy.
2160. D. Bialińskiego.
2161. D. Ur: Starczewskiego Maj: Gwar: P. Kor:
2162. *Pałac W. Szymanowskiey Podc: War:
2163. D. Sukces: Staniszewskich.
2164. K. JW. Grafa de Unrug.
2165. Offic: i D. Ur: Waligurski.
2166. D. Ur: Koiena C. S.
2167. ✠Kościół i Klasztór XX. Bonifratrów.
2168. Plac Ur: Słomińskiego.
2169. Karczma P. Chęcinskiego.
2170. Plac Tarkowskiego.
2171. K. i Ceg: Ur: Solarego Architekta.
2172. K. i D Adamskiego.
2173. D. Głębockiego.
2174. D. i Ceg: Kaffczyńskiego.
2175. D. Kopenschoffowy.

Następuie Ulica Czarna o czym poźniey.

VIII.

o Dobrach do Przedaży, Zastawy, Arendy, i Summach, iakoteż o rożnych Negocyacyach.

—*Dobra nowo podane.*

—*Dobra Dziedziczne mil 4. od Warszawy nad Bugiem w Górze leżące do Przedania.*

DObra te Dziedziczne, bez-dłużne, w Possessyi Dziedzica zostaiące, mil 4. od Warszawy leżące w Nurskim, nad Bugiem Port swoy maiące po obu stronach Rzeki, z Lasami do Budowy sposobnemi — Łąkami — Jeziorami Rybnemi—Pastwiskami—Gruntami dobremi— z Poddami osiadłemi — Karczmami, i bydź ieszcze więcey mogącemi na wielkich przechodzących Gościńcach—Zabudowaniami Dworskiemi, do sprzedania za Summę 80,000. Złot: Pol: a w tym Targ— Referencya względem tego do *Dziennika Handlowego*, gdzie i Inwentarz można widzieć.

Luty 1788. K

—Dobra Trzylatkow większy i mnieyszy w Ziemi Czerskiey do Przedania

DObra te, lubo były w Roku przeszłym *Dziennika* na karcie 306. podane do Przedania, wszelako teraz ponawiaią się znowu, z przyczyny dokładnieyszego opisania onych, iak następuie, —*Trzylatkow* większey i mnieyszey— w Gruntach dobrych i obszernych w Ziemi Czerskiey leżący — Siana pięknego maiący podostatkiem — Lasu zaś tylko dla wygody Gruntowey — Sadzawek 4. — Stawisko iedno — Strumień ma obfity, na ktorym Młyna niemasz, ale znać, że bywał, i bydź może lub Wiatrak zwyczaiem tuteyszym — Karczem iest dwie. Trakt publiczny Furmański z Warszawy na Nowe-Miasto do Krakowa — Wysiewu Ozimego *præter propter* Korcy 136. Jarego Korcy 183. — Osady na obuch Wsiach Kmieci ciągłych sześcio-Dniowych 20. — Zagrodnikow trzy-Dniowych 6. — Kowal 1. Komornic kilka — Te Dobra o mil 7. od Warszawy leżące, są do Przedania za Summę 150,000. Złot: Pol: — Referencya do *Dziennika Handlowego*.

—Wieś

Wieś Siemcichy w Woiewodztwie Płockim do Przedania.

Wieś w Roku przeszłym *Dziennika* na karcie 528. podana była do Przedania, do którey Opisania, niestawało ieszcze takowey Wiadomości.

	Złote
Daniny czyli Czynszu na 2. Raty na Nayświętszą Pannę Gromniczną, i na Zielone Swiątki płacą wszyscy - - -	1350.
Sypowego, Owsa Miarą Licbarską Korcy 13. lub za Niego -	80.
Kapłunow 40. lub za Nich -	40.
Gęsi 30. lub za Nich - -	60.
Za Siano Dworskie - -	90.
Z Karczmy Propinacyi - -	200.
Paktu od Krow 10. - -	200.
Słomy targaney Wozow 5.	
ditto prostey Pękow - 70.	

Posługa.

Do Boru ieździć każdy Dni -	3.
Chusty prać każdy - Dni -	3.
Przędzy oprzęść do Płociennika Łokci	200.
ditto z Kraczkow zny oprzęść i zrobić Łokci - -	40.

Końmi Posługa dwa razy do Roku.

Referencya do *Dziennika Handlowego*. gdzie i Inwentarz znayduie fię tey Wfi wolny do przeyrzenia.

Z Inwentarza tego pokazuie fię Zamożność i Siemieniſtość czyli ludność tey Wfi Poddańſtwa, a to z tey przyczyny: że Dziedzic ich W. *Kuczborſki* Szambel: J. K. Mci, nie uciąża, ale tylo ſamym Czynſzem i małą poſługą kontentuie fię, a zatym wart ieſt Publiczney Pochwały, i mieſzczenia fię w liczbie powyżey namienionych pełnych ludzkości Panow nad Poddanemi fwemi. Day BOZE! gdyby Przedaż tey Wfi niedoſtała fię w ręce takiego Tyrana, ktoryby obrociwſzy Ich w Pańſzczyznę, potrafił z zamożnych, Siemieniſtych, trzeźwych i Goſpodarnych, uczynićby ubogich, nieludnych, piiakow i niegoſpodarnych — Dla pokazania tey Prawdy, że uciążliwe Pańſzczyzny niſzczą naywięcey Poddańſtwo, widzieć można będzie w przykładzie tey Wfi, teraz tak zamożney i regularnie opłacaiącey Czynſz, za lat kilka nędzną, ubogą, gdy nowy iey Dziedzic obróci w 6. Dniową Pańſzczyznę, i weźmie ią w kluby zwyczaynego fwego Tyrańſtwa, przez co nietylko ſam taki Dziedzic na umnieyſzoney Intracie, ale i Kray na Depopopulacyi ſzkodować muſi.

— *Kamie-*

— Kamienica na Ulicy Bednarskiey do Przedania.

Ta Kamienica pod Nro. 2691. między Ulicą Bednarską i Furmańską sytuowana, iest do Sprzedania, w którey zawieraią się — Sklep z Szufladami i Stołem stosuiącemi się do Handlu Korzennego — za Sklepem Izba z Kominkiem, Piecem — Alkowa, z tey Izby Sień, Kuchnia, Drzwi do Piwnicy — Sień duża — Izba obok Sklepu ze dwoma oknami przeciwko Szynkowney — Izba Szynkowna — Sklep — Izba przy Sklepie — Izba czyli Pakamera — Pod tymże Mieszkaniem 2. Piwnice wielkie na złożenie Win 300. Beczek obiąć mogące — Wschody à parte wydzielone — Piwniczki sorsztowane dla Komorników.

Na pierwszym Piętrze, dwie Izby malowane, z tych — Sala do Bilaru, lub Rekreacyi — za tąż Salą Pokoik narożny z Gankiem żelaznym — za tym Pokoikiem drugi Pokoik — Kuchnia wielka i wilna — Sień duża — Ganek na tył — Izby 2. i Kuchnia — Mieysca sekretne na górze — Poddasie, z ktorego można porobić Izdebki, ponieważ są i kominy — w Podwórku Izba murowana z Piwnicą — Studnia z wodą

zdro-

zdroiową — Drwalnie na Podworku do zamknięcia — Intraty czyniąca na Rok Czerw: Złł: 250. Referencya do tey Kamienicy Właściciela, mieszkaiącego w Ulicy Kapitulney pod Nro 538.

—*Dworek na Pradze do Przedania.*

Dworek na Pradze na *Skaryszewie* w Rynku Słodowym, bliſko nad Wiſłą do Przedaży za tanią cenę — z Zabudowaniem nowym — Stayniami — Wyſtawami — Szpichlerzami — Piwnicami murowanemi — Ogrodem — i wſzelkiemi Porządkami do wygod należącemi, Dziedziczny J. P.P. Jaroſzewſkich. Referencya do Tychże w tymże Dworku mieſzkaiących.

—*Kamienica w Warſzawie na Ulicy Piwney do Przedania lub Zamiany.*

Ta Kamienica na Piwney Ulicy pod Nro. 99. ſytuowana, o trzech Piętrach murowana, ieſt do Przedania każdego czaſu. Ktoby ſobie one życzył nabyć, czy za gotowe Pieniądze, czy za Dom inny z obſzerniejſzym Mieſzkaniem i ze Stayniami, za Przydatkiem zamieniać; lub na iaką pewną Faciendę, tedy ma ſię referować do *Dziennika Handlowego.*

IX.

IX.

O Rozrządzeniach Juryzdykcyi Kraiowych, i różnych Piſmach i Proiektach &c.

Pod przypadaiący teraźnieyſzy Poſt, może ſtoſowna i potrzebna będzie Wiadomość o Taxie Juryzdykcyi Marſzał: Kor: względem rożnych Ryb.

—*Taxa Marſzałkowſka Koronna dla Cechu Rybackiego, w Roku 1776. poſtanowiona, a dotąd trwaiąca.*

Taxa Ryb żywych.

		Złо:	Gro:
Szczupaki Warunki i Zawianki zwane płacić ſię maią	*Funt* -	20.	
ditto wzdłuż nad calow 16. aż do Łokciowego - -	Dto -	24.	
ditto co nad Łokieć aż do nayprzednieyſzego -	Dto 1.	-	
Sendacz wielki i mały -	Dto -	26.	
Rapy małey od Calow 10. aż do 19.	Dto -	7½.	
ditto większey od Calow 20. i daley w gorę - -	Dto -	10.	

Wę-

Węgorz większy i mnieyszy *Funt* - 24.
Karp większy i mnieyszy - Dto - 18.
Leszczyki naymnieysze długości aż
do Calow 11. - - Dto - 7½.
Leszcz srzedni od Calow 12. aż do 15. Dto - 10.
Leszcze głowne, co nad Calow 15. Dto - 13.
Liny większe i mnieysze - Dto - 10.
Karaś większy i mnieyszy - Dto - 10.
Okoń większy i mnieyszy - Dto - 20.
Jesietrzyny na Wiosnę - Dto - 12.
ditto w Jesieni - - Dto - 18.
Jesiotra Głowa, Chrząstki, flaki, i inne
drobne cząstki - Dto - 5.

Zamrożone zaś świeżo Ryby wszelkie, połową taniey nad Taxę ninieyszą przedawane bydź maią.

Tudzież to się przydaie, ażeby Rybacy nikogo nieprzymuszali do kupowania innego Ryb gatunku, tylko, iakiego kto zechce, przedawać powinni.

Taxa słonych Węgorzy.

Węgorza słonego - - *Funt* po Gro: 18.

Ktorą to Taxę aby wszyscy sprzedaiący Ryby ściśle zachowali, Kupuiącym Wagą sprawiedliwą, obserwuiąc wyżey Gatunki wyrażone przedawali; pod karą Grzywien 6. za pierwszą

wszą Kontrawencyą; za drugą Grzywien 12. i daley, mocno przykazuię; i ażeby każdy Rybak, Taxę ninieyszą dla wiadomości Kupuiących, miał w Jatce wywieszoną, pod tąż karą zaleca się — Dań w Warszawie Dnia 15. Miesiąca Marca 1776. Roku.

Stanisław Lubomirski
Marszałek Wielki Koron: (L S.)

Obiaśnienie Ordynacyi dla Cechu Rybackiego w Roku 1776. z Władzy Urzędu Marszałkowskiego Koronnego.

1mo. Gdy Cech Rybacki mieści się w Jatkach przy Ulicy *Bugay* zwaney, i Ryby tam sprzedaie, przeto aby inni Rybami, Sledziami, Stokwiszami Handluiący, nawet i C ktorzy do Warszawy z Rybami przyieżdżać będą (wyłączywszy Tych, u ktorych po Sklepach znaydować się będą Sledzie) na tęż Ulicę *Bugay* nad Wisłą ciągnąca się przenieśli się, i tam one sprzedawali, a po innych Ulicach nierozpościerali się, pod karą Kontrawencyi przykazuie się.

2do. Ktoby obcy spławiał do Warszawy Ryby dla przedaży Ryczałtowey, powinien obwieścić

ścić Pana Starszego Rybackiego, a dopiero Ten ma się referować do Jmci Pana Instygatora Taxowego, i do Jego Prezencyi przybrawszy deputowanego Ławnika od Szl. Prezydenta Miasta Starey Warszawy, zrobi we dwoch dniach na Pismie Kontrakt, i Regest Maystrow Cechowych Ryb potrzebuiących s- lze, a Przedawca wziąwszy *quantitatem* Kop tychże Ryb do proporcyi wystarczaiących, aby żaden nie miał krzywdy, wszystkich podzieli. Ten zaś Rybak, ktoryby dla siebie po Ryby o mil kilkanaście zapisał, zkontraktował, i do Warszawy sprowadził, ma tylko obwieścić Starszego Rybackiego, i Urodzonego Instygatora Taxowego, dla okazania Listowney prawdy; Rybami iednak takowemi dzielić się pomiędzy innych Rybakow, nie będzie obligowany.

3*tio*. Jeśliby zaś Gościnny przywiozłszy lądem lub spławiwszy wodą pod Warszawę Ryby, obwieścił Cech Rybacki, iż ma ie do sprzedania, a Cechowi Maystrowie w Targ nie wchodziliby, lub w zawarciu Kontraktu, czas z Tym, co spławi wodą, dwudniowy, a z Tym, co sprowadzi lądem, od poranku do godziny 8. ku południowi przewlekliby, tedy

ten

ten Gościnny, obwieściwszy tylko Jmci Pana Inwygatora Taxowego, do Jego upodobania lub hurtem, lub częściami Ryby sprzedawać, wolność mieć będzie.

4to. Ktoby zaś dla pokupu Ryb z Cechowych Rybackich, lub innych handluiących ważył się na drogi wyieżdżać, i od wiozących Ryby do Warszawy zakupować, lub iakimkolwiek sposobem przekupować, każdego taki Postępek za poprzedzaiącemi Probacyami u Sądu, gdy mu to dowiedziono będzie, winą 50. Grzywien ukarany zostanie — *Dan w Warszawie Dnia 15. Miesiąca Marca 1776. Roku.*

Stanisław Lubomirski
Marszałek Wielki Koronny (L.S.)

List III. P. K. do Atora Dziennika Handlowego R. 1788. w Matryach Handlowych.

Stawiam się w słowie WPanu, a raczey Powszechności całey: Bo myśli, Uwagi i Życzenia moie za pośrzednictwem Pisma WPana, staią się należytością Narodu. Są rzeczą iego Prawa. On iest Sędzią ich, on iedynym wyko-

nywa-

nywaczem bydź może. Wymowiłem sobie : e w przełożeniu tego, co myślę i czuię z okazyi czytania *Dziennika Handlowego*, nie przywiązuię się do żadnego systematycznego składu, do żadnego pod cyrkuł kryślenia.

Niepamiętam teraz w ktorym to mieyscu Dziennika czytaiąc, byłem zastanowiony uwagą nad tym mniemaniem iakoby Rachunki i Bilanse Komor Celnych, mogły nauczach miary wiele z Kraiu wychodzi, i wiele w Kray wchodzi Pieniędzy.

Naprzód, pokiż to ludzie iedni za drugiemi gadaiący powtarzać będą, że bogactwem Kraiu są Pieniądze, to iest: te znaki bogactw, znaki rzeczy, ktorych Człowiek z potrzeby ku wygodzie lub roskoszy używa; kiedy rozum, doświadczenie, i na tych dwoch fundamentach zasadzone, prawdziwie mądrych ludzi pisma oświecić nas w tey mierze powinny były? Nie iest tu mieysce obszernieyszego przełożenia tey prawdy: Ze Kray, którego ziemia niewyczerpanym iest skarbem odradzaiącym potrzeby i wygody Człowieka, chociaż na kosztownych i zbytkowi dogadzaiących Towarach mu zbywa; chociaż nie ma Potozy i Peru Kray; od ktorego muszą inne Narody brać corocznie żywność, i rzeczy

do

ſwych Fabryk potrzebne, a on ſię bez ich wy-
nyſłow obeyść może, nadto ieſzcze choćby i
te wykwintne rąk Cudzoziemſkich dzieła kupo-
wał, byle bez uſzczerbku Rolnictwa, Kray mo-
ż taki ieſt rzetelnie bogatſzy, niż ow, ktore-
go właſna ziemia nie karmi, właſna wełna nie-
dziewa, i t. d. ktory obfity w złoto i ſrebro muſi
go wiele ſypać za Chleb i Mięſo, i gdyby mu
Rolnicze Kraie zamknęły ſwe Spichlerze, ze
wſzyſtkim ſwoim drogim Kruſzcem byłby o oſta-
tnią nędzę i głod przyprawiony.

Ale bliżey przyſtępuiąc do przedſięwziętey
rzeczy; chyba ten ktory ſię nadzwyczaynem o-
brotem wywozow i przywozow niezaſtanowił,
i nigdy nieroztrząſał z gruntu wſzyſtkim w tey
mierze okoliczności, ten iedynie na rachunkach
Celnych, Komor, na Bilanſach Skarbowych *Eve-
kty* i *Invekty*, zaſadzać będzie ſwe zdanie o-
koło ſtanu Handlu, o korzyściah lub ſzkodach
iego, dla ſwoiego Kraiu. Jedna tylko w tey o-
koliczności uwaga doſtatecznie pokaże, iak błę-
dne ſą takowe kalkulacye, a [illegible] mnie-
mania, bardzo częſto poważnemi ſłowy w Pi-
ſmach i mowach Ekonomiko-Politycznych po-
wtarzane.

Ponieważ Importacya i Exportacya ſzacuię

ſię

się z Tax, czyli Taryff Komorowych, a Taxy nie mogą bydź rowne i dokładne dla wielu okoliczności w handlu zachodzących, z tąd wiele omyłek i błędow wynikać musi w rachowaniu kwoty wchodzących Pieniędzy. Inna iest Taxa Produktow w Kraiu, a inaczey się przedaią z Granicą. Pieniądze liczą się podług Taxy, wchodzą podług przedaży. Toż samo sądzić należy o *Inwekcie* obcych Towarow, a kalkulacyi wychodzących z Kraiu Pieniędzy, kalkulacyi znowu zasadzoney na Taxie w Taryffach wypisaney.

Prócz tego omylnego z Taryff kalkulowania wchodzących i wychodzących pieniędzy, wiele ieszcze dokładności ubywa tym rachunkom, wiele fałszywych zdań wynika i zdrugiey przyczyny, a ta iest ustawiczne, rozmaite, nieochybne, przemycenia, mimo wszystkich surowości i nawet srogości w zabieganiu onym, lub ich karaniu. Przeszkoda ta pospolita iest wszystkim Krai... choćby iak ich zowią nayrządnieyszym. I te przemycenia były i bydź muszą wszędzie i zawsze. Wypływa to z istoty rzeczy, bo tę rządności niezgadzaią się z prawem natury, Wspo-

leczeń-

zeństwach uformowanych zatrzymanym. (a)

Wielka i ważna materya, ktorey w tym mieyscu tykać niechcę. Może iaka okoliczność poda okazyą roztrząśnienia iey z gruntu i obszerniey. Tym czasem dla potwierdzenia uwag moich odsyłam Czytelników umieiących ięzyk Francuzki do Dzieła Pana *Neckœra* o rzeczach Skarbowych Francuzkich Tom II. Roz: III. Nikt lepiey nie znał tey części administracyi, nikt iey lepiey nie opisał.

Nic nie iest słusznieyszego nad narzekanie autora *Dziennika Handlowego* na nie exekucyą Prawa około iednostayności Miar i Wag. Jakas iest na ustawy nasze fatalność, na ktorą wszyscy nasi naymędrsi dawni Pisarze Obywatelskim Duchem pobudzeni żalili się w Pismach swoich. Gdziekolwiek iest Materya Publiczna, gdzie nie wydaie się oczewisty i podręczny zaraz pożytek szczegolny, tam zaniedbanie i oboiętność wielka, zostawia naymędrsze ustawy w nieskuteczności! Jako wielka z tąd wynika, aby niewygoda,

(a) *Są w tey mierze wyborne uwagi w Dzienniku Przeszłorocznym ... Godne są także czytania Maxymy Ekonomiczno Polityczne, zaczęte w Przeszłorocznych Pamiętnikach.*

goda, gdyby w Miarach i Wagach niebyła przepisana iednostayność, tak wielkie nieprawości szkody na lud zwłaszcza uboższy spływaią z tego, iż to samo Prawo nakazuiące Woiewodom i Ich Namieśnikom dozor sprawiedliwości w tey rzeczy, zaniedbane albo zgwałcone zostaią.

Słyszę codziennie z żalem, iż po Miasteczkach Zydzi, iakie chcą miary i wagi Mieszczanom i Wieśniakom podsuwaią, inne większe gdy od nich kupuią, inne mnieysze gdy im przedaią, że Łokieć i szale fałszuią, że kamienie zamiast gwichtow, iakie im się podoba bez znakow, swoim słowem zaręczaiąc, na szalę kładą, te i tym podobne szalbierstwa bezkarnie popełniaią. A tego w Niebo wołaiącego grzechu przyczyną iest częstokroć niedbalstwo, zanic poczytanie urzędowych powinności niektorych Woiewodow i Podwoiewodzych, albo wyraźne niektorych Urzędnikow na to wyznaczonych pobłażanie wykrętom i szukaniom Zydow, day Boże aby nieprawda była, iż są między niemi, którzy cudzą krzywoprzysięgą naykryminalnieyszą zbrodnią przedaią i staią się społecznikami i dowodcami złodzieystwa Zydowskiego. Zapomnieli o Bogu! o sumnieniu! o nieodbitym obowiązku powrocenia i krzywd nadgrodzenia! Jest ieszcze iako

Urzę-

Urzędnicy częstokroć się żalą, przyczyna tego nierządu z Dziedzicow, Komisarzow, Gubernatorow, Ekonomów, po Miasteczkach i Karczmach, iż oni przeszkody czynią Podwoiewodzym do pilnego wzierania, ścigania oszukuiących. Gdyby przynaymniey sami maiąc taką władzę w ręku swoich, używali iey na ocalenie ludu im do Rządu powierzonego! Gdyby iak słuszność każe, wglądali; czy Miary i Wagi są sprawiedliwe? czy biedni Wieśniacy nie są przymuszeni przedawać i kupować na fałszywe. Gdyby Ich, nędza i krzywda ludzi, ktorzy prócz Nich inney obrony niemaią tykała, a nie samo ich tylko własne dobro obchodziło! Bo tacy nie czuli i nie ludzcy Zwierzchnicy o wszystkich zapominaią: byle im Zyd Kaffę, Cukier, Korzenie, na domową Wagę odważył, byle Sukno, Płótno na domowy łokieć odmierzył, niech się co chcę dzieie z ubogim ludem, z uciemiężonym poddanikiem!

Serce boli słyszeć o tych krzywdach Narodu Ludzkiego. Staraymy się oświeceniem i przekładaniem powinności wszelkiego stanu, uymnieyszać nierządu, i nieszczęścia Ludzkiego.

Jestem z zwykłym uszanowaniem

WPana P. K.

Luty 1788. L. —Za-

—Zapytanie ostrożnego Obywatela, o Wartości Dukatow teraźnieyszego Króla Jmci Pruskiego.

DO ninieyszey mey Odezwy, przyłączam na Prenumeratę *Dziennika Handlowego*, Dukata pod Stemplem Krola Jmci teraźnieyszego Pruskiego, w Roku zeszłym bitego, a to umyślnie takiego Dukata posyłam, aby dać okazyą *Dziennikowi Handlowemu*, do zastanowienia się nad wartością i ceną onego; spodziewaiąc się, że gdy dóydzie Ewaluacyi Jego, czyli zawiera w sobie szacunek do proporcyi Złot: Pol: 18. uwiadomić zechce potym *Publicum* przez swoie Pismo, a ieszcze Autentyczniey byłoby, gdyby Kommissye Skarbowe Oboyga Narodow obwieścić przez swe Uniwersały, lub przez Superintendentow raczyły, czyli brane bydź mogą w tey ważności co i Złoto Hollenderskie? gdyż bezzawodnie Woiewodztwa nasze, stykaiące się z Granicami Pruskiemi, będą narzucone temiż Dukatami.

W tych Dniach miałem od Kupca Zagranicznego za Produkta nadesłanych 1000. Czer: Z. pod tymże samym Stemplem, alem przynale żytą ostrożność zachował, i do dalszego czas

wstrzy-

wstrzymał Akceptacyą; azali w tym przeciągu nieodbierzem Publicznego Zainformowania — Dat. *Poznania* 1. Lutego 1788. — *Ostrożny Obywatel.*

—*Odpowiedź Dziennika Handlowego na te Zapytanie.*

Chętnie *Dziennik Handlowy* podeymuie się dołożyć starania w wywiedzeniu się o Ewaluacyi takowego Dukata do Złot: Pol: 18. i iak nayprędzey o tym uwiadomić Publiczność, Które uwiadomienie, nim autentycznie nastąpi, tym czasem słowne zainformowanie o równey dobroci Jego z Hollenderskiemi, udzielam.

—*Specyfikacya wszystkich Szkoł w Koronie i Litwie.*

DLa tego Dziennik umieszcza w swym Dziele następuiącą Mieysce Specyfikacyą gdzie są Szkoły, ażeby Ci Obywatale, co ofiarują Expensy 1. Dukata na *Prenumeratę Dziennika*, czytać darmo mogli w pomienionych Szkołach takowe Dzieło od początku swego znayduiące się, przez Prześw: Kommissyą Edukacyiną Prenumerowane dla Szkoł wszystkich.

w KORONIE.

Wydział Wielko-Polski.

w Poznaniu Akademicy.
w Wschowie Cystersi.
w Kaliszu Akademicy.
w Trzemesznie Kononicy Lateran:

Wydział Mało-Polski.

w Krakowie Akademicy.
w Kielcach Kommuniści.
w Pińczowie Akademicy.
w Sandomierzu Akademicy.
w Lublinie Akademicy.

Wydział Mazowiecki.

w Warszawie Akademicy.
w Płocku Akademicy.
w Pułtusku Benedyktyni.
w Węgrowie Kommuniści.
w Łęczycy Akademicy.
w Rawie Miechowici.

Wydział Wołyński.

w Kamieńcu Akademicy.
w Włodzimierzu Bazylianie.
w Łucku Akademicy.
w Olyce Akademicy.
w Ostrogu Bazylianie.
w Kamieńcu Podolskim Akademicy

Pruska, Turecka, i Ragúzianska moneta.

Pruskie talery

Dwó Złotowki

Złotowki

Pol Złotowki

26. Szostaki.

Walor.

Nowe 27 tureckie talery.

Zł: 3, gr 27

Nro: 28. L

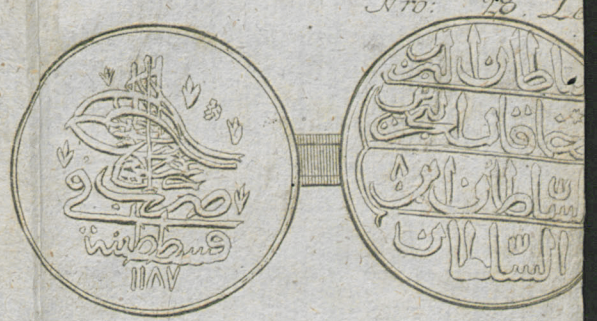

29. Raguzańskie talery.

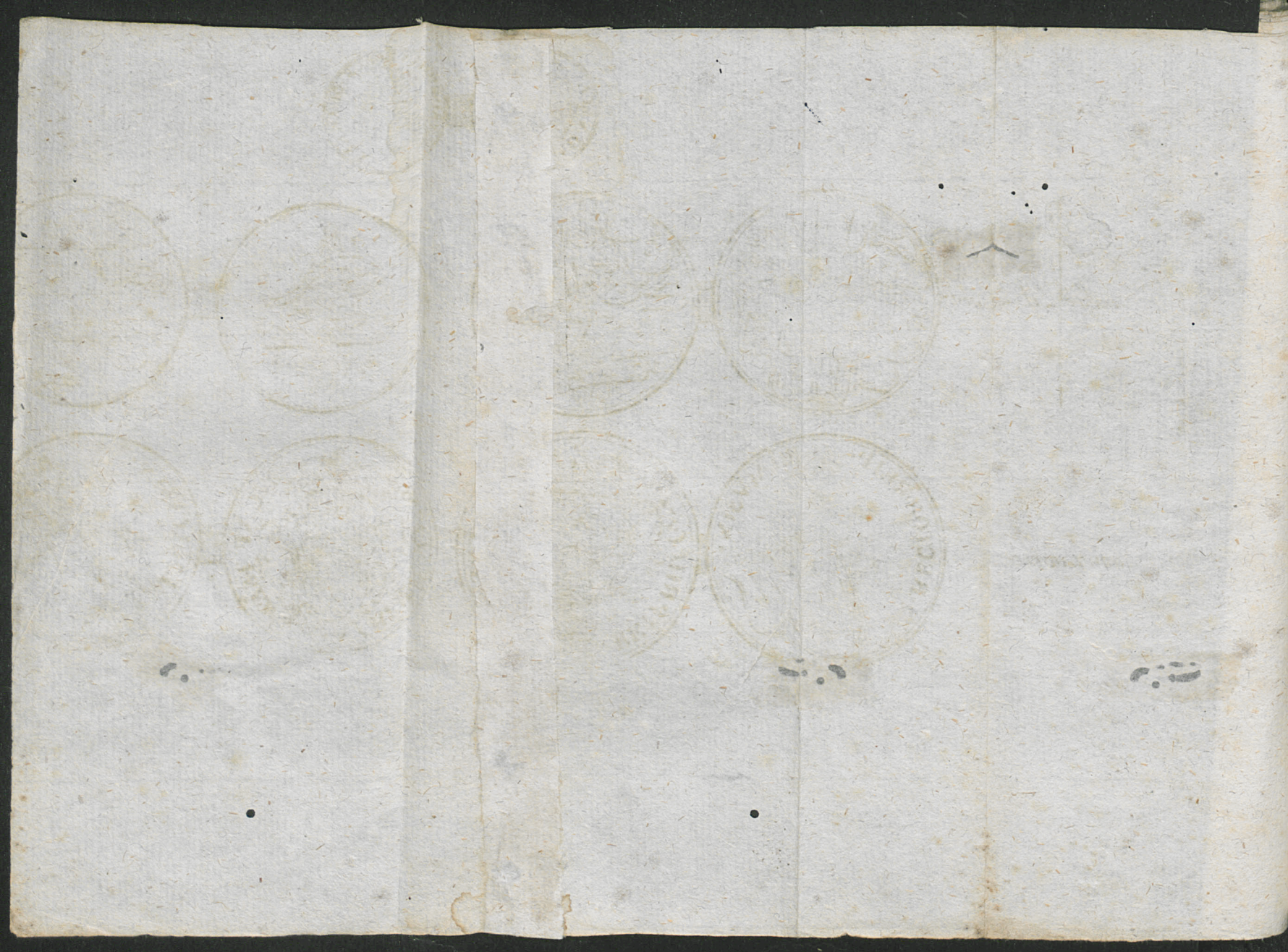

w Barze Bazylianie.
w Szarogrodzie Bazylianie.

Wydział Ukraiński.

w Winnicy Akademicy
w Owruczu Bazylianie.
w Lubarze Bazylianie.
w Zytomierzu Akademicy.
w Humaniu Bazylianie.
w Kaniowie Bazylianie.

Wydział Pijarski.

w Piotrkowie.
w Wieluniu.
w Rydzynie.
w Radomiu.
w Łukowie.
w Chełmie.
w Warszawie.
w Szczuczynie.
w Łomży.
w Drohiczynie.
w Górze.
w Łowi[illegible]
w Miedzyrzeczu Koreckim.
w Radzieiowie.

w LITWIE.

Wydział Litewski.

w Grodnie Akademicy.

w Wilnie Akademicy.
w Wiſzniewie Akademicy.
w Poſtawach Akademicy.
w Białymſtoku Akademicy.
w Wołkowyſku Akademicy.
w Mereczu Dominikanie.
w Lidzie Pjarowie.
w Szczuczynie Pijarowie.

Wydział Zmudzki.

w Krożach Akademicy.
w Kownie Akademicy.
w Kretyndze Akademicy.
w Wiłkomierzu Pijarowie.
w Roſieniach Pijarowie.
w Wierzbołowie Dominikanie.
w Poniewieżu Pijarowie.

Wydział Nowogrodzki.

w Nowogrodku Akademicy.
w Mińſku Akademicy.
w Niświżu Akademicy.
w Słucku Akademicy.
w Bobruyſku Akademicy.
w Mozyrzu Akademicy.
w Chołopieniczach Akademicy.
w Łużkach Pijarowie.
w Berezweczu Bazylianie.

Wy-

Wydział Poleſki.

w Brześciu Litt. Akademicy.
w Pińſku Akademicy.
w Białey Akademicy.
w Lubieſzowie Pijarowie.
w Dąbrowicy Pijarowie.
w Zyrowicach Bazylianie.

Summa Generalna Szkoł wſzyſtkich w Koronie i Litwie 74.

— *Obiaśnienie różnicy między Dziennikiem Handlowym, a Dziennikiem Warſzawſkim teraz rozpoczynaiącym ſię.*

Gdyby Ci, co nieczytaią ktorego z tych 2. Dziennikow, ale ſłyſzą tylo o Tytule nieco podobnym do ſiebie, nieſądzili, że oba te Dzienniki, też ſame, lub podobne ſobie Materye zaymuią, a przez to niechcieliby na iednąż rzecz dwoić Expenſy, umyślił *Autor Dziennika Handlowego* uczynić obiaśnienie różnicy między temi dwoma *Dziennikami*.

Dziennik Handlowy wiadomo czytaiącym to Dzieło, że zaymuie Artykuły — o Targach i Handlu Kraiowym i Zagranicznym — o Fabrykach Kraiowych — o Tranſporcie Spławnym i Londowym — o Jarmarkach i Kontraktach — o Opiſa-

niu

niu Miast Kraiowych — o Dobrach do Przedaży Zastawy, Arędy i Summach — o Rożnych Rozrządzeniach Juryzdykcyi Kraiowych, o Proiektach i Pismach Handlowych i Ekonomicznych.

Dziennik Warszawski, że tylo o samey Literaturze traktuie, obiaśnić się można z własnego Jego Prospektu, ktory co do słowa tu kładzie się.

„ *Dziennik Warszawski* na Rok Pański 178[illegible]

„ Część I. — Plan i zamiar tego Dziennika, ktorego pierwsza Część teraz wychodzi, w osobnym „ Doniesieniu przełożyłem Publiczności. Gdy „ zaś Osoby, ktorych zdanie iest ważnym, o„ świadczyły się, iżby dobrze było Plan rozciągnąć, więc uczony, ktory wybioru materyi „ i rozrządzenia Dziennika się podiął, tenże na„ stępuiącym porządkiem wydawać postanowił.

„ I. *Wypisy z Dzieł* sławnych i uczonych „ Cudzoziemcow, aby Narodowi onych Geniusz „ i pracowitość wiadomą uczynić.

„ II. *Literatura Zagraniczna.* W tym Artykule dzieła Cudzoziemcow roztrząsać się będą.

„ III. *Zagraniczne Statystyczne Wiadomości* — Statystyka, *iako Nauka* u nas ieszcze niemal aż do imienia iest nieznaioma

„ iednak

„ iednak interesom Politycznym poświęcaiącey
„ się Młodzieży dla ułatwienia przykrey przy-
„ szłey drogi doświadczenia wielce potrzebna.
„ Uwiadomki nowszey Statystyki — Dokładnieysze
„ uwiadomienie rozmaitych iuż wiadomych przy-
„ padkow — Statystyczne Anekdoty w tym Ar-
„ tykule podane będą

„ IV. *Literatura Kraiowa.* Ten Artykuł na
„ dwa podzielonym będzie. Pierwszy skromnie
„ osądzi Dzieła Kraiowe, albo tylko w krotko-
„ ści oznaymi. Krytyka dla polepszenia i utrzy-
„ mywania gruntowności i dobrego gustu konie-
„ cznie iest potrzebną. W drugim zaś Artyku-
„ le umieszczemy uwagi uczonych Kraiowych,
„ ktore albo w cale ieszcze nie są drukowane,
„ albo wyszły w obcym ięzyku.

„ W wybiorze materyi tego Dziennika *bar-*
„ *dziey na potrzebę Narodu, iak na samę tyl-*
„ *ko nowość* wzgląd mieć będziemy.

„ Gdyby kto z Obywatelow do tego Dzien-
„ nika swoie uwagi z wyrażenie swego
„ go, lub nie, pod[illegible] chętnie przyięte bę-
„ dą, a ieżeli one lub gust, lub gruntowność
„ zalecać będzie, będą stosownie do materyi w
„ Dzienniku umieszczone.

„ Znakomite Dobro i pożytek mogące wypły-

„ nąć

„ nąć dla Powszechności z tego Dziennika, kto-
„ rego co Miesiąc Część iedna o sześciu lub sie-
„ dmiu Arkuszach wychodzić będzie, każdemu
„ za pierwszym weyrzeniem wpadną w oczy.
„ Każda Część osobna przedawać się będzie
„ po Zło: 2. a zaliczaiąc, zapłaci się tylko na
„ pół roku to iest za 6. Tomikow czyli Część
„ Zło: 9. — w *Warszawiu dnia 1. Lutego*
„ *1788.* — Michał Gröll.

—Zapytanie Sandomierzanina względem Kompanii Kontraktowey Warszawskiey.

Tuteyśi Obywatele Handlem się bawiący, upraszaią Dziennika Handlowego, aby raczył dokładnieyszą dać wiadomość *o Kompanii do Kontraktowania* formuiącey się w Warszawie, o którey iest w Dzienniku 1787. kar: 702. — Czyli ta iuż iest [illegible]owana? i z iakich ludzi? Jakie bezpieczeństwo [illegible] asekuracyą mieć będą, zostawuiący swe [illegible] Do kogo się referować w tym Interessie należy?

Na takowe zapytanie w następuiącym Miesiącu Dziennik Handlowy da odpowiedz.

—*Ta-*

—*Tablica wzoru Monety Srebrney Pruſkiey, Raguzańſkiey i Tureckiey.*

W Poprzedzaiących Dziennika Częściach, ſą iuż dane 3. Tablice wzoru Monet rożnych Srebrnych, a teraz daie ſię czwarta, zaymuiąca wzory Monety Pruſkiey, Raguzańſkiey, i Tureckiey, ſtoſowne do Uniwerſału Ewaluacyi Monet, znayduiącego ſię w Dzienniku Handlowym Drugorocznym, kar 616. — Wiadomość Monety Pruſkiey iako w Handlu Polſkim naywiękſzym z Pruſsami, a Tureckiey iako pod teraźnieyſzą Woynę do częſtſzey iak przedtym Cyrkulacyi, zdaie ſię bydź potrzebną — Takowa Tablica znayduie ſię przy końcu tey II. Dziennika Części

---

—*Specyfikacya Piſm nadeſłanych do Dziennika*

Doſzły *Dziennka Handlowego* Piſma naſtępuiące, ktore dla ſzczupłości mieyſca, umieścić ſię teraz nie mogły, ale w naſtępuiących Mieſiącach ile możność poprzeszą ſię te, ktore będą wolne i ſtoſowne do umieſzczenia ſię w tym Dzienniku Piſma Peryodycznego.

1. Piſmo W. Butrymowicza, Podſtaroſty i Mieczrika Pińſkiego, o Kanale Muchawieckim.

2. Piſmo

2. Pismo Opolskiego Professora Hebrayskiego, o Sposobie ulżenia Poddaństwu.
3. Pismo W. Tretera Szambel: J. K. Mci o arbie Czerwiec, i o nowych Gatunkach Zimi w Dobrach Jego znayduiących się.
4. Dwa Pisma Wyszogrodziana, o Przysposobieniu Kraiu do wzbogacenia się.
5. Kilka Pism Sandomierzanina w rożnych Materyach.
6. Pismo W. Zawoyskiego Podpulkownika W. Kor: o sposobie założenia Magazynow Woiewodzkich.
7. Pismo bez Imienne o Monecie Miedzianney.
8. Pismo bez Imienne o Mieście Kownie.
9. Pismo Wielko-Polanina, w rożnych Materyach.
10. Pismo pewnego Urzędnika Poznańskiego, o sytuacyi Miast Wielko-Polskich

Dla tego Dziennik specyfikuie te Pisma, ażeby Autorow Onych, niewidząc tak długo w Dzienniku, [illegible] odeyściu Onych.

Koniec Części II. *Dziennika Roku Trzeciego.*

INSTYTUT OSSOLINSKICH

Albo do samego Autora *Dziennika Hand:* przesyłaiąc razem na Rok Zł 24. na pół Roku Zł. 12. rachuiąc w to *Porto* Pocztowe.

5. Oprocz mieysc wyrażonych, znayduie się ieszcze to Dzieło osobno częściami do przedania podług ceny w ich wyrażoney. —

W *Sandomierzu* u Woyta tamecznego.
W *Kaliszu* na Poczcie.
W *Białym-Stoku* na Poczcie.
W *Tulczynie* w Ukrainie na Poczcie, gdzie prenumerować można.
W *Mohylowie* nad Dniestrem na Poczcie.
W *Wilnie* w Sklepie Akademickim.
W *Poznaniu* u Krzysztofowicza Biblipoli.
W *Krakowie* u Grebla Typographa.
W *Lublinie* u Galli.

Zapytanie Sandomirzanina względem Kompanii Kontraktowey Warszaw: 170.
Tablica Wzoru Monety Srebney *Pruskiey Raguzańskiey i Tureckiey* - - 171.
Specifikacya Pism nadesłanych do Dzien: *tam:*

—Targ Miasta Mińska - - 130.
II. *O Targach i Handlu Zagranicznym*
—Uwaga Dziennika nad szkodliwością dla Kraiu wywozu w tym Roku Zboża za Granicę - - - - 131.
III. *O Fabrykach Kraiowych* -
—Reszta Ordynacyi Departamentu Policyi względem Złotnikow - - 137.
—Zapytanie Ukraińskie do Fabryki Płocienney Łowickiey względem Kompletu Akcyi tey Fabryki, i względem Lnu Ukraińskiego, - - - *tamże*
IV. *O Transporcie Spławnym*
—Proiekt przystawienia Kilka Tysięcy Korcy Zboża, i kilkaset Garcy Dziekcui z *Brzeskiego i Pińskiego* wodą do *Warszawy* lub na *Dniepr* - - - 140
V. *O Transporcie Lądowym.*
VI. *O Jarmarkach y Kontraktach Kraiowych*
—Wiadomość o Kontraktach Mińskikh 144
VII. *O Opisaniu Miast Kraiowych*
— Dalszy ciąg Numerowania Warsz - *tamże*
VIII. *O Dobrach do Przedaży, Aren, Summach, iako też o różnych Negocyacyach.*
—Dobra Nowo podane - - 145.
—Kamienice i Dworki nowo podane 149.
IX. *O Rozrządzeniach Juryzdykcyi, Kraiowych*
—Taxa Marszałkowska Korn: na Ryby 151.
—List III. P. do Dziennika Handlowego w Materyach Handlowych - - 155.
—Zapytanie o wartości Dukatow teraźnieyszego Krola Jmci *Pruskiego* - 162.
—Specyfikacya wszystkich Szkoł w Koronie i Litwie - - - 163.
—Obiaśnienie rożnicy między Dzien: Han: a Dziennikiem Warszawskim - 167.

—Za-

Dziennik Handlowy na Morze 1788.

DZIENNIK HANDLOWY

Y

EKONOMICZNY

Zaymuiący w ſobie wſzellkie Okoliczności, Piſma, Uwagi Patryotyczne do Handlu, Fabryk, i Ekonomiki ściągaiące ſię.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ III.

MARZEC 1788.

I.

O Targach i Handlu Kraiowym

Do tąd miał Kray z ſtarania Dziennika Handlo: y z gorliwości Miaſt niektórych, Donieſienia Targowe, teraz iuż będzie miał z nakazu Pr: *Dopartamentu Policyi*, na mocy którego, oprócz Miaſt dawniey wezwyczaionych z ſwey gorliwości przyſyłania, przyſłało iuż i Miaſto *Poznań*

INSTYTUT OSSOLIŃSKICH

3.936

ſpodziewać ſię trzeba z czaſem liczniey-
ſzych takowych doniesień.

— *Targi Prowincyi Wielko-Polſkiey.*

Targ Miaſta *Warſzawy* iaki był Dnia 19. Marca zaświadcza *Wieſiołowſki* Inſtygator Taxowy Juryzdykcyi Marſzałkowſkiey Koronney. — I Oprocz gatunków w Tabelli umieſzczonych te ieſzcze donoſi.

			Zł:	Gro:
Mąki żytney	- - -	*Korzec*	23	—
Kaſzy Perłowey	-	Ditto	48	—
Ditto Owſianey	- -	Ditto	48	—
Grochu Zielonego	-	Ditto	20	—
Ditto Cukrowego	-	Ditto	24	—
Ditto Szabelbonu	-	Ditto	34	—
Anyżu	- -	Ditto	50	—
Włoſow	-	*Kamień*	22	—
Tytunu Bakunu	-	Ditto	7	15
Ditto z Węgrowa	-	Ditto	5	15
Maſła od Garcy 5.		*Faſka*	32	—
Sera Kraianek	-	*Kopa*	14	—
Jay - -	-	Ditto	3	—
Słoniny - dobry		*Połeć*	22	—
Sadła dobre	-	*Szuka*	12	—

	Złł:	Gro:
Przywożnego kabana *Szuk:*	36	—
Wołu podleyszego - Ditto	144	—
Ditto ordynaryinego - Ditto	108	—
Wieprza dobrego - Ditto	135	—
Ditto podleyszego - Ditto	72	—
Ciele dobre - - Ditto	18	—
Ditto podleysze - Ditto	12	—
Baranka młodego - Ditto	4	—
Zaiąca dobrego - Ditto	2	—
Indykow - *Para*	9	—
Indyczek - Ditto	8	—
Gęsi - - Ditto	5	—
Kapłonow - Ditto	3	18
Kaczek - - Ditto	3	—
Kur - - Ditto	2	20
Kurcząt młodych - Ditto	2	—

W Tym Mieśiącu przybyło inż kilkanaście Galarow z Krakowskiego, z Maslem, Syrami Jaycami, Kapustą &c: co znakiem iest iuż zupełnie wolney od Lodow Defluitacyi na Wiśle, ale mała nadzieia, ażeby co zboża z Krakowskiego dostarczono, gdyż w Krakowie daleko droższe aniżeli w Warszawie, iak widzieć można w Rapporcie Targu ninieyszego Krakowskiego.

— Targ Miasta *Poznania* w Tabelli znayduiący się, a przysłany do Pr: Departamentu Policyi, że był w Miesiącu Lutym zaświadcza *Wacław Natali* Vice Prezydent Miasta Poznania.

— *Targi Prowincyi Mało - Polskiey.*

— Targ Miasta *Krakowa* w Tabelli znayduiący się, że był 14. Marca, zaświadcza z Dyspozycyi Magistratu Miasta Krakowa, przy zwykłey Pieczenci Prowentowey, *Jan Zeidler* Konsyliarz JKMci Pisarz y Exaktor przysięgły Miasta *Krakowa* — I oprocz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złl:	Gro:
Anyżu	*Korzec*	50	—
Saletry	*Kamień*	40	—
Soli	5. Ditto	7	— 15

— Targ Miasta *Sandomierza* w Tabelli znayduiący się, że był w Początkach Miesiąca Marca, zaświadcza *Andrzey Rogowski* Radca y Woyt Miasta *Sandomierza.*

Targ

— Targ Miasta *Radzyna* w Ziemi *Łukowskiey* leżącego, że był w Miesiącu Lutym zaświadcza *Marcian Buczyński* Burmistrz — I oprócz Tabelli te ieszcze donosi.

		Złł:	*Gro:*
Prosa	*Korzec*	24	—
Rzepaku	Ditto	14.	—
Anyżu	Ditto	42.	20
Kartofli	Ditto	6	—
Masła	*Garniec*	6	15
Oleiu Rzepakowego	Ditto	6	—
Jay	*Kopa*	2	—
Wołu podleyszego	*Sztuka*	60	—
Krowa doyna dobra	Ditto	72	—
Krowa Jałowica	Ditto	40	—
Ciele	Ditto	8	—
Wieprz karmny	Ditto	90	—
Ditto chudzieć	Ditto	15	—
Chleba pytlowego	*Bochenek*	-	12
Ditto razowego	Ditto	-	10
Indykow Karm:	*Para*	12	—
Gęsi karmnych	Ditto	6	—
Kaczek	Ditto	1	18
Kur	Ditto	1	18
Kapłunow	Ditto	2	—

Reszta gatunkow w dawnieyszey cenie.

— Targ Miasta *Kamienca Podolskiego* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Lutym zaświadcza *Piotr Walański* Radca Miasta tego — Nadto donosi to, że od przeszłego Miesiąca dotąd dla stateczney Zimy lubo przy oszczędności śniegow na Targi zboża dowożono, a zatym mamy ieszcze w tak taniey cenie, ale dziś to iest 21. Lutego napełni raptem Zima zaczeła puszczać y znowu podrożeie —

— Targ Miasta *Tulczyna* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Lutego zaświadcza *Wilski* Poczmistrz JKMci Tulczyński — Nadto ieszcze to donosi, o *Karystyi* tameczney — Drożyzna tu teraz nad zwyczayna, a to z przyczyny wielości Woyska, tak Kraiowego iako y Zagranicznego tu w całey Ukraińie y iuż mieyscami w Poberezu stoiącego, i lubo na Targach obwołano iest, aby Korzec zboża wedle ceny ninieyszego Targu doniesioney przedawano, nic to iednak niepomaga, gdy wszystkiego dostać trudno.

Zł:

		Zł:
Prosa	*Korzec*	15
Siana	*Sążeń*	54

Niech tylo Bóg Nas pocieszy z teraźnieyszą drożyzną y niedostatkiem wszystkiego, iuż po wielu Wsiach Ludzie z żołendzi chleb iedzą, z czego pewne Powietrze wyniknie — Moskwa zboże Dubelt płaci, mielą na mąkę y suchary szuszą.

Urodzaiow w tym Roku nie naywiększych spodziewać się, bo chociaż Ludzie pogodney Jesieni dosieli dosyć, iednak przez oparzystą i wilgotną zimę, ponizinach zboża wymokły, a pogurach wysmaliły wiatry ustawiczne.

Ubóstwa tak Chrześcian iako y żydow niezliczone mnostwo mamy, którzy cały dzień chodząc za kawałkiem chleba a nie mogąc nigdzie wyprosić, pod płotami nędznego dokończaią życia — Ludzie Kraiu Naszego na pograniczu mieszkaiący prawie przez połowę rozeszli się.

Targi Prowincyi Litewskiey.

— Targ Miasta *Wilna* w Tabelli znayduią-

duiący się, że był od ostatniego Stycznia do 28. Lutego, zaświadcza *Przemieniecki* Woyt Wileński y oprócz Tabelli to ieszcze donosi.

		Złł:	*Gro:*
Miodu przaśnego	*Miara*	48	1
Chmielu szczypanego	*Kamień*	10	1
Oliwy zieloney	*Funt*	1	12
Soli Hiszpańki kro:	*Beczka*	40	1
Ditto Szarey	Ditto	36	1
Sledzi Gotemburskich	Ditto	44	1
Zelaza Szwedzkiego od Funtow 40.	*Sztaba*	11	1

Targ Miasta *Brześcia Lit:* w Tabelli znayduiący się, że był w Miesiącu Marcu zaświadcza *Tarnawiecki* Landwoyt Miasta Stołecznego Brześcia Litt: y oprócz Gatunkow w Tabelli wyrażonych te ieszcze donosi.

		Złł:	*Gro:*
Słodu	*Szanek*	10	1
Masła	*Garniec*	4	1
Miodu przasnego e- sny	Ditto	12	
Soli rozchodki	*Beczka*	13	1 15

Ditto

		Złł:	Gro:
Ditto Rozniatowki	Ditto	15	- 15

Targ Miasta *Pińska* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Lutego, zaświadcza *Lwowicz* Landwoyt Miasta JKMci Pińska y Pisarz Cell- I oprócz Gatunkow w Tabelli wyrażonych te ieszcze donosi.

		Złł;	Gro:
Masła	*Garniec*	4	1
Miodu przasnego	Ditto	4	
Ditto pitego	Ditto	1	10
Słoniny - dobry	*Poleć*	30	1
Soszników	*Sztuka*	1	1
Wołu ordynaryinego	Ditto	50	1
Jałowicy	Ditto	18	1
Baranow czyli owiec	Ditto	3	1
Cieląt	Ditto	6	1
Wieprzow karmnych	Ditto	64	1
Ditto chudcow	Ditto	18	1
Kozłow	Ditto	6	1
Koz	Ditto	3	1
Indykow	Ditto	4	1
Indyczek	Ditto	2	1
Gęsi karmnych	Ditto	2	1
Ditto ceudych	Ditto	1	1

		Zł:	Gro:
Kaczek	*Sztuka*	-	20
Kapłunow	Ditto	-	24
Kur	Ditto	-	18
Skur iałowiczych	Ditto	8	
Ditto Owczych wypra-wnych	Ditto	2	
Wyziny	*Kamień*	24	
Ryby więdłey	*Dziesiątek*	3	
Wiunow	*Rożenek*		4
Jay	*Kopa*	1	12
Siana Grągowego	*Fura*	4	
Ditto Błotnego	Ditto	1	15
Drew ſzczepanych	Ditto	1	—
Soli 100.	*Hurmanow*	20	—
Maku	*Szesnaſtka*	6	—
Bobu	Ditto	3	—

Nadto donoſzę, iż lubo Dwory tuteyſze znaczną część zboża oſobliwie Zyta Liwrantom Roſſyiſkim wyprzedały; iednak na Targach z łaſkawey Opatrzności większy niż w Jeſieni teraz mamy Dowoz — Pomału więc cena zboża zniża ſię, ponieważ niektórzy, oſobliwie Chłopi one

dla

dla większey drożyzny zostawili w zapasie. — Jest ieszcze nadzieia dalszego teyże ceny zniżenia; ieżeli następna Wiosna nieurodzaiem lub dalszym zboża zagranicę wywozem nie zastraszy.

Targ Miasta *Mińska* w Tabelli znayduiący się, że był 22. Lutego, zaświadcza *Ignacy Tarankiewicz* Burmistrz Miasta JKMci Mińska, y oprocz gatunkow w Tabelli wyrożonych te ieszcze donosi.

		Złł:	*Gro:*
Siana dobrego wielka	*Fura*	10 -	
Ditto mała	Ditto	5 -	
Masła od Garcy Kom: 6.	*Faska*	24 -	
Miodu od Garcy Kom: 12.	*Miara*	48 -	
Kura	*Sztuka*	1 -	
Kapłunow	Ditto	1 -	15
Gęś	Ditto	2 -	
Indykow starych	*Para*	12 -	
Ditto młodych	Ditto	8 -	
Jay	*Kopa*	2 -	
Płotna kuzelnego	*Łokiec*	-	15

Ditto

	Złt	Gro
Ditto grubszego. Ditto	-	12
Ditto Zaglowego do Wicin Ditto	-	8

Zboża y Gorzałki u Nas dla tego poszły wtak gurną Cenę, że za Kordon Moskiewski Zydzi barzo wykupuią.

Nigdy tu około Mińska nierobili Brussow ani Maksztow tak wiele, iak tey Zimy, y dla tego, że Ludzie wieyscy zaienci są wywłuczką z Lasow tego Towaru do brzegow różnych Rzek, Drwa u Nas barzo podrożały. — Słychać że około Miasteczka *Swisłoczy* o 15. mil od Mińską leżącego zrobili Zydzi 4. Statki, którymi maią sprowadzać Zboże na Dniepr.

— *Uwagi* Sandomierzanina *nad potrzebą Wiadomości Targow Kraiowych.*

Ze pewny przeciąg czasu udoskonala rzeczy, o tey prawdzie codzienne nas doświadczenia upewniaią. Dzieło *Dziennika Handlowego*, tymże sposobem nabiera w Kraiu szacunku. Publiczne to w Kraiu Pismo, któ-

rym sobie Obywatele użyczaią wzaiemnie licznych wiadomości, formuie nie iaką Kompanią Kraiową *Dobrze myślenia*, iuż nawet tey Publiczney Korrespondecyi daią się widzieć w kiku mieyscach korzystne przedsięwzięcia, á iest nadzieia daleko większych. Wszystko to Autorowi Dzieła tego iedna u Powszechności sławę i wdzięczność: Kiedy się ułoży Towarzystwo do czynienia tey Korrespondencyi z całego Kraiu, a Zwierzchności rozmaite użyczać będą tego, szczególnym Osobom potrzebnych wiadomeści, w tenczas dopiero Dzieło to zbliży się ku żądaney doskonałości. A iezeli Pismo to Publiczne dla danego Tytułu— *Dziennik Handlowy* — zdało się niektórym bydź obowiązane, niedonoszenia o innych Patryotycznych Wiadomościach, oprócz tylko samego Handlu, przeto dogadzaiąc tak żądaiącym tey Publiczney Korrespondencyi w wszelkich Materyach, iako i trzymaiącym się ściśle granic wyrazow Tytułu, możnaby przemienić tego Dzieła Tytuł na inny obszernieyszy, np. *Pisma Patryotyczne.*

Mówiąc co do tytułu o *Targach Kraiowych*, Doniesienie z wielu mieysc o drogości i niedostatku kraiowego zboża, wielu u nas zastanawia, i daie przyczynę potrzebnym do wczesnego wspomożenia się zbożem; iakoż u nas zaczynaią iuż Targi drobnieć. Doniesienia z *Gdańska i Elbląga* o niskiey tam cenie Pszenicy, niemniey troskliwości czyni tym, którzy maią Pszenicy podostatek do zbycia. Konsulowie w tych Miastach będący, mieliby się dowiadywać o liczbie Kommissow, z którychby doniesionych Powszechności można się spodziewać, czyli na Handlu zbożowym Polska więcey tam zyska, niż też zboża przedaiąc w Kraiu. Zaś aby się zabespieczyć od Głodu, potrzebaby wiedzieć o ludności Polskiey, i o Urodzaiach zboża. A iako każdy Paroch potrafi się dowiedzieć, ile ma Dusz w Parafii swoiey, tak równie mógłby się dowiedzieć, ile się urodziło kop wszelkiego zboża, ile wydaie kopa? i iaka iest cena zboża; Ta wiadomość użyczona Publicznym Pismem Powszechności, zapewniłaby Kray o Jego stanie. Jeden Ordynans

Dyecezalny potrafiłby uſpokoić w tey mierze Kraiowe troſki — *Sandomierzanin.*

II.

O Targach y Handlu Zagranicznym.

Podołożonych wſzelkich ſtaraniach, nie mogł *Dziennik Handlowy* w tym Mieſiącu uzyſkać inney wiadomości o Targach Zagranicznych, iak tę tylo.

Targ Gdańſki

Tego Tygodnia tutay zakupiono kilkaſet Łaſztow Pſzenicy na Angielſki Rachunek, y płacono takowey Pſzenicy *Łaſzt* od 430. 440. 470. aż do 478 Złotych letkich Pieniedzy — Datt: *z Gdańſka* 29. Lutego 1783. Roku.

Targ

Targ Elblągski

Ciężkiey monety Złł:

Zyta od wagi 122. do 126. *Łaszt* płacono 190 do 195
Pszenicy Sandom: wagi 128 do 134 *Łaszt* płacono 270 do 275
Ditto Czerwoney z Bugu wagi 126 do 130 *Łaszt* płacono 260 do 265
Dan z *Elbląga* 15. *Marca* 1788.

Gdyby Kray miał Konsulow lub Korespondentow po tych wszystkich Portowych Miastach, z któremi Polska Handel prowadzić może, niebyłby tak głuchym w Handlu swoim, mógłby wiedzieć y mieiać pewnieysze wiadomości Targow tamecznych, y nieszkodowałby tak wiele iak teraz szkoduie. Chciał *Dziennik Handlowy* w Pismie swoim szczyrze przysłużyć się Kraiowi takowemi wiadomościami, żądał zasięgnąć onych od *Konsula Gdańskiego*, ale dotąd niewiedzieć dla iakich Przyczyn doczekać się nie może, chociaż w Roku

TABELLA TARGOW CAŁO-KRAIOWYCH na MIESIĄC MARZEC Roku 1788.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi.	Miary.	Miasta Prowincyi Wielko-Polskiey.								Wagi.	Miary.	Miasta Prowincyi Mało-Polskiey.												Wagi.	Miary.	Miasta Prowincyi Litewskiey.							
			Warszawa		Kalisz.		Poznań.						Krakow		Sandomirz.		Rurow w Lubelsk:		Kamien: Podol:		Zytomierz.		Mohilow nad Nieftr:		Radzin w Lubelsk		Tulczyn		Bohuław.		Białystok.				Wilno.		Pinsk		Brześć Litewski.		Mińsk.			
			Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:			Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:			Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:	Zł:	Gr:
Zyta lepszego.		Korzec.	18	-			14	15				Korzec.	21	-	10	10			14	-					13	15	19	-						Beczka	64	-	48	-	40	-	50	-		
Ditto podleyszego.		Ditto.										Ditto.	20	-	15	-																		Ditto.	56	-	45	10						
Pszenicy lepszey.		do	21	-			22	-				do	21	15	18	-			14	-					17	15	24	-						do	80	-	64	-	64	-	70	-		
Ditto podleyszey.		do										do	20	-	17	-			12	-														do	76	-	60	-			60	-		
Jęczmienia.		do	12	15			9	-				do	15	-	12	-			6	-					8	-	12	-						do	44	-	32	-	32	-	36	-		
Owsa.		do	8	-			7	-				do	7	-	5	15			4	15					6	-	8	-						do	28	-	20	8	20	-	20	-		
Grochu.		do	18	-								do	22	-	16	-			12	-					13	-	19	-						do	56	-	48	-	56	-	48	-		
Gryki.		do	12	-								do							9	6					7	-	12	-						do	38	-	37	8	38	-	26	-		
Jagieł.		do	34	-								do	32	-	28	-			18	-							26	-						do			80	-	60	-				
Krup Jęczm: Ordyn		do	18	-								do	29	6	24	-			14	-														do	72	-	76	24	64	-				
Dit: drobnieyszych.		do	20	-								do	20	20																				do										
Dit: Gryczanych ordyn:		do	26	-								do	22	-	24	-			20	-														do	90	-	78	-	72	-				
Dit: ditto drobniey:		do	36	-								do	24	-																				do										
Siemienia Lnianego.		do	16	-								do	19	15	16	-									20	-	14	-						do	64	-	48	-	72	-				
Ditto Konopnego.		do	12	-								do	9	12	12	-			11	-														do	36	-								
Oleiu Lnianego.		Garniec										Garniec	6	-	4	8									6	-	10	-						Garniec	6	-	2	12	5	-				
Dit: Konopnego.		do										do							3	15					6	20	8	-						do										
Wodki lepszey.		do	6	-								do	5	10	8	-			5	15														do	4	24	5	-	3	15	5	-		
Dit: ordynar.		do	3	-								do	3	16	5	-																		do	3	24	2	20	2	15	4	-		
Masła.		Funt										Funt.	1	16		25			16															Funt		24								
Słoniny.		do										do		26		18			18						18									do		18		15		15				
Szczeciny,		do										do	1	6																				do		16		24						
Saletry.		do										do	1	7	2	15																		do										
Mięsa świeżego.		do		6								do				6			3						4									do										
Dit: folonego.		do		7								do																						do			4				6			
Makaronu Włos: Kraiow:		do	1									do																						do										
Dit: ditto Zagrani:		do	2	15								do																						do										
Kawy.		do	2	15								do			2	15			2	20					2	15								do										
Cukru.		do	2	-								do			2				2	-					2	-								do.			2	5						
																																		do			2	-						
Wosku żołtego.		Kamień	64	-								Kamień	65	-	64	-			72	-					64	-								Kamień	66	20	64	-	76	-	84	-		
Dit: białego czyli iarzę:		do	90	-								do																						do										
Miodu prasnego.		do										do	16	-	18	-																		do										
Anyżu.		do										do							18	-														do	10	-			17	-				
Kminu.		do										do																						do										
Łoiu topionego.		do	20	-			20	-				do	20	15	22	-			18	-					19	6								do	18	-	20	-	28	-	25	-		
Dit: nietopionego.		do	14	-			16	-				do	12	-	16	-			16	-					16	-								do	14	-	15	-	20	-	20	-		
Wełny lepszey.		do										do	41	-	28	-									35	-								do					33	-				
Dit: podleyszey		do										do	30	-	22	-																		do					25	-				
Lnu.		do										do	16	-					7	-														do	18	-								
Konopi.		do										do	15	-																				do	11	-			13	-				
Chmielu.		do										do																						do	5	-	6	-	12	-	6	-		
Tytuniu.		do										do													10	-								do										
Zelaza Kraiowego.		Cetnar	37	-								Cetnar			32	-																		Cetnar			40	-						
Dit: Moskiewskiego.		do										do																						do										
Dit: Pruskiego.		do										do																						do										
Miedzi Kraiowey.		do										do																						do										
Dit: Zagraniczney.		do										do																						do										
																																		do										
Potaziu Węgierskiego.		Szaffunt										Szaffunt																																		
Dit: Kotłowego.		do										do																						Szaffunt										
Dit: korytowego Koron:		do										do																						do										
Dit: braku.		do										do																						do										
																																		do										
Soli Austryackiey.		Beczka										Beczka.			34	10																												
Dit: Pruskiey.		do										do																						Beczka										
Ditto Moskiewskiey.		do										do																						do										
Smoły.		do										do																						do										
																																		do										
Wołu lepszego.		Sztuka	162	-								Sztuka			126	-			72	-					126	-								Sztuka		50	-							
Skor Wołowych furo:		do										do	18	-	18	-			18	-					12	-								do		12	-							
Dit: ditto wypraw:		do										do													16	-								do		15	-							
Skor Kozłowych furo:		do										do							3	-														do		5	-							
Dit: ditto wypraw:		do										do													12	-								do		10	-							
Skor cielęcych furo:		do										do	1	6	1	10																		do		2	-							
Dit: ditto wypraw:		do										do													5	-								do		4	-							

Informacya.

1mo. Rodpisy zaświadczaiące pewność Targow w Tabelli wyrażonych znayduią się na początku Tomiku pod Artykułem Targow Kraiowych.

2do. Gatunki nieumieszczone w Tabelli dla odmienności tak Miar, iako i Wag, z nayduią się także pod Artykułem Targow Kraiowych.

Miary.

Korzec Warszawski ma Garcy, - - - - 32
Beczka Litewska ma Garcy, - - - - - 144
Szanek *Brzeski Litt:* ma Garcy Kom: Litt - - 36
Ale w Tabelli iest z redukowany na Beczki.
Garniec dubeltowy *w Mińsku* wiele zaymu e niedoniesiono.
Garniec Kom: *w Grodnie* wedle Skali ma Kwart, - - 4
NB. *Ktoby o innych Miarach donioss. tedy w tym mieyscu w następuiących Miesiącach będą drukowano.*

Wagi.

Kamień w Koronie od Funtuw, - - - - - 32
Kamień w Litwie od Funtow, - - - - 40
Cetnar Polski ma Funtow, - - - - - 160
Szaffunt Pruski Funtow - - - - - 333
Szaffunt Polski Funtow 353 i Łot: - - - 26.
Kamień *w Mińsku* od Funtow, - - - - 50
NB. *Ktoby o innych gatunkach Wag donioss tedy w następuiących Miesiącach będzie wydrukowano.*

Proporcya Funtow Warszawskich do Funtow Miast Portowych.

100 Fun: Warsza: czyni.
90. Rygskich.
100. Krolewieckich dawney Wagi.
80. Ditto nowey Berlińskiey.
86. Gdańskich.
92. Cherssońskich.
89. Elblągskich.

w Roku przeszłym miało być o to zalecenie od samego *Nayiaśnieyszego Pana*— A niemaiąc od Konsula *Gdańskiego* tych wiadomości, chciał nadgrodzić takowy niedostatek, zasiągnieniem od *Kupcow Warszawskich* Handel z *Elblągiem* y *Gdańskiem* prowadzących Ceny teraznieyszych Targow, lecz y w tym nad wszelkie spodziewanie, znalazł wielką trudność, bo żaden czy to dla zayzdrości gdyby Publicum nie o wszystkim wiedziało? czy to dla iakiegoś Handlowego Sekretu, na który znać muszą przysięgać, że tak ściśle go zachowuią, z uszkodzeniem nawet Kraiu, bo takie sekreta Powszechność całą niszczą, a kilku lub kilkunastu tylo bogacą, nic dowiedzieć się niemogł, w takim przypadku gdyby Publicum przez takowe tayności nieszkodowało, aż do znaczney zguby swoiey, należałoby zastanowić się nad konieczną potrzebą założenia Magazynow Handlowych w mieyscach do tego sposobnych, iak w poprzedzaiącym Tomiku pod tymże Artykułem, *Dziennik* iuż namienił— Gdyby zaś tym czasem cokolwiek wziąść mo-

żnabyło miary o Targach teraźnieyszych Zagranicznych, niech Publicum dochodzi iak może, z Ceny teraźnieyszey Zboża w *Amszterdamie*, a z niey niech miarkuie, iaka być może w *Gdańsku* y *Elblągu*.

Cena teraźnieysza Amszterdamska na różne Zboża

	Łaszt	Zło:
Pszenica	po 28. Soldow	
Pszenica Polska biała -	162 a	172
Ditto Ditto czerwona -	158 a	165
Ditto mieszana czerwona y biała -	160 a	168
Ditto Krulewiecka czerw: -	150 a	158
Ditto Flamańska y Brabantska biała -	156 a	164
Ditto Ditto Ditto czerwo: -	156 a	168
Ditto z Niemiec wyższych -	146 a	156
Ditto Zelandska -	148 a	172
ZYTO		
Zyto Pruskie - -	128 a	138
Ditto Krulewieckie -	126 a	136

Ditto

	Zło:
Ditto Dito brunatne -	110 a 115
Ditto Flamanſkie i Brabantſkie -	114 a 124
Zyto fuſzone -	118 a 125
Zyto Moſkiewſkie -	114 a 120
Ięczmień	
Ięczmień z Woorlandyi -	85 a 100
Ditto z Heſsyi - -	85 a 100
OWIES	
Owies do warzenia -	60 a 70
Ditto biały dla koni -	48 a 58

Dan z *Amſterdamu* 17. Marca 1788.

— *Szczegulnieyſze Wiadomości tyczące ſię Handlu Naſzego z Zagranicą,*

— *O Wielości Zboża w Spichrzach Miaſt Portowych.*

Z Prywatnych Liſtow y Wiadomości ieſt zapewnienie, że w *Gdańſku*, *Elblągu* y *Krulewcu* ieſt doſyć Zboża na Szpichrzach, y Naſi nawet Kupcy maią tam ſwoie ieſzcze znaczne z ſypy, y że Zamorſcy Komiſsanci dotąd ieſzcze nie barzo Zboża potrzebuią — A gdy tak wiele ieſt na Spi-

chrzach Miaſt Portowych, Zboża, iakżeſz mogą Polacy ſpodziewać ſię, aby od nich kupowano? chyba że zabeſcen.

— *O Edykcie Króla Pruſkiego względem nie wywozu Zboża za Granicę.*

Słychać, że iakoby miał wyiść Edykt Króla Pruſkiego pod Dniem 14. Lutego Roku teraźnieyſzego, zakazuiący wyprzedawania Zboża za Morze, póty, póki nowe na Polach nie uczynią nadziei dobrych Urodzaiow. Ten Edykt czy prawdziwy? czy nie? dowiedzieć by ſię chyba można było od ſwego *Rezydenta* w *Berlinie* Powſzechność zaś nie maiąca o tym Publiczney wiadomości, niech ſię bada iak może, z okazyi tego nie pewnego na pomknienia przez *Dziennik* o tym *Edykcie*, a gdy ſię pewnie dowie, że wypadł takowy Edykt, niech ſię nie ſpieſzy z wyprzedaniem zagranicę Zboża ſwego, gdyż ſpodziewać ſię trzeba, że nie zapłacą dobrze chyba za bezcen, maiąc y zapaſy ſwe znaczne, y nie mogąc wedle tego Edyktu wyprzedawać za Morze Zboża ſtarego,

— *Wiadomość o tegoroczney Deflu-itacyi na Wiśle*

W oſtatkach Marca przypłyneło kilka Statkow pod Warſzawę, z których dwa tylo z Pſzenicą JX. *Olechowſkiego* Suffragana Krakowſkiego popłyneły Zagránicę, inne zaś lichtowały ſię do Szpichrzow Warſzawſkich. I Gdyby wſzyſcy nie wioząc Zagranicę na niepewne, lichtowali Zboża ſwe gdziekolwiek można po nadſpławach, wyrazić niepodobna, iak wieleby uczynili! y dla ſiebie y dla Kraiu korzyści, bo chociaż poczekaliby zkilka Mieſięcy Pieniędzy na nie, ale miaſto ſtraty, pewnie zyſkaliby, bo y Kraiowi w potrzebach ſwoich trafiliby do nich, lepiey może płacąc iak Zagranicą, y Zagraniczni ni e doczekawſzy ſię przez kilka Mieſięcy lub półroku, á ſtare Zapaſy wyprzedawſzy, ſpieſzno przybyliby do tych naſzych Magazynow z Pieniędzmi y z Towarami, tak iak my teraz do Nich ſpieſzemy ſię na ślepo wioząc Produkta ſwoie — Ggdyby zaś przekonać można było Powſzechność wprzykładzie, że daleko pożyteczniey ieſt Lichtować po Kraiowych

Ma-

Magazynach, á niżeli wywozić Zagranicę, ſtarać ſię będzie *Dziennik* dowiedzieć, po czemu Ci wzięli co Zagranicę powieźli? a poczemu Ci wezmą co w Kraiowych Magazynach lichtowali? a może czy nie da Bóg, że ſię z Przykładu zachęcą Polacy do niewywozu Zagranicę za bezcen Produktow ſwoich.

Jeśliby kto chciał cokolwiek bądź Lichtować w *Warſzawie*, á żądał mieć Magazyn tani, we wſzelkich ſpoſobach naywygodnieyſzy, y aſsekurowany od wſzelkich Przypadkow, oprócz ognia Piorunowego, tedy niech ſię uda do *Expedycyi Dziennika Handlowego* będącey na Krak: Przedm: Nro: 438. a dowie ſię tam o takowym Magazynie.

— *O pokupie teraźnieyſzym w Kraiu Owſa.*

Gdyby kto grubey omyłki nie popełnił, w ſpławieniu Owſa Zagranicę, zdało ſię *Dziennikowi Handlowemu*, uczynić względem tego takowe oſtrzeżenie. Z różnych prywatnych doniesień ieſt iuż powſzechnie wiadomo, że od ſtrony Austryackiey

nie ma nadziei aby co tego gatunku spławiano — A ieśli co y zostało w *Sandomierskim* i *Lubelskim*, to *Puławy* wszystko zakupią, iakoż iuż i zakupiono do Magazynu tamecznego, kilka tysięcy korcy Owsa, i ieszcze maią do kilkunastu tysięcy zakupić, więc i z tego kąta nic Owsa nie popłynie — Jeśli zaś w Okolicach *Warszawy* znayduie się co Owsa, to *Warszawa* sama wszystko zakupi y dobrze zapłaci, bo o ten Gatunek liczne są iuż zgłaszania się do *Dziennika* z oświadczeniem, iż chcą gdyby y znaczne Partye zakupić, więc kto ma iaką znaczną Partyą Owsa y chciałby do *Warszawy*, czy pławem czy Lądem dostarczyć, niech się wprzódy zgłosi do *Dziennika Handlowego* z wyrażeniem Ceny, po czemu na mieyscu w Warszawie chciałby mieć korzec zapłacony a odbierze Jnformacyą o żądaiących Kupcach.

— *Uwiadomienie względem Zakontraktowania Soli Austryackiey przez Kompanią Pruską.*

Dziennik Handlowy nie mogąc się doczekać od nikogo odpowiedzi, na zapytanie w

Dzienniku tegoroc: ſol: 94 uczynione, względem *Soli Auſtryackiey* maiącey ſię zakontraktować przez *Kompanią Pruſką*, dokładał Sam ſtarania w dowiedzeniu ſię o tym Kontrakcie, ale tak wielką znalazł trudność, iż ledwo tey tylo zaſięgnoł wiadomości — Ze *Kompania Pruſka* pewnie iuż zakontraktowała *Sol Auſtryacką*, y na mocy tego Zakontraktowania poſzła iuż Sol w górę na każdey Beczce po Złł: 9, a wkrótce ſpodziewaią ſię ieſzcze Ceny wyżſzey.

Czy zaś ten Kontrakt ieſt Exkluduiący Polakow od zakupowania Soli dawniey ſwoiey, a teraz *Auſtryackiey*, potrzebna byłaby barzo dla Kraiu Publiczna Wiadomość, takowego Kontraktu, a to dla ſzukania Zaſłony przeciw niemu, z Traktatow, tak o Artykule *Soli* piſzących.

— *Traktat Auſtryi z Polſką, względem Soli Vol*: 8. *Fol*: 51. § 6.

„ Handel *Soli* będzie zupełnie wolny w
„ całey rozległości Kraiow Rzpltey, tak da-
„ lece, że każdemu wolno ią będzie prze-
„ dawać bez przeſzkody, y że każdemu

„ wolno będzie kupować Ją, y w nią się opa-
„ trzyć, gdzie mu się podoba. Nayiaśniey:
„ Krol Jmć y Rzplita Polska oświadczaią,
„ że nie pozwolą nigdy na *Monopolium* te-
„ go towaru, y ułożyły obie Potencye, że
„ od sprowadzenia Soli iakiekolwiek z
„ Kraiow Austryackich, wyiowszy tę, która
„ Wisłą sprowadzona będzie, y która od
„ wszelkiego Podatku zupełnie wolna zo-
„ stanie, nie będzie potrzeba płacić inszych
„ Podatkow *Importationis* vel *Exporta-*
„ *tionis* Cła lub iakiegokolwiek poboru w
„ Państwach Nayiaśn: Cesarzowy Jeymci
„ Królowy, y w Polszcze, prócz tych, któ-
„ re dotychczas były w używaniu w Xię-
„ stwie Litewskim podług różności gatun-
„ kow Soli, y to Cło ustanowione będzie
„ od Cetnara maiącego sto funtow Warsza-
„ wskich.

— *Traktat Prus z Polską względem Soli*
Vol: 8, Fol: 21. § 11.

„ Handel *Soli* zupełnie będzie wolny w
„ całey rozległości Stanow Rzpltey, tak
„ dalece, że każdemu wolno będzie Sol w
„ Polszcze przedawać bez naymnieyszey

„ przeszkody, i że każdy będzie Ją mogł ku
„ pować y opatrzyć się w nią tam, gdzie mu
„ się podoba. Nayiaśnieyszy Krol Jmć y
„ Rzplita Polska oświadczaią się, że niedo-
„ puszczą żadnego *Monopolium* Soli. Ta
„ zaś, którą Poddani *Pruscy* prowadzić bę-
„ dą Wisłą, albo którą Polacy tąz Rzeką
„ wprowadzać do siebie będą z kraiow Kra-
„ iow Króla Jmci *Pruskiego*, będzie zupeł-
„ nie wolna od wszelkiego Podatku, słowem
„ mi od Soli nie będzie innego w Polszcze
„ Cła *Jnvectionis* y iakiegokolwiek opłace-
„ nia, prócz tego, które do tąt było uży-
„ wane w W.X. Litt: według różnego gatun-
„ ku Soli, y takowe Cła płacić się będą od
„ Cetnaru trzymaiącego w sobie sto funtow
„ Warszawskich „. (z)

Na utrzymanie tych Traktatow o tak wa-

(z) *Z Okazyi namienienia tych Traktatow o Soli, przypomina Dziennik, że dla wygody Powszechności, zwłaszcza tych co nie maią Woluminow, umieścił całkiem Traktaty Handlowe Polski z Rossyą, Austryą, y Prussami co do słowa, w swym Dziele Roku pierwszego Fol: 65.*

żnym Artykule, lub na obmyślenie innego źrzudła Soli, iakiby mogł się znaleść frzodek, niech który Patryota udzieli Powfzechności przez Pifmo *Dziennika Handlowego.*

Uwiadomienie o nowey Taryffie Pruſkiey dla Miaſta Gdańſka.

Ta nowa Taryffa Pruſka dla Miaſta *Gdańſka*, którą *Dziennik Handlowy* trefunkiem doſtawfzy udziela Powfzechności w Pifmie fwym iak w tym mieyfcu Ją w Tabelli oddzielney widzieć można, która czy ieſt Autentyczna? czy Proiektowa? nic o tym zapewić niemoże, lubo wfzelkich do zafiągnienia tey wiadomości używał ftarań, ale fami Obywatele, z powodu tego wątpliwego donieſienia *Dziennika*, mogą udać fię z Zapytaniem, albo do Rezydenta Polſkiego w *Berlinie*, albo do Konſula Gdańſkiego, aby oni z Obowiązku Urzędow fwych raczyli zapewnić o tym Kray fwóy, z którego fą wyſłani, a gdy kto odbierze dokładną w tym informacyą, niech raczy Ją udzielić przez Gorliwość Dobra Powfzechnego całey Publiczności, drogą Pifma *Dziennika Handlowego.*

— *Zapytanie z Zytomierza wiele Szaffuntu Gdańskie, Elblągskie y Krolewieckie zaymuią Funtow Polskich.*

Mam honor upraszać Imienieniem niektórych Obywatelow Woiewodztwa Kijowskiego, Potaż y Saletrę do przedania maiących, o doniesienie, wiele Miasta Portowe *Gdańsk, Elbląg* y *Krolewiec* w Szaffuntach swych zawieraią Funtow, ponieważ Dystynkcya Funtow Miast tych dość iasno w Tabellach Targowych *Dziennika* iest wyrażona, Szaffuntow zaś niema — Dan z *Zytomierza* 1. Lutego 1788. — *Lewandowski* Prokonsul Miasta *Zytomierza.*

Dziennik na te Zapytanie odpowie w następuiącym Miesiącu.

III

O Fabrykach Kraiowych.

Dziennik Handlowy stosuiąc się do zamiaru swego, podciągania wszystkie Rzemiosła pod Artykuł Fabryk, podciągnoł iuż Rzemiosło Złotnikow, y wszelkich Professyonalistow, bawiących się wyrabianiem, przetapianiem, i oddzielaniem Złota i Sre-

NOWA TAXA TOWAROW

Z GDANSKA DO POLSKI WYWOZONYCH NA 12. PROCENTU.

NAZWISKA TOWAROW.	Cena ich dawna podług Taryffy Roku 1775.	Taxa teraźnieyſza
Powracaiące Towary.		
I. WINA.	*R. Talary dob: Gro:*	*R. Talary dob: Gro:*
a. Ordynaryine Francuſkie Wino	*Kwarta* - - - - - - - 8	*Kwarta* - - - - - - - 6
b. Ditto - - - Hiſzpańſkie ditto	Ditto - - 1. - - - - 12	Ditto - - - 1. - - - - - -
II. GDANSKIE LIKWORY.	Ditto - - 1. - - - - 12	Ditto - - - 1. - - - - - -
III. OLIWY.		
a. Genueńſka i Prowancka Oliwa	*Funt* - - - - - - - 12	*Funt* - - - - - - - - 8
b. Hiſzpańſka ditto	Ditto - - - - - - - 4	Ditto - - - - - - - - - 3
IV. KORZENIE PRZEDNIE.		
a. Gałka i kwiat Muſzkatowy -	Ditto - - 4. - - - -	Ditto - - - 2. - - - -
b. Goździki - - - -	Ditto - - 4. - - - -	Ditto - - - 2. - - - -
c. Cynamon kolorowy - - -	Ditto - - 4. - - - -	Ditto - - - 2. - - - -
d. Ditto biały - - - -	Ditto - - 4. - - - -	Ditto - - - 1. - - - -
V. HERBATY		
Podług dawnieyſzey Taryffy Funt 2. R. Talary taxowano.		
Teraz naſtępuiące 4. Klaſsy maią kosztować.		
a. Gatunki przednie - - - -	*Funt* - - 2. - - - -	Ditto - - - 3. - - - -
b. Gatunki ſrzednie Pecco-Congo	Ditto - - 2. - - - -	Ditto - - - 1. - - - - 8
c. The-bou - - - - -	Ditto - - 2. - - - -	Ditto - - - - - - - 16
d. Szwaycarſka i ziołkowa Herbata - - - - - - - - -	Ditto - - 1. - - - -	Ditto - - - - - - - 16
VI. SLEDZIE.		
Hollenderſkie tylko Sledzie podług Taryffy taxowane.		
Północne zaś Sledzie - - - -	*Łaſzt* - - 3. - - - -	*Łaſzt* - - - 2.
VII. RYBY.		
Ryby wędzone lub ſuſzone - -	Ditto - - - - - - - 4	Ditto - - - - - - - - 2
VIII. JEDWAB		
a. Jedwab ſurowy - - - - -	*Funt* - - 6. - - - -	*Funt* - - - 5. - - - -
b. Ditto kręcony - - - - -	Ditto - - 12. - - - -	Ditto - - - 8. - - - -
IX. BATYST - - -	*Łokieć* - - 1. - - - 8	*Łokieć* - - - - - - - 16
X. KAMERALE SUKNO -	Ditto - - 1. - - - - 8	Ditto - - - - - - - - 16

NOWA TAXA TOWAROW

Z POLSKI DO GDANSKA WPROWADZANYCH NA KTORYCH CŁO PO 12. PROCENTU W FORDONIE.

NAZWISKA TOWAROW.	Cena ich dawna podług Taryffy Roku 1775.	Taxa teraźnieyfza.
Polskie Towary.		
I. ZBOZA.	*R. Talary dob: Gro:*	*R. Talary dob: Gro:*
a. Jęczmień	*Korzec* — — 16	*Korzec* — — 12
b. Groch, Szocewica, Faſola	Ditto 1. — 12	Ditto 1. — 8
c. Kaſza Jęczmienna	Ditto 2. — 4	Ditto 1. — 8
d. Ditto Oſiana i Tatarczana	Ditto 2. — 4	Ditto 1. — 12
e. Proſo i Kaſza Jaglana	Ditto 2. — 4	Ditto 1. — 16
II. DRZEWO.		
1. Drzewo do palenia i do budowli		Przy dawney Cenie zoſtaią; ponieważ pod imieniem Drzewa do palenia, wiele Stolarſkiego Drzewa wprowadzaią.
2. Ditto Stolarſkie		
A. *Balki.*		Dzieſiąta część Frochtu od Cła wolna, z reſztą iak dawniey.
a. Balki Dębowe		
b. Tarcice i Balki dębowe do Okrętów		
B. *Sztaby*	Dzieſiąta część Frochtu od Cła wolna.	½ część Frochtu wolna.
C. *Deſki*	Kraiowe Zachodnio-Pruſkie i Kaſzubſkie Deſki, być maią iak Polſkie opłacane.	Kraiowe Deſki połowę tylko dawnego Cła płacą.
D. *Maſzty*	Od każdego Drzewa bez ſkazy na 60. ſtop długości, Cło iak od Maſztu brane być ma.	Drzewa zdrowe za Maſzty brane być maią gdy na 70. ſtop ſą długie.
III. PŁOTNO.		
Polſkie Płótno, ktorego łokieć po 13. dob: Gro: był taxowany w Taryffie, na 4. Klaſsy ieſt teraz podzielone.		
1. Białe. Lniane ſurowe, i Konopne naylepſzego gatunku	*Łokieć R. Talary — dob: Gro.* 2	*Łokieć R. Talary dob: Gro:* 2
2. Konopne ſurowe podleyſze, i Zgrzebne przednieyſze	Ditto — — — 2	Ditto — — — 4
3. Ordynaryine Zgrzebne Płótno	Ditto — — — 9	Ditto — — — 10
4. Ditto Płótno do pakowania	Ditto — — — 9	Ditto — — — 6
IV. WEŁNA.		
Kamień po 33. Funty rachuiąc	*Kamień* — 8. — 6	*Kamień* — 5. — —
V. CHMIEL.	*Cetnar* — 9. — 4	*Cetnar* — 6. — 8

bra. pod Artykułem Fabryk, umieściwszy względem nich Ordynacyą Departamentu Policyi, w Dzienniku tego - rocznym Fol: 26. umieszcza ieszcze teraz Obwieszczenie Juryzdykcyi Marszałkowskiey Kor: względem wyznaczenia Probierzow Publicznych, iak następuie co do słowa:

— *Obwieszczenie Iuryzdykcyi Marszałkowskiey Kor: względem wyznaczenia Probierzow Publicznych w Warszawie.*

„ Michał Mniszech Marszałek Wielki „ Koronny &c. — Wszem w obec i każdemu „ z osobna, komu o tym wiedzieć należy, „ mianowicie Złotnikom, Jubilerom, Zegar- „ mistrzom, Szeydarzom y iakimkolwiek „ Nazwiskiem Professyonalistom w Mie- „ ście Warszawie y Przedmieściach; wy- „ rabianiem, przetapianiem, y oddzie- „ laniem, na przedaż Złota, lub sre- „ bra bawiącym się, do wiedomości po- „ daię, iż gdy Prześwietny Departament „ Policyi w Radzie Nieustaiącey, pod nie by- „ tność w tym mieyscu Nayiaśnieyszego „ Pana, maiąc sobie polecone od Prześwie- „ tney Rady Nieustaiącey, sporządzenie Or- „ dynacyi Proby Złota i Srebra roboty War- „ szawskiey, toż Urządzenie przez Prze- „ świetną Radę Nieustaiącą na Dniu 25. Mie

„ siąca Maia Roku 1787. pod odiazd z tey
„ Stolicy Nayiaśnieyſ ego Pana, i uſtanie na
„ ów czas Juryzdykcyi Marſzałkowſkiey, ap-
„ probowane, a naſtępnie przez przyłącze-
„ nie trzech Punktow równie od Prześwie-
„ tney Rady Nieuſtaiącey przyiętych, po-
„ większone, i na Dniu 11. Mieſiąca Pa-
„ ździernika Roku tegoż, na Seſsyi Depar-
„ tamentu Policyi, z ułożonemi poprzedni-
„ czo Punktami połączone; w oſobnym
„ Exemplarzu z Kancellaryi tegoż Prze-
„ świetnego Departamentu Policyi wyda-
„ nym, w ſwey oſnowie wyrażone, za znie-
„ ſieniem ſię, z Prześwietną Kommiſsyą
„ Rzeczypſpitey Skarbu Koronnego, tudzież
„ Magiſtratem Miaſta Starey Warſzawy, co
„ do wyznaczenia Probierzow, publi-
„ cznych dla ocalenia Wiary Publi-
„ czney, zabeſpieczenia Maiątkow O-
„ bywatelſkich, y zachowania w tey
„ mierze Dobrego Porządku uczynił, oraz
„ toż Urządzenie przy Nocie ſwoiey pod
„ Dniem 11. Mieſiąca Października Roku
„ 1787 datowaney, do Mnie podaney kom-
„ munikował, Prześwietna Kommiſsya Skar-
„ bu Koronnego, in ſequelam rzeczonego U-
„ rządzenia, i ſtoſownie do Noty Prześwie-
„ tnego Departamentu Policyi pod Dniem 9
„ Mieſiąca Lutego Roku bieżącego podaney,
„ Ur: Schroderowi Probierzowi Przyſięgłe-
„ mu Mennicznemu, od ſiebie uſtanowione-
„ mu dopełnienie wzmiankowanego Urzą-

„ dzenia, względem probowania i cechowa-
„ nia sztuk Złota i Srebra ułożonego żleci-
„ ła (a) á Magistrat Miasta Starey Warszawy
„ Szl: Szyllera Gminnego Miasta tegoż, ia-
„ ko Starszego Konfraternij Złotniczey za
„ Probierza z strony swoiey do tey czynno-
„ ści wyznaczył. Ci zaś obydwa Probierze
„ publiczni przysięgli, Niewiernych: Mośka
„ Samuela z Grodziska, Mośka Lewkowi-
„ cza z Sochaczewa, Abrahama Joachimo-
„ wicza z Łasku, Lewka Moszkowicza z Ja-
„ rosławia, i Hila Jakubowicza z Łasku, w
„ umieiętności odciągania Złota i Srebra od
„ innych Kruszcow wyexaminowawszy, z

(a) *Dla Publiczney wygody dodaie* Dziennik Handlowy *w tey Nocie wiadomość Mieszkań tych Probierzow Publicznych. — 1. Ur:* Schröder *mieszka przy Ulicy Bielańskiey Nro: 607. w Pałacu Rzpltey Mennicznym w Officynach po prawey stronie niedaleko Bramy. 2. Szl:* Szyller *Probierz Mieyski, mieszka przy Ulicy Krzywe Koło w Kamienicy swoiey Nro: 183.*

Rownie potrzebna byłaby wiadomość Stancyi i wszystkich Złotnikow Warszawskich, iako i innych Professyonalistow do przetapiania i oddzielania Złota i Srebra wchodzących; ieśliby więc zdało się Im uwiadomić Publiczność o Stancyach swych, niech raczą donieść o tym do Expedycyi Dziennika Handlowego na Krak: Przedm: Nro 458 a darmo tam takowe Doniesienia przyięte będą.

„pomiędzy innych naydoskonalszą zdatność onychże w Professyi Szeydarskiey „zaświadczyli. Przeto toż Urządzenie do „wiadomości każdego w tey Stolicy mieszkaiącego z Władzy Urzędu Mego Marszałkowskiego Koronnego podaię: a innym „Zydom Szeydarstwem bawiącym się, oprócz „Osob pięciu iako wyżey przez Probierzow „publicznych examinowanych i w zdatności zaświadczonych, praktykowania teyże „Professyi w Mieście Warszawie i Jey Okolicach zakazuię, a to pod karami podług wielkości przewinienia w Sądzie prawami oznaczonym nieochybnie wskazać „mianemi. Jeśliby iednak który z Szeydarzow teraz do praktykowania tey professyi wymienionych i ustanowionych o „zdrożność iakową, lub podeyrzenie był „przekonanym, innego na iego mieysce, który od Probierzow Generalnych zaświadczenie zdatności swey okaże, ustanowienie ostrzegam. Aby zaś niniejsze „Obwieszczenie każdemu w tym mieyscu „wiadome było, toż przy odgłosie Trąby w „mieyscach zwyczaynych, Publikowane „mieć chcę. Dan w Warszawie Dnia 15. „Miesiąca Marca Roku Pańskiego 1788. — „Michał Mniszech *Marszałek* W. Kor: (LS)

IV. O Transpor-

IV.

O Transporcie Spławnym.

Poſtrzeżenia niektòre Chełmianina, *w Handlu wywozowym czyli ſpławnym, rożnych Produktow, rzeką Bugiem, do brzegów Morza Baltyckiego.*

Dwie ſą iſtotne przyczyny, które osłabiły Handel Spławny w tych Latach Rzeką *Bugiem* do Brzegow Morza Baltyckiego, toieſt: do Miaſt Gdańſka lub Elbląga.

Nieurodzay *Nayprzod*, bo trudno ieſt odzielić tego Obcym, czym ledwie ſami obeyść ſię możemy.

Druga: Handel otworzony na Morzu *Czarnym*, dokąd wſzyſtkie dawniey do Portów *Buga z Ukrainy*, y *Podola* dowożone Produkta, teraz bliższy Transport, y zyſkownieyſzą znalazłſzy Przedaż, zwrożone ſą. Wreszcie można ieſzcze dodać, że Ludność codziennie wzmagaiąca ſią w *Gallicyi*, potrzebuie naſzego Zboża tyle,

iż zaledwie piąta część tego, co przed lat 6. lub 8. spławiano, dziś do Gdańska idzie — Ludność tę sprawiło naprowadzenie do Kraiu Koloniſtow, którzy przywykli do wygodnego życia, a kosztem ieszcze Skarbu Cesarskiego utrzymywani, nieznaią co oszczędność, u naszych Wieśniakow w latach nayobfitszych Urodzaiow powszechnie praktykowana — Jedne Drzewo w tey, co y dawniey obfitości wychodzi z Kraiu — Potaż z wielu nowo założonych Maydanow, obsicie się spławia po naywiększych Portach, iakie były: *Uściług*, *Dubienka*, *Binduga*, *Husynne*, *Dorohusk*, *Swierże*, *Opalin*, *Butyn* i. t. d. dziś ledwie po kilka budują Statkow — Można tu powiedzieć, że się przebrało Lasow, y iakoż na Burtnicę y Maszty, dorodnego Drzewa, iakie się należy, trudno znaleść — Co to nieoszczędność może! Spodziewam się, że za lat 10. naywięcey, będziem zakupywać o mil kilka od Portu, gdzie Dziedzice więcey ochroniali skarb swoy, bo iego mnieyszy użytek mieli — Już bym zapewnić mógł, choć wcześnie, że w Roku przyszłym z całego nad-Buża 30. Statkow

kow ze Zbożem niepuydzie do *Gdańska*, lub *Elbląga* — *Chełmianin.*

— *Zastanowienie się nad sposobnością Spławu Rzeką Bugiem do Warszawy.*

Niewiem, czemu Obywatele nad *Bugiem* mieszkaiący, nieużyią sposobności Spławu tey Rzeki, do dowozu swoich Produktow do Warszawy. Wiadomo iest, że ta Rzeka niedaleko od Warszawy pod *Nowo-Dworem* w Wisłę wpada. Łatwieyby było mil 4. do gory podholować Statek; a y bliższy Transport, y rowny pewnie *Gdańskiemu* (uważaiąc Cła) mieć można pokup. Ale iak dotąd, od Nas przynaymniey, żadney podobney Praktyki niebyło, tak musi bydź przyczyna tamuiąca tego gatunku Handel, o którey od naylepszych zasiągnąwszy wiadomość Szyprow, będę się starał iak nayrychley donieść do *Dziennika Handlowego* — Każdego, ktoby w tey mierze mógł mieć iaką wiadomość, upraszam o kommunikowanie oney do *Dziennika*. Imie przysługi dla Kraiu, niech moie Prozby uczyni ważnieyszemi — Dan z Chełma 7. Grudnia 1787. *Chełmianin.*

V.

O Transporcie Lądowym.

Dla iakichści trudności doczekać się niemożemy przyobiecaney nam w *Dzienniku* wiadomości o *Traktach*. Abym do onych opisu dał początek, przedsięwziołem tu opisać *Trakt do Warszawy z Sandomierża*, lecz troisty.

Pierwszy iest prawie samemi Polami, y gruntem twardym.

Drugi samemi prawie Lasami, ale niebardzo piaszczystemi.

Trzeci Naypiaszczystszy y naydłuższy a wszelako naypospolitszy.

— *Trakt troisty z Sandomierza do Warszawy.*

mile 1wszy	mile 2gi	mile 3ci
Sandzmierz Miasto	*Sando:* iak wy:	*Sando:* daley iak wy:
1. Chwałki	6. *Sienno Mia:*	3. *Ozarow Miasto*
1. Wysiadłow	6½. Rzeczniow	4. Wolka Ożarow:
2. Sobotka	7½. Czerwona	5. *Tarłow Miasto*
Iakubowice	8. Kowalkow	Szczekarowice
Przybysławice	Niderczow	Daniszow
Wyszmontow	9. Odechow	7. *Lipsk Miasto*
3. *Ozarow Miasto*	Kunowiec	9. *Ciepielow Miasto*

mile	1wszy	mile	2gi	mile	3ci
	Gliniany Miasto	10.	Kunuwek	10.	Sycyna
4.	wedle Boryi	11.	Minanowi:	11.	*Zwoleń Miasto*
5.	Bałutow		Gzowice		Strykowice
	Wola Bałutow:	12.	Piotrowice	12.	Wilcza Wola
	Strzemcha	12½.	*Jelnia Mia:*	13.	Policzna
6.	*Sienno Miasto*		Brzuza	15½.	Smietanki
	Grabowiec Mia:	15½.	*Głowa: mia:*	16.	*Kozienice Miasto*
7.	Rzechow	17.	Grabowiec		Opatkowice
	Prendocin		*Rzeka Pilica*	17.	Swirze
	Cawałowice	18.	*Warka Mia:*		Ciszkowice
	Młynek	20.	Krezel	18.	*Ryczywoł Miasto*
	Maliuia	22.	*Piasec: Mia:*	19.	*Magnuszow Mia:*
8.	Krzyżanowice		reszta iak wy:	20.	Wilczkowice
8½.	Gaworzyn	25.	*Warsza: Mia:*		Gruszczyn
	Trupienie				*Rzeka Pilica*
	Polan		*Reszta Trak: 1go*	21.	Mniszow
9½.	*Wierzbi: Mia:*	15.	Zbrosza ma:	22.	Konary
	Rzeczkow		Zbrosza wielka	23.	*Góra Miasto*
10.	Ruda		Łychow		Brześć
11.	Wolanow	16.	Boglewice	24.	Kawęczyn
	wedle Strzał:		Miedzechow		Słomczyn
12.	Zameczek	17.	Drwalow	25,	Ieziorna
	Błotnica		Pieczyska	26.	Powsin
13.	Ryki	18.	Wągrowno	27.	Wilanow
	Siekluki		Ustanow	28.	*Warszawa Miasto*
14	*Białobrzegi Mia:*	19.	Zabieniec		
	Rzeka Pilica	20.	*Piasecz: Mia:*		
	Promna	21.	Dąbrowka		
	Resz-	22.	Służew		
		23.	*Warsza: Mia:*		

Liczba mil y Dóbr okazuie, iż Trakt *twszy* z Sandomierza do Warszawy iest naykrótszy y nayosiadleyszy: a przytym gruntem twardym, y prawie samemi polami, co dla iadących wielkie czyni bespieczeństwo, wygodę y pospiech; wiednym tylko laśku między *Promną y Zbrosząmałą*, iest kilkoro stay złey drogi, dla wyboiow y kałow, lecz nielgnących, co się w dwóch innych Traktach znayduie. Przeto z takiego Traktu potrafią korzystać Ci których to interessuie. Kiedyby zaś Kommissye dobrego Porządku ustanowiły w każdym Woiewodztwie między znakomitszemi Miastami Trakty: Possessorowie dobr byliby obowiązani, wszakże z korzyścią swoią, Drogi w dobroci utrzymywać. Prawa o Drogach przytacza Konst: 1649. fol: 2. o których są y puźnieysze — *Sandomierzanin.*

O Iar-

VI.

O Iarmarkach Kraiowych.

Do polepszenia Iarmarkow y Targów Kraiowych, niemoże bydź lepszy sposob, iak uwolnienia onych od uciążliwey opłaty z wybieranego Targowego: ta że odtąd może iuż zupełnie ustanie, niech się spodziewa Kray z uskutecznienia Uniwersału, względem niewybierania po Miasteczkach Targowego, który tu dla wygody powszechney co do słowa kładzie się, iak następuie.

— *Uniwersał Kom: Skar: Kor: względem niewybierania po Miastach y Miasteczkach Targowego.*

Kommissya Rzeczy Pospolitey Skarbu Koronnego — „ Wszem w obec y każdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, wiadomo czyni. Gdy Handel wewnę-

„ wnętrzny w Kraiu opłatą Imieniem *Tar-*
„ *gowego* uciążaiące odbierał ciosy, Rzecz
„ Pospolita w Roku 1764. w Dobrach Kró-
„ lewskich one znioslszy, kary 2,000. grzy-
„ wien na przestępniących wyznaczyła.
„ Lecz iak te Opisy częstokroć bywaią ła-
„ mane, iak Handluiących maiątek zosta-
„ ie w znaczney części zdzierstwa plo-
„ nem; to liczne zażalenia, to częste Kom-
„ missyi swoiey czynione doniesienia prze-
„ konywaią, a tak kiedy opiekiwanie się
„ Handlem, ieden z celnieyszych ma Kom-
„ missya przez Prawo poruczony obowią-
„ zek, nigdy niemogąc bydź dostatecznie
„ troskliwą, o dopełnienie powinności U-
„ rzędu swego, ninieyszym Uniwersałem,
„ wyżey wspomnione Prawo 1764. Roku
„ Dobr Królewskich Possessorom, Magi-
„ stratom y Urzędom przypomina, miło-
„ ścią dobra Kraiu y chęcią uskutecznie-
„ nia Prawa obowiązuie, aby takowych
„ Opłat od przyieżdzaiących do Miast,
„ ich Władzy podległych wymagać nie-
„ dozwalali. Officyalistom zaś swoim na-
„ kazuie, aby dowiadywali się, ieżeli ta-

kowe

„ kowe Opłaty wybieranemi w Miastach
„ Królowskich zostaią (a) a o przestępuią-
„ cych Kommissyi swey, końcem zapo-
„ zwania, choćby na popieranie Officya-
„ listow Skarbowych uwiadomiali. Które
to Uni-

(a) *Gdyby zaś uskutecznienie tak pożytecznego Uniwersału, w lepszey było u wszystkich Pamięci, oświadcza Dziennik, że gotow iest w swym Pismie, wytknąć każdego, któryby śmiał wybierać ieszcze Opłaty takowe, aby tylo było od kogo autentyczne o tym Doniesienie, y Dekreta nawet te, które na popieranie Officyalistow Skarbowych w tey mierze zapadną, wymienione będą w tym Publicznym Pismie, a to na zawstydzenie Tych, którzy dla podłey chciwości, Prowa y Uniwersały ośmielaią się przestępować; á przez ten sposop może y Officyaliści będą lepiey dostrzegać tego, aby Kommissya wyczytawszy iakie ustronne Doniesienie, nienaganiła Ich o niedonoszenia. — Tak górliwy y pożyteczny*

„ to Uniwersał, aby niezawodney każde-
„ go doszedł wiadomości, po Miastach y
„ Miasteczkach publikować, y do Akt ka-
„ żdego Grodu, sposobem Oblaty podać,
„ a o podaniu z Publikacyi wzięte Atte-
stata

---

teczny Uniwersał, życzyćby potrzeba, aby y w Litwie mogł bydź naśladowany, gdzie ieszcze pono więcey iest z dzierżawa po Targach, aniżeli w Koronie — Na Dziedziczne zaś Miasta, że takie Prawo, ani Uniwersał nierozciąga się, à po wielu mieyscach znayduią się przykłady warte naśladowania od wszystkich, że przez wspaniałomyślność Dziedzicow, niewybieraią żadnych Opłat; przeto takie Przykłady, tak do Naśladowania, iako y dla wieczney Pamiątki, warte są Publiczney Pochwały: à zatym ieśliby kto wiedział o takich przykładach, niech raczy przez miłość Dobra Powszechnego, donieść do Dziennika Handlowego, á z chęcią umieszczone zostaną.

„ ſtata, Kommiſſyi ſwoiey odeſłać, JMość
„ Panom Superitendentom *per Provincias*
„ zaleca — Dan w Warſzawie na Seſſyi E-
„ konomiczney Dnia 1. Miesiąca Marca
„ 1788. — Adam Łodzia Xiąże *Poninſki*
„ *Podſkarbi Wielki Koronny mpp.* (LS)

Ten Uniwerſał ſtoſuie ſię do żądania w tey mierze, J. W. Czackiego Staroſty Nowogrodzkiego Kommiſſarza Skarbu Koronnego, umieſzczonego w obſzernym Jego Luſtracyinym Rapporcie, zaymuiącymm w Przedziale trzecim — Opiſanie Stanu Handlu naſzego — Urządzenia Somſiaduiących względem Polſki. — Spoſoby ożywienia Handlu naſzego, á ściśnienia wchodowego: oraz ułatwienia niektórych trudności — Że zaś te żądanie co do Artykułu Miaſt Krolewſkich ninieyſzym Uniwerſałem ieſt tylo uſkutecznione; á zaś co do Artykułu Miaſt Dziedzicznych, chyba aż na Seymie czy nieweźmie ſkutku — Więc aby wcześnie te tak pożyteczne żądanie między Publiczność rozſzedłſzy ſię, przekonało wſzyſtkich, mianowicie Seym naſtępuiący składać mianych, umyślił Autor Dziennika

ka takowe żądanie podać Publiczności przez ninieyſze Piſmo, iak naſtępuie.

— *Excerpt z Rapportu ſ. W. Czackiego Starośty Nowogrodzkiego Kommiſſarza Skarbu Koronnego względem znieſienia Targowego po Miaſtach Królewſkich y Dziedzicznych.*

„ Targowe Prawem 1764. co do Miaſt „ Królewſkich uchylone, wybieranym ie- „ dnak bywa — Zdawałoby ſię zalecić Of- „ ficyaliſtom Skarbowym, aby otym Ba- „ dania czynili, y Kommiſſyą końcem zle- „ cenia wydania. Zapozwow, zawiadomili. „ Lecz gdy Prawo mówi o Dobrach Kró- „ lewſkich, nierozciągnę tego zakazu do „ Dobr Szlacheckich: gdzie Dziedzic, „ Kommiſſarz, Ekonom y Pleban Targo- „ we biorą — Rownie uſzkadza Handel, po- „ zwolone od Staroſtow w Królewſkich, „ á od Dziedzicow w Miaſtach y Wſiach „ Dziedzicznych Samokupſtwo, niektórych „ Produktow; iak Właściciel niama prze- „ ſtać ſadzenia y rozmnożenia Plantacyi, kiedy

» kiedy wolności przedaży niema, y Ceną
» od woli kupuiącego zawiſłą, á zatym
» nikczemną kontentować ſię muſi — By-
» wa y to, że Pierwſzeńſtwo przedaży Zy-
» dom Miaſta ſwego Dziedzice oſtrzega-
» ią, zabraniaiąc nawet Produktu przywie-
» zionego odwoz — Pomircze czyli Opła-
» ta od Miary uſzkadza przedaiącego. —
» Nieieſt mocy Kommiſſyi, zabieżeć zu-
» pełnie złemu; lecz zdaie ſię przyzwoi-
» tością, przełożyć J. K. Mości, y Prze-
» świetney Radzie, aby z obowiązku przez
» Prawo 1776. włożonego, Proiekt uchy-
» lenia takowych uciążliwych wymagań,
» na przyſzły Seym Rzeczy-Poſpolitey
» podała Stanom.

VII.

O Miaſtach Kraiowych

Dalſzy ciąg Numerowania Warſzawy.

131. *Ulica Czarna.*

Nro:

2176. D. Philipau·

2177. *Pał: J. W. Matuſewiczs K. B. L.

Nro:
2178. Mag: J. W Wodzińskiego B. S.
2179. Off: Frantza
2180. Plac Prz: Kom: Eduka: nie obc:

132. *Ulica Konwiktorska*

Nro:
2181. *Pałac JW. Sierakowskiego K. P.
2182. Off: Reslera
2183. D. Gotolda

133. *Ulica Wygon*

Nro:
2184. D. P. Mościckiego
2185. D. W. Chołewskiego Ł. Z.
2186. K. i D. Sielskiego
2187. D, - Koszewskiego
2188. D. Ur: Promińskiego
2189. D. P. Horodyńskiego

134. *Ulica Moranowska*

Nro:
2190. D. . Kiełczewskiego
2191. *Pał: Ur: Słomińskiego
2191. Off: - Tegoż

Nro:

2191. Off. od Ulicy Przebieg Tegoż
2191. K. - Tegoz
2192. D. - Rutkowskiego
2193 D. - Gastla
2194. D. - Bermana
2195. D. - Dackera
2196. D. Suk: Müllera
2197. D. - Bączkowskiego
2198. D. - Sokołowskiego
2199, D. - Badowskiego
2200. D. - Romanowskiego
2201. D. - Zdroiewskiego
2202. D. - Hanowy
2203. D. - Iaxa
2204. D. - Demera
2205. D. - Klonowski
2206. D. - Klimaszewskiego
2207. D. - Gumskiego
2208. D. - Barnicki
2209. D. - Penkwit
2210. D. - Szulca
2211. D. - Grudziuskiego
2212. K. Ur: Tynimskiego
2213 K. - Droblau

§35. *Ulica Pokorna.*

Nro:

2214. D. JW. Przebendowſkiego K. E.
2215. D. - Kierſzniewſkiego
2216. D. - Lachowſkiego
2217. D. Ur: Cybulſkiego
2218. Fabr: Tabacz: M. S. Warſz:
2219. Dom Poprawy M. S. Warſz:
2220. Skład Zydow M. S. Warſz:
2221. D. - Mittaka
2222. D. - Bagińſkiego
2223. D. - Swirczewſkiego
2224. Plac Plączyńſkiego nieob:
2225. Plac Wroblewſkiego nieob:
2226. D - Zukowſkiego
2227. D. - Wyſzomierſkiego
2228. D. - Sadowſkiego
2229. D. Ur; Zembrzuſkiego
2230. D. - Dzierzgowſkiego
2231. D. P. Kacperſkiego
2232. D. - Skłodowſki
2233. D. - Maſlowſkiego
2234. D. i Br: Wagnera
2235. Mag: Karowy
2236. D. z. Charye

2237.

Nro:

2237. D. Ur: Macieiewſkiego
2238. D. - Hornackiego
2239. K. - Zadra
2240. D. 2.Ur: Cieciſzowſkiego
2241. D. - Scheynfelta
2242. D. Ur: Węgrzeckiego Patrona
2243, D. - Dupronowy
2244. K. - Kahna
2245. D. Ur: Gozdowſkiego
2246. D. - Gruſzczyńſkiego
2247. D. JW. Komorowſki K. B.
2248. D. Ur: Dulfusa Szamb: Pru:
2249. D. Sukceſs: Szorsza
2250. D. - Engelauza
2251. D. Ur: Godlewſki
2252. D. - Helligent
2253. K. - Cybulſkiego
2254. D. P. Plescha Malarza J. K. Mci
2255. D. Ur: Dulfusa
2256. D. XX Franciszkanow
2257. D. Ur: Dulfusa
2258. K. - Kaszuby
2259. D. - Bogackiego
2260 D - Grochowſkiego

Nro:

226*t*. D. i B. Ur: Domaszewſkiego
2262. D. - Słomińſkiego
2263. K. i D. Maſsnera
2264. K. Ur: Żurawſkiego

Naſtępuie 136. Ulica Stawki, o czym poźniey.

VIII.

O Dobrach do Przedaży i Summach. — Dobra y Summy z dawniey podanych przenegocyowane.

1. *Ciechliń y Gnieiewicze* w Ziemi Czerſkiey leżące, a w *Dzienniku Roku 1. fol:* 136. podane do Przedaży, lub Arędy, iako kredytorami zaięte, niemogą bydź zaarędowane, chyba tylo przedane.

2. Klucz *Michnowſki* leżący w Ziemi Chełmſkiey, á w *Dzienniku Roku 2. folio* 307. podany do Arędy, dla podobneyże przyczyny, niemoże bydź zaarędowany w tym Roku.

3. Summa 60,000. Złł: Pol: na Zaſtawę

Dóbr podana w *Dzienniku Roku* 3. *folio* 69 iuż przenegocyowana na żądaną Zastawę.

— *Dobra y Summy nowo podane.*
— *Dworek na Szulcu Nro: 3032 z dodaniem Summy 11,000 iest do Przenegocyowania.*

Dworki dwa na Szulcu czyli Solcu przy Ulicy Czerniakowskiey nad samą Wisłą przy Magazynie J. K. Mci leżące pod Nro: 3032. na Gruncie Miasta Starey Warszawy, o iednym Podwórzu w około zabudowanym, y oparkanionym — Dworek ieden ma Izbę do Szynku — z Alkierzem — Sklepikiem y Spiżarką — Podktóremi Piwnica Murowana — Na przeciw Szynkowni Izbów 2. do Mieszkania — Drugi Dworek nowy ma Izbów 2. — z Alkową y Spiżarnią — Pod którym Piwnica duża Murowana — w Podworzu Szpichlerzow 2. każdy o dwóch komorach — Staienka y Komórka na rożne Sprzęty.

Intraty z tych Dworkow iest 800. *Złt: Pol:* (Co zaświadczaią na Gruncie Kon-

trakty kilkoletnie.) Te zewszystkim Zabudowaniem są do przedania za Summę 11000. Złł: Pol: albo na zamian za Woytostwo, lub Zastaw na iaki Folwark, z dopłaceniem drugiey tyley, albo większey Kwoty, byle tylko taż Possessya niebyła daley od Warszawy, iak mil kilka, albo kilkanaście. Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Samma 150,000. na Kupno Dobr.*

Pewny maiący Summę 150,000. Złł: życzy sobie nabyć Dobr około Warszawy, lub choćby y daley aby tylo były bez długie, Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Summa 60,000. na Kupno lub Zastawę Dobr.*

— Pewny ma w gotowiznie 60,000. Złł: na Kupno lub zastawę Dóbr Ziemskich, lub Królewszczyzny w Ziemi Czerskiey lub Warszawskiey leżących — Referencya do *Dziennika Handlowego.*

— *Summy różne na Arendy Dóbr.*

Barzo wielu zgłasza się do Dziennika Handlowego z Summami od kilku y kilkunastu Tysięcy *Złł:* szukaiąc Dóbr do Arendy — leśliby więc kto potrzebował Sum gotowych a miał Dobra iakie do Arendy, niech się z głosi przez Pocztę lub osobiście do *Expedycyi Dziennika Handlowego* w Warszawie na Krakow: Przedm: Nro: 438. a dowiesie tam o takowych Summach.

IX.

O Rozrządzeniach Iuryzdykcyi Kraiowych y oróżnych Pismach.

— *Uniwersał Kommissyi Skarbu Koronnego względem oberzniętych Czer: Złł:*

» Kommissya Rzeczy-Pospolitey Skar-
„ bu Koronnego — Wszystkich w
» ogulności, y każdego w szczegulności
» uwiadomia, że doznała Rzecz Pospoli-
» ta przed Rokiem 1760. niemałey szko-

„ dy z obercznietych Czer: Złł: wynikley,
„ którey zabiegaiąc większey, Uniwersa-
„ ły Podskarbińskie, y Dekreta Trybunał-
„ skie takowe Czer: Złł: uchyliły, po-
„ tym Uniwersały Kommissyi swoiey tak
„ dawnieysze iako y poźnieysze mocą Pra-
„ wa zasśle, szczegulnie tylko Czer: Zło-
„ tym w wadze kamieniowi od niey wy-
„ danemu rownym kursu dozwoliły, mię-
„ dzy tak ważnemi, á nową srebrną Mo-
„ netą proporcyą ustanowiwszy: gdy zaś
„ teraz większa coraz liczba Czer: Złł:
„ obercznietych w wadze uszczuplonych
„ w Kraiu pokazuie się, á trudne iest doy-
„ ście skrytych obrzydliwey chciwości
„ złoczyńcow, których zbrodnia częstokroć
„ bezkarnie uchodzi, bo rzadko dostrze-
„ żona y dowiedziona bydź może. Kom-
„ missya zaś Skarbowa, nietylko na iaw-
„ nych fałszerzow Monet, y obrzynaczow
„ Czer. Złł: rygor Prawa w skazuiąc, ale
„ też y sposoby na pohamowanie takowey
„ złości ukrytey, obmyślać iest powinna.
„ Zaczym z czułości y obowiązkow swo-
„ ich Urzędowych, niegodziwym zyskom

„ z uszczerbkiem Dobra tamę zakładaiąc,
„ wiarę publiczną, handel, y fortunę Kra-
„ iową, które na dobroci wewnętrzney y
„ wadze Czer: Złł: zależą, ubespieczaiąc
„ Czer: Złł: oberznięte, wagi wyżey wy-
„ rażoney nietrzymaiące kasuie, żadnego
„ im kursu, stosownie do dawnieyszych
„ Uniwersałów niedozwala, lecz dla prze-
„ bicia na ważne, aby do Mennicy J. K:
„ Mci oddawane lub odsyłane były zale-
„ ca, y takowe Czer: Złote, u kogokol-
„ wiek y gdziekolwiek udaiącego y biorą-
„ cego dostrzeżone, że konfiskacie podle-
„ gać maią stanowi, obowiązuiąc tak tych,
„ do których z Prawa należy, iakoteż
„ wszystkich miłością Dobra powszechne-
„ go, y powinnością Obywatelską, aby do-
„ strzeżone Czer: Złote oberznięte, wa-
„ gi nietrzymaiące aresztowali, Kommsyi
„ o nich donosili, z których skonsiskowa-
„ nych Delatorowi połowa dostanie się.
„ Nadto Kommisya chcąc ułatwić Oby-
„ watelom zbywanie takowych Czer: Złł:
„ które przypadkowo do nich dostać się
„ mogły, zleca Kasyerom Prowincyalnym

„ (a) aby ſtosownie do Eſsow, końcem
„ wyrownania ſprawiedliwey wagi, onym
„ teraz przeſłanych, Czer: Złł: oberznię-
„ te przyimowali, za każdy zaś Eſs, ile
„ ich na Czer: Złotym niedowazonych
„ będzie, po Groszu srebrnym iednym, y
„ nadto na każdym Czer: Złotym niewa-
„ żnym na wydatki przebicia, także Grosz
„ srebrny ieden wytrącali, wartość przy-
noſzą-

(a) *Dla wygody Publiczney, ażeby łatwo wiedzieć, gdzie ſię znayduią te Kaſsy, Dziennik ſpecyfikuie, iak naſtępuie.*

1. *w Warszawie Garlicki Kaſsyer Prowincyi Mazowieckiey na Ulicy Elektoralney Nro:*
2. *w Krakowie Rolan Kaſsyer Prowincyi Krakowſkiey.*
3. *w Wrześni Poniński Kaſsyer Prowincyi Wielko-Polſkiey.*
4. *w Krzemieńcu Barbowſki Kaſsyer Prowincyi Ruſkiey.*
5. *w Cudnowie Zielińſki Kaſsyer Prowincyi Ukraińſkiey.*

„ noszącym oddawali, y razem z Kassą
„ przywozili. Czyniąc takowe łatwości,
„ spodziewa się Kommissya, iż Przezacni
„ Obywatele wchodząc w słuszność tro-
„ skliwości Jey, powolnością w uskutecz-
„ nieniu nayleyszego ostrzeżenia, á ci, któ-
„ rym z Prawa dozor należy, bacznym
„ dozorem na przestępnych do zupełne-
„ go ziszczenia przedsiewziętego zamia-
„ ru przyłożyć się zechcą. Ten więc Uni-
„ wersał ponowiony, aby niezawodney ka-
„ żdego doszedł wiadomości, po Miastach
„ y Miasteczkach publikować, y do Akt
„ każdego Grodu sposobem Oblaty po-
„ dać, a o podaniu z Publikacyi wzięte
„ Attestata Kommissyi swoiey odesłać Ich-
„ mość Panom Superitendentom per Pro-
„ vincias zaleca. — „ Dan w Warszawie na
Sessyi Ekonomiczney Dnia 29. Miesiąca
Lutego Roku Pańskiego 1788. — Adam
Łodzia Xiąże Poniński *Podskarbi Wielki*
Koronny mpp. (LS.)

Uni-

— *Uniwersał Kommissyi Skarbu Koronnego względem Remiss z Komor Pogranicznych.*

„ Kommissya Rzeczy-Pospolitey Skar-
„ bu Koronnego — Wiadomo czy-
„ ni, komu o tym wiedzieć należy, mia-
„ nowicie Ichmość Panom Officyalistom
„ Skarbu Koronnego, w ogulności wszyst-
„ kim po Prowincyach Celnych będącym,
„ y wszelkiey kondycyi Ludziom Han-
„ dlem bawiącym się, tudzież Furmanom
„ Towary Kupieckie wożącym. Iż wi-
„ dząc, że przez dawanie Remiss z Ko-
„ mor Pogranicznych do Miast Głównieyszych, bez poprzedzonego gruntowne-
„ go w chodzenia, czyli Towary Remit-
„ towane dla samych tylko Kupcow Mie-
„ szczan, w Miastach Possessye lub Oby-
„ watelstwo maiących prowadzone bywa-
„ ią, wynikać mogą w ginieniu tychże
„ Remiss, y nieprzyzwoitym dla Osób ob-
„ cych, Obywatelstwa ani Possessyi w
„ Miastach niemaiących, remittowaniu ich
„ Towarow inkonweniencye, á ztąd Lu-

„ dzie obcy Handłem w Miaſtach więk-
„ ſzych, z uymą Kupcow Kraiowych Mie-
„ ſzczan y Poſſeſſyonatow bawiący ſię, w
„ zyſkiwaniu z Komor Pogranicznych na
„ ſwe Towary Remiſs, z Kupcami Kraio-
„ wemi bywaią porownani. Zaczym Kom-
„ miſsya co do Towarow Furmanami wie-
„ zionych przez odpakowanie na Pogra-
„ niczach rozrzuceniu lub zepſuciu pod-
„ padaiących, Remiſsy do Miaſt Pryncy-
„ palnych, iakoto: Warszawa, Kraków,
„ Lublin, Poznań, Kalisz, dla Kupcow
„ Chrześcian, w tychże Miaſtach wymie-
„ nionych Poſſeſſye lub Obywatelſtwo
„ maiących zatwierdza, à nie Poſſeſſyo-
„ naci, ani Obywatelſtwa w tychże Mia-
„ ſtach niemaiący, y Mieſzczanami nie-
„ będący, że dobrodzieyſtwa Remiſs z Ko-
„ mor Pogranicznych zyſkiwać niemogą,
„ ani powinni, deklaruie, ale zaraz na Po-
„ graniczu Towary ſwe pod Rewizyą pod-
„ dać, y należące Cło Skarbowe opłacać
„ powinni będą; dla czego Furmani To-
„ wary dla obcych Ludzi, nie Kupcow
„ Mieszczan, wiozący, od Pryncypałow

„ swoich pieniędzmi na opłacenie Cła o-
„ patrzeni bydź są winni, pod zatrzyma-
„ niem Towarow na Pograniczu, gdyby
„ sam Właściciel, lub Furman Towary
„ wiozący, dla Osoby Remissy mieć nię-
„ mogącey, pieniędzy na opłacenie Cła
„ należącego niemiał. Aby zaś Komory
„ Pograniczne były uwiadomione, którzy
„ kupcy z Miast wyżey wymienionych
„ Warszawy, Krakowa, Lublina, Pozna-
„ nia, Kalisza, na swe Towary Wozami
„ prowadzone miewać mogą Remissy,
„ Kommissya mieć chce, y naznacza, a-
„ żeby każdy kupiec z Miast tych opa-
„ trzony w zaświadczenie od Magistratu
„ właściwego, iako iest istotnie Kupcem,
„ osiadłym Possessyonatem, lub Obywatel-
„ stwo y Mieyskie w Mieście N. maią-
„ cym. Ządaiący Remissy na Towary swe
„ z Zagranicy do Handlu swoiego spro-
„ wadzone, do Kommissyi Skarbu Koron-
„ nego wraz z Zaświadczeniem przez Me-
„ moryał, bądź przez siebie samego, bądź
„ swego Kommissanta udał się, a Kom-
„ missya rozważywszy produkowane za-

„ świadczenie, y słuszność żądaiącego,
„ przez Rezolucyą swoię do dania żąda-
„ ney Remissy, na Rok ieden, dwa, lub
„ trzy, natenczas się przychyli, y teyże
„ Rezolucyi otrzymaney Extrakt, ażeby
„ Panowie kupcy zyskuiący Remissy, za-
„ każdym prowadzeniem Towaru na Ko-
„ morach Pogranicznych Furmanom oka-
„ zywać zlecili, zaleca, y dla wszystkich
„ Kupcow z Miast Warszawy, Krakowa,
„ Lublina, Poznania, Kalisza, czas do
„ podawania o Remissy Memoryałow ad
„ primam Maji Anni currentis determi-
„ nuie. Co się tycze Win Węgierskich;
„ tych iako łatwe iest na wchodney Ko-
„ morze przeliczenie, tak żadna Remissa
„ na nie, że dozwolona niebędzie, Kom-
„ missya ostrzega. Kroby zaś z Kupcow
„ na Pogranicznych Komorach dyspozy-
„ cyi Kommissyi na Remissę Towarow dla
„ siebie służącey nieokazał, takowemu pod
„ żadnym Pretextem Remissa, że dana
„ bydź niepowinna, Kommissya nakazuie
„ A wszelkie Paki, y Paczki pod Adressem
„ Posłow Zagranicznych, y Obywatelow

„ Stanu Szlacheckiego będące, przez Fur-
„ manow do Miaſt tychże Warszawy,
„ Krakowa, Lublina, Poznania y Kalisza
„ wiezione, oprocz Win Węgierſkich, re-
„ mittowane bydź maią. Żydom zaś toż
„ dobrodzieyſtwo Remiſs, pod żadnym ty-
„ tułem, y pretextem ſłużyć niema. Za-
„ chowuiąc dawny przepis pieczętowa-
„ nia Pieczęcią Skarbową Pak wſzelkich
„ remittowanych, y donoſzenia Pocztą
„ do Komory remittuiącey o daniu Re-
„ miſſy. Który to Uniwersał, aby Publi-
„ czney doſzedł wiadomości, w Aktach
„ Mieyſkich, Miaſt wyżey wyrażonych,
„ Warszawy, Krakowa, Lublina, Pozna-
„ nia, y Kalisza, oblatować, w tychże
„ Miaſtach publikować, y każdemu Kup-
„ cowi, y Furmanowi dowiadomości po-
„ dawać, Ichmość Panom Superintenden-
„ tom, y Komorom zaleca. — Dat: w War-
„ szawie na Seſſyi Dnia 23. Mieſiąca Lu-
„ tego 1788 Roku. Adam Łodzia Xiąże
„ Poniński *Podſkarbi Wielki Koronny*
mp. (LS.)

Uniwersał Kommissyi Skabu Koronnego, względem skupowania na Skarb Tytuniow.

„ Kommissya Rzeczy-Pospolitey Skar-
„ bu Koronnego — Wszem w obec,
„ y każdemu z osobna, komu o tym wie-
„ dzieć należy, wiadomo czyni. Iż iak
„ dopełniać opisy Prawa, naychlubniey-
„ szy Urzędowania swego poczytuie za-
„ szczyt, tak w mocy wykonywaiącey-
„ wyrokow Prawodawczych zostaiąc, one
„ uzupełniać, z naywiększym dla Kraiu y
„ onego Mieszkańcow pragnie pożytkiem.
„ Przybliża się czas zakończenia Admi-
„ nistracyi Tabaczney przez Antrepryzę
„ maiącą od Skarbu Koronnego Kontrakt;
„ gdy więc tak obmowa Ustawy zeszłe-
„ go Seymu, iak potrzeba wczesnych Ta-
„ bak y Tytuniow zapasow, konieczność
„ zakupowania liści Tytuniowych okazu-
„ ie; przeto Kommissya o chęci nabywa-
„ nia tego Produktu w Kraiu Obywate-
„ low zapewnia, y czas zaczęcia kupo-

„ wania Tytuniow na rzecz Skarbu dzień
„ pierwszy Maia w Roku teraźnieyszym
„ ſtanowi.

„ Chcąc zaś Obywatelom odbyt tego
„ Produktu ułatwić, oraz aktualnych Plan-
„ tatorow czyli Sadownikow do większe-
„ go y doſkonalſzego zachęcić ſadzenia,
„ których praca dla ciężkości do Fabryk
„ przewozu, małym od Przekupniow z
„ zyſku udziałem nadgradzana doſtate-
„ cznie niebyła. Kommiſſya poſtanawia,
„ iż w Magazynach Prowincyi Ruſkiey y
„ Ukraińſkiey, Barze, Kamieńcu, Łucku,
„ Korcu, y w nowo poſtanowionym Krze-
„ mienieckim Składzie, ſkupowane będą
„ Tytunie, byle tylko kamienia iednego
„ wagę przechodziło, gotowemi Pienię-
„ dzmi przy doſtawieniu y odważeniu za-
„ kupiono y zapłacono zoſtánie.

„ Chcąc zaś Kommiſſya lepſze Gatun-
„ ki mieć drożey. á gorſze mniey cenioe
„ ne, trzy Gatunki Tytuniu rozroźnion-
„ w kupowaniu mieć chce — 1. Podolſki
„ gładki *Tytuń* — 2. Gładki nie Podol-
„ ſki — 3. Bakon. Oſtrzega oraz, aby Ty-

tuń

„ tuń takowy niebył zgniły, dla powięk-
„ szenia wagi wodą skropiony, lub sple-
„ śniały, gdyż takowy iako do przero-
„ bienia niezdatny, kupionym niebędzie.
„ Iako zaś Tytuń prędko po swoim
„ zbiorze wysycha, à dłużey leżąc nie-
„ tak wyschnięciu podlega, tak stosownie
„ do czasu zakupna rozróżniona będzie
„ Cena, y na ten koniec Dyspozycye od-
„ dzielne do swoich Officyalistow wydaie.
„ Kommissya mieć chce, y iak nayu-
„ roczyściey ostrzega y zabespiecza, że
„ Kamień 32 funtow zawieraiący, uży-
„ wanym będzie iedynie do ważenia y
„ zakupowania Tytuniow.
„ Nadto Kommissya tak ninieyszym U-
„ niwersałem, iak oddzielną Dyspozycyą
„ zaleca Officyalistom swoim, prędkie ex-
„ pedyowanie przyieżdżaiących, w pła-
„ ceniu nieopoznienie.
„ Że zaś żadne Opłaty pod iakimkol-
„ wiek bądź imieniem y pozorem, wyią-
„ wszy 2. Grosze wagowego od kamie-
„ nia, á to na wrocenie wydatku na Wa-
„ gi kosztem Skarbu sporządzone, wyma-
„ gane nie będą, Kommissya iak naymo-
„ cniey zapewnia. Gdyby zaś który Of-
„ ficyalista Skarbowy w czymkolwiek prze-
„ stąpił względem przyieżdżaiących, u-
„ krzywdzeni do UUr: Superintendentow,
„ lub do Kommissyi prosto udać się ze-
„ chcą, á sprawiedliwość iak nayściśley-
„ sza y nayprędsza ubliżoną niezostanie.

„ W zamiarze ulepszenia roślin Tytu-
„ niowych, y aby do coraz większey przy-
„ prowadzone były dobroci, Kommissya
„ Nasiona Zagranicznych Tytuniow spro-
„ wadzić kazała, y te wraz z dostatecznemi
„ Informacyami UUr: Superintendentom
„ przesłane będą, od których Obywatele
„ y Plantatorowie ceną taką, iaką Skarb
„ kosztuie, skupować mogą.

„ Wątpić zaś niemoże Kommissya, aby
„ Obywatele do ulepszenia gatunku Ty-
„ tuniowych Roślin, á ztąd pożytek Kra-
„ iu z własną korzyścią łącząc, przyłożyć
„ się niechcieli.

„ Który to Uniwersał, aby niezawodney
„ każdego doszedł wiadomości, po Mia-
„ stach, Miasteczkach, Parafiach, i w miey-
„ scach zwyczaynych publikować, y do
„ Akt każdego Grodu sposobem Oblaty
„ podać, á o podaniu wzięte Attestata
„ Kommissyi swoiey odesłać, J. Panom
„ Superintendentom po Prowincyach bę-
„ dącym zleca. — Działo się w Warszawie
„ na Sessyi Dnia 12. Miesiąca Marca Roku
„ 1788. (b) Adam Łodzia Xiąże Poniń-
„ ski *Podskarbi Wielki Koronny mp.* (LS)

(b) *Zyczyćby potrzeba, aby tak pożyteczne Urządzenie dla Skarbu Publicznego, y dla każdego Obywatela w szczególności, względem Tytuniow, rozciągnione było y na Prowincyą Litewską,*

Do tego Uniwersału stosowną wydała taż Kommissya Instrukcyą Pisarzom Tabacznym, która iako bydź może potrzebną na zawsze do wiadomości nietylo tymże Pisarzom, ale y wszystkim Plantuiącym, i przedawać mogącym Tytunie; przeto dla wiadomości y wygody Powszechney, *Dziennik* umieszcza onę co do słowa, iak następuie.

Instrukcya Kommissyi Skarbu Koronnego dla Pisarzow Tabacznych, względem skupowania Tytuniow na Skarb.

„ Kommissya Rzeczypospolitey Skarbu „ Koronnego. Instrukcyą Urodzo-
„ nym Pisarzom Tabacznym, względem
„ kupowania Tytuni na Skarb przepisała,
„ y onęż do Urodzonych Superintenden-
„ tow Prowincyi Ruskiey y Ukraińskiey
„ rozesłać dysponuie, ktorey takowa na-
„ stępuie Osnowa. Chcąc przez ułatwie-
„ nie przedaży, zachęcić Obywatelow do
„ liczniey szych Plantacyi Tytuniów, za-
„ kupowanie Tytuniów w Magazynach Ta-
„ bacznych, za potrzebny do tego środek
„ uznała, zalecaiąc pilnie dopełnianie wszy-
„ stkich dotąd włożonych obowiązków Imć
„ Panom Pisarzom Magazynów Tabacz-
„ nych, y Dozorcóm *Baru*, *Kamieńca*,
„ *Krzemieńca*, *Korca* y *Łucka*, zleca im

„ oraz y zakupowanie Tytuniów podług
„ następuiących Opisów.

1mo „ Powinni Ichmość Panowie Pisarze
„ naiąć Składy na zakupowanie Tytuniu
„ in Crudo, które to Składy powinny bydź
„ koniecznie w mieyscu suchym, od wszel-
„ kich fetorów oddalonym, w zamknięcia
„ dobrze opatrzonym, dachy dobre ma-
„ iącym, ile zaś bydź może naybliżey
„ przyległe Magazynom Tabacznym, á o
„ takowe Składy Kontrakty approbowane
„ od Superintendentów bydź maią.

2do „ Powinni z wielką ludzkością i grze-
„ cznością przyimować przywożących Ty-
„ tunie, one natychmiast ważyć i w mniey-
„ szych partyach, to iest zacząwszy od ie-
„ dnego Kamienia, aż do pięćdziesiąt Ka-
„ mieni natychmiast płacić, gdy zaś w
„ większey nad Pięćdziesiąt Kamieni wie-
„ lości dostawionych płacić nie maią zle-
„ cenia, Rewersa przywożącym (wyra-
„ ziwszy imie Osoby, liczbę Kamieni Ty-
„ tuniu, gatunek onego y cenę iako i miey-
„ sce, z którego iest przywieziony) dawać,
„ końcem zapłacenia onych przez Imość
„ Panow Superintendentów, y w tey mie-
„ rze formę Attestatow y Rewersów prze-
„ syła. Żeby zaś kto z fałszywym Rewer-
„ sem nie mógł się udać do Kassy Pro-
„ wincyonalney, Pisarze Magazynowi Ko-
„ pie wydanych Rewersów nieodwłocznie
„ Superintendentóm odesłać maią bez za-

„ dney wymówki, á Ichmość Panowie Su-
„ perintendenci nie prędzey Rewersa ſo-
„ bie pokazane za ſprzedané Tytunie wy-
„ płacać będą, póki Kopie Rewerſów od
„ Piſarzów ſobie nadeſłanych nieodbiorą,
„ prędkie zaś Superintendentom takowych
„ Kopii przeſłanie zlecá ſię, pod odpowie-
„ dzią za opoźnienie dobrowolne przeſłania.

3tio „ Doglądać ſię przezornie powinni
„ Ichmość Panowie Piſarze, żeby Tytuń
„ przyſtawiony był należycie doyrzały,
„ od mrozu niezwarzony, nieprzepalony,
„ nieſpleśniały, dla powiękſzenia Wagi
„ wodą nieſkrapiany, lub nie zgniły, w
„ czym za niedoyrzenie ſię y ztąd wyni-
„ kłe Szkody będą w odpowiedzi.

4to „ Ważyć ſprawiedliwie powinni, że-
„ by ani Skarb, ani Przedaiący na wadze
„ nie był oſzukany. Przy wadze zaś nie
„ tylko ſam Piſarz, ale nadto przynay-
„ mniey ieden Strażnik znaydować ſię po-
„ winien, który to Strażnik zarówno z Pi-
„ ſarzem do Raportowania Imć Panom Su-
„ perintendentom o wielości Tytuniów,
„ gatunku, czaſie przyſtawienia, Właści-
„ ciela Tytuniu, y mieyſcu zkąd przyſta-
„ wiony, zapłacie onego, lub Rewerſie
„ wydanym, będzie obowiązany.

5to „ Od Przedaiących Tytunie żadnych
„ pod żadnym pretextem opłat w Ma-
„ gazynach nie wolno będzie wymagać,
„ oprócz Groſzy dwoch Wagowego od
„ Kamienia, na zyſk Skarbu w nadgrodę

„ Kosztu na Wagi przez Skarb podiętego,
„ iak na Komorach Celnych odbierać się
„ zwykło.

6to „ Przy Ważeniu, Okruchów Taba-
„ cznych za Tytuń przyimować nie bę-
„ dzie wolno, ani iednego za drugi ga-
„ tunek umieszczać, ale każdy gatunek
„ wiernie y rzetelnie zapisywać.

7mo „ Kśiążki podwóyne do zapisywania
„ porządnego, tak Właścicielów Tytuniu,
„ mieysca z którego przystawiony, gatun-
„ ku y ceny Tytuniu, powinny bydź spo-
„ rządzone, z których w iednę Imć Pan
„ Pisarz Magazynowy Skarbowy, w dru-
„ gą Strażnik toż samo zapisywać.

8vo „ Przy ważeniu iak nayściśleyszy po-
„ rządek zachowany bydź ma, tak, iżby
„ kto pierwszy przyieżdża mógł prędszą
„ dla siebie zyskać expedycyą

9no „ W Kśiążce Pisarza każdy przysta-
„ wiaiący Tytuń powinien podpisać się na
„ to, wiele y iakiego przystawił Tytuniu,
„ á ieżeli zapłatę odebrał, y Kwit pod-
„ pisać powinien.

10mo „ Ponieważ y Gwichty wielkim na-
„ kładem zakupione bydź muszą, przeto
„ aby nieuważnym rzucaniem uszkadzane
„ nie były, lub przez niedozor zepsute,
„ pilnie chowane y uważnie używane bydź
„ maią, y pod liczbą za Rewersami od Pi-
„ sarzów Magazynow w ręku Imć Panow
„ Superintendentów złożonemi, do Maga-
„ zynow rozesłane zostaną.

11mo „ Zaleca się pilna w ważeniu ostro-
„ żność, aby Tytunie z Wagi w kosze po-
„ rządnie, tak, aby się niekruszyły zbiera-
„ ne do Składów natychmiast odnoszone
„ y w Stosy układane były. nie tylko każdy
„ gatunek z osobna, lecz też y każdey po-
„ ry Tytunie, oddzielnie składane bydź
„ mogły. Te zaś Stosy tabliczkami nume-
„ rowane bydź maią y w Kśięgach zapi-
„ sywane, aby przy Rewizyi Kwartalney-
„ Rewizorowie Generalni łatwiey, rzetel-
„ ney znayduiącego się aktualnie w Szo-
„ pach Tytuniu doyść mogli wielości.

12mo „ Składy Tabaczne dla tego powin-
„ ny bydź obszerne, żeby z nich każdy
„ Tytuń w osobne Stosy bydź mógł kła-
„ dziony, y żeby też Stoły, gdy się Ty-
„ tuń grzać będzie poczynał, mogły
„ bydź wygodnie przekładane.

13tio „ Że Tytunie potrzebuią częstego
„ przekładania, przeto tyle razy, ile się
„ Tytunie grzać zaczną, Imć Panowie Pi-
„ sarze naymą ludzi do przekładania o-
„ nych, podług potrzeby, á to za iak nay-
„ mnieyszą cenę, żeby niepotrzebnych u-
„ nikać wydatków, przy przekładaniu Ty-
„ tuniów, nadpsuty odrzucać należy, y ten
„ osobno składać, aż do Lustracyi Rewi-
„ zora Generalnego, o wielości y iakości
„ zepsutego, zaświadczenie ma bydź bra-
„ ne y w przytomności Superintendenta
„ zakopany bydź ma.

14to „ Ponieważ Tytuń iest produktem
„ dla Pospólstwa bardzo łakomym, dla te-
„ go od kradzieży tak przy Wadze, iako
„ y na Składzie powinien bydź strzeżo-
„ nym, y pod dwiema Kluczami, iednym
„ Pisarza, drugim Strażnika ma zostawać.
15to „ Że zaś przez kradzież, iako nie-
„ dozor, czyli to w zagrzaniu czyli prze-
„ paleniu się, zapleśnianiu, lub zgnicin,
„ wiele Skarb na Tytuniu szkodować mo-
„ że, zatym przestrzega Kommissya Imć
„ Panow Pisarzów Magazynowych, że tak
„ za niedoyrzenie się dobroci Tytuniu w
„ kupowaniu, lub za zepsucie, lub kradzież
„ z Magazynów oni będą w odpowiedzi, y
„ poniesioną szkodę nadgrodzić obowiąza-
„ ni zostaną.
16to „ A że długo leżąc w Składach
„ Tytunie wysychać zwykły y waga o-
„ nychże umnieyszać się, za takowy de-
„ ces Pisarze Magazynowi, nie mogą
„ bydź do odpowiedzi pociągani, byle wy-
„ schnięcie Tytuniow niepochodziło z ich
„ winy.
17mo „ Chcąc uniknąć szkody w zagrza-
„ niu się Tytuniu w Składzie będącego,
„ Imć Pan Pisarz baczność mieć pilną po-
„ winien, y dostrzegłszy zagrzanie się Ty-
„ tuniu, onże natychmiast przełożyć, w
„ przekładaniu zaś baczność na kradzież
„ mieć powinien, dla czego po skończo-
„ nym przekładaniu, Ludzie do tey robo-
„ ty użyci, rewidowani po kieszeniach bydź

„ maią ſpoſobem praktykowanym dotąd „ w Fabrykach Warſzawſkiey y Koreckiey. 18vo „ Rapporta Mieſięczne zakupionych „ Tytuniów, podług wydanych ſobie na to „ Schemmatów Drukowanych, iedne do „ Kommiſſyi, drugie Superintendentom „ Pisarze Magazynowi przeſyłać maią.

Działo ſię w Warszawie, w Pałacu Rzeczypoſpolitey Kraſińſkich zwanym na Kommiſſyi Rzeczypoſpolitey Skarbu Koronnego, w Intereſſach Ekonomicznych, Dnia 14. Mieſiąca Marca Roku Pańſkiego 1788.

Z Protokułu Ekonomicznego, Kommissyi Rzeczypoſpolitey Skarbu Koronnego, wypiſano y wydano.

Ian Oſtaſzewſki Chorąży Praſnyſki Reg: Komm: Rpltey Skarbu Kor: mp,

Franciszek Andrychiewicz Sekr: Komm: Rpltey Skarbu Koronnego mp. (LS)

Do wyrażonych wſzczegulności tych Urządzeń Kom: Skar: Koron: można ieſzcze przydać Specyfikacyą acz w treści czynności teyże Kommiſſyi tyczących ſię ſamego Handlu, á Publiczney wiadomości potrzebnych, zaczynaiąc od Roku teraznieyſzego 1788. teraz tylo z Dwóch Mieſięcy *Stycznia y Lutego.*

Specyfikacya czynności Kom: Skabu Koron: acz w treści tyczących się Handlu z Stycznia y Lutego 1788.

w Styczniu.

Dnia 7. Kommiſſya Paſzport do Tabaki Zagraniczney w ſkładzie Rzeczy Poſpolitey będącey, na Funtow 1919. dla różnych Oſob wydała.

Tegoż Kommiſſya Liſt do Ur: Superintendenta Prowincyi Ukraińſkiey względem zadyſponowania Komorom Pogranicznym, dokładnieyſzego zainformowania o Nazwiſkach Oſob, ſtron, y Dobr, z których Podrady bez opłaty Cła ſą prowadzone, napiſała.

Dnia 8. Kommiſſya Paſzporta dwa na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney funtów 1200. dla różnych Osob wydała.

Dnia 11. Kommiſſya Memoryał Imieniem Zydów Podlaſkich, w zględem uſtanowienia w Mieście Bielſku Stępla, do ſtęplowania Xiąg Zydowſkich z Drukarni Litewſkich ſprowadzonych rezolwowała (a)

(a) *Dlatego Dziennik wzmiankę czyni o tey Rezolucyi, aby wczaſie puznieyſzym, można było uwiadomić Kray, że iuż przecie Zydzi przez założenie ſwych Dru-*

Dnia 15. Kommiſſya płacę moſtowego czyli Grobelnego w Dobrach Wsi Bachfica w Wtwie Podolſkim, w Ziemi Kamienieckiey leżącey, wyznaczyła

Tegoż Kommiſſya Paſzporta dwa, ieden na funtów 30. Tytuniu, drugi na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney Funtów 600. dla różnych Oſob wydała.

Dnia 19. Kommiſſya, Szl: Kreybichowi przeprowadzenia do Litwy Marocco funtów 600, dozwoliła.

Tegoż Kommiſſya Paſzport na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney funtów 600. dla różnych Oſob wydała.

Dnia 23. Kommiſſya Paſzport na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney ſuntów 100. dla różnych Oſob wydała.

w Lutym.

Dnia 9. Kommiſſya Paſzporta dwa na ſprowadzenie Tabaki Zagraniczney Funtów 600. dla różnych Oſob wydała.

Dnia 11. Kommiſſya Notę do Prz: Depar: Woyſk:

Drukarniow, ſtaiąſię pożyteczniey ſzemi Kraiowi, ktòrych gdyby niemieli, to corocznie Krocie zaſwe Xiążki za Granicę wywoziliby.

Woyſk: względem podania Etatu Lokacyi teraznieyſzey Woyſka, podała.

Dnai 16 Kommiſſya Notę do Prz: Depar: Interes: Cudzoziem: wokoliczności wybieranego Drogowego w Kraiach Ceſſarſkich, podała.

Tegoż Kommiſſya, na Notę Prz: Kom: Skarbu W. X. Litt: w okoliczności powrótu Cełł: od Kupcow Litt: odpowiedziała.

Tegoż Kommiſſya Memoryał Ur: Huczyńſkiego, oświadczaiącego ſię prowadzić Handel *Tronu*, rezolwowała.

Tegoż Kommiſſya Memoryał Szl: Krügera, w okoliczności Xiąg Zydowſkich podany, rezolwowała.

Tegoż Kommiſſya Memoryał Ur: Ryſzkowſkiego trzymaiącego Drukarnią Kalendarzy w Lublinie, rezolwowała.

Tegoż Kommiſſya Entropryzie Tabaczney podać, tak Ceny y Gatunku ſprowadzić żądanych Tytuniów, iako też mieyſca, zkąd żądaią mieć też liście, wyſzczególnić zleciła.

Tegoż Kommiſſya rezolwuiąc dalſzy ciąg Rapportu JW. Czackiego Staroſty Nowogro:

1. Summę 100,000. Złł: w tym czaſie na ſkupienie Tytuniów ſtoſo-

wnie do Prawa 1786 odłożyła; o mieyſce kupowania Tytuniu, onego Cenie y Składach, poźniey prawidła przepiſać oświadczyła, y że Plantuiącym Tytunie, Kontrakty wydawanemi nie będą, ale przedaiącemu czy w małey czy w wielkiey kwocie, Summa zapłaconą zoſtanie, oſtrzegła.

2. Kommiſſya UUr: Superintendentów Prowinciow Ruſkiey y Ukraińſkiey, przyzwoite badanie o Uſzkodzeniu Skarbu w Dochodzie Tabacznym na Budach y Rudniach uczynić, Kommiſſyi ſwoiey donieść, y ſpoſoby gruntowne, Prawu 1776. Roku nie przeciwne, do zabieżenia tey ſzkodzie wynaleść zaleciła.

3. Kommiſſya UUr: Superintendentów per Prowincias, aby do Dyſtrybucyow Tabacznych Chrześcianom Pierwſzeńſtwo dawali; i zlecili Rewizorom y Piſarzom, aby ile możności, Zydów od takowych Dyſtrybucyi oddalali, zaleciła.

4. Kommiſſya Tabaki Zagraniczne y Tytuń Turecki w różnych gatunkach koſztem Skarbu ſprowadzić umyśliła, ten na Dyſtrybucyach przedawać kazać, y tym końcem oddzielne rozrządzenia

uczyniła. (b)

5. Kommiſſya rozważenie Proiektow Licytacyi Tabacznych podług przełożonego Planu do Generalnego Układu Siſtema Tabacznego odłożyła. (c)

6. Kommiſſya Piſarzom Tabacznym, ażeby każden o wielości Plantacyi donoſił Superintendetóm, a ci Kommiſſyi o wielości zbioru Tytuniów w Prowincyach ſwoich, zaleciła.

7. Kommiſſya Regencyi Tabaczney, aby Dyſtrybucyi Generalnych od Magazynów, y od drugich Dyſtrybucyi odległość, Imiona Składników, y za nich Zaręczycielów, Tabellę ułożyła, y Kommiſſyi ſwoiey podała, zaleciła.

8.

(b) *Ten wynalazek nowey intraty Skarbu Publicznego, iak znacznie z czaſem pomnoży Skarb, w noſić można z ſwpomnionych powyżey początkowych wydanych iuż Paſzportow, na branie Tabaki Zagraniczney z ſkładu Rzecypoſpolitey.*

(c) *Kommunikowanie tych Proiektow Publiczności, zdaie ſię, że pożyteczne byłoby, bo może kto w tey mieże obmyśliłby taki Proiekt, iaki między temi ieſzcze nie znayduie ſię, a iaki może znalazłby pożyteczne Kommiſsyi nad ſobą zaſtanowienie ſię.*

8. Kommiſſya naſiona Tytuniów Zagranicznych ſprowadzić koſztem Skarbu umysliła, y one UUr: Superintendentom z przeſłaniem Informacyi, iak ſię obchodzić, rozeſłać; zapewniaiąc Obywatelów, iż ſtoſownie do lepſzości gatunku, Cena Tytuniów w kupnie do Skarbu ſtoſowana zoſtanie, dyſponowała.

Dnia 19. Kommiſſya na Notę Prze: Kom: Mennicz: względem zamiany Złota na Monetę, odpiſała.

Dnia 19. Kommiſſya Paſzport na wzięcie Tabaki Zagraniczney ze ſkładu Rzeczypoſpolitey dla różnych Osob wydała.

Dnia 20. Kommiſſya przeprowadzenia Tabaki Zagraniczney Funtów 900. JP. Tyklowi Kupcowi Grodzieńſkiemu do Litwy dozwoliła.

Dnia 26. Kommiſſya Notę do J. K. Mci y P. R. z Kommunikacyą Rapportu Ur: Superintendenta Prowincyi Ukryińſkiey, względem zamknienia Granic, przez JW. Generała Kamińſkiego, podała.

Dnia 27. Kommiſſya Liſt do Ur: Superintendenta Prowincyi Wielko-Poſkiey, względem uwiadomienia o Kurſie Monety nowey Pruſkiey, napiſała.

Tegoż Kommiſſya Notę do J. K. Mci y P. R. względem dyfferencyi Taryffy 1776. od Sciany Ceſſarſkiey,

z Taryffą y Urządzeniem później od Kómor Gallicyiskich wydanemi, podała.

Tegoż Kommissya na Notę Przes: Depar: Cudzoziem: względem Rzeki Bugu, odpisała.

Te tylo tym czasem acz w treści namienione są Urządzenia Prz: Kom: Skarbu Kor: ale puzniey, które będą bardziey, całą Powszechność interessować, w szczególności wymienią się, ażeby Publicum wiedząc onich, umiało bydź wdzięczne tak gorliwey y pracowitey Kommissyi, y razem łatwiey znich znachodziło swe pożytki, aniżeli dawniey, gdy otakich Czynnościach, sami tylo Officyaliści Skarbowi, y Delegowani z Seymu do examinowania Dykasteryow wiedzieć mogli, a Publicum całe zupełnie onich było głuche.

— *Nota Dziennika* — Dla zaięcia wiele mieysca wyszczególnieniem pomienionych Czynności Komm: Skar: Kor: niemogły bydź w tey Części Dziennika umieszczone, ani Pisma Obywatelskie dawniey wzmiankowane, ani wzory złotych Monet, ani udzielny Artykuł Ekonomiczny, ale w puznieyszych Częściach, ile możności, będą dopełnione, ateraz tylo o rozpoczynaiącey się iuż Kompanii Warszawskiey Kontraktowo składowey, powie się, iak następuie.

Odpowiedz

— *Odpowiedź Kompanii Warszawskiey Kontraktowo-składowey, na zapytanie Sandomierzanina.*

Kompania *Warszawska Kontraktowo Składowa* podawszy Plan zamiaru swego w Dzienniku przeszłorocznym na Miesiąc Grudzień folio 702. Czyni ieszcze dalsze obiaśnienie zamiaru tego, odpowiadaiąc na Zapytanie *Sandomierzanina* uczynione w Dzienniku tegorocznym na Miesiąc Luty Folio. 170.

1. Deklarować Osoby Pismem Publicznym wchodzące do tey Kompanii, niewidzi potrzeby taż Kompania: ale ktoby chciał poznać te Osoby, może się o Nich dowiedzieć udawszy się do *Expedycyi Dziennika Handlowego* na Krak: Przedmieściu Nro: 438. — á Dowiedziawszy o Osobach, łatwo dowie się, i o Ich maiątku zapewnić każdego mogącym o pewności Assekuracyi, którą daie ta Kompania każdemu chcącemu z Nią czynić, albo Kontrakty na co kolwiek bądź, albo Depozyta w ley Magazynie.
2. Assekuracya tey Kompanii iest taka, ia-

ka się wyraża w formie Rewersu poniżey znayduiącym się, zwykłego się wydawać każdemu czyniącemu z tą Kompanią iakąkolwiek Negocyacyą.

3. Magazyn własny Dziedziczny tey Kompanij, znayduie się na Szulcu, na przeciw XX. Trynitarzy Nro: 2951. którego bespieczeństwo y wszelką sposobność do zamiaru tey Kompanii służącą każdego czasu można widzieć.

4. Sposob Negocyowania tey Kompanii, lubo dość iaśnie wyrażony w Dzienniku przeszłorocznym w Grudniu fol: 702. wszelako czyni się ieszcze takowe obiaśnienie, a to zprzyczyny Tytułu takiego tey Kompanii — *Kompania Warszawska Kontraktowo składowa.*

Dla tego dany iest tytuł tey Kompanii *Kontraktowo-składowa*, że ona w dwoiakim sposobie czyni swe z Obywatelami Negocyacye. *Nayprzod* Kontraktuie na swoie konto z Obywatelami różne Zboża y Produkta, które sobie widzi bydź potrzebnemi, a to za gotowe Pieniądze, tak w Kassie tey Kompanii znay-

duiące ſię, iako y u Bankiera Warszawſkiego N. deponowane.

Powtore: Bierze w Skład ſwego Magazynu powyżey namienionego wſzyſtko, cokolwiek mieć mogą Obywatele do ſprzedania, y ten ſkład Adminiſtruie wedle woli Właścicielów, czy kto chce a żeby ten ſkład leżał wcałości do dalſzey Właściciela Spekulacyi; tedy Kompania wedle ſwey Aſſekuracyi, obowiązuie ſię czynić dozor, o niezepſuciuſię tego Składu, y ieźliby była potrzebna przerobka, tedy ią offiaruie, a za to wſzyſtko, kontentuie ſię tylko 10. Częścią takowego Składu od Właściciela, gdyby ten Skład niebył przedany, ale przez Właściciela Zagranicę lub gdzie indziey był Spekulowany — Jeźliby zaś zoſtał ſprzedany, bądź przez Wywoz koſztem Kompanii na Targi Warszawſkie, bądź na mieyſcu w Magazynie, tedy od u przedanego Składu 10 Groſzem taż Kompania kontentować ſię przyrzeka Innych zaś opłat od mieyſca Składu takowego niewyciąga, chyba gdyby więcey iak Rok leżało. Ra

5. Że iuż ta Kompania zaczeła z Obywatelami Kraiowemi swoie Negocyacye, dowiedzieć się można od tych Osob, z któremi poczynione iuż są takowe Negocyacye, iako to:

1. z WJP. *Szwandrem* Kommissarzem Dobr JW. Ordynata Zamoyskiego.
2. zW JP. Chorążym Tadeuszem *Grottuz*
3. z WJP. *Dobrzyńskim* Skarbnikiem Nur:
4. z WJP. *Zapolskim* przez JP. Pułtesa.
5. z JP. Walentym *Kollatorowiczem* y Innemi.

---

6. *Forma Rewersu tey Kompanii.*

Niżey podpisany, y od całey *Kompanii Warszawskiey Kontraktowo-składowey* umocowany Administrator, daię ten Rewers Imieniem teyże Kompanii JP. N. iako odebrałem przystawiony Produkt JP. N. w skład do Magazynu teyże Kompanii Sub Nro: 2951. na Szulcu będącego.

Korce

	Kor:	Gar:	Kam:	Sztu:	Pudy	Sążnie
Pszenicy - -			-		-	-
Zyta - - -			-		-	-
Jęczmieni a -			-		-	-
Owsa - -	-	-	-	-	-	-
Wełny - -	-	-		-		-
Lnu - - -	-	-		-		-
Konopi - -	-	-		-		-
Kłoce Sosnowe	-	-	-		-	-
Olszyny - -	-	-	-		-	-
Dębiny - - -	-	-	-		-	-
Siana - - -	-	-		-		
Łupaney Olszyny	-	-		-		
Ditto Dębiny	-	-	-	-		
Ditto Sosnowey	-	-	-	-	-	
Ditto Brzeziny	-	-	-	-	-	
Etic, Etic.						

W zwyż wymienionego Produktu y Zboża wielości N. wkład odebranego, obowięzuię się Imieniem y mocą całey teyże Kompanii w całości dotrzymywać w Depozycie, doczasu Dyspozycyi lub dalszey Spekulacyi Właściciela, lub podług Targów Warszawskich sprzedawania: a ile w-

przeciągu czaſu Miesiąca uprzeda się, tyle Kapitału na umowione mieyſce N. Aſſygnować obliguię ſię — Dozor pilny, iako też pewność od ſzkody (ſzczegulnie od Piorunowego Ognia wymawia ſobie Kompania przypadku iakowego) oprócz którego, za wſzelkie inne przypadki zaręczam y zabezpieczam zupełną całość powierzonych Produktow JPana N. iż będę w odpowiedzi do nadgrodzénia y zapłacenia. Na wzaiem JP. N. zezwala Kompanii, od Składu w Magazynie, od podiętych Expenſow w ſtrzeżeniu całości y niezepſucia, y od uczynioney nato wſzyſtko Aſſekuracyi, potrącić z ſprzedanego Składu Groſz dzieſiąty; á od nieſprzedanego iotą Część własności w ſkładzie będącey — Co dla lepſzey pewności obie ſtrony w przypadku niedotrzymania ſobie takowey umowy, Forum do Odpowiedzi z Regeſtru Gościnnego w Sądach Iuryzdykcyi Laſki W. Kor: lub iaki Sąd ſtrony Kontraktuiące między ſobą obierą, y naznaczą.

NB. Gdyby zaś który z Właścicielow, żądał a *Conto* takowego ſwego Składu iakowego zaliczenia Gotowizny Pieniężney,

tedy taż Kompania o świadcza chęć usłużenia kapitałem w Części umówić się maiącey, podług ninieyszego Rewersu, ztą Prekaucyą, że taż Kompania z naypierwszey Przedaży ma moc potrącenia sobie takowego zaliczonego Kapitału.

Który Rewers y zobopulną Umowę przy zwykłey teyże Kompanij Pieczęci własnemi Rękami podpisuiemy ⊢ Dan w Warszawie *Miesiąca N. Dnia* N. *Roku N.* ⊢

⊢ *Deklaracya teyże Kompanii do Zakontraktowania Ięczmienia y Owsa.*

Deklaruie ta Kompania przez *Dziennik Handlowy*, iż chce zakupić od Obywatela Brzeskiego Lit: obwieszczone w Dzienniku tegorocznym Luto: Ięczmienia Korcy 300 ⊢ Owsa. Korcy 500. ⊢ Wedle Ceny tegoż Obywatela w tymże Dzienniku wyrażoney; to iest.

Ięczmienia - - *Korzec* po Złł: 11. ⊢
Owsa - - - - Ditto - - 6 g. 15.

Gdy tylo będzie te Zboże tak czyste, iak iest w iego Doniesieniu wyrażone, y dobrze wymłynkowane, a do tego aby Ięczmień był zdatny na Słody ⊢ Zyta zaś y Pszenicy, że Kompania ta, niekupuie w tym Roku ostrzega, lecz w skład wedle powyższego deklarowanego swego sposobu przyimie ⊢ leżeliby więc było myślą y wolą tak tego Obywatela Brzeskiego, iako y kogo innego, w ten pomieniony sposob oddać co w Administracyą tey Kompanii, tedy niech się uda, albo prosto do Magazy-

nu wzwyż pomienionego, albo do *Expedycyi Dziennika Handlowego* na Krakow: Przedm: Nro: 438. á znaydzie wſzelką łatwość.

NB. Na żądanie Obywatela Brzeſkiego aby miał zaliczone ſobie Czer: 300 ſkoro tylko pod Magazyn doſtawi łęczmień y Owies, zaraz w tymże Magazynie odliczą ſię, a reſztę po odmierzeniu — Chociażby y większą partyą tak Owſa iak łęczmienia przyſtawił, na tych miaſt będzie miał wyliczone

---

— *Donieſienie Obywatela Nurſkiego względem doſtawienia do Warſzawy wodą Zyta y Pſzenicy Korcy kilkaset.*

Ten Obywatel chciałby zawrzeć Kontrakt ogulny, podeymuiąc ſię wodą przyſtawić do Warſzawy oſtatnich dni Kwietnia, lub naypuzniey pierwſzych dni Maia.

Zyta naymniey Korcy	- 500.
Pſzenicy naymniey Dto	- 100.
Zyta Korzec po	Złł: 17.
Pſzenicy Korzec po	Złł: 22.

Mierzenie tego Zboża mabydź dopełnione przez Ludzi Właściciela nayſprawiedliwiey, przy widzach ſtron obydwoch — Pieniądze zato Zboże nieodwłocznie maią bydź wyliczone — Referencya do *Dziennika Handlowego*

Koniec Częsci III. Dziennika.

Roku Trzeciego.

DZIENNIK
HANDLOWY
Y EKONOMICZNY.

Zaymuiący w sobie wszelkie okoliczności, Pisma, Uwagi, Patryotyczne do Handlu Fabryk, i Ekonomiki ściągaiące się.

Roku Trzeciego Część IV.

KWIECIEN 1788.

ZAWIERA w SOBIE:

I. O *Targach i Handlu Kraiowym*
—Targi Prowincyi Wielko-Polskiey *Warszawy, Poznania, Łęczycy, Szczucina*, od *Karty* 265. *do* - - 270.
—Targi Prowincyi Mało Polskiey *Krakowa, Sandomierza, Kurowa, Radzyna, Kamieńca-Podolskiego, Białego-Stoku* od karty 270. do - - 274
—Targi Prowincyi Litewskiey — *Wilna, Brześcia Litt:* - - - 275.
II. *O Targach i Handlu Zagranicznym*
—Specyfikacya weszłych Okrętow do Gdańska od początku tegoroczney Wiosny - - - - 276.
—Specyfikacya wyszłych Okrętow z Gdańska - - - - - 278.

DONIESIENIE
DZIENNIKA HANDLOWEGO.

O sposobie nabycia tego Dzieła.

1. *W Warszawie, w Expedycyi Dziennika Handlowego*, która teraz znaydnie się na Krakowskim Przedmieściu w Kam: Cadra Nro 438 gdzie i znak teyże Expedycyi iest zawieszony.
— Można w tey Expedycyi Prenumerować, płacąc na Rok cały Zł. 18. na pół Roku Zł. 9.
— Częściami zaś czyli Tomikami osobno kupuią, t r żnieysza Część IV. kosztuie Zł. - 3.
— Tamże dostać można zawsze *gratis* Prospektu i Treści Materyi tego Dzieła.

2. *W Drukarni Gröllowskiey* w Marywilu, iako i na wszystkich iey składach — Łudzku, Grodnie, Mińsku, &c. znayduiących się, prenumerować, i osobno kupować można za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi Dziennika.

3. W *Drukarni Dufourowskiey* takoż prenumerować, i Częściami kupować można za tęż samą Cenę, iak w Expedycyi Dziennika.

4. *Za Warszawą* po wszystkich Pocztach całego Kraiu prenumerować można, adressuiąc się do którego z JJ. PP. Sekretarzów Pocztamtu Warszawskiego, iako to:
Albo do JP. Zymermana Kontrolera Poczt.
Albo do JP. Kalsusa Sekretarza Poczt.
Albo do Jmci Pana Ocheymera Sekretarza.

DZIENNIK HANDLOWY Y EKONOMICZNY

Zawieraiący wszelkie Okoliczności Pisma, Uwagi i Myśli Patryotyczne, do Handlu, Fabryk i Ekonomiki ściągaiące się.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ IV. V. I VI.

TOM II.

KWIECIEN, MAY, CZERWIEC.
1788.

W WARSZAWIE
NAKŁADEM I STARANIEM AUTORA
Dziennika Handlowego.

KWIECIEŃ.

Karta.

I. O *Targach i Handlu Kraiowym.*

— Targi Prowincyi Wielko-Polskiey — *Warszawy*, *Poznania*, *Łęczycy*, *Szczucina*, od *Karty* 265 do - - 269

— Targi Prowincyi Mało-Polskiey — *Krakowa*, *Sandomirza*, *Kurowa*, *Kamieńca-Podolskiego*, *Radzyna*, *Białego Stoku*, od *Karty* 270 do - - - - 274

— Targi Prowincyi Litewskiey — *Wilna*, *Brześcia Litewsk:* - - - 275

— Tabella Targów Kraiowych. - 276

II. O *Targach i Handlu Zagranicznym.*

— Specyfikacya weszłych i wyszłych Okrętów w *Gdańsku* od początku tegoroczney Wiosny. - - - - - 276

— Kopia Kontraktu o Sol zawartego między Kompanią Pruską z iedney, a Dyrekcyą Soli Cesarskiey z drugiey strony dnia 18. Februarii 1788. - - 381

— Ratyfikacye od Dworów *Wiedeńskiego* i *Berlińskiego* takowego Kontraktu. - 401

— Specyfikacya Ceny dawniey przedawaney Soli, i teraz przez Kompanią Pruską nałożoney. - - - - - 402

III. O *Fabrykach Kraiowych.*

— Uwagi pewnego Obywatela, biegłego w Nauce Górniczey, względem Wód słonych w Kraiu Naszym znayduiących się, i sposób onych wywarzania. - - 403

IV. O *Transporcie Spławnym.*

V. O *Transporcie Lądowym.*

— Trakt z Sandomirza do Lublina- - 410

— Trakt

Karta.
— Trakt z Sandomirza do Krakowa tamże.
VI. *O Jarmarkach i Kontraktach.*
— Jarmarki Miasta Jaraczewa. - - 412
VII. *O Dobrach do Przedaży, Zastawy, Arendy, Summach, i różnych Negocyacyach.*
— Dobra i Summy nowo podane od Karty 313. do - - - - - 339
— Tabella Dóbr i Summ od początku Dziennika, aż do Kwietnia 1788. podawanych, a ieszcze nieznegocyowanych 340
VIII. *O Rozrządzeniach różnych Kraiowych Furyzdykcyi.*
— Czynności Kommissyi Skarb: Koron: w Miesiącu Marcu 1788. - - *tamże*

M A Y.

Karta.
I. *Czynności i Rozrządzenia niektórych Furyzdykcyi Kraiowych, iako też różne Pisma i Projekta Obywatelskie.*
— Czynności Komm: Skarb: Koron: w Miesiącu Kwietniu. - - - - 348
— Rezolucya Prześw: Rady Nieustaią: 1788. upoważniaiąca Komm: Skarb: Koron: do wysłania zdatney Osoby rewidowania Fabryk w Kraiu iuż zaczętych, i być ieszcze mogących rozważenia. - - - 355
— Rezolucya Komm: Skarb: Koron: Kwietnia 28. wysyłaiąca J. W. Czackiego do Rewizyi Fabryk Solnych zaczętych, i być mogących rozważenia. - - 358
— Cena Tytuniów Kraiowych maiących się na Skarb kupować ustanowiona przez Komm: Skar: Kor. - - - 361

Karta.
— Obwieszczenie Kom: Skar: Lit: względem Expakauzów po Miastach głównych w Litwie. - - - - - 363
— Tabella Nowych wybitych Pieniędzy w Polszcze. - - - - - 372
— Pismo Stężyczanina o potrzebie poprawy Losu Mieszczan i Poddaństwa. - 473
II. *O Targach i Handlu Kraiowym.*
— Targi Miast Warszawy, Radzyna, Krakowa, Wilna, Brześcia Lit: od *Karty* 380. do - - - - - - 385
— O Przyczynach teraźnieyszey drożyżny w Krakowie. - - - - 389
— Doniesienie o znaydowaniu się 50. głów Ludzi potrzebuiących Roli do osiądzenia. - - - - - - 391
III. *O Targach i Handlu Zagranicznym.* 392
— Urządzenie Kom: Skar: Kor: względem Cła na Wino Francuskie Bordeaux zwane. 393
— Rezolucya Komm: Skar: Kor: względem formowania Bilansów Prowincyonalnych, i Generalnego co Kwartał, tak z Ewekty, iako i Inwekty. - - - 394
— Urządzenie Kom: Skar: Korrn: względem Cła od Skór Baranich Anatolskich zwanych. - - - - - 396
— Specyfikacya weszłych do Elbląga Towarów i Produktów po większey części z Polski, Rzeką i Lądem w Roku 1787. 397
— Specyfikacya Produktów po większey części Polskich wyszłych z Elbląga w różne Kraie w Roku przeszłym 1787. - 398
— Specyfikacya weszłych i wyszłych Okrętxw i Statków Polskich w Elblągu w Roku przeszłym 1787. - - - 403

— Targ

Karta.

— Targ na Produkta i Towary niektóre w Elblągu w Maiu. - - - 405
— Targ na Produkta w Królewcu w ostatkach Maia Roku 1788. - - 407
— Specyfikacya Ceny Soli 1788. w ostatkach Maia. - - - - - *tamże.*
— Specyfikacya wielości wyszłego Zboża od początku Wiosny do Maia Statkami, do Elbląga i Gdańska w Roku 1788. - 409
IV. *O Fabrykach Kraiowych.*
— Zapytanie któregoś Obywatela Lit: ieśli może dostać w Fabrykach Kraiowych na 1000. Ludzi Broni i Prochu. - 410
— Odpowiedź Dziennika na takowe zapytanie - - - - - 411
— Zapytanie pewnego Fabrykanta względem węgli Kamiennych, ieśli nie ma kto do przedania. - - - - - 413
— Zaświadczenie o zdatności do pozłoty Miedzi Polskiey. - - - - 414
— Różne Pojazdy Fabryki Warszawskiey są do przedania. - - - - *tamże.*
— Specyfikacya Ceny Drzewa i Materyałów na Opał i Budowlę w Krakowie Dnia 10. Maia. - - - - - 415
— Wzór nowey Sztuki Muzyczney w Fabryce Warszawskiey odlewaney. - 418.
V. *O Transporcie Spławnym.*
— Nowe Wiadomości o Spławności Kanału Muchawieckiego. - - - 419
VI. *O Transporcie Lądowym.* - - 423
VII. *O Miastach Kraiowych.* - - *tamże.*
— Sposoby Chęcicianina o ulepszeniu Miast Kraiowych. - - - - 424
— Opisanie Miasta *Fastowa* w Woiew: Kiowskim leżącego. - - - 426

VIII.

Karta.

VIII. *O Jarmarkach Kraiowych.*
— Uwaga Chęcicianina względem Jarmarków. - - - - - 431
— Jarmarki Miasta Zaniemyśla. - 432
IX. *O Kontraktach Kraiowych.*
— Dobra i Summy w Dzienniku iuż przenegocyowane podczas teraźnieyszych Kontraktów S. Jańskich. - - - 433
— Dobra nowo podane dla szczupłości mieysca teraz nie kładą się, ale w przyszłym Tomiku zostaną położone. - - 455

CZERWIEC.

Karta.

I. *Czynności, Rozrządzenia niektórych Juryzdykcyi Kraiowych, iako też różne Pisma i Projekta Obywatelskie.*
— Urządzenie Komm: Skar: Koron: do Komor Celnych nad Gallicyą sytuowanych względem Expedycyi Produktów Ziemi lub Fabryk Kraiowych. - - 436
— Nota Kommissyi Skar: Koron: do Departam: Cudzoziem: względem zaświadczenia na Towary Fabryki Polskiey. - 439
— Nota Kommissyi Skar: Koron: do Rady Nieust: względem podwyższenia Ceny Soli przez Kompanią Pruską. - - 441
— Nota Kom: Skar: Koron: do Rady Nieust: względem Exekucyi Prawa pod Tytułem *Juris Detractus.* - - - 444
— Dyspozycya Kom: Skar: Lit: względem Stęplowania Membranów na Kwity z Instrukcyą w tey mierze Officyalistów, tu-

		Karta.
	tudzież względem Instruktarza dla Komor: od Granicy Pruskiey. - -	447
—	Pismo IV. G. P. P. K. o potrzebie wolności Handlu, i zniesienia wszelkiego uciemiężenia. - - - -	451
II.	*O Targach i Handlu Kraiowym.*	
—	Tabella Targów Kraiowych. -	461
—	Targi Miast *Warszawy, Krakowa, Sandomirza, Kamieńca Podolskiego, Berdyczowa,* z doniesieniem o urodzaiach i niebespieczeństwa Ukrainy, *Radzyna, Kurowa, Tulczyna i Mohylowa* od *Karty* 461. do	467
—	Tabella Targów Kraiowych. -	*tamże.*
III.	*O Targach i Handlu Zagranicznym.*	468
—	Kopia Memoryału W. Butrymowicza do Administracyi Generalney Królewskiey Pruskiey Akcyzy i Ceł, względem trudności Handlu Mięsem Solonym, czyli Pekenfleyszem w Oxeftach ułożonym.	469
—	Rez: Berlińska ułatwiaiąca takową trudność.	471
—	Edykt Króla teraźnieyszego Pruskiego zakazuiący do Pruss wprowadzenia, tak Polskich, iako i wszelkich Drylichów.	472
—	Targ Elbląski w ostatkach Czerwca były.	*tamże.*
—	Specyfikacya wyszłego Zboża w Maiu za Kordon Cesarski w Podgurzu. -	473
—	Specyfikacya Wagi i Ceny Soli Cesarskiey w Warszawie i Poznaniu. -	474
—	Specyfikacya Wagi i Ceny Soli Pruskiey Kompanii w Warszawie i Poznaniu.	*tamże.*
IV.	*O Fabrykach Kraiowych* - -	575
—	Rapport J. W. Czackiego Ssty Nowogrodzkiego Kom: Skar: Koro: zdaiącego sprawę z badania Fabryk Solnych iuż rozpoczętych, i udziałać się ieszcze mogących, uczyniony Kommissy Skar: Koron: 12. Czerwca 1788. - -	476

Karta.

— Doniesienie o mieyscach Solnych w Kraiu przez Sandomirzanina nadesłanych. 484
— Fabryka Warszawska Memblów wszelkich Fasonu Zagranicznego. - 488
V. *O Transporcie Spławnym.*
— Uwagi Nadwiślanina względem zdzierstwa po Spławach. - - - 492
VI. *O Transporcie Lądowym.*
— Uwagi Sandomirzanina o potrzebie dokładney Mappy Kraiowey. - - 494
VII. *O Miastach Kraiowych.* - - 495
— Specyfikacya Mieszczan Kupców Warszawskich, stosownie do Uniwersału Prześw: Komm: Skar: Koron: względem Remiss wyższego, przez Szla: Starszych Konfraternii Kupieckich ułożona 1788. - 496
— Rezolucya Kom: Skar: Koron: dozwalaiąca Remissę do Roku iednego Kupcom Warszawskim w pomienioney Specyfikacyi zaiętym. - - - - 503
— Specyfikacya Gatunku i Liczby Mieszczan Kupców Warszawskich. - - 505
VIII. *O Jarmarkach Kraiowych.* - - 507
IX. *O Kontraktach Kraiowych na Summy, Dobra, i różne Rzeczy.*
— Specyfikacya Dóbr y Summ na Kontraktach S. Jańskich w Mieście Brześciu Litewskim różnemi Tranzakcyami udysponowanych, tudzież i bezczynnie pozostałych w Roku 1788. - - - *tamże.*
— Dobra Jurkowszczyzna i Pilipowicze w Wwtwie Wołyńskim do przedania. 509
— Wieś Leźmierz w Wwtwie Łęczyckim do przedania. - - - - - 511
— Wieś Serchów w Wwtwie Wołyńskim do przedania. - - - - - 513

DZIENNIK

HANDLOWY i EKONOMICZNY.

Zawieraiący wszelkie Okoliczności, Pisma, uwagi Patryotyczne, do Handlu, Fabryk i Ekonomiki ściągaiące się.

ROKU TRZECIEGO CZĘŚĆ IV.

KWIECIEN 1788.

I.

O Targach i Handlu Kraiowym.

—Targi Prowincyi Wielko Polskiey.

TArg Miasta *Warszawy*, iaki był 25. Kw: zaświadcza *Wiesiołowski* Inftygator Taxowy Juryzdykcyi Marszałkowskiey Koron:— I oprocz Gatunkow w Tabelli umieszczonych, te ieszcze donosi.

3.936

INSTYTUT OSSOLIŃSKIEGO

			Zł:	gr:	Zł:	gr:
Mąki Zytney -	*Korzec* -	20.	-	-	-	-
Grochu Cukro: -	*Czwiercé* -	5.	-	15.	-	-
Ditto zielonego -	Dito -	5.	-	7½.	-	-
Prosa - - - -	dito -	4.	-	15.	-	-
Anyżu - -	dito -	14.	-	-	-	-
Kartofli - -	dito -	10.	-	-	-	
Słodu 3 pół-korce na	*Korzec* -	19.	-	-	-	-
Chmielu -	*Wantuch* -	234.	-	252.	-	-
Włosow - -	*Kamień* -	22.	-	-	-	-
Kleiu - -	dito -	12.	-	-	-	-
Tytuniu Bakonu -	dito -	8.	-	-	-	-
Dito z Węgrowa -	dito -	5.	-	6.	-	
Stali Hollenderskiey -	dito -	32.	-	-	-	-
Mosiądzu -	dito -	96.	-	-		
Masła - -	*Faska* -	30.	-	-		
Séra Workowego -	*Kopa* -	24.	-	-		
Jay - -	dito -	3.	-	-		
Gęsi - -	*Para* -	5.	-	-		
Kapłunow -	dito -	3.	-	-		
Kaczek - -	dito -	2.	16.	-		
Kur - -	dito -	2.	15.	-		
Wołu podleyszego -	*Sztuka*	126.	-	144.	-	
Cieląt dobrych -	dito -	18.	-	-		

Dito podleyſzych - *ſztuk* - 12. - -
Wieprzow dobrych - dito - 144. - -
Dito podleyſzych - dito - 72. - -
Skór Wołowych po- - - - -
dleyſzych - - dito - 12. - - - -

Tyle tylko, i z temi co w Tabelli, było gatunkow na tym Targu.

Tey tak znacznie zniżoney taniości Zboża, *Dziennik* upatruie przyczynę z dowozu znacznego; ſpławem z Nurſkiego, i Brzeſkiego Lit: do *Buga*, a z Bugu w górę *Wiſłą*, doſtawiło kilku Obywateli, kilka tyſięcy korcy zboża do *Warſzawy*; na co z podziwieniem Stolica ta patrzy, że iuż Obywatele do niey, nie tylo z wodą, ale i przeciw wodzie dodaią żywności, którey tak ieſt doſtarczono do tey Stolicy, że iuż czasby był Piekarzom tuteyſzym, tańſzy i większy Chleb wydawać, czego że nie czynią, muſi być iakaś temu na przeſzkodzie ważna przyczyna.

Targ Miaſta *Poznania* w Tabelli znayduiący ſię, że był w oſtatkach Mieſiąca Marca, zaświadcza *Magiſtrat Poznańſki*, przy przeſłaniu takowego donieſienia do Departamentu Policyi.

Targ Miaſta *Łęczycy* w Tabelli znayduiący ſię, że był w oſtatkach Lutego; zaświadcza *Magiſtrat Łęczycki*, przy przeſłaniu takowego donieſienia do Departamentu Policyi— Nadto ieſzcze donoſi o przyczynie Drożyzny tameczney, iak naſtępuie.

Drogość tuteyſza zboża pochodzi z wielości Przekupniow, tak w Mieście, iako i za Miaſtem, tudzież po pobliżſzych Wioſkach na ſkupno iegoż czuwaiących— Leguminy zaś do żywności wcale dóſtać nie można, o czym iak nayrzeciwiściey Departamentowi Policyi donoſiemy— *Dat z Łęczycy 26. Lutego 1788.*

Targ

Targ Miasta *Szczucina* w Ziemi Wizkiey, Powiecie Wąsowskim, pół mili od Granicy *Pruskiey* sytuowanego, J. W. J P. Potockiego Starosty Brzostowickiego dziedzicznego, że był w Miesiącu Kwietniu, zaświadcza *Mateusz Wiszniewski* Prezydent Miasta tegoż— I oprocz gatunkow w Tabelli umieszczonych, te ieszcze donosi.

		Zł:	gr:
Prosa - - -	*Korzec* -	12.	-
Rzepaku - -	dto -	12.	-
Maku - - - -	dito -	18.	-
Kartofli - -	dito -	3.	-
Miodu Czarnego -	*Kamień* -	6.	-
Smoły - - -	*Garniec* -	1.	-
Jay - - -	*Kopa* -	2.	-
Cebuli - - -	*Wieniec* -	24.	
Wołow podleyszych	*Sztuka* -	72.	-
Krow - - -	dito -	50.	-
Jałowic - -	dito -	36.	-
Cieląt dobrych -	dito -	12.	-
Baranow - -	dito -	12.	-
Wieprzow karmnych -	dito -	54.	-

Dito

Dito chudcow	-	*sztuk*	-	18. -
Kur - - -		dito	-	24.
Kapłonow - -		dito	-	1. -
Skór Baranich surowych		dito	-	1. - 6.
Dito dito wyprawnych		dito	-	1. 24.
Dito Wołowych	dito	dito	-	18. -
Płutna Lnianego	-	*Łokieć*	-	18.
Dito Konopnego	-	dito	-	- 15.
Dito Zgrzebnego	-	dito	-	- 10.
Drew Sosnowych dobra		*Fura*	-	3. -
Dito dito mierna	-	dito	-	1. - 18.
Dito Olszowych	-	dito	-	3. -
Siana paro-konna	-	dito	-	18. -
Słomy - - -		dito	-	6 -
Dito prostey	-	*Snop*	-	- 4.

— *Targi Prowincyi Mało-Polskiey.*

Targ Miasta *Krakowa* w Tabelli znayduiący się, że był 29. Miesiąca Kwietnia, zaświadcza *Jan Henryk Zeidler* Kons: J. K. Mości, Pisarz Prowen: Stołecznego Miasta Krakowa przysięgły i Exaktor— I oprócz

Gatun-

Gatunkow w Tabelli umieſzczonych, te ieſzcze donoſi.

		Zł:	gr:
Anyżu -	*Korzec* -	48.	-
Szczeciny -	*Kamień* -	36.	-
Soli lodowatey	5. dito -	10.	- 15.
Dawniey zaś przed Zakontrąktowaniem przez Kompanią Pruſką	5 dito -	7.	- 15.

— Targ Miaſta *Sandomierza* w Tabelli znayduiący ſię, że był w Mieſiącu Kwietniu, zaświadcza *Andrzey Rogowſki* Radca i Woyt Miaſta J. K. Mci *Sandomierza*— I oprocz gatunkow w Tąbelli umieſzczonych te ieſzcze donoſi.

		Zł:	gr:
Jay - -	*Kopa* -	1.	- 10.
Kapłunow -	*Sztuka* -	1.	—
Kur - .	dito -		18.
Gęſi - -	dito -	2.	—

Poſiewy Ozime dość piękne w Okolicy *Sandomierza* okazuią ſię; aby tylko Bog zacho-

zachował od iakowego przypadku, taniości ſpodziewać ſię trzeba.

— Targ Miaſta *Kurowa* w Woiew: Lubelſkim leżącego, w Tabelli znayduiący ſię, że był w Mieſiącu Kwietniu zaświadcza *Dęcki* Uczeń ſzkoły Parafialney *Kurowſkiey* — i Oprocz gatunkow w Tabelli znayduiących ſię te ieſzcze donoſi.

			Zł:	gr:
Pſzenicy Jarey	*Korzec*	-	16.	15.
Koń goſpodarſki dobry	*ſztuka*	-	126.	—
Dito dito, ſrzedni	dito	-	90.	—
Dito dito podleyſzy	dito	-	65.	—
Wołu ſrzedniego	dito	-	80.	—
Dito podleyſzego	dito	-	56.	—
Krowa dobra	dito	-	48.	—
Wieprz chudziec 2letni	dito	-	30.	—
Dito dito roczniak	dito	-	16.	—
Kożuch dobry	dito	-	20.	—
Dito podleyſzy	dito	-	16.	—
Butow Goſpodarſkich	*Para*	-	6.	—
Sadła topionego	*Funt*	-	-	15.

Targ

— Targ Miasta *Kamieńca Podolskiego* w Tabelli znayduiący się, że był w początkach Kwietnia zaświadcza *Piotr Walański* Radca Miasta tegoż— Nadto donosi ieszcze to, że teraz w bliskości Kamieńca, Zboże niżey złotym iednym od dawnieyszey ceny spadło, w dalszych zaś miasteczkach dla palenia przez żydow Gorzałek, i przechodzącego Woyska Rossyiskiego w Kordon Cessarski, drożey się przedaie niżeli tutay.

— Targ Miasta *Radzina* w Ziemi Łukowskiey leżącego, że był w Miesiącu Kwietniu zaświadcza *Buczyński* Burmistrz tameczny— *Dat z Radzynia 18. Kwietnia.*

— i Oprocz gatunkow w Tabelli znayduiących się, te ieszcze donosi.

		Zł:	gr:
Prosa - -	*Korzec* -	24.	-
Rzepaku - -	dito -	14.	-
Anyżu - -	dito -	43.	-
Kartofli - -	dito -	8.	-
Masła - -	*Garniec* -	6.	-

Wina

		Zł:	gr:
Wina Francuzkiego	*Gar:*	6.	-
Wodki Alembikowey	dito	6.	-
Piwa Dubeltowego	-		16.
Dito ordynaryinego	dito		8.
Jay - -	*Kopa*	2.	-
Wołu podleyszego	*Sztuka*	60.	-
Krowa doyna dobra	dito	72.	-
Dito Jałowa -	dito	40.	-
Ciele dobre -	dito	12.	-
Wieprz karmny -	dito	90.	-
Ditto chudzieć -	dito	15.	-
Indykow karmnych	*Para*	12.	-
Gęsi tłustych -	dito	6.	-
Kaczek -	dito	1.	- 18.
Kur - -	dito	1.	- 18.
Kapłónow -	dito	2.	-

Targ Miasta *Białego-Stoku* w Tabelli znayduiący się, że był w ostatkach Marca zaświadcza *Topolski* Poczmistrz J. K. M. Białostocki.

Tar-

— *Targi Prowincyi Litewſkiey.*

Targ Miaſta *Wilna* w Tabelli znayduiący ſię, że był od 28. Lutego do 30. Marca zaświadcza *Przemieniecki* Woyt Wileński — i Oprocz gatunkow w Tabelli wyrażonych te ieſzcze donoſi.

		Zł:	gr:
Miodu Przaśnego -	*Miara* -	48.	-
Chmielu ſzczypanego	*Kamień* -	10.	-
Oliwy Zieloney -	*Funt* -	1.	- 14.
Soli ſzarey Francuzk:	*Beczka* -	36.	-
Sledzi Gotemburſkich dito	-	44.	-
Zelaza Szwedzkiego od fun: 40.	- *Sztaba* -	11.	-

Targ Miaſta *Brześcia Litt:* w Tabelli znayduiący ſię, że był w oſtatkach Kwietnia, zaświadcza *Tarnawiecki* Landwoyt Miaſta tegoż — I oprocz gatunkow w Tabelli wyrażonych, te ieſzcze donoſi.

		Zł:	gr:
Słodu -	*Szanek* -	9.	-
Maſła -	*Garniec* -	3.	- 10.

Mio-

Miodu przaśne: Emesny *Garc* - 10. -
Szczeciny czystey - *Kamień* - 26. -
Soli Rozchodki - *Beczka* - 13. - 15.
Soli Rozniatowki - dito - 15. -

II.

O Targach i Handlu Zagranicznym.

PONieważ żadney wiadomości zasięgnąć nie można o Targach Zagranicznych dla niedostatku Konsulow Polskich po Miastach Portowych z Polską handluiących, przeto kładzie się tu tym czasem następuiąca wiadomość Handlu Zagranicznego.

— *Specyfikacya weszłych Okrętow do Gdańska od początku tegoroczney Wiosny.*

N°.	*Z kąd przybyły—*	*Czym ładowane.*
1--	z Królewca - -	Uszkodzony.
2--	z Szwecyi - -	Sledziami.
3--	z Anglii - - -	Ballastem

4--

TABELLA TARGOW CAŁO-KRAIOWYCH na MIESIĄC KWIECIEN Roku 1788.

Gatunki, Zboża, Produktow i Towarow.	Wagi	Miary.	Miasta Prowincyi Wielko-Polskiey.						Wagi	Miary.	Miasta Prowincyi Mało-Polskiey.									Wagi	Miary.	Miasta Prowincyi Litewskiey.						
			Warszawa.	Kalisz.	Poznań.	Łęczyca.	Szczuczyn. w Mazo:				Krakow	Sandomirz.	Kurow w Lubelsk:	Kamien: Podol:	Zytomierz.	Mohilow nad Niestr:	Radzin w Lubelsk	Tulczyn	Bohusław.	Białystok.			Wilno.	Pinsk		Brześć Litewski.	Mińsk.		
			Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:			Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:			Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:	Zł: Gr:
Zyta lepszego.	*Korzec.*		15 -	- -	13 -	16 -	10 - 24	- -	*Korzec.*		21 -	10 -	16 -	13 -	-	-	13 -	-	- -	12 -	*Beczka*		64 -	- -	- -	36 -	- -	- -	- -
Ditto podleyszego.	*Ditto.*		-	- -	- -	- -	- -	- -	*Ditto.*		19 -	15 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	*Ditto.*		56 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Pszenicy lepszey.	do		18 -	- -	22 -	25 -	- -	- -	do		23 - 15	18 -	19 -	14 -	-	-	18 -	-	- -	17 -	do		90 -	- -	- -	56 -	- -	- -	- -
Ditto podleyszey.	do		-	- -	- -	- -	- -	- -	do		21 -	17 -	18 -	12 -	-	-	- -	-	- -	- -	do		76 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Jęczmienia.	do		12 -	- -	9 -	12 -	8 -	- -	do		16 -	13 - 10	11 -	16 -	-	-	8 -	-	- -	- -	do		50 -	- -	- -	28 -	- -	- -	- -
Owsa.	do		8 -	- -	6 - 15	8 -	8 -	- -	do		7 - 15	6 - 10	7 -	4 - 15	-	-	6 -	-	- -	9 -	do		24 -	- -	- -	20 -	- -	- -	- -
Grochu.	do		18 -	- -	- -	25 -	12 -	- -	do		21 - 15	20 -	- -	12 -	-	-	13 -	-	- -	6 -	do		64 -	- -	- -	40 -	- -	- -	- -
Gryki.	do		11 - 15	- -	- -	- -	8 -	- -	do		- -	12 -	12 -	9 - 6	-	-	6 - 15	-	- -	14 -	do		44 -	- -	- -	32 -	- -	- -	- -
Jagieł.	do		32 -	- -	- -	- -	24 -	- -	do		30 -	28 -	- -	18 -	-	-	-	-	- -	8 -	do		- -	- -	- -	72 -	- -	- -	- -
Krup Jęczm: Ordyn	do		18 -	- -	- -	- -	-	- -	do		20 - 8	26 - 10	- -	14 -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		76 -	- -	- -	56 -	- -	- -	- -
Dit: drobnieyszych.	do		20 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		22 - 12	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: Gryczanych ordyn:	do		26 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		-	24 -	-	20 -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		80 -	- -	- -	60 -	- -	- -	- -
Dit: ditto drobniey:	do		36 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		25 - 18	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Siemienia Lnianego.	do		-	- -	- -	- -	14 -	- -	do		19 - 15	16 -	- -	-	- -	-	20 -	-	- -	- -	do		64 -	- -	- -	52 -	- -	- -	- -
Ditto Konopnego.	do		14 -	- -	- -	- -	6 - 18	- -	do		9 - 14	13 - 10	- -	11 -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		36 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Oleiu Lnianego.	*Garniec*		- -	- -	- -	- -	4 -	- -	*Garniec*		6 -	4 - 8	-	- -	- -	- -	6 -	-	- -	- -									
Dit: Konopnego.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		-	4 -	-	3 - 15	- -	- -	6 - 20	-	- -	- -	*Garniec*		6 -	- -	- -	4 -	- -	- -	- -
Wodki lepszey.	do		6 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		5 - 10	7 -	-	5 - 15	- -	-	6 -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: ordynar.	do		3 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		3 - 15	5 - 10	- -	- -	- -	- -	-	-	- -	2 - 22	do		4 - 24	- -	- -	3 -	- -	- -	- -
Masła.	*Funt*		-	- -	- -	- -	- -	- -	*Funt.*		1 - 15	- 22	-	- 16	- -	- -	- -	-	- -	-	do		3 - 24	- -	- -	2 - 15	- -	- -	- -
Słoniny.	do		-	- -	- -	- -	- 22	- -	do		- 24	- 20	- 15	- 18	- -	- -	- 18	-	- -	-	*Funt*		- 24	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Szczeciny,	do		-	- -	- -	- -	- -	- -	do		1 - 6	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- 18	- -	- -	- 15	- -	- -	- -
Saletry.	do		-	- -	- -	- -	- -	- -	do		1 - 7	2 -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- 16	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Mięsa świeżego.	do		- 6	- -	- -	- -	- 6	- -	do		- -	- 7	- -	- 3	- -	- -	- 4	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: solonego.	do		- 7	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Makaronu Włos: Kraiow:	do		1 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: ditto Zagrani:	do		2 - 15	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Kawy.	do		2 - 15	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	2 - 10	- -	2 - 20	- -	- -	2 15	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Cukru.	do		2 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	1 25	- -	2 -	- -	- -	2 -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Wosku żołtego.	*Kamień*		64 -	- -	- -	- -	64 -	- -	*Kamień*		72 -	70 - 12	- -	72 -	-	-	64 -	-	-	67 - 6	*Kamień*		66 - 20	- -	- -	72 -	- -	- -	- -
Dit: białego czyli iarzę:	do		90 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	106 20	-	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		-	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Miodu prasnego.	do		-	- -	- -	- -	- -	- -	do		17 -	18 -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Anyżu.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	18 -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Kminu.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	19 - 6	do		10 -	- -	- -	16 -	- -	- -	- -
Łoiu topionego.	do		18 -	- -	20 -	- -	20 -	- -	do		20 - 15	23 -	19 - 6	18 -	- -	- -	19 - 6	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: nietopionego.	do		11 -	- -	16 -	- -	17 -	- -	do		12 -	16 -	14 -	16 -	- -	- -	16 -	-	- -	- -	do		18 -	- -	- -	20 -	- -	- -	- -
Wełny lepszey.	do		30 -	- -	- -	- -	34 -	- -	do		41 -	-	-	- -	- -	- -	35 -	-	- -	18 -	do		14 -	- -	- -	16 - 15	- -	- -	- -
Dit: podleyszey	do		15 -	- -	- -	- -	30 -	- -	do		30 -	-	-	- -	- -	- -	- -	-	- -	-	do		- -	- -	- -	32 -	- -	- -	- -
Lnu.	do		-	- -	- -	- -	16 -	- -	do		16 - 15	- -	- -	7 -	- -	- -	- -	-	- -	36 -	do		- -	- -	- -	24 -	- -	- -	- -
Konopi.	do		7 -	- -	- -	- -	13 -	- -	do		14 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		18 -	- -	- -	-	- -	- -	- -
Chmielu.	do		-	- -	- -	- -	12 -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	10 -	-	- -	- -	do		12 -	- -	- -	11 -	- -	- -	- -
Tytuniu.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	34 - 4	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	10 - -	do		5 -	- -	- -	16 -	- -	- -	- -
Zelaza Kraiowego.	*Cetnar*		31 - 15	- -	- -	- -	53 - 10	- -	*Cetnar*		- -	36 -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: Moskiewskiego.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	*Cetnar*		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: Pruskiego.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Miedzi Kraiowey	do		- -	- -	- -	- -	53 - 10	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: Zagraniczney.	do		234 -	- -	- -	- -	384 -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Potaziu Węgierskiego.	*Szaffunt*		- -	- -	- -	- -	- -	- -	*Szaffunt*		- -	-	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: Kotłowego.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	*Szaffunt*		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: korytowego Koron:	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: braku.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Soli Austryackiey.	*Beczka*		- -	- -	- -	- -	30 -	- -	*Beczka.*		-	43 - 10	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: Pruskiey.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	*Beczka*		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Ditto Moskiewskiey.	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		40 - -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Smoły.	do		12 -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Wołu lepszego.	*Sztuka*		180 -	- -	- -	- -	108 -	- -	*Sztuka*		- -	144 -	108 -	72 -	- -	- -	126 -	-	- -	- -	do		12 -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Skor Wołowych furo:	do		18 -	- -	- -	- -	12 -	- -	do		18 -	18 -	- -	18 -	-	- -	12 -	-	- -	11 -	*Sztuka*		-	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: ditto wypraw:	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	24 -	- -	- -	- -	- -	16 -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Skor Kozłowych furo:	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	3 -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: ditto wypraw:	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	12 -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Skor cielęcych furo:	do		-	- -	- -	- -	- -	- -	do		1 - 6	1 -	- -	- -	- -	- -	- -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -
Dit: ditto wypraw:	do		-	- -	- -	- -	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	5 -	-	- -	- -	do		- -	- -	- -	- -	- -	- -	- -

Informacja.

1mo. Podpisy zaświadczaiące pewność Targow w Tabelli wyrażonych znayduią się na początku Tomiku pod Artykułem Targow Kraiowych.

2do. Gatunki nieumieszczone w Tabelli dla odmienności tak Miar, iako i Wag, z nayduią się także pod Artykułem Targow Kraiowych.

Miary.

Korzec Warszawski ma Garcy, - - - 32
Beczka Litewska ma Garcy, - - - - 144
Szanek *Brzeski Litt:* ma Garcy Kom: Litt - - - 36
Ale w Tabelli iest z redukowany na Beczki.
Garniec dubeltowy *w Mińsku* wiele zaymuie niedoniesiono.
Garniec Kom: *w Grodnie* wedle Skali ma Kwart, - - 4
NB. *Ktoby o innych Miarach doniosł, tedy w tym mieyscu w następuiących Miesiącach będą drukowano.*

Wagi.

Kamień w Koronie od Funtuw, - - - - 32
Kamień w Litwie od Funtow, - - - - 40
Cetnar Polski ma Funtow, - - - - - 160
Szaffunt Pruski Funtow - - - - - 333
Szaffunt Polski Funtow 353 i Łot: - - - 26.
Kamień *w Mińsku* od Funtow, - - - - 50
NB. *Ktoby o innych gatunkach Wag doniosł tedy w następuiących Miesiącach będzie wydrukowano.*

Proporcya Funtow Warszawskich do Funtow Miast Portowych.

100 Fun: Warsza: czyni.
90. Rygskich.
100. Krolewieckich dawney Wagi.
80. Ditto nowey Berlińskiey.
86 Gdańskich.
92. Chersońskich.
89. Elblągskich.

4--	z Anglii - - -	Solą.
5--	ditto - - -	Towarami w pakach.
6--	ditto - - -	Ballaſtem
7--	ditto - - -	ditto
8--	z Hiſzpanii - -	Towarami w pakach.
9--	z Danii - - -	Ballaſtem.
10--	z Anglii - - -	Kamienemi węglami.
11--	ditto - - -	ditto
12--	ditto - - -	ditto
13--	ditto - - -	ditto
14--	ditto - - -	Ballaſtem
15--	z Hollandyi - -	ditto
16--	ditto - - -	ditto
17--	z Anglii - - -	ditto
18--	ditto - - -	ditto
19--	ditto - - -	ditto
20--	ditto - - -	Piwem.
21--	z Portugalii -	Towaramiw pakach
22--	z Anglii - -	Ballaſtem.
23--	ditto - - -	ditto
24--	ditto - - -	ditto

25-- z Bremen - - Ballaſtem
26-- z Hollandyi - - ditto
27-- z Anglii - - z Towarami w pakach.
28-- ditto - - - Ballaſtem
29-- ditto - - - ditto
30-- ditto - - - ditto
31-- ditto - - - ditto
32-- z Hollandyi - - ditto
33-- z Anglii - - - Towarami w pakach.
34-- ditto . - - ditto

Specyfikacyi wyſztych Okrętow z Gdańſka

N°.	*Gdzie odeſzły*	*Czym ładowane.*
1.	do Szwecyi - -	Ballaſtem
2.	do Pomeranii -	ditto
3.	do Danii - - -	Drzewem
4.	do Francyi -	ditto
5.	do Hiſzpanii -	Linami Okrętowemi
6.	do Holandyi -	Popiołem i Linami
7.	do Portugalii -	ditto

8 do Francyi - - Sztabami
9. do Holandyi - Popiołem
10. ditto - - - ditro.

Z tey Specyfikacyi odeszłych Okrętow uważać można, iak z Zagranicy nie potrzebuią naszego zboża, gdy żaden odeszły Okręt zbożem nie był ładowany, a gdy z Zagranicy nie biorą zboża, iakżesz możem spodziewać się, aby dobrze nasze zboże płacono w Gdań: ieżeli więc na oślep bez zastanowienia się nad tak ważną przyczyną powieziemy zboże, zapół darmo przedamy, albo i wcale nie kupią.

Kontrakt Soli między Kompanią Pruską, a Dyrekcyą Solną Cessarską, że zaszedł o Sol Zagraniczną, przeto iako o Materyi Zagraniczney, pod Artykułem tym II. Handlu Zagranicznego kładzie się, iak następuie,

---

Donie-

— *Doniesienie Obywatela Krakowskiego względem Kontraktu Soli Austryackiey.*

WYczytawszy w Dzienniku Handlowym tegorocznym na kar: 94. żądanie'u powszechności kommunikowania do Dziennika, ieśliby kto miał, lub dostać mogł, Kontraktu soli między Kompanią Handlową Pruską, a Dyrekcyą Solną Cesarską zawartego, natychmiast starałem się, wszelkiemi sposobami o dostanie onego, iakoż szczęściem acz przy wielkiey trudności dostałem kopią autentyczną, i zaraz na żądanie Dziennika w celu przysługi Kraiowey komunikuię, z prozbą, aby w Dzienniku bez zawodu został publikowany, z którego wiele mogą Obywatele czerpać wiadomości potrzebnych, wróżnych okolicznościach, i spodziewam się, że Dziennik, Zapytaniami swoiemi, naprożno niezechce Obywateli na odpowiedzi wyciągać, gdyby ich niemiał umieszczać w swym Dziele, ieśli więc zobaczę komunikowany przezemnie ten Kontrakt, umieszczony w Dzienniku, żałować nie będę

dal-

daszych prac moich w odpowiadaniu na inne zapytania. — Datt z *Krakowa* 15 Kwietnia 1788. *Krakowianin.*

—*Kopia Kontraktu o Sól zawartego między Kompanią Pruską z iedney, a Dyrekcyą Soli Cesarskiey z drugiey strony Dnia 18. Februarii 1788.*

Dla zapobieżenia wszelkim przykrościom, któreby wyniknąć mogły z zbytnie bliskiego związku konkurrencyi w Handlu Polskim, stanęła ugoda między Dyrekcyą Solną Jego Cesarsko-Krolewskiey Mości w Gallicyi z iedney, a Generalną Dyrekcyą Kompanii Handlowey Morskiey Króla Jmci Pruskiego w Berlinie z drugiey strony; to iest: z strony Dyrekcyi Jego Cesarsko-Królewskiey Mości przez Dyrektorów dwoch; Franciszka Xawerego *Neblingera*, i Adama Albrychta de *Henigstein*: zaś z strony Kompanii Pruskiey przez Karola Wilhelma *Noeldechen* Dyrektora teyże Kompanii; którzy po uczynioney wzaiemney kommunikacyi Plenipotencyi, sobie in optima forma danych, ułożyli się między sobą w następuiących punktach. Których to Punktów Ratifikacya od Zwierzchności swoich nastąpić powinna będzie, to iest:

1mo. Że przez ugodę niniejszą wolny Handel w Królestwie Polskim i w Wielkim Xięstwie Litewskim mocą Traktatu z tąż Rzeczpospolitą zawartego, w żadnym sposobie tamowany, lub też w Monopolium obrocony nie zostanie, oraz rodzay Handlu tego zabronionym nie będzie Obywatelom Gallicyi, i Królestwa Polskiego, i wolno im będzie, gdzie Im się podoba w Magazynach Solnych lub też na Targach, Sól sobie potrzebną zakupywać, iednak unikaiąc wszelkich z obu stron wyniknąć mogących Sporów, ustępuię.

2do. Dyrekcya Solna Cesarza Jmci, Kompanij Morskiey Handlowey, Magazyny swoie *w zdłuż w dole Wisły od Warszawy exclusivè* założone, wraz z Handlem w czasie do oddania udeterminowanym, oraz i Partyą Soli tamże znayduiącą się, wyiąwszy Magazyn *Grodzieńśki i w Mostach*, które *na Conto* Dyrekcyi Solney Cesarza Jegomości zostaną.

Magazyny zaś, które wraz z Partyą Soli do Handlu ustąpione będą, w zdłuż Wisły: *Toruń, Dybów, Nieszawa, Wrocławek,*

Dobiegniów, *Kamiona*, *Tokary*, *Bobrowniki*, *Płock*, *Zakroczym* i *Modlin*.

Nad Bugiem i Narwią są te: *Pułtusk*, *Ostrołęka*, *Piątnica*, *Goniądz*, *Dwugły*, *Augustów*, *Sabin* i *Granne*.

W Wielkiey Polsze są: *Poznań*, *Gnieźno*, *Sieraków*, i *Kleczow*.

Wyżey wyrażone Magazyny, ile należą do Nayiaśnievszego Króla Jegomości Pgo, a w użytku zostaiące Dyrekcyi Solney Cesarza mci, zostawuią się *gratis*: Kompanii Ruśki y od Dnia 19. Marca *Anni currentis* na Rok cały; a po upłynionym Roku, Kompania z Nayiaśnieyszym Królem Jmcią Pim w tey mierze ugodę uczyni, a zatym i Arędę z Pomieszkań opłacać będzie. Jednak powinna będzie kompania w tey mierze z Dyrekcyą Solną utrzymać Korrespondencyą dla zachowana iednomyślności. Co się zaś tyrze Magazynów do Dyrekcyi, lub do prywatnych Obywatelów należących, od tych Kompania zaraz od Dnia 19. Marca Ani currentis Arędę płacić będzie. Do czego Dyrekcya Solna Kontrakty swoie w tey mierze

zawarte uſtąpić, i do rąk oddać przyrzeka. Podobnie uſtępuie Kompania.

3tio. Kompania Handlowa Morſka Króla Jmci Pruſkiego, Dyrekcyi Generalney Solney Ceſarza Jmci, trzy Magazyny ſwoie w górę od Warſzawy nad Wiſłą ſytuowane, wraz z Solą i Handlem ſwoim, to ieſt:

Magazyn *w Rykach*, *Witkowicach*, i *Kazimierzu pod Puławami*, takim ſpoſobem uſtępuię: że Magazyn w *Rykach* i *Kazimierzu* na użytek Dyrekcyi aż do końca Roku 1789. *gratis* pozwolony zoſtanie. A co ſię tycze Magazynu w *Witkowicach*, z którego ſię Arenda nie płaci, tylko od każdey pół Beczki uprzedaney Gro: 7. ½. daie ſię, to będzie mogła Dyrekcya względem dalſzey opłaty z właścicielem w tey mierze ugodę uczynić.

4to. Co ſię tycze Soli na wzaiem przyimować ſię mianey, uſtanawia ſię Cena naſtępuiącym ſpoſobem, to ieſt: od Soli: którą Kompania Morſka Handlowa przyimuie po Magazynach *wciąż Wiſły aż Modlina*, płacić tak kompania będzie, za Beczkę Soli *Szybikowey kamienney*, 560. Funtów ważącey, po 10. Złr: Ceſarſkich.

Za beczkę takieyże *zieloney* po 9. Zł: Cesa:

A za Skarbową beczkę Soli warzoney alias *Samborskiey* ważącey 140. Funtów Wiedeń skich po 2. Zło: Cesar: i Grayca: 30.

Co się tycze Soli złożoney po Magazynach wzdłuż Bugu, i Narwy, to się będzie płacić za Beczkę Soli *Szybiko*: po 11. Z. Ces: i Gray: 30.

Za Beczkę Soli *zieloney* po 10. zło: Ces: i Grayca: 30.

A za Beczkę Skarbową Soli *warzoney* po 3. Zł Cesar:

Sól zaś złożona w Magazynach Wielko-Polskich płacona będzie w Cenie, iaka w Magazynach nad-Wiślanych iest ustanowiona, do którey iednak osobno będzie należało bonifikować Frocht na Transport łożony od Wisły aż do Magazynu, i który z Xiąg Dyrekcyi okaże się przy zamianie Soli kamienney Gallicyiskiey.

Respectivè, Sól twarda zwana, to iest: w *Bałwanach* i *w Kruchach*, sprawiedliwie za Beczkę o 560. Fun. Wiedeńskich rachowaną bydź powinna.

Bierze także na swoie Conto Dyrekcya Solna Cesarska, Sól Kompanii Handlowey Morskiey w Magazynach wyżey od Warszawy w zc uż Visły złożoną, i płacić będzie za skarbową Beczkę ważącą Funtów 140 Wiedeń: wzaiemnie po 2. Zł: Cesarskie i Grayca: 30.

Także za Soli *Angielskiey Kamienney ama Sortis* pół Beczkę 280. Funtów ważącą po 3. Zł. Cesar: i Grayca: 45. *2da* zaś *Sortis* po 3 Zł. Dto — — A za Beczkę Soli *St: Ubes* czyli *Morską* zwaney ważącą więcey iak 180. Funtów Wiedeńskich po 2. Zł. Cesar. Grayca: 30.

Jednak takiey Soli Angielskiey więcey iak 600. Pół-Beczek w Składzie znaydować się nie będzie powinno.

Pięć Procentu szczególnie na Soli *Warzoney* i *Morskiey* bonifikacyi Podatku, strony na wzaiem sobie przyrzekaią. Beczki zaś wszelkiego gatunku bez nakładu, czyli nadsypki, i tak tylko iak leżą na składzie, odbierać się będą. Gdyby się zaś w Beczce którey oczywista defalka okazać miała, na ten czas zważywszy onęż, bonifikacya szkody na wadze nastąpić powinna będzie.

5to. *Warszawa* iako śrzodek odbytu Solnego w Polszcze, wolną zostanie do Handlu dla stron kontraktuiących zobopolnego, takim iednak sposobem: że Kompania Handlowa Morska Króla Jmci Pruskiego, nie będzie mogła więcey wyprzedać rok rocznie iak Soli *warzoney* rownney wielkości, iak są Beczki Skarbowe *Samborskie.*

Beczek - - - 4000.

Tudzież pół-Beczek Soli *Kamienney* 2000.

Beczka cała Wiedeńskich Funtów 560. ważąca.

A że odbyt teyże Kompanii Handlowey Morskiey, nierownie iest większy, zatym obowiązuie się taż Kompania, Sól do wyprzedania potrzebną z Magazynów Warszawskich, Dyrekcyi Cesarskiey, lub też że Statków tamże odbierać. Zatym od Beczki Skarbowey Soli *warzoney*, nie mniey od pół Beczki Soli *Kamienney* z Magazynu wziętey (do czego iednak pięć pro Cento na bonifikacyą należeć nie będzie) płacić się będzie po 4. Zło: Polskie mniey, iak Cena w Magazynie ustanowiona (Naprzykład gdyby w Magazynie płacono po Zło:

Pol: 16. to ſię ſpuści Kompanii za Zlo: 12.) którą to Sól ile razy Kompania z Magazynu na przedaż wybierać będzie, natychmiaſt za każdy raz Dyrekcyi Solney płacić przyrzeka, i onęż w rowney Cenie; iak w Magazynie Dyrekcyi przedawać będzie.

Ze zaś kompanii Handlowey Morſkiey Króla Jmci Pruſkiego więcey nie będzie wolno w Warſzawie wyprzedać Soli własney rokrocznie, iak tylko kwotę wyżey wymienioną, zatym Sól, którą miała taż Kompania na ſkładzie Warſzawſkim do Dnia 19. Marca, iuż na przyſzły dowóz rachowaną bydź nie powinna; ażeby także Strona Kontraktuiąca przekonaną była, iako większey Partyi Soli przybyłey i wyprzedaney nie ma. Zatym Kompania aktualną Partyą, oraz każdą, która w dalſzym czaſie ſprowadzana będzie, Dyrekcyi Generalney przyiacielſkim ſpoſobem okaże.

6to. Ponieważ zaś Dyrekcya Solna Ceſarza Jmci, znaczną część Dyſtryktu do odbytu Handlu Solnego ſobie ſłużącego, Kompanii Handlowey Pruſkiey uſtępuie, zatym obowiązuie ſię taż Kompania od Dnia 19. Marca 1788. Roku, aż do Dnia 19. Marca 1791. Roku,

i tak w przeciągu lat trzech, zakupić od od Dyrekcyi Cesarskiey 85,000. całych Beczek Soli *Kamienney*, Beczka po 560 Funtów Wiedeńskich, która to Sól aż do Lądu Magazynów nad-Wiślanych *inclusivè* do *Modlina* przysławiana będzie. Remanenta iednak, które Kompania od Dyrekcyi przyimuie w Soli *Kamienney*, od tey kwoty potrącone zostaną; które to potrącenie nie w pierwszym Roku, lecz dopiero w dwoch przyszłych latach nastąpić powinno; z przyczyny: że Kompania w pierwszym Roku 30,000. Beczek przyiąć, a zatym resztę w następuiących dwoch latach rownemi ratami wybierać obowiązuie się. W Pierwszym zaś Roku przysławiono będzie Kompanii w dwocie 30,000. dopiero namienioney; w trzeciey części Soli *Zieloney* a w ⅔ Soli *Szybikowey*. W przysławieniu zaś dalszym w następuiących dwoch latach, zamawia sobie Kompenia wolność obstalowania, wiele *Szybikowey*. lub *Zieloney* Soli brać zechce. Na wzaiem waruie sobie Dyrekcya, że gdyby w Roku pierwszym trzeciey części w Soli Zieloney przysławić nie mogła, tedy wolno iey będzie resztę w Roku przy-

ſzłym doſtawić— Od Beczki zaś Soli *Kamienney* na Brzegu przyſtawioney, płacić będzie Kompania Pruſka iak naſtąpi, to ieſt:
Za *Szybikową* Sól 10. Zł: Ceſerſkich.
A za *Zieloną* 9 Zł: Dto.

Lecz za to żadney Bonifikacyi pięcio-procentowey żądać nie będzie można.

7mo. Obowiązuie ſię Dyrekcya Solna Ceſarſka, Kwotę Soli namienioną przyſtawić Kompanii Pruſkiey, podług daney ſobie Dyſpozycyi, do Lądu wymienionych Magazynów nad-Wiſlańſkich, albo w Beczkach dobrze opatrzonych, i należytą wagę maiących, niemniey bierze na ſiebie Expens wſzelką aż do Lądu ſamego, oraz *riſico* wſzelkie. Także obowiązuie ſię zalecić Officialiſtom ſwoim dozór, aby w czaſie Defluitacyi, żadney kradzieży lub oſzukania iakiego nie było. Kwotę zaś namienioną, iaka będzie obſtalowana, przyrzeka Dyrekcya przyſtawić dokładnie i rzetelnie aż do Brzegu; i ſzczegulnie *caſus fortuitus* mógłby przeſzkodzić temu, przyrzeczeniu, iako to: mała woda w Roku którym, lub też niedoſtatek Statków do tranſportu. A w takim razie ułoży ſię Dyrekcyà z Kompanią względ-

dem kwoty należytey zgodnym sposobem. Beczki zaś skoro na Ląd wytoczone będą, do czego Officyalista Magazynowy, Szyprowi z Ludźmi swemi ma bydź do pomocy: natychmiast bez żadnego deputowania odbierane i zakwitowane zostaną. Gdyby zaś niespodzianie na Beczce lub Bałwanie iakim defalka oczewista miała się okazać, zatym gdy będzie odważona, Kompanii Defalkę bonifikować będzie; w takim iednak przypadku należyty Dokument, Kompania Dyrekcyi dla wiadomości, do kogo regres ma uczynić, wyda.

§vo. Ponieważ namienione 85,000. Beczek w rożnych gatunkach Soli, i po rożnych Magazynach maią bydź przysłane, iako to w pół i całych Beczkach, także w Bałwanach i Kruchach; Zatym obowiązuie się Kompania Handlowa Morska, do obstalowania w Miesiącu Nowembrze Soli, w przyszłym Roku przysłać mianey, ażeby można Gatunki do Defluitacyi przysposobić.

Co się tycze Repartycyi, to iest do których Magazynów Sol się ma przysławić; ta dopiero in Januario nastąpić będzie mogła. W Roku zaś teraz bieżącym, obowiązuie się

Kompania Pruſka przy Ratyfikacyi Kontraktu w Dyrekcyi Generalney zamówić, i Dyſpartyment uczynić na 20,000. Beczek Soli, a to dla łatwieyſzego ſprowadzenia znaczney Części za pierwſzą wodą, względem zaś reſztuiących 10,000. Beczek, Repartycya onych zaraz po uſtąpieniu Magazynów, Dyrekcyi podana bydź ma. Także obowiązuie ſię Kompania Statki z Rekwizytami, którychby Dyrekcya przedać, lub w gurę prowadzić nie mogła, przez Officialiſtów ſwoich onęż na przedaż przyimować, a ſprzedawſzy, Pieniądze za Aſsygnacyami od Dyrekcyi wydanemi, wypłacać.

9no. Należytość zaś Remanentu Solnego od Dyrekcyi Ceſarſkiey uſtąpionego, oraz za Partyą Soli rocznie ugodzoną, wypłacać będzie Kompania Handlowa w Generalney Kameralney Kaſſie, Monetą Kurrencyi Wiedeńſkiey, i to naſtępuiącym ſpoſobem; to ieſt: w ſześć Niedziel od Daty Ratyfikacyi ninieyſzego Kontraktu, zapłaci taż Kompaia, a Conto uſtąpionego ſobie Remanentu Solnego w Magazynach, Złotych Wiedeńſkiey kurrencyi 60,000. Reſztę zaś na drugie Niedziel ſześć od Daty pierwſzego nadeſzłego Terminu do

zapłacenia 60,000. przypadłego; od którey iednak reszty kwotę sobie potrącić będzie mogła, którą Dyrekcyi Kompania winna będzie bonikować za wzaiemny Remanent Soli sobie ustąpioney. Za nową zaś Liwrancyą tegorocznych 30,000. Beczek; obowiązuie się Kompania zapłacić na następuiące Termina, to iest: 1ma. Junii, 15. Augusti, 3. 7bris. na Terminie każdym po 75,000. Złot. Wideńskiey kurrencyi, reszta zaś ultra 9bris— Ze zaś w następuiących dwoch latach, mnieysze kwoty Kompanii będą przystawione, zatym w pierwszych trzech Terminach namienionych, Kompania corok tylko 60,000. Złotych Cesarskich płacić będzie, resztę zaś na Terminie ostatnim dopłacać obowiązuie się.

10mo. Obowiązuie się także Kompania wypłacać Raty za przystawioną sobie Sól na wyżey wymienionych Terminach, gdyby nawet Kontrak ninieyszy w przeciągu tych trzech lat, od któreykolwiek z Stron kontraktuiących był niedotrzymany, lub iakimkolwiek sposobem przerwany; tak dalece, iż gdyby Kompania skrzywdzoną się bydź sądziła, i zrzucić się chciała z Kontraktu, iednak nie

tylko obowiązana będzie, dotrzymania Terminów, ale nawet odłożyć też Termina, Kompani nie będzie wolno. Z tym przyrzeka taż Kompania, raz na zawsze naznaczone Termina, podług wyżey uczynioney Ugody, dopełnić.

1mo Żeby zaś Cena w Polszcze po Magazynach będących w przedaży nie przewyższyła Ceny, która dawniey była po Magazynach Króla Jmci Pruskiego, zatym ustanawia się w tey mierze, co nastąpi:

Kompania Handlowa Króla Jmci Pruskiego, ustanowi przy zawarciu ninieyszey ugody, w Magazynie *Fischswaser* pod *Gdańskiem* i *Elblągiem* wartość.

Beczki Soli *warzoney* do Zł. Pol. 14. Gr. 15.

Soli zaś Galicyiskiey na Kokturach Beczka *Skarbowa* po Zł. Pol 8. — —

A Soli *Zieloney Kamienney* w Wieliczce dostać będzie można Beczkę całą za Zł. Pol 48.

Taniey zaś ani w Wieliczce, ani w innym mieyscu Dyrekcyi Cesarskiey przedawać nie będzie można

W równey także Cenie przedawać będzie

Kompania Pruska Sól *Kamienną* z Gallicyi, Angielską zaś Sól Złotym iednym drożey, od pół-Beczki iak w Magazynie pod Gdańskiem.

Beczkę zaś Soli warzoney także przedawać będzie po Zło: Pol: 14.

A co się tycze Soli Morskiey, tę przedawać będzie po Złot: Pol: iednym drożey, zatym po Zł: Pol: 15.

Obie Strony kontraktuiące obowiązuią się, iż bez zobopolnego zniesienia się, w niższey Cenie Towaru przedawać nie będą, oraz iż Depaktu żadnego czyli dosypki nie dozwolą, ani też Towaru za Sól zamieniać będą, tylko Sól za gotowe Pieniądze przedawać będą.— Drożey przedać wolno będzie każdemu. Po Magazynach zaś Wielko-Polskich, tudzież nad Bugiem i Narwią leżących, dołoży się ieszcze Expens Transportu dalszego aż do Składu; i chociaż Dyrekcya w Dystrykcie odbytu swego, także w Woiewództwach Chełmskim i Lubelskim do Taxy regularney nie iest obowiązana, iednakże Beczkę Skarbową Soli *warzoney* w Włodawie i Brześciu Litewskim taniey, iak Zło: Pol: 15. przedawać nie będzie.

12mo. A ponieważ Kompania Handlu Morſkiego, Magazynów dwoch Litewſkich w *Grodnie* i w *Mościach* założonych nie przyimuie: wolno zatym będzie Dyrekcyi Ceſarſkiey, tak drogo, i za iaką Cenę będzie mogła, Sol ſwoią tamże przedawać. Z tym iednak wakiem, że wolno nie będzie teyże Dyrekcyi Soli więcey do Magazynu przyſtawić; i ſkoro Sol wyprzedana będzie, natychmiaſt te dwa Magazyny uſtać maią.

13tio. Nie będzie wolno Kompanii Handlowey Morſkiey między *Krakowem* i *Kaliſzem*, także nad *Bugiem* wyżey *Grannego*, nowych Magazynów zakładać. Żadna albowiem Strona, nie będzie mogła Soli à Conto ſwoie w obcym Dyſtrykcie odbytu ſwego ſprowadzać lub przedawać. Żeby zaś Sól Angielſka w Dyſtrykcie odbytu Dyrekcyi ſprzedawaną nie była; zatym obowiązuie ſię Kompania Handlu Morſkiego, iż na ſkładzie w *Kamieniu* nad Wiſłą, w *Krotoſzynie* i w *Kaliſzu* w Wielkiey-Polſzcze, Soli *Angielſkiey Kamienney* na ſkładach trzymać, i ſzczególnie Sól z *Wieliczki*, i własną Sól *Warzoną*, mianowicie zaś na

dwoch

dwoch oſtatnich ſkadach w *Krotoſzynie* i *Kaliſzu*, tylko Sól z *Wieliczki*, po zbyciu małey Partyi ieſzcze pozoſtałey, przedawać nie będzie— Na wzaiem zaś Dyrekcyi Generalney, zakładania nowych Magazynów między *Brześciem* i *Grannem*, także w głąb Kraiu ku Kaliſzu wolno nie będzie. Jednakże nie zabrania ſię teyże Dyrekcyi założenia Magazynów Solnych w *Polſzczè* w Gurze *Wiſły* ku *Sląſku*. Handel zaś z Sląſkiem Pruſkim wcale do Kontraktu niniejſzego należeć nie będzie.

14to. Będzie zależało od woli Kompanii Handlowey Morſkiey i Dyrekcyi Generalney, potwierdzić lub nie Officyaliſtów po Magazynach na wzaiem ſobie uſtąpionych. Zatym ci, którzy w ſłużbę Stron Kontraktuiących przechodzą, uwolnieni zoſtaną od obowiązku Funkcyi ſobie przepiſanych i Kaucyi, ieżeli iakie maią za ſobą, wydane tymże będą. A ieżeliby nad ſpodziewanie, Officialiſta iaki Stronie Kontraktuiącey był zadłużony, tedy obowiązkiem będzie Strony, wſzelkiego ſtarania dołożyć, żeby taki dług został zaſpokoiony.

15to. Rok rocznie przed początkiem Zimy, lub kiedy tego potrzeba wymagać będzie, między Stronami Kontraktuiącemi przez Nominowanych Plenipotentów Ziazd naſtąpić powinen będzie, dla konferowania między ſobą względem odmiany Ceny naſtąpić mogącey, lub też względem pożytku zobopolnego, tudzież dla uprzątnienia przyiacielſkim ſpoſobem zdarzyć ſię mogących omyłek.

16to. Lubo ninieyſzy Kontrak moc ſwoią dopiero od Dnia 19. Marca mieć, a do Roku 1791. trwać będzie, iednakże uſtąpienie i odbieranie Soli na Składach zaczynać ſię ma dopiero od czaſu, w którym po naſtąpić mianey Ratyfikacyi, Kommiſarze na mieyſcu ſobie wyznaczonym będą mogli ſtanąć. Zatym bez zwłuki Kompania Handlowa i Dyrekcya Generalna, na wzaiem ſobie wyſzlą Oſoby do odbierania i oddania Składów, i Inſtrukcyami należytemi Tychże upoważnione.

17mo. Przy nowey w dalſzym czaſie naſtąpić mianey Liwrancyi, obowiązkiem będzie Officialiſty Kompanii Handlowey, który Sól odbierać ma, i który przy Repartycyi zalecony i wymieniony Dyrekcyi zoſtanie, kwi-

towania z odebraney Partyi Soli. Dyrekcya zaś za każdą Expedycyą Solną, Inſpektora Kompanii Handlowey w Warſzawie uwiadomić będzie powinna, ażeby, mógł oſtrzedz Officyaliſtów, żeby ſię mieli w gotowości do odbierania Soli ſobie powierzoney.

Z Partyi od 85,000. Beczek Soli *Kamienney*, nie będzie w Warſzawie wyładowano, tylko wſzyſtko na Składzie niżey Warſzawy złożono i wyprzedano zoſtanie.

18vo. Gdyby ſię Stronie któreykolwiek nie podobało prolongować Kontraktu ninieyſzego po upłynionych trzech latach, tedy Awizacya naſtąpić powinna będzie Rokiem przed kończącym ſię Kontraktem, to ieſt w Roku 1790, która to Awizacya ieżeliby nie naſtąpiła, tedy Kontrakt na dalſze trzy Lata moc ſwoią mieć będzie. Kompania Pruſka Awizować będzie Dyrekcyą Generalną we *Lwowie*, z Strony zaś Dyrekcyi Generalney naſtąpić powinna Awizacya w Kompanii Handlowey Morſkey w *Berlinie*. A ieżeliby Strona którakolwiek ninieyſzemu Kontraktowi w iednym lub niektórych Punktach ſprzeciwić ſię miała, tedy Stronie ſkrzywdzoney wolno

będzie w przeciągu trzyletniego Kontraktu, z tegoż Kontraktu się zrzucić, i Kontrakt ten od daty wypowiedzenia Kontraktu za Rok ważność swoią utracić ma. A ieżeliby ninieyszy Kontrakt moc swoią kiedykolwiek miał utracić, tedy obowiązuią się strony obydwie, oddać Magazyny mocą Kontraktu ninieyszego sobie na wzaiem ustąpione.

19no. Ninieyszy zaś Kontrakt przez Plenipotentów Dyrekcyi Generalney Sólney Jego Cesarskiey Mości z iedney, a przez Plenipotentów Kompanii Handlowey Morskiey Króla Jmci Pruskiego z drugiey Strony ułożony, i na dwa Exemplarze dla Stron Kontraktuiących przepisany, został, końcem podania onegoż do Ratyfikacyi Zwierzchności swoich— Działo się w Wiedniu Dnia 18. Februarii 1788. Roku.

Franciszek Xawery *Neblinger.*
i Antoni de *Heniglein* Dyrektorowie
Jego Cesarsko-Krolewskiey Mości
iako Plenipotenci Dyrekcyi Generalney.

Noeldechen Dyrektor K. Z. P.
Kompanii Handlowey iako Pleni-

potent Ganeralny Dyrekcyi Handlowey Morſkiey.

— *Ratyfikacye od Dworów Wiedeńſkiego i Berlińſkiego takowego Kontraktu.*

— *Ratyfikacya Kontraktu z Strony Zwierzchności Ceſarſkiey.*

Wyżey wyrażony Kontrakt między Dyrekcyą ſolną Ceſarza Jmci, a Kompanią Handlową Morſką Króla Jmci Pruſkiego zawarty, ratyfikuie ſię za Zezwoleniem Kancellaryi Nadworney Kamery Jego Ceſarſkiey Mości, oraz Miniſteryalney *Bamo* Deputacyi, pod warunkiem dotrzymania wzaiemnie przyrzeczonych ſobie Kondycyi.— Wydano w *Wiedniu* przy wyciśnieniu Pieczęc Jego Ceſarſko-Królewſkiey Mości Dnia 29. Februarii 1788. Roku.

(L.S.)

Jan Rodolf Graff *de Chołek.* Wacław Graff *de Ugarte* Baron *de Degelman.*

— *Ratyfikacya z Strony Króla Pruſkiego.*

Nayiaśnieyſzy Król Jmć Pruſki P. N. M. niniey-

szy Kontrak Oryginalny, między Dyrekcyą Generalną Solną à Kompanią swoią Handlową Morską zawarty pod Datą Dnia 18. Februarii 1788. potwierdza, i mieć chce, ażeby co tylko w nim z Strony Kompanii obwarowano zostało, iak naydokładniey było dotrzymano. — Wydano przy przycisnieniu Pieczęci N. Króla Jmci Pruskiego.

(L.S.)

Z rozkazu Nayławszego N. K. Jmci Pruskiego.

Schullenberg.
mp.

Z przyczyny takowego zawartego Kontraktu, Sól iak poszła w gurną Cenę, widzieć można z następuiącey Specyfikacyi.

Specyfikacya.	Ceny dawniey przedawaney Soli.				Ceny przez Kompanią Pruską nałożoney.			
	Cetnary	Beczki	Złote	Grosze	Cetnary	Beczki	Złote	Grosze
Sól *Szybikowa*, - -	--	1	48	4	--	1	64	--
Sumborska - - -	--	1	13	19	--	1	19	-
Warzona, tey dawniey w Zupach nie było.	--	--	--	--	--	--	--	--
W *Batwanach.*	1	-	8	12	1	--	10	20

Która to Cena wzwyż oznaczona, z zostawioney Pisarzowi Zupy przez Kommissarza Kompanii Solney Pruskiey oryginalney Instrukcyi iest wypis.

III.

O Fabrykach Kraiowych.

Uwagi pewnego Obywatela, biegłego w Nauce Górniczey, względem Wód słonych w Kraiu naszym znayduiących się, i sposobu onych wywarzania.

ZE w Polszcze nie zbyt głęboko w ziemi, płynie rozmaitemi i po wielu dość mieyscach kanałami woda słona zdatna i dostateczna do wyrabiania z niey Soli i opatrzenia nią rożnych Woiewództw, iest to prawda iuż stwierdzona nie tylko wielorakiemi, a wiadomemi poznakami, ale tym bardziey samemi doświadczeniami przez Osoby biegłe w Mineralogii, czynionemi. Czyli ta woda początek swóy bierze od wielkich Opok Soli twardey, które przechodząc lże,

a które idąc ciągiem Gur Karpackich rozciągaią ſię na więcey iak na 140. mil w długość, i zaſiągaią pewnie proporcyonalną ſwoią ſzerokością i Strony naſze? czyli ta ſłoność ieſt od Jezior bliſkich, lub od Morza? czyli nakoniec ieſt od Soli Kamienney òſobno gdzie w wnętrznościach ziemi naſzey ukrytey? iakożkolwiek bądź uznać winniśmy Dobrodzieyſtwo Oqatrzności nad Kraiem naſzym, i z niego pożytkować. W dawnieyſzych czaſach, gdy obfitość Soli właſney tak Kamienney iako też i Warzoney, aż nadto potrzebom naſzym wyſtarczała, i małym kosztem, który ſię w Kraiu zoſtawał nabyta bydź mogła, nie mieliśmy przyczyny obracać troſkliwość naſzą, i natężać przemyſł do wyſzukiwania i dobywania z wnętzności ziemi tego daru Opatrzności, ukrytego, mogąc z otwartych przez Przodki naſze Gur, Zrzódeł, czerpać ſami i drugim udzielać. Ale kiedy to, co naſzą właſnością było, kto inny poſiada, kiedy ta ſtrata iuż z ſiebie bardzo wielka, powiększa ſię ieſzcze co raz bardziey podwyżſzeniem ceny, którą przymuſzeni ieſteśmy, opłacać dogodzenie nieuchronney potrzebie naſzey, i co raz bardziey ogołacać Kray z ſzczupłego dość, gotowego maiątku, nie można nie bydź na tak oczywiſtą a znaczną ſzko-

dę swoią nieczułym, i nie iąć się z wszelką usilnością i gorliwością tych wszystkich sposobów, któreby ią nadgrodzić mogły.— Już teraz i ten dawny a niesprawiedliwy zapewne Przesąd ustać powinien, iakoby na Skarb odbierać miano, Sól na dziedzicznym gruncie wyszukaną, lub zrzodła słone odkryte. Jeżeli zaś Rząd Kraiowy nigdy w tey myśli nie był, ażeby sobie cudzą należność, choć celem większego Dobra Publicznego, miał iakimkolwiek sposobem przywłaszczać, tedy tym bardziey w teraźnieyszych okolicznościach (co iuż nawet i Uniwersał Rady przy Boku J. K. Mci Nieustaiącey głosił) nie tylko nie iest przedsięwzięciem Rządowym takowy Skarb na gruncie czyim Dziedzicznym znaleziony, na swóy pożytek obracać, ale owszem wszelką dać pomoc do porządnego takowego Skarbu dobywania, i obracania go na zysk Właściciela, a użytek całego Kraiu.— Po takowym oświadczeniu, a przy tak gwałtowney prawie Kraiu Potrzebie, obiecywać sobie nieplonnie można, że gorliwi Obywatele staranności swoiey i kosztu żałować nie będą końcem powzięcia iak nayobszernieyszych i naydokładnieyszych wiadomości o poznakach tak Soli Kamienney, iakoteż i Warzonki, i ze Strony swoiey to wszystko poprzedniczą uczynią,

cokolwiek przeświadczyćby Rząd Kraiowy mogło, o niezawodności takowych poznaków, i skłonić do dania dzielney pomocy, w przyprowadzeniu robot zaczętych w tey mierze, do iak naypomyślnieyszego skutku. – Jako zaś nayuboższa Klassa Mieszkańców Polski naywięcey ponosi z niedostatku Soli Kraiowey, a drogości obcey; tak zdało się szczegulniey dla takowych ubogich ludzi przyłączyć tu łatwy tym czasem do wykonania sposób, opatrzenia się iakozkolwiek a prawie bez kosztu w Sól na potrzeby domowe; który to sposób ieżeli nie zupełnie zaspokoi takowe potrzeby, nie przeto mniey go się chwycić należy, bo ten wielki razem użytek przynieść może, że pomnoży pewnieysze wiadomości o nowych coraz w tym gatunku wynalazkach; po których wiadomościach odebranych, podadzą się znowu inne sposoby rownie proste, do założenia Fabryk Solnych, które każdy z łatwością w domu swoim, małym nakładem będzie mógł uskutecznić. Sposób zaś ten iest następuiący.

1. Chcąc się przeświadczyć czyli woda źrzódlana lub studzienna Sól w sobie zawiera, trzeba nią napełnić garnek wielki, i poty ią w nim gotować, aż zupełnie wyparuie, a ieżeli to co na spodzie garka zostanie, mieć

będzie smak słony, iuż tym samym woda ta, Sól w sobie zawierać musi.

2do. Jeżeli woda tym sposobem doświadczona, tak dość obficie Solą iest napuszczana, żeby się pożytku w niey spodziewać trzeba, w takim razie, naylepiey iest gotować ią w garku żelaznym albo przynaymniey glinianym wewnątrz polewanym, ażeby odrobiny słone weń nie wchodziły.

3tio. Wywarzanie takowe bydź powinno przy ogniu iaki może bydź naymocnieyszy; ażeby zaś woda tym łatwiey była oczyszczona z partykuł ziemnych i innych brudów, leie się do niey cokowiek krwi wołowey.

4to. Gdy woda iuż tak wywre, że się w niey partykułki Solne zaczną ukazywać, dolewa się garnek takowąż wodą, i to się puty powtarza, puki się tyle iey nie wywarzy, że się nakoniec przyidzie do kryształlizacyi, czyli odrobin solnych po wierzchu wody pływaiących.

5to. Znakiem będzie dosyć iuż wywarzoney wody, gdy się na niey zrobi iak skurka, z małych ziarnek słonych.

6to. W probach małych po pierwszym lub drugim wywarzeniu, nim się dóydzie do Kry-

ſtalizacyi, można zwolna przecedzić wodę przez płutno; tym zaś prędzey ta woda kryſtalizować ſię zacznie, im obwód garka będzie miał więcey obſzerności.

7mo. Aby ſię na wodzie zebrały małe kryſztałki, czyli ziarka Soli, przez wolne wyparowanie wody, doſyć będą do tego ſłużyć węgle rozpalone, lub popioł gorący. Doſtateczny ſtopień gorąca okaże ſię, gdy ledwie palec w wodzie utrzymać będzie można. Naybardziey zaś przeſtrzegać należy w takowym wywarzaniu, aby ſię woda ni burzyła, i nie przewracała, boby to przeſzkadzało do zebrania ſię Soli na wierzchu w małe odrobiny.

8vo. Gdy naoſtatek Sòl oſiądzie na ſpodzie garka, zlekka ztamtąd zebrać ią trzeba, i na płotnie rozłożyć, a przy ogniu potym wyſuſzyć.

9no. Z pozoſtałey wody można ieſzcze wyciągnąć Sòl, ktòra ſłużyć będzie dla bydła; ale co potym pozoſtanie wody gorzkiey; ta ſię iuż iako cale nieużyteczna, z garka wyleie.

Ponieważ wyparowanie wody ieſt zaſadą całey tey roboty, więc można kilka razem

garków przyſtawić do ognia, który wſzelako w Goſpodarſtwie zawſze ſię prawie utrzymuie, i niech w tych garkach z wolna woda wyparuie; a takowy ſpoſób zaſtąpi mieyſce graduacyi, czyli parowania wody przez Machiny; a wyparowana w znaczney części woda zrobi ſię ſłońſzą, i zdatnieyſzą potym do gotowania.

Obfitość laſów Kraiu naſzego doſtarczaiąca Drzewa i po chałupach, że go prawie całą noc palą po wielu mieyſcach na kominach, zamiaſt świec, będzie ſłużyć wygodnie do tego użytku; a Kobiety i Dzieci roſleyſze poſpolicie próżnowaniem ſię bawiące, mogłyby bydź obrócone do zatrudnienia ſię około tey roboty.

Artykuły IV. O *Tranſporcie Spławnym*, VII. O *Opiſaniu Miaſt*, lubo maią doſyć materyi, iednakże w tym Mieſiącu, dla ſzczupłości mieyſca zaiętego Materyą Solną, nie mogą bydź teraz wyſzczegulnione, ale chyba w naſtępuiącym Mieſiącu.

V. O *Tranſ-*

V.

O Transporcie Lądowym.

W Poprzedzaiącym Tomiku na karcie 212, znayduie się opisanie Traktu troistego z Sandomierza do Warszawy, teraz kładzie się opisanie Traktów z Sandomierza do Lublina i Krakowa.

—*Trakt z Sandomierza do Lublina.*

Mile		Mile	
	Sandomierz miasto:		Wulka Gościeradow:
	Doracz.		Liśnik.
1.	Dwiekozy.	4.	Olbiecin.
	Słupcza.	5.	*Kraśnik.* m.
	Wieniany.	6.	Wiłkołaz.
	Wieniarki.	7.	Sabieszczany.
2.	*Zawichość* m.		Niedrzwice.
	Rz: *Wisła.*	8.	Niedrzwica.
	Kosin.	9.	Trzaskowice.
	Mniszów.	10.	Konpnica.
3.	Gościeradów.	11.	*Lublin* m.

—*Trakt z Sandomierza do Krakowa.*

Mile			
	Sandomierz Miasto.		Szewce.
	Strochcice.	2.	*Koprzywnica* m.
	Jędryszkowice.	3.	Łoniów.
	Złota.		Zawidza.
1.	*Samborzec.*	4.	*Ossiek* m.

5. Niekrasów.
Osala.
Juszyca.
6. *Połaniec* m.
Zdzieci.
7. Beszowa.
Pacanów mia:
Biechów.
Swiniary.
9. Ostrów.
Welnin.
10 *Nowemiasto* m.
Winiary.
11. Opatowiec.
Rogów.
12 Ławy.
Przemyków.
13. Koszyce.
Jasice.
Dolany.
14. Sierosławice.
Stare Brzesko.
15 *Słomiane Brzesko* m.
Wawrzeńczyce.
16. Złotniki.
Bigołonica.
Cło.
17. Branice.
Grabów.
18. Pleszów.
19. Mogiła.
Syrzyny.
20. *Kraków* m.

Trakt z Lublina do Sandomierza iest świeżo wyporządzony dla N. Króla Naszego; z Sandomierza zaś do Nowego-Miasta ledwie gdzie potrzebuie poprawy.

Ze Trakt ten nowy byłby prawie samemi Polami, i gęstemi Dobrami, kiedy w *Dzienniku Handlowym* znaydzie każdy opis Traktów między Miastami Polskiemi, pewnie się okażą nowe i krotsze i wygodnieysze, co nie mało pomoże do ułatwienia Handlu. i inni podroże odprawuiący, wdzięcznie takie Donieśienia przyimą— *Sandomierzanin.*

VI.

O Jarmarkach i Kontraktach.

—Jarmarki Miasta Jaraczewa.

Miasto *Jaraczew* leży w Woiewodztwie Kaliskim Powiecie Pyzdrkim, na wielkim Trakcie Furmańskim z Warszawy do *Berlina* idącym, me Austeryą murowaną ze wszech miar wygodną, wszędzie Drogi wysadzone, Mostami i Groblami wielkiemi powyporządzane, Dziedziczne J. W. *Jaraczewskiego* Starosty Soleckiego, ma Jarmarków 6.

1. W Poniedziałek po Niedzieli Starozapustn.
2. Na Nayś: Pannę Zwiastowania.
3. W Poniedziałek po Niedzieli *Exaudi.*
4. W Dzień S. Maryi Magdaleny.
5. W Dzień S Łukasza.
6. W Dzień S. Tomasza.

Jarmarki Miasta tego, są nie tylo na wszystkie Towary, ale też i na bydło wszelkiego Gatunku, Targowe ani Grobelne żadne nie wybiera się.

VIII. *O Do-*

VIII.

O Dobrach do Przedaży, Zastawy, Arędy, Summach i różnych Negocyacyach &c.

Dobra Maścibrody i Białki, w Woiew: Lubelskim, Ziemi Łukowskiey leżące do przedaży.

OBie te Wsie Dziedziczne, w iednym położeniu sytuowane, żadnemi długami nieonerowane, mil 12. od Warszawy a od Siedlec pół mile leżące, maiące w sobie osiadłości do czterdziestu Gospodarzy ciąglych maiętnych, z dwóma Karczmami na Trakcie Lubelskim z Podlasia idącym położone, z Zabudowaniem cale nowym, tak co do Gospodarskiey potrzeby, iako i Rezydencyą piękną wygodną i Meblowaną, z Officyną porządną, ze Sklepami, Lodownią, z Ogrodem Włoskim i Fruktowym, z Oranżeryą, Kanałami, Stawem, Młynem, Sadzawkami, owo zgoła zgustownym i ozdobnym całym pomieszkaniem, czyniące rocznego dochodu

du czyſtego, złotych dziewięć tyſięcy; ieſt do ſprzedania na Dziedzictwo za Summę Złł: 160,000. którey ſummy połowa może bydź na prowizyi (byle pewney) ukupuiącego tę wieś, lokowana — *Referencya* dla kupna tey Wſi do Dziennika Handlowego, który dokładniey obiaśni o Aktorze ſprzedaiącym tę Wieś.

—Woytowſtwo Sólnikowo z Ziemi Zakroczymſkiey do przedania.

TE Woytowſtwo w Ziemi Zakroczymſkiey mila od *Pułtuſka* a 6. mil od *Warſzawy* leżące, Chłopow 5 założonych maiąca procz komornic, w Gruntach urodzaynych, Łąkach, i Paſtewnikach żyznych, opał ſwoy doſtatni, a do Budowy Drzewa wyborne go z Laſow poblíſkich bez opłaty doſtać łacno można, wygodne— Prawo dożywotnie na 2. Oſoby ſłużące, do zbycia za Czer; złł: Półtora tyſiąca, zreſztą do potargowania ſię— W czym *Reſſerencya* w Warſzawie

do

do W. Jakuba *Pęczkowſkiego* Podczaſzego Przaſnyſkiego i Regenta Kommiſſyi Skarb: zaś na Wſi do Zakliczewa pod miaſtem Makowem mieſzkaiącego JW. *Karſkiego* Podkomorzego Rożańſkiego.

Wieś Ruda w Woiew: Lubelſkim, w Ziemi Łukowſkiey leżąca do przedania.

Ta Wieś ieſt do przedania za 58,000. Dziedzictwo W. Tretera Kapitana Regim: Gwardyi Litt: z Młynem, Łąkami, i Oſiadłością Chłopow 24— Ktoby ſobie nabydź życzył, ma ſię adreſować do Dziennika Handlowego, lub Dziedzica teyże Wſi, mieſzkaiącego w Warſzawie na Koſzarach Litt:

Dobra w Ziemi Zakroczymſkiey do przedania.

Dobra te o mil 5. od Warſzawy leżące w Gruntach dobrych, Laſach, Łąkach, bez dłużne do przedania za 100,000.— *Reffferencya* do Ur: Iwanickiego przy Podwalu, na Ulicy Zawrot mieſzkaiącego *Nro.* 302.

— *Dobra w Ziemi Ciechanowſkiey do przedania.*

Dobra te o mil 8. od Warſzawy leżące, w Gruntach dobrych, Łaſach, Łąkach, bez dłużne do przedania, za 100,000. złł:— *Refferencya* do Ur: Iwanickiego przy Podwalu, na Ulicy Zawrot mieſzkaiącego *Nro.* 302.

— *Kamienica na Krakow: Przed; wychodząca na Senatorſką Ulicę do przedania.*

KAmienicy tey Inwentarz pomieſzkań wraz z intratą ieſt takowy.

od Krakowſkiego Przedmieścia.

Sklep od Ulicy po prawey ſtronie, Izba wielka dolna z kuchnią i z trzema piwnicami czyni do Roku - - - - - - Zł. 1,800.

Sklep od Ulicy po lewey ſtronie, a drugi z Senatorſkiey Ulicy też po lewey ſtronie, z całym trzecim piętrem i piwnicą, czyni do Roku - - - - Zł. 1,800.

Pier-

Pierwsze piętro z tyłu i z przodu, i z Piwnicą czyni - - Zł. 1,800.
Drugie piętro z tyłu i przodu i z piwnicą, czyni - - - Zł. 1,188.
Czwarte piętro z przodu i z tyłu, czyni - - - - - - Zł. 288.

Od Ulicy Senatorskiey

Szynkownia z całym pierwszym piętrem, czyni do Roku i z dwiema Piwnicami - - - - - Zł. 1,584.
Drugie i trzecie piętro z iedną piwnicą, do Roku czyni - - - Zł. 936.
In Summa całey intraty rocznicy - - - Zł. 9,396.

Cena Kamienicy ostatnim słowem Zł. 135,000. na którą można będzie teraz dać *plus vel minus* Zł. 36,000. A reszta zostałaby się na teyże samey kamienicy podhipoteką zapisana, z prowizyą po 7. od sta i z terminami— *Referencya* do Dziennika Handlowego.

Kamie-

— *Kamienica na Ulicy Rybaki, do przedania.*

Kamienica ta leży przy Ulicy Rybaki zwaney nad Wisłą *Nro.* 2555. którey opisanie z intratą iest takowe

1mo. Od Ulicy ze trzema dolnymi izbami, maiąca obszerne podworze, na około którego Szpichlerzow 3. Staynie, Wozownia, i Izba do szynku ze sklepem i piwnicą, wszystko to murowane, czyni rocznicy intraty - - - - - - - Zł. Pol. 1,440.

2do. Ogrod z tyłu teyże Kamienicy do spaceru Publicznego bardzo wygodny, drzewem fruktowym obsadzony, i zewszystkich stron swoich murem opasany, zawieraiący w sobie Officyny do mieszkania i dla gości, tudzież Kręgalnią, Altanki, Figarnie, Inspekta &c. czyni intraty roczney - - - - Zł. Pol. 1,080.

In Summa całey intraty roczney - - - - - Zł. Pol. 2,520.

Re-

Referencya o cenę ioy do właściciela mieszkaiącego pod tymże Numerem.

— *Dworek na Ulicy Rybaki nad Wisłą do przedania.*

DWorek ten *Nro* 2568. że 4. Izbami maiący przed sobą od Ulicy podworze z Bramą, przy którym szopa do maglowania, i różne do c'.owania drew i innych rzeczy wygodne komorki znayduią się, czyni intraty 432. Zł:— *Referencya* do tegoż samego właściciela co i Kamienica powyższa.

— *Dworek na Ulicy Rybaki, nad Wisłą do przedania.*

Dworek ten nad samą Wisłą, maiący 12. Izb mieszkalnych, zdość obszernym podworzem, przy którym staynie są postawione, a w czasie na skład różnych rzeczy, ile przy wodzie bydźby mogły użyte— Grunt tey całey Possessyi iest Dziedziczny— *Referencya* do tegoż co i Dworek powyższy?

Dwo-

—*Dworek na Ordynackim przy Ulicy Szczygley do przedania.*

Dworek ten z 2. Izbami, maiący podworze obszerne z bramą, także Szpichlerze, Staynię i Wozownie, czyni intraty roczney - - - Zł Pol 360.

Ogrod przy tym Dworku do spaceru Publicznego z drzewem fruktowym, i Altanką dla gości wygodną czyni intraty roczney - - - Zł. Pol. 270.

Summa intraty roczney - Zł. Pol. 630.

Referencya do właściciela tegoż co powyższe Dworki.

—*Kamienica na Ulicy S. Jańskiey Nro. 16. do przedania.*

Kamienica przechodnia pod N° 16. na Ulicę S. Jańską iedną połową, a drugą zaś na Piwną stoiąca, ze dwiema sklepami na towary, dwiema do szynku, z Izbami mieszkalnemi 20. o czterech piętrach, z gruntem dziedzicznym, od podatkow mieyskich Prawem uwolniona, do przedania, ktoby

iey

iey ſobie życzył nabydź, ma ſię udać do teyże Kamienicy na piętro drugie, do zawiaduiącego taż kommienicą— NB. Kamienica ta ieſt bezdłużna, czyniąca intraty roczney przeſzło Zł. 3,600.

— *Dworek w Mieście Stołecznym Łukowie do przedania.*

Znayduie ſię w Mieście J. K. Mości Łukowie, w Ziemi Łukowſkiey w Woiewodz: Lubelſkim Dworek drewniany Dziedziczny W. Tretera Podkom Nadw: J. K. Mości do przedania— Taxa onegoż Dekretem *potioritatis* uczyniona, wynoſi 3,200. Zł. Lecz taniey go nabydź można wſzedłſzy w ugodę z ſamym Dziedzicem.— Dworek ten wrzeczonym Mieście Łukowie ſytuowany tuż pod Szkołami Piarſkiemi, wygodnym dla ſzkołakow ſtaie ſię mieſzkaniem; a że oraz targowiſko Końſkie ieſt onemuż przyległe, pewną w czaſie Jarmarkow ſławnych Łukowſkich przynoſi intratę— Plac rzeczonego Dworku ieſt doſyć obſzerny, zewſząd ogrodzony, zawieraiący w ſobie rzeczony Dworek o kil-

ku

ku izbach, podmurowany, nowo pobity, z Staynią wielką, Podworzem, Ogrodem, i Łąką — *Referencya* do właściciela w Łukowie.

— *Dworki* 3. *na Ulicy Zieloney* N° 2059. *do przedania.*

Te Dworki w iednym podworzu w Warszawie do przedania bez dłużne na Ulicy Zieloney pod N° 2059. ze Stayniami, Wozowniami, Szpichlerzem do zsypu, Ogrodkiem przy rogu Targowiska tam bydź maiącego sytuowany — *Referencya* do Ur. Iwanickiego, Choronżego Gwar: Piesz: Koron: tamże mieszkaiącego.

SUMMY NOWO PODANE

— *Summa* 252,000. *na kupno lub Zastawę Dobr.*

Ktoby sobie życzył takowey summy, a miał Dobra do przedaży lub Zastawy, korresponduiące oney o mil kilka lub kilkanaście odległe od Warszawy, niech się zgłosi

do

do Dziennika Handlowego, a odbierze zupełną wiadomość o takowey ſummie.

— *Summa od 30- do 70. Tyſięcy na zaſtawę Dobr:*

Summa ta ieſt determinowana na Zaſtaw Wſi iakiey bliſko Warſzawy; albo ieśli odległą od Warſzawy, to przynaymniey bliſko ſpławney wody do Wiſły wpadaiącey, lub na kupno, gdyby i drożſzą była; naywięcey iednak do ſtu Tyſięcy, w grunta dobre i łąki byle miała obfitość, choćby nadpuſtoſzała w Budynkach— *Referencya* do Dziennika Handlowego.

— *Summa 50,000. na Zaſtawę lub Arędę Dobr.*

Summa takowa oświadcza ſię na Arędę lub Zaſtawę Dobr do przyzwoitey proporcyi Procentu, w którymkolwiek mieyſcu z Woiew: Lubelſkiego, Wołyńſkiego, i Xięſtwa Mazowieckiego, zaliczoną nieuchybnie po ugodzeniu ſię będzie *pro* 18. Junij *Anni Cur:*

Cur: w Lublinie, bądź w Warszawie, założeniem się przed wczesnieyszym na pięć dni— *Referencya* o też Summę do Autora Dziennika Handlowego.

—*Summa 18,000. Zł: na Arędę Dobr.*

Pewny maiący Summę wyżey wyrażoną, żąda do Dzierżawy Wsi na lat 3, w Xięstwie Mazowieckim, lub Woiew: Rawskim, z Offerencyą trzechletnich pieniędzy zgóry *Referencya* do Dziennika Handlowego.

—*Summa 9,000. Zł: na Arędę Wsi.*

Pewny życzy sobie mieć w okolicy Warszawskiey Wieś na Arędę od trzech tysięcy intraty, za którą za lat trzy, to iest 9000. Zł: wyliczyć oświadcza się— *Referencya* do Dziennika Handlowego.

—*Summa 80,000. Zł: na kupno lub Zastawę Dobr.*

Summa ta iest determinowana na Dobra w Zastaw iść maiące lub kupno, sytuowane,

ne, albo w Woiew. Sandomirſkim albo w Ziemi Czerſkiey— *Referencya* do Dziennika Handlowego.

— *Summa 150 000. na kupno Dobr.*

Summa ta ieſt oświadczona na kupno Dobr w Sandomirſkim, bliſko Portu, ktoby miał takowe Dobra niech ſię *Referuie* do Dziennika Handlowego.

— *Summa 30,000 do przenegocyowania.*

Summa ta po 7. od ſta przyſądzona Dekretem Kommiſsyi Skar: Koron: maiąca funduſz na Dobrach Ziemſkich i Summach ieſt do przenegocyowania, lub zagotowiznę z uſtąpieniem, lub za Poſſeſsyikę iakową, bądź w Litwie lub Koronie, bądź w Kordonie Pruſkim lub Ceſsarſkim— *Referencya* do Dziennika Handlowego.

Zą-

— *Żądanie Summy 21.600. Zł: na Procent.*

Żąuana ieſt Summa 21,600. Zł: na lat trzy na Kamienicę, zdopuſzczeniem wolney Intromiſsyi, i oſtrzeżeniem wſzelkiego beśpieczeńſtwa; lub też podług umowionego Procentu, wypuſzczeniem komornika kilkoletnim Kontraktem dzierżącego i regularnie wypłacaiącego ſię— Ktoby więc takową Summę chciał lokować, odezwać ſię może do Expedycyi Dziennika Handlowego, a tam dokładnieyſzą odbierze informacyą.

— *Summa 7000. Czer: Zł: przenegocyowana.*

Summa ta w Dzienniku przeſzłorocznym na karcie 533 podana od pewnego Kurlandczyka chcącego w bliſkości Warſzawy kupić Dobra, iuż ieſt cofniona od Negocyacyi takowey nazad, z przyczyny zaſzłey śmierci Jego.

— *Summa 150,000. na kupno Dobr w Sandomirſkim.*

Summa ta ieſt podana na kupno Dobr w Sandomirſkim, w bliſkości Portu i w dobrey Ewikcyi będących— Ktoby więc chciał Summy takowey, a miał Dobra w tym ſpoſobie żądane, niech ſię zgłoſi do Dziennika Handlowego.

— *Summa 38,000. na Zaſtawę Dobr.*

Pewny podał Summę 20,000. Zł: zaraz, a 18,000. na S. Jan, życząc ſobie Zaſtawy Wſi iakiey w Ziemi Czerſkiey, lub gdzie w gorze Wiſły, byle z Rezydencyą wygodną — *Referencya* o takową negocyacyą do Jmć X. Tarkowſkiego Prefekta ſzkoł Warſzawſkich Poiezuickich.

— *Summa 50,000. na kupno Dobr w Woiew: Mazowieckim.*

Pewy maiący maiątku ſwego Summę Zł: 50,000. gotową, w Ziemi Nurſkiey teraz mieſzkaiący, życzy ſobie nabycia Dobr iakich

kich w Woiew: Mazowieckim Dziedzictwem lub Zastawą— Wczym *Referencya* do Ur: Choieckiego Rewizora Czopowego Skarbu Koron: w Warszawie na nowym Swiecie N° 1296 mieszkaiącego.

—*Summa do 70,000. na Zastawę Dobr.*

Pewny życzy sobie od 40,000. do 70,000 Zastawy Dobr około Warszawy o mil kilka lub kilkanaście, byle nie za Wisłą, lub w Krakowskim— *Referencya* do Dziennika Handlowego.

—*Wieś Dombrówka w Ziemi Liwskiey do-przedania.*

Wieś Dąbrowka stara i Niwka w Woiew: Mazowieckim, a Ziemi Liwskiey, na Trakcie Brzeskim Litewskim, z Warszawy mil 11. pod Siedlcami, z Lasami, Sosnowem, Brzozowem, Dębowem i Olszyną; między Rzekami; Swidnica i Kostrzyn Rybnemi, o mile od siebie leżącemi, Gruntu maiąca na 14. Chłopow, a teraz tylko 8.

znay-

znayduiącemi się, wartuiąca 24,000 Zł: Pol. a zostawiona we 12,000. maiąca grunt zdatny do wszystkich Kreścencyi, iest do przedania każdego czasu, z okazaniem awantażu dla nabywaiącego.— *Referencya* do Dziennika Handlowego.

— *Sukcessya znacznych Dobr na Podolu do przedania.*

Dobra na Podolu, między Kamieńcem Podolskim i Dniestrem leżące, spadłe na Sukcessora rodzoney Siostry Matki JW. Humieckiego Kasztelana Kamieneckiego bez żennego, bez dzietnego, i bez Testamentu zeszłego, czyniące intraty roczney 600,000. samey dorobkowey Substancyi (bo z Oyca i Matki tylko miał 60,000. Fortuny) iest do przedania— Ktoby więc z możnych chciał nabydź takową Sukcessyą, niech się *Referuie* do Dziennika Handlowego, a dowie się o Sukcessorze tey Substancyi, który znayduie się w Warszawie.

— Pałacyk w Warszawie na Ulicy Franciszkańskiey N° 1802 do przedania.

Ten Pałacyk zaiezny z Dziedzińcem obszernym na gruncie Dziedzicznym sytuowany, zaymuie w sobie:

Na dole Przed--pokoy--Pokoiow 9.-- Gabinetow 3. Nizę do sypiania-- Alkierz-- Izbę szynkowną-- Sklep-- Piwnic 3.-- Kuchni 2.-- Piekarnię-. Spiżarnię-- Drwalnią-- Staynię-- Wozownią.

Na pierwszym piętrze Pokoiow 12-- Gabinetow 2. Nizę-- w Facyacie Pokoiow 5. z Gabinetami-- Nizę-- do tego cały Korytarz z 4. Romorkami-- Składow wielkich pod Dachami na zboże 2.

W Officynie pierwszey na dole Izbow dla Liberyi i Kucharzy 2. z Alkierzem-- Izbow małych takoż dla Liberyi i Kucharzy 2.-- Składow na zboże i siano 2. -- Piekarni 2.-- Kuchni 2.-- Spiżarnię--- Staien 2.-- Wozowniow 4 --

W Officynie na pierwszym piętrze Izdebki z Kuchenką, i innemi wygodami.

W Officynie srzednioy Pokoikow ieden

z drugiego 3.-- Gabinetow 5.-- Kuchenkę -- Spiżarnię -- i Góry zamykane nad tym mieszkaniem.

Podymne się z tego Pałacyku nie płaci, gdyż po taryffie wymurowany -- Podatek tylko Brukowego daie się zł: 32. gr. 12.

Cały ten Pałacyk z Officynami i Meblami czyniący roczney intraty, a czasem i więcey Czer: Zł 444. iest do przedania.— *Referencya* o to do Dziennika Handlowego na Krakowskim Przedmieściu Nº. 438. gdzie i Inwentarz z dokładnieyszym opisaniem tego Pałacyku znayduie się.

— *Dworek na Nowym Swiecie na Ulicy Mokotowskiey za Figurami pod Nº. 1673. na Gruncie Miasteczka Bielin; zwanym fytuowany do przedania.*

W tym Dworku Drewnianym zaieżnym maiącym Dziedziniec obszerny, znayduie się: Pokoiów ieden z drugiego 4.- Izbów 2.-Alkierz 1. - Sklep 1. narożny- Pod tym całym Pomieszkaniem Piwnic murowanych sklepionych 2.-- w Facciacie na Górze Pokoik 1. z Alkową i Gabine-

em-- Ganek na Ulicę z teyże Facyaty-- Gura zamykana do ſkładu-- Dach cały Gontami nie dawno okryty-- Brama do wiazdu z Furtką porządna-- Staien dużych 2.-- Wozowniów 2.-- z porządkiem przyzwoitym-- Kloaków dwie-- Studuia dobra-- Gołębnik dla rozmnożenia Gołębi-- Ogród zewſząd oparkaniony dobrze-- a od Podworza Sztachetkami ogrodzony; w którym ogrodzie ieſt Kręglarnia porządna z Altanną-- Altanek 4.-- Drzewa różnego Fruktowego kilkadzieſiąt ſztuk, iako to: Orzechy Włoſkie, Gruſzki, Jabłonie rożne przednich Gatunków, Sliwiny, wiſznie łotowe, Pigwy, Kwiaty różne, Róże, Maliny, Truſkawki, i Chmiel na około Ogrodu przy parkanach.

Brukowe nie płaci ſię-- Podymnego tylko daie ſię na Rok Zło: 21.-- Czynſzu rocznego Złotych 38.

Cały ten Dworek ze wſzyſtkim zabudowaniem czyniący Intraty roczney Czer: Złow: 60. ieſt do przedania-- *Referencya* o to do *Dziennika Handlowego*, gdzie i Inwentarz z obſzernieyſzym opiſaniem znayduie ſię.

—*Dalsze Summy nowo podane.*

—*Summa 35,000. na kupno Dóbr pod Wilnem.*

Pewny maiący takową Summę, życzy sobie kupić Wieś iaką czy Ziemską? czy Królewszczyznę? nie daleko miasta Wilna położoną. Ktoby miał takową Possessyą do zbycia, niech się zgłosi przez Pocztę do *Dziennika Handlowego.*

—*Summa 63,000. na kupno Dóbr pod Kownem.*

Pewny maiący takową Summę, życzy sobie kupić Dobra pod Kownem, aby tylo miały swóy Brzeg, czy od Niemna, czy Wilii, y Lasy gdyby się znaydowały— Ktoby miał takową Substancyą do zbycia, nie się referuie przez Pocztę do *Dziennika Handlowego*

—*Summa 9,000. Złot: na kupno Possessyi w Mieście Brześciu Litewskim.*

Maiący takową Summę, życzy sobie nabydź Possyi w Mieście Brzesciu Lit: maiącą położenie nad Portem Bugu, z Ogrodem, zaiazdem, i gdyby można z Pichrzem do zsypu-- Ktoby miał takową Possessyą, niech się referuie do *Dziennika Handlowego* przez Pocztę.

—*Dobra Klembowo y Dminin w Woiewodztwie Lubelſkim Ziemi Łukowſkiey do przedania.*

Te Dobra leżą od Warſzawy mil 12. w Gruntach Dobrych, Łąkach, z Laſem doſtatecznym i Pięknym, Spław bydź może Wieprzem o mil dwie płynącym--- *Reſſerencya* o kupno ich do *Dzienika Handłowego.*

—*Dobra Kuflów z czterma Fólwarkami w Ziemi Czerſkiey leżące do przedania.*

—Dobra te maiące Folwarków cztery w Xięſtwie Mazowieckim, Ziemi Czerſkiey, Folwark ieden w Ziemi Liwſkiey, fytuowane, w odległości od Warſzawy mil 7. ſą do przedania --- Ktoby onych życzył ſobie, ma ſię *Referować* do Jmci Pana Pulkowſkiogo w Kuflowie mieſzkaiącego.

—*Kamienice dwie na Nowym Swiecie do przedania.*

Kamienice te ſą na gruncie Ziemſkim Dziedzicznym.-- *Referencya* o kupno ich do *Dziennika Handłowego.*

—*Cegielnia na Ulicy Twardey do przedania.*

Cegielnia ta iest z Officynami murowanemi, Stayniami, Szopą wielką, i dwoma Piecami murowanemi do palenia Cegły, Plac cały Parkanem obwiedziony--- *Referencya* o kupno iey do *Dziennika Handlowego*

—*Kamienica na Ulicy Dunay Nro. 134. do przedania.*

Kamienica ta iest UUro: Smoniewskich Sędzicowstwa Wyszogrodzkich, po niegdyś Sławetnym Messynku pozostała, czyniąca dochodu rocznego (procz dwoch Piętrów;) 1944. Złr. na Gruncie Dziedzicznym sytuowana, do przedania za Summę 24,000. Złr.--- *Referencya* do Kancellaryi Wyszogrodzkiey, lub do Xięży Franciszkanów Wyszogrodzkich.

—*Summa 72,000. na zastawę Dóbr.*

Pewny maiący tę Summę życzy sobie dać onę na zastaw iakich Dóbr nad Portem Pilicznym, lub w górze Warszawy Wislanym, a nadewszystko żeby były bezdłużne y z dobrą Ewikcyą--- Ktoby żądał tey Summy, niechay się *Referuie* do *Dziennika Handlowego.*

Klucz Łysobyki w Ziemi Stężyckiey leżący cofniony od Negocyacyi.

Klucz ten podany w *Dzienniku* Roku przeszłego na Karcie 304. do Zastawy lub Arędy, iest iuż od Dziedzica cofniony z takowey Negocyacyi, i nie będzie przedany nikomu procz Kredytorów.

Kilkanaście Summ do 100,000. Złp. wynoszące na różne Arędy Dóbr.

Kilkunastu Obywateli żądaiących Dóbr do Arędy, podało Summ różnych, wynoszących do 100,000. Złp: ktoby więc miał Dobra gdziekolwiek bądź i iakieykolwiek wielkości do wypuszczenia w Dzierżawę, niech się z onemi referuie do *Dziennika Handlowego* na Krakowskim Przedmieściu Nro. 438. a znaydzie tam Informacyą, gdzie się takowe Summy znayduią.

Dworek z Kamienicami 2. przy Ulicy Koźley Nro. 1824. do przedania.

Dworek ten z dwoma Kamienicami, z Ogrodem y ze Stayniami, iest do przedania za Sum- 72,000 Złp: na gotowe pieniądze, lub na za-

mian za Dobra iakie, ktoby sobie w takim sposobie życzył tego Pomieszkania, ma się udać do mieszkaiącego w tymże Dworku.

—*Królewszczyzna Janów w Ziemi Łomżyńskiey do przedania lub Arędy.*

Takowa Królewszczyzna leżąca w Ziemi Łomżyńskiey pod Kolnem, Mil 2. od Granicy Pruskiey, od Narwy Rzeki mila, od Warszawy 17.-- Czyniąca rocznego Dochodu Złot: 3600. *Demptis Expensis Fundi*, Emfiteuzym niemaiąca od nikogo, iest do przedania lub Arędy--- Ktoby więc życzył sobie takowey Królewszczyzny, ma się referować do *Dziennika Handlowego*.

—*Dobra w Woiewództwie Sandomierskim, Powiecie Radomskim, Bieniędzice, Krzykowice, do przedania.*

1. Wieś *Bieniędzice* Z przyległością Wsi Jarosławice większe, maiąca Pługów 20.--- Las piękny do Budowli--- Obszerności Wluk Chełmińskich 30 --- Zabudowanie nowe Budynków Folwarcznych--- Młyn.--- Łąki &c:

2. *Krzyszkowice* przyleg'a pierwszey--- cała maiąca Grunta same Pszenne, w swoiey rozle-

głości--- z Attynencyą *Jarosławice* mnieysze, maią wielką obszerność Łąk--- Lasów do wszelkiey Budowli--- Do tych dwoch Folwarków są dwa Młyny--- Wieś *Jarosławice* iest Kościelna na Trakcie z *Krakowa* i *Kielc* do *Warszawy*, po między Miasteczkami *Radomiem*, *Prytykiem*, *Szydłowcem*, *i Skrzynnem* Sytuowane--- o trzy mile od Pilicy--- 12 Mil od Warzawy--- Obydwie te wsie z Attynencyą *Jarosławic* są do przedania za Summę 150,000 Zło. Pol.--- Referencya do *Dziennika Handlowego*.

—*Dobra Cmiszewo w Ziemi Sochaczewskiey do przedania.*

Dobra *Cmiszewo* za *Sochaczewem* pół mili leżące, są do przedania za Summę Złoty: Pol: 100,000.--- Ktoby sobie życzył onych nabydź, ma się referować do Regenta Grodzkiego w *Wyszogrodzie* mieszkaiącego.

—*Dobra pewne w Sandomirskim do Arędy trzyletniey,*

W Woiew: Sandom: a Powiecie Radomskim o mil 11. od Warszawy na Trakcie z Krakowa do Warszawy Ruskim do Wrocławia i Piotrkowa

leżące Dobra pewne, to iest część Miasteczka z 2ma. Wioskami zawieraiących w sobie 16. Kmieciów, 27. Puł-Rolników. 14 Zagrodników, 7. Komornych, z wielkiemi obszernościami Pól i Sianożęciami, tudzież znacznemi Pastwiskami leżącemi nad Rzeką Rybną, i Młyn swóy maiący, Co z Młyna, z Arędy i Czynszow Zydowskich do 9,700. zaś siana same za 6000. Zł: Pol: wysiewkładzie się, ale że za mały, ponieważ przez połowę Egipskim Zytem siane, Zyta Korcy 185. Pszenicy Korcy 58. Jęczmienia Kor: 78. owsa K: 150. Grochu Kor: 4. Prosa Korz: 1. Cwierci 2. Ogrody i inne nie kładą się do umowy i zobaczenia. Ktoryby Dzierżawić trzechletnim Kontraktem życzył sobie, ma się udać do Urodzonego *Dorfa* Komornika Ziemskiego Bielskiego pod Numerem 184. na Ulicy Krzywe Koło zwaney.

—*Summa* 500,000. *Złotych na kupno Dóbr.*

Pewny maiący takową Summę, życzy sobie nabycia Dóbr Dziedzictwem leżących, albo w Woiewództwie Brzeskim Lit: albo Podlaskim, albo w Powiecie Grodzieńskim, ktoby więc miał w tych Pozycyach od takowey Summy, niech się Referuie do *Dziennika Handlowego.*

—*Tabella Dóbr i Summ.*

Ponieważ Doniesienia o Dobrach i Summach są po różnych Częściach *Dziennika* rozsypane, a każdy chciałby mieć Zbiór onych wiednym mieyscu, przeto kładzie się tu Tabella, zaymuiąca Zbiór wszystkich Dóbr i Summ podawanych od początku *Dzienika* aż dotąd, które nie są ieszcze przenegocyowane--- Gdyby zaś i Ci co nie trzymaią *Dziennika* mieli wygodę z takowey Tabelli, przeto dostanie każdy takową Tabellę za Groszy 10.--- A Prenumeratorowie *gratis* przy *Dzienniku* otrzymaią.

IX.

O Rozrządzeniach różnych Kraiowych Jurysdykcyi.

—*Czynności Kommissyi Skarbu Koronnego w Miesiącu Marcu 1788. Roku.*

Marca 5.

Kommissya Notę do J. Królewskiey Mci i Prześwietney Rady Niustaiącey, o zaniesienie insynuacyi do Ministrów Rzeczypospolitey u Dworów Zagranicznych będących, względem uwiadomienia o zdarzać się mogących Okolicznościach w Państwach Sąsiedzkich, tyczących się Handlu z Produktów Kraiowych, napisała.

TABELLA

Dóbr do Przedaży, Zastawy, Arędy, Sum, i różnych Negocyacyi.
Podawanych od początku Dziennika aż do *Kwietnia* 1788.

NB. Obszernieysze zaś opisanie tych Dobr iako i Summ znayduie się w samym Dziele Dziennika.
Do którego gdyby łatwo każdy trafił, kładzie się na samym początku Tabelli Linia Karty, odsyłaiąca do Dziennika.
Pierwszorocznego pod R 1786. Drugorocznego pod R. 1787. Tegorocznego pod R. 1788.

Karta Dziennika. Rok 1786.	Rok 1787.	Rok 1788.	w WOIE; MAZOWIECKIM.	Do Przeda-ży.	Do Zasta-wy.	Karta Dziennika. Rok 1786.	Rok 1787.	Rok 1788.	w WOIE: SANDOMIRSKIM	Do Przeda-ży.	Do Zasta-wy.	Do Arędy.	Karta Dziennika. Rok 1787.	Rok 1788.	w Powiecie Grodzieńskim.	Do Przeda-ży.	Do Zasta-wy.	Do Arędy.
			w Ziemi Warszawskiey.	Zł:Pol:	Zł:Pol:					Zł:Pol:	Zł:Pol:	Zł:Pol:				Zł. Pol:	Zł:Pol:	Zł:Pol:
	230.		Dębina i Wulka	45,000			232.		Sokolniki mokre	96,000.			612.		Pewna Sukcessya	do Prz:		
	332.		3. Wsie pewne	236,000			526.		Dobra Czarnolas	do prze:								
193.	46.		Bronisze z Przyległościami	do prze:	lub Zast:		609.		Wsie rożne	do prze:	Zasta:	Arędy			W XIĘSTWIE ZMUDZKIM.			
192.			Wieś pewna	do prze:			612.		Starostwo Sądowe	do prze:					Dziedzictwo Bobcina	do Prz:		
193.	389.		Szamoty	70,000			613.		Szkuta	do prze:								
	306.		Dobra pewne	za kil:kr			694.		Dobra Lizow, Piasecznо, i Błonica	190,000			312.		W WOIEW: BRZESKIM LITEWSKKIM.			
	611.	69.	Folwark Grochow	do prze:				337.	Bieniędzice Krzyszkowice	150,000					Dobra Pihanowicze	do'prz:		
			w Mieście Warszawie.					338.	Dobra pewne			Aręd:			Zycin, Bory, Melecze,	200000		
	394.		Pewne Mieszkanie z Ogrodem na Ulicy Wieyskiey Nro. 1726.	126,000					*w Ziemi Stężyckiey.*				465. tamże		Folwark Jasiewicze,	30000		
	395.		Magazyn Inflantski z Brow: i Rekwizytami na Ulicy Zakroczy: Nro. 1846.	do prze:			138.		Głusiec	do prze:			466. tamże		Dobra Kuliszewszczyzna, alias Buchowicze,	150000		
	396.		Dworek na Ulicy Ogrodo: Nro. 875.	do prze:									tamże		Dobra Kustyn,	do prz:		
	397.		Kamienica na Bielinach Nro 1381.	10,800			191.		w WOIE: RAWSKIM.				tamże		Possessye w Czerniach,	do prz:		
	tamże		Kamienica na Ul: Franci: Nro 1097.	do prze:			tamże		Wolka Lesiewka				tamże		2. Komiegi w Brześciu,	do prz:		
	398.		Kamienica na Ul: Mokot: N. 1602.	18.000					Dobra Lewin, Studzianki i część w Gasparach.	40,000.			531.		1. Szpichlerz nowy tamże,	do prz:		
	399.		Kamienica na Bugaiu Nro. 2588.		na Zast:		192.		Bułały	do prze:	do Zast:		532.		1. Łyżwa tamże,	do prz:		
	400.		Czynsz pewney Juryzdyki	do prze:	lub Zast:		248.		Bartonowka				tamże					
	529.		Kamie: na Ul: Elektoral: N. 725.	do prze:	lub Zast:				Zakrzew	100,000								
	530.		Kamie: na Nowym Swie: N. 1265.	do prze:				233.	Dobra Brzostowiec, Pończow, Zagofze, Koszki.	34,000					SUMMY NA DOBRA i NEGOCYACYE.			
	531.		Dworek na Ul: Krochmal: N. 1,016.	do prze:				309.	Swiniary z Przyległościami	100,000	180,000.							
	613.		Dwo: na Ul: Zieloney N. 2,071.	do prze:					Strzałki i Rudki z Przyległościami	150,000						*Zł: Pol:*		
	614.		Kamie: na Ul: Długiey N. 586.	135,000				299.							Summa	50,000	na Zast	
	689.		*Kamie: na Ul: Piwney N. 115.*	63,000				527.					532.		Summa	27,000.	na Zast	
		73.	Kamie: między Ul: Przejazd i Nowolipki N. 645.	do prze:					*w Ziemi Sochaczewskiey.*				533.		Summa	6,000.		na Aręg
		74.	Kamie: na Ul: Nowomiey N. 159.	do prze:									534.		Summa	12,000.		
		75.	Pałac na Ul: Bonifr: N. 2162.	do prze:					Cmiszewo	100,000			tamże		Summa	25,000.	na Zast	
		tamże	Dworek na Solcu N. 2913.	do prze:									tamże		Summa	5,000.	na Zast	lub Ar:
		77.	Dwo: na Ul: Miley N. 2274.	do prze:					w WOIE: ŁĘCZYCKIM.				tamże		Summa	50,000.		na Aręg
	149.		Kamie: na Ul: Bednar: N. 2691.	do prze:									tamże		Summa	1,800.	na Zast	lub Ar:
	150.		Kamie: na Ul: Piwney N. 99.	do prze:					Zaborow, Komorow, Cekanow Starzyce, Lipianki, Pilarzec.	do prze:			615.	322.	Summa	252,000	na Kup	na Aręg
	227.		Dwo: na Solcu N. 3032.	do prze:			249.		Dobra pod Kulmem	do prze:			tamże		Summa	10,800.	lub Za:	
	316.		Kamie: na Krak: Przedm: N. 454.	135.000					Miasteczka Łokoszyn	90,000			tamże		Summa	90,000	na Zast	
	318.		Kamie: na Ul: Rybaki N. 2555.	do prze:				234.	Zawady	12,000					Summa	50,000.	lub Za:	
	319.		Dwo: na Ul: Rybaki N. 2,568.	do prze:				235.	Leszczynek	70,000				77.	Summa	126,000.	na Ku:	
	tamże		Dwo: tamże nad Wisłą	do prze:				tamże	Lesmierz	60,000				tamże	Summa	200,000.	na Ku:	
	320.		Dwo: na Ordynac: przy Ul: Szczygl.	do prze:				tamże						227.	Summa	11,000.	na Ku:	
	tamże		Kamie: na Ul: S. Jańskiey N. 16.	do prze:					w WOIE: PODLASKIM					228.	Summa	150,000.	na Ku:	
		321.	3 Dwor: na Ul: Zieloney N. 2,059.	do prze:					*w Ziemi Bielskiey.*				tamże		Summa	60,800.	na Ku:	
		330.	Pałacyk na Ul: Franciszk: N. 1,802.	do prze:										323.	Summa	70,000.		lub Za:
		331.	Dwo: na Ul: Mokoto: N. 1673.	do prze:					Wieś pewna	do prze:			tamże		Summa	50,000.		na Za:
		334.	2 Kamie: na Nowym Swiecie	do prze:			250.		Las Olchowy	do prze:				324.	Summa	18,000.		naZast:
		335.	Cegielnia na Ul: Twardey	do prze:				392.					tamże		Summa	9,000.		lub Ar:
		tamże	Kamie: na Ul: Dunay N. 134.	24,000									tamże		Summa	80,000.	na Ku:	na Aręg
	693.		Wina Węgier: stare	19.296					w WOIE: SIERADZKIM.					325	Summa	150,000.	na Ku:	na Aręg
	395.		2. Dworki na Pradze za Rogatkami	do prze:	lub prze-								tamże		Summa	30,000.		lub Za:
		150.	Dworek na Pradze na Skaryfze:	do prze:										327.	Summa	150,000.	na Ku:	lub Za:
		336.	Dwo: w War: na Ul: Koź: N. 1824.	do prze:									tamże		Summa	38,000		doprze
								147.	Miasteczko Kobyla Gora Przyleg:	200,000		11,000	tamże		Summa	50,000.	na Za:	negocy
			w Ziemi Czerskiey.					309.	Biernacice	90,000				333.	Summa	35,000	na Ku:	(owa
38.			Ciechlin i Guieiewicze	do prze:									tamże		Summa	63,000.	na Ku:	(nia.
94.			Rukuszewszczyzna i Lechniszczyzna	do prze:					w WOIE. WOŁYNSKIM				tamże		Summa	9,000.	na Ku:	
	311.		Czaykow, Szestkow i Ruda	70,000					*w Powiecie Łuckim.*				335.		Summa	72,000.		na Zast
	306.	146.	Trzylatkow większy i mnieyszy	150,000				305.	Wieś Hranie	do prze:			336.		Summy u rożnych znayduią się do	100,000.		naArę:
		334.	Dobra Kuflow z czterma Folwar:	do prze:									339.		Summa	500,000.	na Ku.	
			w Ziemi Wyszogrodzkiey.						w WOIE: RUSKIM									
		77.	Wieś Gniewkowo	50,000					*w Ziemi Chełmskiey.*					176.	Żądanie pożyczenia Summy na pewny Fundusz z Procentem	63,000.		
							312.		Wieś Sułowiec	100,000								
			w Ziemi Zakroczymskiey.				393.		Dobra w Galicyi	do prze:				326.	Żądanie Summy podobnież z dobrym Procentem.	21,000.		
136.			Rombkowo	do prze.														
	389.		Wieś Gawłowo	75,000					w WOIE: PODOLSKIM.									
	75.		Wieś Prusinowicze	do prze:				329.	Sukcessya znacznych Dobr	od prze:								
		314.	Woytostwo Solnikowo	27,000														
236.	317.	315.	Dobra mil 5. od Warszawy	100,000					w WOIE: PŁOCKIM									
								528.	147. Wieś Siemciby	54,000								
			w Ziemi Ciechanowskiey.															
140.			Chumieczyno, Sempiki, Marchwały, Stryiewo, Piszczolki, Modzele, Raki.	do prze:					w WOIE: LUBELSKIM									
61.			Dobra pewne	500,000					*w Ziemi Lukowskiey.*									
59.	153.		Miasto: Krzynowłoga z Folwarkami		180,000													
	466.		Wieś Wróblewo		25,000			313.	Dobra Mościbrody i Białki	160,000								
		316.	Dobra mil 8. od Warszawy	100,000				315.	Wieś Ruda	58,000								
									Dobra Klembow i Dminin	do prze:								
			w Ziemi Liwskiey.					321.	Dworek w Mieście Łukowie	do prze:								
		328.	Wieś Dombrowka	24,000					w WOIE: WILEŃSKIM									
									w Powiecie Ozmiańskim.									
			w Ziemi Narskiey.					316.	Część Wsi Krycznik	25,000								
	608.		Wieś pewna	90,000					*w Powiecie Wilkomirskim.*									
		145.	Wulka	80,000				312.	Dziedzictwo Powiryncia, Wieszyntow, Pienian, Pieniazek &c.	do prze:								
			w Ziemi Łomżyńskiey.						w WOIE: TROCKIM.									
		337.	Janow Krolewszczyzna do Arędy	lub prze:				465.	Folwark Olona	do prze;								
								694.	Część Wsi Łonkupian	20,000.								

NOTA. Ta Tabella tym się różni od dawnieyszych, iż ma te Dobra i Summy wygluzowane z siebie, ktore iuż są zanegocyowane, a inne włożone, ktore nowo przybyły. Niechżeż teraz Powszechność sądzi, ieżeli taka Tabella nie byłaby wygodna? gdyby tylko była z całego Kraiu; a z czasem, może się uformuie i z całego Kraiu, gdy Obywatele przyzwyczaią się do tego sposobu donoszenia, przynaymniey przed Kontraktami.

Z dufzy chciał *Autor Dziennika* i przed teraźnieyszemi *S. Jańskiemi Kontraktami*, przysłużyć się obszerną Tabellą Dobr, gdyby Obywatele z swey strony do uskutecznienia tego zamiaru przyłożyli się wcześnym nadesłaniem Doniesień takowych. Może *Kontrakty Dubieńskie* będą w tym szczęśliwsze, że wcześniey Obywatele zechcą podać do tey Tabelli to, co będą chcieli na Kontraktach negocyować, maiąc iuż teraźnieyszą Tabellę za Wzor do Tabelli *Kontraktow Dubieńskich.* A zaręczyć można, że przy pomocy takiey Tabelli, byle tylko zaymowała liczne doniesienia Dobr, wiele doznaią Obywatele łatwości w swoich Negocyacyach.

Takowa Tabella wychodzić mogłaby i częściey, aby tylo co nowego donoszono względem Dobr, gdyż i bez Terminu Kontraktow, można przedawać Dobra zawsze, i sposobem takiey Tabelli, można czynić w Kraiu całym nieustanne Kontrakty. — Ktorzy zaś iuż co przenegocyowali, niech raczą o tym donieść do *Dziennika* przez Pocztę, lub umyślnie, aby te Dobra z Tabelli wygluzować a inne na to mieysce włożyć.

N. B. Nawet ieżliby kto miał po Miastach rożnych, Pałace, Kamienice, Dworki, &c. do Przedania, Zastawy, Arędy, lub Summy iakie, na iakie Negocyacye, niech donosi, a mogą bydź w takiey Tabelli umieszczone.

Niniejsza Tabella znayduie się w Expedycyi Dziennika na Krak: Przed: No. 438. kosztuie tylko — — — — — — — Gro: 10.
Prenumeratorowie zaś *Dziennika*, znaydą ią przy Tomiku Kwietniowym *gratis.*

Marc
Staro
: z p
ſkiey
Czerw
że pi
ty; za
z obu
dobre
iu, b
Tem
zięczn
wanyn
ych R
dba: I
, Ho
awiec
ch Ra
lto of
ſsyi ſ
e, na
rmo.
go i
aktach
wogr:
ofiła.

Marca 7. Kommiſsya Rapport J. W. Czackiego Staroſty Nowogrodzkiego Kommiſarza Skar: Kor: z pośrzodka ſiebie do Rewizyi Prowincyów Ruſkiey i Ukraińſkiey, pod Dniami 2. i 18. Miesiąca Czerwca Roku 1787. uproſzonego odebrawſzy, tenże pilną uwagą roztrząſnąwſzy, rezelwowawſzy; za tak dokładną Czynność, prace i fatygi, tak z obowiązku Urzędowego, iako też gorliwość dobrego Obywatelſtwa, dla pożytku Skarbu i Kraiu, bez oſzczędze ia własnego nakładu podięte, Temuż J. W. Czackiemu Staroś: Nowogrod: wdzięczność i ſzacunek oświadcza, i o tym Delegowanym od Stanów Rzeczypoſpolitey do przyſzłych Rachunk w Seymowych, donieść nie zaniedba: Dzieło zaś wraz z Mappami Rzek *Słuczy*, *Horynia*, *Prypeci*, *Dniepru*, *Kanału Muchawieckiego*, oraz Hydrograficzną Mappę wſzyſtkich Rzek w Polſzcze i Litwie, ich łączenia ſię, nadto oſobną Mappę *Krymu* in Archivo Kommiſsyi ſwoiey złożone, i tamże zachowane mieć dice, naſtępne czyniąc Urządzenia.

1mo. Do ułożania Proiektu względem *Mośtowego* i *Grobelnego* z uciążeniem Handlu po Traktach wybieranego, J. WW. Czackiego Star: Nowogr: i Miko.ſkiego Podkom: Goſtyn: è medio uproſiła.

2do. Względem wybieranego w Miastach Królewskich Targowego, Prawem 1764 Roku uchylonego. Uniwersał wydała (a) i Notę do Prześwietnej Rady Nieust: aby Ministrowie Polscy u Zagranicznych Dworów będący o urządzeniach Handlowych donosili, przesłała.

3tio Mappy Rzek *Słuczy* i *Horynia*, *Prypeci*, *Dniepru*, aż do *Chersonu*, oraz Hydrograficzną Mappę wszystkich Rzek w Polszcze Litwie, onych łączenia się okazuiące bieg w Polszcze i Litwie, a ztąd zręczność do Spławu Produktów Kraiowych, kosztem J. W. Czackiego Staro: Nowogr: sporządzone odebrała, i przełożenie Użytków za ułatwieniem przeszkód w przyzwotym czasie, za rzecz potrzebną uznała.

4to Względem nastąpionych na Komory *Gallicyiskie* nowych Celnych Rozrządzeń, iuż to w niepuszczaniu niektórych Produktów, iuż to w powyższeniu Cła nad Taryssę w Roku 1776. wydaną i kommunikowaną, Notę do J. K. Mci y Prześwię: Rady Nieust: z zapytaniem, czyli na wzaiem Polską do ściany Gallicyiskiey odmienić Taryssę? podała.

5to. Powrót Cła od Towarów na Handel, lub na Jarmarki z za Granicy sprowadzonych, po niesprzedaniu nazad za Granicę wyprowadzonych odtąd uchyla, iako szkodzący Handlowi Kupców Kraiowych.

6to. Xiążki Zydowskie z za Granicy przez Kray Polski sposobem Tranzytu za inną Granicę prowa-

(a) *Ten Uniwersał iuż iest drukowany w* Dziennik*u tego. rocznym na karcie* 215.

żone, faworyzuiąc Drukarniom Kraiowym, że o płacie Stępla na Komorach przyzwoitych Uniwersałem de Die 29. Maji 1787. oznaczonych podpadaią, determinuie, a dla ściśnienia większego ich wchodu, Stępel z *Krzemieńca* do *Zwańca* przenosi.

7mo. W Inwekcie i Ewekcie Produktów ze Wsi lub gruntów na pół w Kraiu tuteyszym i Galicyi sytuowanych, co do Cła na Komorach Polskich, *reciprocitas* bydź ma zachowana.

8vo. Uwagi względem Handlu z Moldawią, za pożyteczne uznawszy, Noty w czasie bytności J. W. Czackiego w Jassach Xięciu o wchód wolny Gorzałek, i zniżenie Ceny Soli, Billans Handlu z tym Kraiem, Taryffę Celną, Kancellaryi swey zachować zleca.

9no. Chcąc ułatwić Handel Wołów i Bydła, które dla obfitości paszy w Moldawij przepędzane bywaią, końcem onych do Polski wprowadzenia, Kommissya zleca, aby osiadłych przyimowane były Rewersa, iako też Bydło nazad wprowadzonym zostanie w ciągu pół Roku, a nieosiadłych Zakład Cło zapłacone bydź ma, którego przepadnięcie rownie od pół Roku czasu rozciąga.

10mo. Kommissya zaleca Super-Intendentom Prowincyi Ruskiey i Ukraińskiey, aby Komory Pograniczne, Chłopów z *Moldawji* i *Turecczyzny* do Polski wracaiących, lub przenoszących się po Przezwisku Imieniu, wraz z Żoną, Dziećmi, Służącym, Dobytkiem, zapisywały w osobne Regestra, Super-Intendenci końcem Kommissyi swey odesłania przesyłali, Wchód takowym Chłopom

przenoszącym się, ułatwiali, i wychodzących za Granicę, Chłopów z Dobytkiem wstrzymywali, i Kommendy woyskowe uwiadomiali. Cyganów zaś wchodzących wstrzymywać maią, i że w Cle żadnego ulżenia mieć nie mogą, Kommissya oświadcza.

11mo. Uwagi względem Handlu Tureckiego, Traktaty i Umowy tak Rzeczypospolitey z Nayiaśnieyszą Portą Ottomańską zawarte, iak innych Mocarstw z tymże Państwem Kapitulacye Handlowe zebrane, oraz Mappę Hydrograficzną Rzeki Dniestru, z wymiarem istotney głębokości na 13. Kart podzieloną, kosztem J. W. Czackiego sporządzoną, w Kancellaryi zachowane mieć chce.

12mo. Chcąc użyteczność Fabryki *Koreckiey Faianſowey* zatwierdzić, i Wwchód oneyże za Granicę ułatwić, dysponuie Ur: Superintendentowi Ruskiemu, ażeby zlecił Ur: Inspektrowi Tabacznemu Fabryki Koreckiey, wychodzącego za Granicę Faianſu z Fabryki tamteyszey brać Regestr, tenże iako z Fabryki *Koreckiey Faians* wychodzi, zaświadczyć, i podług podaney wychodzącego *Faianſu* wartości, Cło Ewektowe odbierać, i do Regestru na to danego z Specyfikacyą distinctim sztuk zapisywać, i takowe Cło potym do Summaryuszu Celnego *proacceſsit* indukowane bydź powinne, a na takowym zaświadczeniu Inspektora Fabryki *Koreckiey*, Komory Pogranicznę Wychodowe przestać maią, i bez Rewizyi za Granicę puszczać, a Cło wychodowe od *Faianſu Koreckiego* do trzeciey części Kommissya zmnieysza. A gdyby Fabryka Porcellanowa wydoskonaloną została, równie dla niey taż sama łatwość czyniona bydź ma.

13mo. Względem Tranzytu dla Kupców *Moſkiewſkich* praktykowanego, Excerpt z Rapportu J.W. Czackiego, Uro: Super-Intendentowi Prowincyi Ukraiń:, Kancellaryi ſwey przyſłać zleca, mieć chcąc, aby tenże Ur: Super-Intendent Prowin: Ukra: z Kupcami Roſsyi o Tranſito ſię porozumiał, i ſtoſowne ſwe do Dobra Kraiu i Skarbu Myśli Kommiſsyi ſwey nadeſłał.

14to. Uwagi względem *Kwarantann*, Plany *Zwanieckiey*, *Mohylowſkiey*, oraz Plany *Tulońſkiey*, *Marſylſkiey*, *Okopów Swiet: Troycy*, Kommiſsya produktem przez J. O. Prezeſa oznaczone, w Kancellaryi ſwey zachowane mieć chce. (b)

Marca 10.

Kommiſsya Notę do J. K. Mci Prześw: Rady Nieuſt: z Kommunikacyą Excerptu Rapportu U: Super-Intendenta Prow: Ukr: względem *Werbunku* przez Woyſko Roſsyiſkie Chłopów Polſkich, podała.

Marca tegoż.

Kommiſsya Notę do Departamentu Woyſkowego, względem pomnożenia znaczniey Kommendy Woyſkowey w Mieście Wrześni, dla zabeſpieczenia Intrat Publicznych, podała.

Marca 12.

Kommiſsya Uniwerſał, względem ſkupowania

(b) *To 13. Urządzeń Kommiſſyi Skar: że ſą uczynione z okazyi Rapportu J. W. Czackiego, przeto całkiem ten Rapport, iako obſzerne zaymuiący w tey Materyi Uwagi, umieſzczany będzie w* Dzienniku *następuiących Miesięcy.*

Tytuniów na Skarb Kor: wydała, który wydrukować zleca. (c)

Marca 14.

Kommissya Instrukcyą UUro: Pisarzom Tabacznym względem kupowania Tytuniu na Skarb przepisała, i onęż do UUr: Super-Intendentów Prowincyi Ruskiey i Ukraińskiey rozesłać dysponuie. (d)

Marca tegoż.

Kommissya ustanowiła Cenę na skupowanie na Skarb Tytuniów, (e)

Marca tegoż.

Kommissya dozwalaiąc *Antrepryzie Tabacznej* sprowadzenia Tytuniów Zagranicznych do Fabryki *Warszawskiey*--Kamieni 46,000. zleca U: Inspektorowi Fabryki Tabacznej *Warszawskiey*, aby, gdy wyżey wzmiankowane Tytunie do Fabryki *Warszawskiey* dostawione zostaną, U: Inspektor też Tytunie osobno złożyć, zaleci, tak aby brane do wyrobku Tabak w czasie Kontraktu Antrepryzy, rozprzedanemi zostały, nie zostawuiąc z nich nic na Remanent Skarbowi, po skończonym Kontrakcie.

Marca tegoż.

Kommissya Memomoryał *Antrepryzy Tabaczney* do Kommissyi swoiey podany Rezolwu-

---

(c) *Ten Uniwersał iuż drukowany w* Dzienniku *teraźniejszym na Karcie* 239.

(d) *I ta Instrukcya co do słowa znayduie się iuż drukowana w* Dzienniku *na karcie* 243.

(e) *Wyszczegulnienie Ceny takowey będzie w następuiącym* Dzienniku.

iąc, ponieważ ciż końcem opatrzenia Falk Kraiowych, o dozwolenie sprowadzenia z Granicy Tytuniów dopraszaią się, przeto przychylaiąc się do ich żądania, sprowadzenia 46,0. Kamieni dozwala, iako to:

Tytuniu gładkiego Cesar: *Kam:* 4000.
Dto z Moldawii - Dto 600.

Zalecaiąc Komorom Pogranicznym, eby, gdy tenże Tytuń przechodzić będzie, on dokładnie opieczętowawszy, wolno *per Renssam* do Komory Warszawskiey odesłały, gdyby zaś uprzedanie z tegoż Tytuniu iakie dostrzeżono było, że na konfiskatę zatrzymany bydź ma na Komorze, Kommissya mieć chce.

Marca 15.

Kommissya na Wino Francuzkie *Bordeax* Cło wyszczegulniła (f)

(f) *Wyszczegulnienie Cła tego, umieszczone będzie w* Dzienniku *następuiącym.*

Koniec Części IV. Dziennika Roku Trzeciego.

5152

6925

albo do JP. Kierwińskiego Sekretarza.
albo do JP. Dracza Sekretarza.
albo do JP. Arciszewskiego Sekretarza.
albo do samego Autora *Dziennika Hand:* przesyłaiąc razem na Rok Zł. 24. na pół Roku Zł. 12. achuiąc w to *Porto* Pocztowe.

5. Oprocz mieysc wyrażonych, znayduie się iszcze to Dzieło osobno częściami do przedania podług ceny w ich wyrażoney. —

W *Sandomierzu* u Woyta tamecznego.
W *Kaliszu* na Poczcie.
W *Białym-Stoku* na Poczcie.
W *Tulczynie* w Ukrainie na Poczcie, gdzie prenumerować można.
W *Mohylowie* nad Dnieftrem na Poczcie.
W *Wilnie* w Sklepie Akademickim.
W *Poznaniu* u Krzysztofowicza Biblipoli.
W *Krakowie* u Grebla Typographa.
W *Lublinie* u Galli
W *Kamieńcu Podolskim* u Walańskiego Radcy tamecznego.

—Doniesienie Obywatela Krakowskiego względem Kontraktu Soli Austryackiey 280.
—Kopia Kontraktu o Sol zawartego między Kompanią Pruską z iedney, a Dyrekcyą Soli Cesarskiey z drugiey Strony Dnia 18 Lutego 1788. - - - 381
—Ratyfikacye od Dworow Wiedeńskiego, i Berlińskiego takowego Kontraktu - 401.
—Specifikacya Ceny dawniey przedawaney Soli, i teraz przez Kompanią Pruską nałożoney - - - - - 402.
III. *O Fabrykach Kraiowych* -
—Uwagi pewnego Obywatela, biegłego w Nauce Gorniczey, względem Wód Słonych w Kraiu Naszym znayduiących się i sposobu onych wywarzania - 403.
IV. *O Transporcie Spławnym* 409.
V. *O Transporcie Lądowym.*
—Trakt z Sandomierza do Lublina - 410.
—Trakt z Sandomierza do Krakowa
VI. *O Jarmarkach y Kontraktach Kraiowych*
—Jarmarki Miasta *Jaraczewa* - - 412.
VII. *O Opisaniu Miast Kraiowych*
VIII. *O Dobrach do Przedaży, Zasta: Aren: Summach, iako też różnych Negocyacyach.*
—Dobra i Summy Nowo podane od karty
—Tabella Dobr i Summ
IX. *O Rozrządzeniach Juryzdykcyi Kraiowych rożnych Pismach i Proiektach.*
—Czynności Kom: Skar: Kor: Miesiąca Marca.

NB. *Liczba Karty iest obmylona gdzie* 400. *trzeba czytać* 300. *i tak daley.*